
MudgalapurAna Khanda 8 Dhumravarnacharitam

ముద్గలపురాణం ఖణ్డః ౮ ధూమ్రవర్ణచరితమ్

Document Information

Text title : Mudgala Purana Khanda 8 Dhumravarnacharitam

File name : mudgalapurANam8.itx

Category : purana, ganesha

Location : doc_purana

Proofread by : Yash Khasbage

Latest update : September 18-19, 2023 Ganeshachaturthi

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

September 18, 2023

sanskritdocuments.org

ముద్గలపురాణం ఖణ్డః ౮ ధూమ్రవర్ణచరితమ్

॥ ముద్గలపురాణం ఖణ్డః ౮ ॥

॥ అథ శ్రీముద్గలపురాణే అష్టమః ఖణ్డః ప్రారభ్యతే ॥

(Page ఖం. ౮ అ. ౧ పాన ౧)

౮.౧ అహముత్పత్తివర్ణనం నామ ప్రథమోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

శౌనక ఉవాచ ।

విఘ్నరాజచరిత్రం తు శ్రుతం సర్వప్రదం పరమ్ ।
మమనాశకరం పూర్ణం త్వత్తోఽస్మాభిర్మహామతే ॥ ౧ ॥

ధన్యోఽసి జ్ఞానయుక్తోఽసి వ్యాసతుల్యోఽసి నిశ్చింతమ్ ।
వ్యాసాధికోఽథవా కిం ను శిష్యస్తస్య మహాత్మనః ॥ ౨ ॥

శ్రుత్వా శ్రుత్వా న మే తృప్తిర్జాయతే తత్ కథామృతమ్ ।
మాహాత్మ్యం ధూమ్రవర్ణస్యాధునా వద సుఖప్రదమ్ ॥ ౩ ॥

సూత ఉవాచ ।

శృణు శౌనక మాహాత్మ్యం ధూమ్రవర్ణస్య సర్వదమ్ ।
యథా వ్యాసాచ్యుతం పూర్ణం తథా తే కథయామ్యహమ్ ॥ ౪ ॥

శ్రుత్వా విఘ్నేశమాహాత్మ్యం దక్షో హృష్టమనా అభూత్ ।
ప్రణమ్య ముద్గలం సోఽపి పప్రచ్ఛ వినయాన్వితః ॥ ౫ ॥

దక్ష ఉవాచ ।

విఘ్నేశస్య శ్రుతం పూర్ణం మాహాత్మ్యం సర్వసిద్ధిదమ్ ।
న తృప్తోఽహం మహాయోగిన్నమృతాదధికం యతః ॥ ౬ ॥

అధునా ధూమ్రవర్ణస్య మాహాత్మ్యం వద విస్తరాత్ ।
కీదృశాంఽశమయశ్చాయం గణేశో ధూమ్రవర్ణకః ॥ ౭ ॥

కీదృశం బ్రహ్మ తస్యైవ కేన యోగేన లభ్యతే ।
 కతి తస్యావతారాశ్చ కిం కర్మా కీదృశం మహాః ॥ ౮॥
 కేన సంసాధితో దేవో దేహధారీ బభూవ హ ।
 కం దైత్యం వశమాసీయ ధర్మమాస్థాపయత్ ప్రభుః ॥ ౯॥
 ఇత్యాది సర్వమాహాత్మ్యం వద యోగీన్ద్ర సత్తమ ।
 బ్రహ్మణ్ణే త్వత్సమం నాస్తి బ్రహ్మదాయకపాత్రకమ్ ॥ ౧౦॥
 సూత ఉవాచ ।
 ఏవం పృష్టో మహాయోగీ ముద్గలః శౌనకోఽబ్రవీత్ ।
 దక్షం హృష్టమనాః సాక్షాత్ జ్ఞాత్వా భక్తియుతం పరమ్ ॥ ౧౧॥
 ముద్గల ఉవాచ ।
 దక్ష త్వం యోగివన్ద్యోఽసి నిశ్చితం సర్వభావతః ।
 నాన్యథా గణనాథస్య కథాయాం జాయతే రసః ॥ ౧౨॥
 ధూమ్రవర్ణావతారస్య చరితం సర్వసిద్ధిదమ్ ।
 కథయిష్యామి భక్త్యా తే సమాసేన ప్రజాపతే ॥ ౧౩॥
 విస్తరేణ శివాద్యాశ్చ వేదాద్యా న బభూవిరే ।
 సమర్థాస్తత్ర కోఽహం తు స్వల్పజ్ఞానప్రధారకః ॥ ౧౪॥
 ఆత్ర తే కథయిష్యామి చేతిహాసం పురా భవమ్ ।
 శేషస్య శక్కరస్యైవ సంవాదేన సమన్వితమ్ ॥ ౧౫॥
 ప్రణమ్య శేషనాగశ్చ ఏకదా శక్కరం పురా ।
 పప్రచ్ఛ సిద్ధిదం పూర్ణం సర్వజ్ఞం కరుణానిధిమ్ ॥ ౧౬॥
 త్వత్తః పరతరం నాస్తి వేదశ్రుతిప్రమాణతః ।
 త్వం ధ్యానసంయుతః స్వామిన్ భజనే కం శివం పరమ్ ॥ ౧౭॥
 అతః సంశయయుక్తోఽహం పృచ్ఛామి సర్వభావతః ।
 కిం మోహార్థం మహేశాన కరోషి చేష్టితం నవమ్ ॥ ౧౮॥
 ముద్గల ఉవాచ ।
 ఏవం పృష్టః శివః సాక్షాత్తమువాచ సుహర్షితః ।
 భక్తం యోగప్రియం దృష్ట్వా సాధు చేష్టాసమన్వితమ్ ॥ ౧౯॥
 శివ ఉవాచ ।

ఏవం పృష్టోఽహమేకాన్తే సనకాద్వైర్మహాప్రియైః ।
తత్తేఽహం శృణు వక్ష్యామి జ్ఞానం గాణేశబోధకమ్ ॥ ౨౦॥

ఏకదా సనకాద్యాశ్చ దృష్ట్వా మాం నియమే రతమ్ ।
పప్రమృచ్ఛన్త్యం యథా శేష తథా సంశయసంయుతాః ॥ ౨౧॥

సనకాద్యాః ఊచుః ।
మహేశ్వరో భవాన్ సాక్షాత్తవేశో నైవ విద్యతే ।
కం ధ్యాయసి మహాదేవ మిథ్యా మోహప్రదాయక ॥ ౨౨॥

తేషాం తద్వచనం శ్రుత్వా హర్షితోఽహం చ కాశ్యప ।
ఊచే యోగం గణేశఖ్యం పూర్ణశాన్తిప్రదాయకమ్ ॥ ౨౩॥

ఈశత్యమనీశత్యం చ మాయాయుక్తం న సంశయః ।
బ్రహ్మణి బ్రహ్మభూతస్య కథం తద్వర్తతే ద్విజాః ॥ ౨౪॥

(Page ఖం. ౮ అ. ౧ పాన ౨)

యేనేశత్యం చ మే దత్తమనీశత్యం తథాఽపరమ్ ।
జినేభ్యస్తం గణాధీశం జజ్ఞేఽహం భక్తిసంయుతః ॥ ౨౫॥

అహంకారయుతాః సర్వే న జానన్తి గజాననమ్ ।
తం జిత్వాఽహం మునీన్ద్రాశ్చ నేవే తస్య పదద్వయమ్ ॥ ౨౬॥

శివస్య వచనం శ్రుత్వా సనకాద్యాస్తమబ్రువన్ ।
విస్మితా భావసంయుక్తా గణేశజ్ఞానలాలసాః ॥ ౨౭॥

సనకాద్యాః ఊచుః ।
అభిమానం మహాదేవ జేతుం నైవ ప్రశక్యతే ।
వేదాదిభిః చ దేవేశైరస్మాభిశ్చాన్యయోగిభిః ॥ ౨౮॥

నరోఽహం దేవరూపోఽహం ఆత్మాహం స్వస్వరూపకః ।
బ్రహ్మహం చ మహేశాన అహం తేషు ప్రతిష్ఠితః ॥ ౨౯॥

అహం కేనైవ యోగేన సదాశివ జితస్త్వయా ।
వద తస్య చరిత్రం నో విస్తరేణ సుశాన్తిదమ్ ॥ ౩౦॥

శ్రీశివ ఉవాచ ।
అహం బ్రహ్మణి విప్రేశా గతో బ్రహ్మస్మిన్నా సహ ।
మహావాక్యమయే యోగే బ్రహ్మోఽహం దృశ్యతే న చ ॥ ౩౧॥

అహం నాస్తి తథా బ్రహ్మ నేతి బ్రహ్మహమజ్ఞానా |
 బోధార్థం సాధనం చేదం మహావాక్యం స్మృతం పరమ్ || ౩౨||
 తతః సంశయసంయుక్తా సనకాద్యాస్తమబ్రువన్ |
 న బుద్ధం వచనం నాథ త్వదీయం దుర్గమం పరమ్ || ౩౩||
 అతః సులభయోగేన వద యోగం మహేశ్వర |
 దయయా శిష్యముఖ్యాంశ్చ తారణాయ సుశాన్తిదమ్ || ౩౪||
 శ్రీశివ ఉవాచ |
 అత్ర వః కథయిష్యామి చేతిహాసం పురాతనమ్ |
 అహమ్భావవినాశార్థమహాజ్కారస్య సౌఖ్యదమ్ || ౩౫||
 ఏకదా జ్యోతిషాం నాథః సూర్య ఆత్మా శరీరిణామ్ |
 బ్రహ్మణాం చాభిషిక్తః స కర్మణాం రాజ్యకర్మణి || ౩౬||
 స ప్రాప్య రాజ్యముగ్రం తత్ కర్మణాం జ్యోతిషాం పతిః |
 అభిమానయుతోఽత్యన్తం బభూవే దేవదేవపః || ౩౭||
 కర్మణా స్పృష్టికర్తా వై బ్రహ్మ లోకపితామహః |
 పాలకః కర్మణా విష్ణుర్హరః సంహారకోఽభవత్ || ౩౮||
 కర్మణాఽన్నప్రభావేణ పోషికా శక్తిరేవ చ |
 కర్మాధీనం జగత్ సర్వం సేశ్వరం నాత్ర సంశయః || ౩౯||
 సోఽహం కర్మమయో దేవః కర్మణాం చాలకః పరః |
 మదధీనమిదం భాతి భానురేవం సుగర్వితః || ౪౦||
 అహాజ్కారేణ సంయుక్తశ్చిక్కాం చక్రే కదా ప్రభుః |
 తస్య చ్చిక్కాసముత్పన్నః పురుషః సున్దరాకృతిః || ౪౧||
 స పపాత మహీప్రష్ఠే న జ్ఞాతస్తేన భానునా |
 మహాకాయో విశాలాక్షో బలయుక్తో వ్యరాజత || ౪౨||
 తత్రాకస్మాత్ సమాయాతః శుక్రః సర్వార్థకోవిదః |
 పప్రచ్ఛ హర్షసంయుక్తస్తం దృష్ట్వా భావసంయుతః || ౪౩||
 శుక్ర ఉవాచ |
 కోఽసి త్వం కుత్ర తే వాసః కర్తుమిచ్ఛసి కిం వద |
 మాతా పితా చ తే త్రాతా కః కిం మత్త ఇహేచ్ఛసి || ౪౪||

పురుష ఉవాచ ।

సూర్యపుత్రో ద్విజశ్రేష్ఠ తస్య చ్ఛిక్తానముద్భవః ।
అనాథోఽహం మహాభాగ పతితో ధరణీతలే ॥ ౪౫ ॥

త్వం దయాముక్తభావేన మాం పృచ్ఛసి న సంశయః ।
త్వదధీనో భవిష్యామి శాధి మాం మునిసత్తమ ॥ ౪౬ ॥

శ్రీశివ ఉవాచ ।

తస్య తద్వచనం శ్రుత్వా శుక్రో యోగవిదాంవరః ।
ధ్యానేనాలోక్య తత్కర్మ తమువాచ శుభావహమ్ ॥ ౪౭ ॥

శుక్ర ఉవాచ ।

అహమ్భావాత్ సముత్పన్నస్త్యం సూర్యాన్నాత్ర సంశయః ।
అహన్నామా భవస్వాద్య తపః కురు మహామతే ॥ ౪౮ ॥

ఏవముక్త్వా దదౌ తస్మై గాణేశం షోడశాక్షరమ్ ।

(Page ఖం. ౮ అ. ౨ పాన 3)

మన్తం విధిసమాయుక్తం తతః సోఽత్వర్హితోఽభవత్ ॥ ౪౯ ॥

అహం తత్ర తపన్తేపే ధ్యాత్వా గణపతిం హృది ।
నిరాహారపరో భూత్వా జపమన్తపరాయణః ॥ ౫౦ ॥

శీతోష్ణవాతవర్షాదినహనే దృఢనిశ్చయః ।
జిత్వా ఖాని ప్రయత్నేన తోషయామాస విఘ్నపమ్ ॥ ౫౧ ॥

॥ ౬౦ తత్పదితి శ్రీమదావ్యే పురాణోపనిషది శ్రీమన్మౌద్గలే మహాపురాణే
అష్టమే ఖణ్డే ధూమ్రవర్ణచరితే అహముత్పత్తివర్ణనం నామ ప్రథమోఽధ్యాయః ॥ ౮.౧

౮.౨ అహమాసురరాజ్యప్రాప్తివర్ణనం నామ ద్వితీయోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

శ్రీశివ ఉవాచ ।

ఏవం వర్షసహస్రేణ తం దివ్యేన గజాననః ।
యయా ప్రసన్నభావేన భక్త్యా వరార్థమాదరాత్ ॥ ౧ ॥

ఆఖువాహస్త్రినేత్రశ్చ గజవక్త్రో మహోదరః ।
చతుర్భుజశ్చ పాశాద్యైః శోభితః సిద్ధిబుద్ధియుక్ ॥ ౨ ॥

ఏకదన్తః శూర్పకర్ణో దేవైర్మునిసమన్వితైః ।

సంస్తుతః స్వగణైశ్చైవ నేవితః సర్వదాయకః ॥ ౩॥

తం దృష్ట్వాఽహం సముత్థాయ ప్రణనామ కృతాఙ్గాలిః ।

పూజయామాస విఘ్నేశం సిద్ధిబుద్ధిసమన్వితమ్ ॥ ౪॥

తతః క్రమేణ దేవాన్ స మునీన్ పూజ్య పునః ప్రభుమ్ ।

ప్రణనామ ప్రతుష్టావ గణేశం ప్రకృతాఙ్గాలిః ॥ ౫॥

అహమువాచ ।

నమస్తే గణనాథాయ హేరమ్భాయ పరాత్మనే ।

సర్వేభ్యో వరదాత్రే తే వరదాయ నమో నమః ॥ ౬॥

బ్రహ్మసు బ్రహ్మనాథాయ నిజేషు స్వస్వరూపిణే ।

సాఙ్ఖ్యాయ తే పరత ఉత్థానస్థేషు నమో నమః ॥ ౭॥

జ్ఞానేషు బోధరూపాయ సోఽహన్దేహిషు తే నమః ।

దేహేషు బిన్దురూపాయ విఘ్నేశాయ నమో నమః ॥ ౮॥

స్రష్టృషు బ్రహ్మదేవాయ విష్ణవే పాలకేషు తే ।

సంహర్తృషు శివాయైవైకదంతాయ నమో నమః ॥ ౯॥

ప్రకాశకేషు సూర్యాయ మోహకేషు చ శక్తయే ।

దేవేషు దేవరాజాయ వినాయకాయ తే నమః ॥ ౧౦॥

అగ్నయే తే దాహకేషు యమాయ నీతిధారిణామ్ ।

రక్షేసు వైర్భుతాయైవ శూర్పకర్ణాయ తే నమః ॥ ౧౧॥

వాయవే బలయుక్తేషు నిధిషు ధనపాయ తే ।

రుద్రేషు కాలరూపాయ నమో లమ్బోదరాయ వై ॥ ౧౨॥

ప్రజాపతిషు దక్షాయ నాగేశే శేషరూపిణే ।

అనన్తవిభవాయైవ కిం తే స్తౌమి నమో నమః ॥ ౧౩॥

యం స్తోతుం న సమర్థాశ్చ వేదాద్యా యోగినోఽమలాః ।

తం కిం స్తవీమి విఘ్నేశమల్పబుద్ధిప్రధారకః ॥ ౧౪॥

ధన్యోఽహం కృతకృత్యోఽహం సఫలో మే భవః పితా ।

మాతా కులం తథా జ్ఞానం త్వదఙ్ఘ్రియుగదర్శనాత్ ॥ ౧౫॥

ఏవముక్త్వా గణేశానం ప్రణనామ మహాసురః ।

హర్షేణ మహతా యుక్తస్త్వమువాచ గజాననః || ౧౬ ||

శ్రీగణేశ ఉవాచ |

త్వయా కృతమిదం స్తోత్రం మదీయం సర్వదం భవేత్ |
పఠతే శృణ్వతే చైవ మయి భావప్రదాయకమ్ || ౧౭ ||

(Page ఖం. ౮ ఆ. ౨ పాన ౪)

పుత్రపౌత్రాదికం సౌఖ్యం భుక్తిం ముక్తిం లభేన్నరః |
అస్య పఠనమాశ్రేణ మద్భక్తిం భ్రమనాశినీమ్ || ౧౮ ||

వరాన్ వృణు మహాభాగ మనేప్పితాన్ దదామ్యహమ్ |
తపసా స్తోత్రముఖ్యేన తుష్టోఽహం తే మహాదరాత్ || ౧౯ ||

అహమువాచ |

ప్రసన్నోఽసి యదా నాథ భక్తిం దేహి త్వదీయికామ్ |
యద్యదిచ్ఛామి తత్తన్మే సఫలం సర్వదాఽస్తు చ || ౨౦ ||

మాయావికారయుక్తేభ్యో మరణం వైవ మే భవేత్ |
రాజ్యం బ్రహ్మాణ్ణిగోలస్య దేహి మే భోగసంయుతమ్ || ౨౧ ||

ఆరోగ్యం విజయం ధుణ్ణే సక్లౌమే హ్యతులం తథా |
అమోఘాస్త్రం సదా మేఽస్తు త్వత్ప్రసాదాచ్ఛ దేహి భోః || ౨౨ ||

తథేతి తమహం దేవో జగాద గణనాయకః |
అస్తర్ధాయ స్వమాత్మానం నిజలోకం జగామ హ || ౨౩ ||

తతోఽతిహర్షసంయుక్తోఽహం జగామ కవిం పునః |
తం ప్రణమ్య స్వవృత్తాన్తం కథయామాస విస్తరాత్ || ౨౪ ||

శ్రుత్వా మునివరః సోఽపి తం ప్రశంస్య మహాసురమ్ |
అసురానాహ్వయామాస శ్రేష్ఠాన్ కావ్యో మహామతిః || ౨౫ ||

తస్యాజ్ఞయా త్వరావన్తో మునిం సర్వే సమాగతాః |
అసురాన్స్తాన్ మహాతేజా హితం కావ్యో జగాద వై || ౨౬ ||

అహమాసురవృత్తాన్తం శ్రుత్వా తే శుక్రవక్త్రతః |
హర్షితాస్తం ప్రణమ్యాదౌ జగుర్వచో హితావహమ్ || ౨౭ ||

అసురా ఊచుః |

ఆజ్ఞాపయ మహాయోగిన్ కార్యం చేతోగతం ప్రభో |

కరిష్యామో వయం దాసాస్త్యత్వాదస్య జవాన్వితాః ॥ ౨౮ ॥

తేషాం వచనమాకర్ణ్య కావ్యః సర్వార్థకోవిదః ।

బ్రాహ్మణాన్ వేదనిష్ఠాంశ్చ సమానాయ్య పుపూజ హ ॥ ౨౯ ॥

తైరహం సింఘయామాసాసురాణాం రాజ్యకర్మణి ।

యథాశాస్త్రవిధానేన దైత్యాధీశం చకార హ ॥ ౩౦ ॥

ప్రధానాస్తస్య పఞ్చాసన్ సుదృఢాస్తేజసా యుతాః ।

శఙ్ఖో వేదఘ్నకః కాలః పైశునోఽధర్మధారకః ॥ ౩౧ ॥

నగరం నిర్మమే సోఽపి విషయప్రియనామకమ్ ।

అహమాసురకస్తత్ర రాజ్యం చకార హర్షతః ॥ ౩౨ ॥

సమాయాతా నివాసార్థం జనా వర్ణాశ్రమాన్వితాః ।

అసురా వివిధాశ్చైవ సుఖం లేభుః సమాస్థితాః ॥ ౩౩ ॥

ప్రమాదాసురపుత్రీం వై మమతాం రూపశాలినీమ్ ।

తస్మై దదౌ ప్రపాదశ్చ యావనస్థాం మహాత్మనే ॥ ౩౪ ॥

మమతాసంయుతో రేమే దైత్యేస్త్రోహం ప్రహర్షితః ।

మోహితో మాయయా తస్యా మమతాయా వశే స్థితః ॥ ౩౫ ॥

తస్యాం పుత్రౌ మహావీర్యో జనయామాస దైత్యపః ।

గర్వశ్రేష్ఠౌ తయోర్నామ చక్రుః సర్వే ద్విజాతయః ॥ ౩౬ ॥

ఏవం బహౌ గతే కాలే తమువాచ ప్రమాదకః ।

కిం స్థితోఽసి మహావీర జయ దేవాదికాన్ ప్రభో ॥ ౩౭ ॥

వరదానబలేన త్వం నిర్భయోఽసి న సంశయః ।

వరాణాం సఫలం సర్వం కురు భోగపరం మహాః ॥ ౩౮ ॥

తథేతి శ్వశురం సోఽపి జగదాఽహం ప్రతాపవాన్ ।

సమానాయ్య కవిం తత్ర పూజయామాస దైత్యపైః ॥ ౩౯ ॥

తస్యాఽజ్ఞాం గృహ్య దైత్యేశః పరాన్ దైత్యాన్ సమాహ్వయత్ ।

తైః సంయుతః స శుకేణ ప్రధానైః శుశుభేఽసురః ॥ ౪౦ ॥

దిగ్గయార్థమహం తత్ర సర్వానాజ్ఞాపయత్ ప్రభుః ।

సన్నద్ధాస్తం సమాజగ్ముర్దైత్యా పరమదారుణాః ॥ ౪౧ ॥

॥ ఓం తత్సదితి శ్రీమదావ్యే పురాణోపనిషది శ్రీమన్మౌద్గలే మహాపురాణే
అష్టమే ఖణ్డే ధూమ్రవర్ణచరితే అహమాసురరాజ్యప్రాప్తివర్ణనం నామ ద్వితీయోఽధ్యాయః
॥ ౮.౨

(Page ఖం. ౮ అ. 3 పాన X)

౮.3 అహమాసురబ్రహ్మణ్డజయో నామ తృతీయోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

శివ ఉవాచ ।

రథారూఢః స్వయం తత్రాహం నిర్ణగామ దైత్యపైః ।

పుత్రౌ తథా ప్రధానాశ్చ సన్నద్ధా ఆసురా యయుః ॥ ౧॥

నానా వర్ణా మహాక్రూరాః కాలస్య భయదాయకాః ।

నానా వాహనగాః సర్వే తమను ప్రయయుః కిల ॥ ౨॥

చతురంగచమూమధ్యే శుశుభే దైత్యనాయకః ।

అపారసేనయా యుక్తః పృథ్వీం జేతుం మనోదధే ॥ 3॥

శఙ్ఖాదయో మహావీరా నృపాన్ జగ్ముః సుదారుణాః ।

జిత్వా రాజకులం సర్వం సమాజగ్మర్మహాసురమ్ ॥ ౪॥

నృపాస్తైః కిం ద్విజా యుద్ధం కరిష్యన్తి మహాబలైః ।

మృతాః కేచిత్ క్షతాః కేచిత్ కేచిత్తాన్ శరణం యయుః ॥ ౫॥

కరదాంస్తే నృపాన్ కృత్వా తేషాం రాజ్యే స్వసేవకాన్ ।

స్థాపయామాసురవ్యగ్రాన్ దైత్యేన్ద్రా హర్షసంయుతాః ॥ ౬॥

సప్తద్వీపవతీం జిత్వా పృథ్వీం పాతాలమాయయుః ।

దైత్యేన్ద్రా నాగముఖ్యాంస్తే జయార్థం జయశాలినః ॥ ౭॥

శేషో నాగయుతస్తేషాం శరణం సముపాగతః ।

జ్ఞాత్వా వరబలం యోగీ సామ చక్రే మహాసురైః ॥ ౮॥

వార్షికం కరభారం స స్వీకృత్య స్వస్థలం యయౌ ।

నాగేన్ద్రైః సంవృతః శేషో దుఃఖయుక్తేన చేతసా ॥ ౯॥

తథాపి దైత్యముఖ్యాస్తే దైత్యం దైత్యసమన్వితమ్ ।

సమీపే తస్య సంస్థాప్య యయురహం మహాబలాః ॥ ౧౦॥

తతో దైత్యేన్ద్రసంయుక్తః కావ్యేనాఽహమ్పుతాపవాన్ |
 స్వర్గం యయా మహాతేజా వరగర్వసమన్వితః || ౧౧||
 దూతం సమ్ప్రేషయామాసాహమిన్ద్రస్యైవ సన్నిధౌ |
 స గత్వా దేవరాజాయ ప్రణమ్యైతద్వచో జగౌ || ౧౨||
 తతః క్రోధసమాయుక్త ఇన్ద్రో దేవేన్ద్రముఖ్యకైః |
 విచార్యాఙ్గీరసం సర్వైర్జగామ ప్రణనామ తమ్ || ౧౩||
 తేనాపి సత్కృతః సోఽపి జగాద వచనం పరమ్ |
 సర్వేషాం దుఃఖదం పూర్ణం అసురాణాం జయావహమ్ || ౧౪||
 ఇన్ద్రః ఉవాచ |
 అహం వరసమాయుక్తః సమాయాతో మహాబలః |
 దూతేన నో వదత్యద్య శరణం యాహి దేవప్రైః || ౧౫||
 అతః సురైః సమాయుక్తో భవన్తం సర్వవేదినమ్ |
 సమాయాతో వద స్వామిన్ త్వదాజ్ఞావశగా వయమ్ || ౧౬||
 గురురువాచ |
 గణేశవరదానేన మత్తోఽసౌ నాత్ర సంశయః |
 జేష్యతే సకలం తస్మాచ్ఛరణం వైవ శోభనమ్ || ౧౭||
 అతో వయం విధాతారం వ్రజామహే త్వరాన్వితాః |
 స శ్రేష్ఠః సర్వభావేన కరిష్యతి హితం చ నః || ౧౮||
 తతః సర్వే విధాతారం జగ్ముర్దేవాః సవాసవాః |
 ప్రణమ్య తం జగుః సర్వే వృత్తాన్తం దైత్యసమ్భవమ్ || ౧౯||
 శ్రుత్వా ఖేదయుతో బ్రహ్మ గృహ్య తాన్ శక్జరం యయా |
 తం ప్రణమ్య జగౌ సర్వం స దేవో వృత్తముల్బణమ్ || ౨౦||
 జగామ సోఽపి నిఃశ్వస్య తైః సార్థం విష్ణుమాదరాత్ |
 ప్రణమ్య కథయామాస వృత్తాన్తం దుఃఖదాయకమ్ || ౨౧||
 శ్రుత్వా క్రోధయుతో విష్ణుః సమాశ్వాస్య మహేశ్వరమ్ |
 సదేవం తం జగదాఽసౌ పరాక్రమయుతం వచః || ౨౨||
 శ్రీవిష్ణురువాచ |
 హనిష్యామి మహాదైత్యమహం చాసురసంయుతమ్ |

మాయాయుక్తత్వమేవం యన్ మమ తన్న ప్రబాధతే || ౨౩||

ఏవముక్త్యా మహాదేవం తత్రైవాసంస్థితోఽభవత్ |

దేవైః సహ మహాభాగః ప్రతీక్షన్ దైత్యపౌరుషమ్ || ౨౪||

అహఙ్కారాసురస్తత్ర జ్ఞాత్వా వృత్తాన్తమాదరాత్ |

ప్రవివేశామరావత్యాం దైత్యేన్ద్వైర్వ్రసంయుతః || ౨౫||

ఇన్ద్రాసనసమారూఢః సేవ్యమానోఽప్పరోగణైః |

(Page ఖం. ౮ ఆ. 3 పాస ౬)

గన్ధర్వైర్గీయమానః స శుశుభే పరమశ్రియా || ౨౬||

తతో దేవపదేషు సంస్థాపయామాస చాసురాన్ |

స్వర్గభోగం చకారైవం దైత్యేన్ద్వైః శ్వశురేణ చ || ౨౭||

తతః స దైత్యసజ్జైస్తైః సన్నద్ధః ప్రయయౌ ద్విజాః |

బ్రహ్మలోకం మహోగ్రస్తం విధిహీనం దదర్శ హ || ౨౮||

వివేశ హర్షయుక్తస్సన్నగరం దైత్యసంయుతః |

బ్రహ్మాసనసమాసీనో బుభుజే వివిధాన్ పరాన్ || ౨౯||

తతః స దైత్యపైః సర్వం జ్ఞాత్వా వృత్తాన్తమజ్ఞాసా |

కైలాసం భానులోకం తు శక్తిలోకం యయౌ క్రమాత్ || ౩౦||

తత్ర విలాససంయుక్తో బుభుజే వివిధాన్ పరాన్ |

వికుణ్ఠ విజయార్థం స ప్రయయౌ దైత్యపైర్వృతః || ౩౧||

దూతం సమ్ప్రేషయామాస కాలం సర్వభయఙ్కరమ్ |

స గత్వా కేశవం నత్వా జగౌ వై వాక్యముల్బణమ్ || ౩౨||

కాల ఉవాచ |

అహం త్వసురసంయుక్త ఆయయౌ స మహాబలః |

తేనాఽహం సామభావార్థం ప్రేషితస్తే ప్రసన్నిధౌ || ౩౩||

త్యక్త్యా వికుణ్ఠం దేవేశైర్గచ్ఛ త్వం యత్ర తే రుచిః |

నారాయణ న హన్మి త్వాం నోచేద్యుద్ధోద్యతో భవ || ౩౪||

కాలస్య వచనం శ్రుత్వా కేశవః క్రోధసంయుతః |

జగాద తం మహాదైత్యం దహన్నివ ప్రధర్షయన్ || ౩౫||

శ్రీవిష్ణురువాచ ।

కిం మాం పాపస్వరూపస్త్యం వదసి మన్దవిక్రమ ।

హనిష్యామ్యహమద్వైవ దైత్యయుక్తం మహాసురమ్ ॥ ౩౬ ॥

గచ్ఛ దూత స్వభావస్థం న హన్మి త్వాం ఖలాధమ ।

స్వపదం త్యజ్య దైత్యేశాధీనోఽహం కిం భవామి తు ॥ ౩౭ ॥

తతోఽహంకారకం గత్వా కాలాసురః ప్రతాపవాన్ ।

వృత్తాంతం కథయామాస దైత్యేన్ద్రైః సంయుతం పరమ్ ॥ ౩౮ ॥

శ్రుత్వా దైత్యగణాః సర్వే క్రోధయుక్తా బభూవిరే ।

అహంకారాసురేణైవ యుక్తా యుద్ధోద్యతా బభుః ॥ ౩౯ ॥

తాన్నివార్య మహాబాహురహం క్రోధసమన్వితః ।

జగద దైత్యముఖ్యాన్ స వాక్యం సర్వహితావహమ్ ॥ ౪౦ ॥

అహమువాచ ।

కిమర్థం శ్రమసంయుక్తా భవిష్యథ మహాబలాః ।

అమోఘాస్త్ర వరైర్ముక్తః కరిష్యామ్యధునా సుఖమ్ ॥ ౪౧ ॥

ఏవముక్త్యా తతో దైత్యః సజ్జం కృత్వా మహద్ధనుః ।

ముమోచాగ్నిమయం చాస్త్రం సమ్మస్త్ర్య క్రోధసంయుతః ॥ ౪౨ ॥

సహసాస్త్రం ప్రజజ్జ్వాల దిశో దశ మహోజ్జ్వలమ్ ।

వికుణ్ఠం దాహయామాస దేవాన్ సర్వాన్ సమన్తతః ॥ ౪౩ ॥

తతః ఙ్కోభయుతా దేవాస్తత్యజర్వరుణాస్త్రకమ్ ।

తేనైవ తన్న శాన్తం తు బభూవే తేజసాన్వితమ్ ॥ ౪౪ ॥

తతః ఖేదయుతాః సర్వే పపలుర్భయసంయుతాః ।

పీడితా అగ్నినాఽత్యన్తం త్యక్త్యా వైకుణ్ఠమేవ చ ॥ ౪౫ ॥

వరుణశ్చ స్వయం దృష్ట్వా జగమ రణమూర్ధని ।

చన్ద్రేణ సంయుతః సోఽపి జలం సృష్ట్వా వ్యవస్థితః ॥ ౪౬ ॥

జలేన న చ శాన్తోఽభూదగ్నిః పరమదారుణః ।

దాహయుక్తః పపాలాఽసౌ వరుణశ్చన్ద్రసంయుతః ॥ ౪౭ ॥

తతః శక్తిః సమాయాతా మహాస్త్రం వరుణాత్మకమ్ ।

మోచయామాస తస్మాత్తు జలధారా ప్రవర్తితా ॥ ౪౮ ॥

ఘృతేన సంయుతస్తత్ర యథాగ్నిర్జలసంయుతః ।
జస్వాల మాయయా తస్యాఽహజ్కారస్య విశేషతః ॥ ౪౯ ॥

తతో దాహసమాయుక్తా శక్తిః పపాల తక్షణాత్ ।
క్రుద్ధో భానుః స్వయం తత్రాఽజగామ క్రోధసంయుతః ॥ ౫౦ ॥
సోఽపి స్వవీర్యసంయుక్తం వరుణాస్త్రం జహౌ మృధే ।
పూర్వవద్దాహసంయుక్తః పపాల చ దివాకరః ॥ ౫౧ ॥

(Page ఖం. ౮ అ. 3 పాన ౭)

తతః శివః స్వయం తద్వద్యయౌ క్రోధసమన్వితః ।
హతోద్యమః పపాలాఽసౌ దాహయుక్తః స్వభావతః ॥ ౫౨ ॥

తతోఽతిభేదసంయుక్తో విష్ణుః స్వయముపాగతః ।
తత్యాజ వారుణం శస్త్రం స్వసత్తాసంయుతం పరమ్ ॥ ౫౩ ॥

తథాపి న స శాస్త్రోఽభూదగ్నిః పరమదారుణః ।
జస్వాలాతీవ సర్వత్ర దాహయామాస దేవపాన్ ॥ ౫౪ ॥

తతోఽతిదాహసంయుక్తః పపాల చ జనార్దనః ।
విష్ణునా సంయుతాః సర్వే దేవేశాః పపలర్భయాత్ ॥ ౫౫ ॥

గత్వా గిరిగుహాసంస్థా బభూవుర్భయసంజులాః ।
కన్దాదిభక్షయన్తస్మే దివసానతిచక్రముః ॥ ౫౬ ॥

జ్ఞాత్వా వృత్తాస్తమేవాహం సమాహృత్య స్వశస్త్రకమ్ ।
ఆగ్నేయమగమద్దైత్యైర్వికుణ్ఠం హర్షసంయుతః ॥ ౫౭ ॥

తత్ర స్థిత్యాభిమానీ స పరాం మేనే కృతార్థతామ్ ।
న మత్తః శ్రేష్ఠ ఇత్యేవ గర్వయుక్తో బభూవ హ ॥ ౫౮ ॥

తతో గర్వం శివస్యైవ తథా స్థాప్య పదేఽసురః ।
శ్రేష్ఠం వికుణ్ఠనాథం చ స చక్రే పుత్రముత్తమమ్ ॥ ౫౯ ॥

పిశునం శక్తిలోకస్య వేదఘ్నం సర్వలోపకమ్ ।
ప్రమాదం బ్రహ్మణో నాథం చకార మదసంయుతః ॥ ౬౦ ॥

శఙ్ఖమిన్ద్రపదస్యైవ నాథం చక్రే మహాసురః ।
కాలం యమస్య లోకస్య కమలం వరుణస్య చ ॥ ౬౧ ॥

కుబేరస్య పదే స్థాప్యాఽధర్మధారకమాదరాత్ ।

తతః స్వనగరం సర్వైః సమాయయౌ మహాబలః ॥ ౬౨॥

తత్రస్థః ప్రశశాసాఽసౌ బ్రహ్మాణ్డం లోకసంకూలమ్ ।

అహం మేనే న కిఞ్చిద్ద్యై సమం భాగ్యేన తేజసా ॥ ౬౩॥

॥ ఓం తత్సదితి శ్రీమదాన్వేయపురాణోపనిషది శ్రీమన్మొద్గలే మహాపురాణే

అష్టమే ఖణ్డే ధూమ్రవర్ణచరితే అహమసురబ్రహ్మాణ్డజయో నామ తృతీయోఽధ్యాయః ॥

౮.౩

౮.౪ దేవమునివరప్రదానం నామ చతుర్థోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

శివ ఉవాచ ।

దైత్యోఽహంకారకోఽత్యన్తం పరస్త్రీలాలసస్తతః ।

బభూవ దైత్యపైః సర్వైర్నాగకన్యాః సమానయత్ ॥ ౧॥

దేవకన్యా నరాణాం చ స్త్రీయః కన్యా విశేషతః ।

సమాహృత్య బలాత్ సోఽపి బుభుజే సర్వదూషకః ॥ ౨॥

మద్యమాంసపరోఽత్యన్తం బభూవ ద్విజసత్తమాః ।

గణేశం త్యజ్య దుష్టాత్మా పాపకర్మపరోఽభవత్ ॥ ౩॥

ఏకదాఽహం సభాసంస్థం జగాదాఽధర్మధారకః ।

దైత్యేన్ద్రైః ప్రేరితః సర్వైః కృత్వా కరపుటం వచః ॥ ౪॥

అధర్మధారక ఉవాచ ।

జితం త్వయా మహాభాగ బ్రహ్మాణ్డం లోకసంకూలమ్ ।

జగదీశస్త్వమేవైకో నాన్యః కశ్చన విద్యతే ॥ ౫॥

దేవా విష్ణుముఖాః సర్వే భవన్తి వనసంస్థితాః ।

ప్రకీర్తితాః శత్రవో నో వేదేషు చ సురాసురాః ॥ ౬॥

శస్త్రాదిభిశ్చ దేవేన్ద్రా మరిష్యన్తి కదాపి న ।

అమరా వేదవాదేషు కథితా పశ్య మానద ॥ ౭॥

కర్మాన్నా అమరాః సర్వే నష్టే కర్మణి దైత్యప ।

మరిష్యన్తి న సన్దేహాః కర్మణః ఖణ్డనం కురు ॥ ౮ ॥

(Page ఖం. ౮ అ. ౪ పాస ౮)

జిత్వా త్రిలోకరాజ్యం చ కర్తారో బహవోఽభవన్ ।

అసురాః కాలయోగేన దేవేన్ద్రైర్నిహతాః పురా ॥ ౯ ॥

అతశ్చిద్రం సమాలోక్య త్వాం హనిష్యన్తి దేవపాః ।

అహం తేషాం వినాశార్థం యతస్వాసురనాయకైః ॥ ౧౦ ॥

అధర్మధారకస్యైవ వచః శ్రుత్వా మహాసురాః ।

సాధు సాధు బ్రువన్తి సృ శఙ్ఖాద్యాస్తత్ర సంపది ॥ ౧౧ ॥

తతోఽహంకారకో హృష్టో జగాద వచనం హితమ్ ।

సాధు ప్రోక్తం త్వయా దైత్య కురు సర్వైః సమన్వితః ॥ ౧౨ ॥

హృష్టో దైత్యసమూహైః స యుక్తో జగామ హర్షితః ।

అధర్మధారకో భూమ్యాం చకార కర్మఖణ్డనమ్ ॥ ౧౩ ॥

కర్మఖణ్డనభావేన హాహాకారరవాకులాః ।

జనా వర్ణాశ్చమైర్హీనాః కృతాస్తేన దురాత్మనా ॥ ౧౪ ॥

దేవతాయతనాదీని ఖణ్డయామాస సర్వతః ।

క్షేత్రాణి చ గణేశస్య మూర్తీః సర్వాస్తథా ద్విజాః ॥ ౧౫ ॥

సర్వత్రాఽహమ్ప్రతిమాశ్చ స్థాపితా భూమిమణ్డలే ।

పూజకా రాక్షసాస్తత్ర కృతాస్తేన సుపాపినా ॥ ౧౬ ॥

గృహే గృహేఽభిమానస్య ప్రతిమా మానవైః కిల ।

పూజ్యాః కృతా ద్విజాస్తేనాఽఽసురం కర్మ ప్రవర్తితమ్ ॥ ౧౭ ॥

కృత్వాఽధర్మధరః కార్యం ప్రయయౌ తం సుహర్షితః ।

తేనాతిపూజితః సోఽపి పరాం మేనే కృతార్థతామ్ ॥ ౧౮ ॥

ఏవం కర్మణి నష్టే తు వర్ణసంకృరరూపిణః ।

జనా జాతాస్తతో దేవా దుఃఖయుక్తా బభూవిరే ॥ ౧౯ ॥

మునిభిః సహితాః సర్వే దేవాశ్చోషణాన్వితాః ।

విచారం చక్రురే తస్య నాశార్థం దైత్యపస్య తే ॥ ౨౦ ॥

తతో బ్రహ్మ మహేశాద్యానువాచ ఖేదసంయుతః ।

మాయాయుక్తా వయం సర్వే జితాస్తేన దురాత్మనా ॥ ౨౧ ॥

మాయా నానావిధా విప్ర వేదేష్వత్ర న సంశయః ।
 తయా హీనో గణేశానో నాన్యః కశ్చన విద్యతే ॥ ౨౨ ॥
 పంచుచిత్తమయీ బుద్ధిః పంచుభ్రాన్తికరీ తథా ।
 సిద్ధిస్తయోః పతిః సోఽపి మాయీకో గణనాయకః ॥ ౨౩ ॥
 సిద్ధిర్బుద్ధిః పరా మాయా న తయోర్విద్యతే పరా ।
 అతో విఘ్నేశ్వరో దైత్యం హనిష్యతి న సంశయః ॥ ౨౪ ॥
 గణేశవరదానేన మత్తోఽసౌ దైత్యనాయకః ।
 విస్మృతో గణనాథం తం మన్తం త్యక్త్వా స్థితోఽభవత్ ॥ ౨౫ ॥
 గణేశక్షేత్రకాణ్యేవ ఖణ్డయామాస దుర్మతిః ।
 గణేశపూజనం సర్వం కర్మస్వాదౌ విశేషతః ॥ ౨౬ ॥
 అతో విఘ్నసమాయుక్తం జాతం తం దేవసత్తమాః ।
 ఆస్మాభిః పూజితో ఢుణ్ణిర్లనిష్యతి మహాసురమ్ ॥ ౨౭ ॥
 అధునైకాక్షరం మన్తం జప్త్వా ధ్యాత్వా గజాననమ్ ।
 పూజయిత్వా తపోయుక్తాస్తోషయామో విశేషతః ॥ ౨౮ ॥
 శ్రీశివ ఉవాచ ।
 బ్రహ్మణో వచనం శ్రుత్వా దేవా మునిసమన్వితాః ।
 సాధు సాధు బ్రవన్తి స్మ తథా చక్రః సహేశ్వరాః ॥ ౨౯ ॥
 నిరాహారసమాయుక్తా ఏకాక్షరవిధానతః ।
 తోషయామాసురత్యన్తం భక్తియుక్తా గణేశ్వరమ్ ॥ ౩౦ ॥
 ఏవం వర్షతే పూర్ణే ప్రసన్నో గణనాయకః ।
 యయా తాన్ దేవముఖ్యాంశ్చ వరదో మునిసత్తమాన్ ॥ ౩౧ ॥
 మూషకోపరి సంస్థం తే దదృశుర్ద్విరదాననమ్ ।
 ప్రణేముర్ధ్వసంయుక్తాః పూజయామాసురాదరాత్ ॥ ౩౨ ॥
 పునః ప్రణమ్య విఘ్నేశం దేవా మునిసమన్వితాః ।
 తుష్టువర్గణనాథం తే ధూమ్రవర్ణం ప్రహర్షితాః ॥ ౩౩ ॥
 దేవర్షయ ఉచుః ।
 ధూమ్రవర్ణాయ సర్వేభ్యః సర్వదాయ కృపాలవే ।

గణేశాయ పరేశాయ పరాత్పరాయ తే నమః ॥ ౩౪ ॥

(Page ఖం. ౮ అ. ౪ పాన ౯)

లమోద్బదరాయ విఘ్నానాం పతయే తే నమో నమః ॥ ౩౪ ॥

విఘ్నకర్త్ర చ తద్ధర్త్రే హేరమ్బాయ నమో నమః ॥ ౩౫ ॥

అనాదయే విశేషేణ జ్యేష్ఠాయ సర్వపూజిత |

మనోవాణీవిహీనాయ మనోవాణీమయాయ తే ॥ ౩౬ ॥

నమస్తే బ్రహ్మరూపాయ బ్రహ్మణే బ్రహ్మాదాయినే |

బ్రహ్మణాం పతయే తుభ్యం మస్త్రనాథాయ తే నమః ॥ ౩౭ ॥

మహోరూపాయ దేవాయ దేవదేవేశరూపిణే |

దేవేభ్యో వరదాత్రే తే మహోదర నమో నమః ॥ ౩౮ ॥

ఆదిపూజ్యాయ సర్వేషాం మాత్రే పిత్రే నమో నమః |

సర్వరూపాయ సర్వాత్మన్ కర్మరూపాయ తే నమః ॥ ౩౯ ॥

శూర్పకర్ణాయ శూరాయ వీరాయ పరమాత్మనే |

చతుర్భుజాయ ధూమ్రాయ గుణేశాయ నమో నమః ॥ ౪౦ ॥

కర్త్రే హర్త్రే చ భర్త్రే తే పరజ్ఞానస్వరూపిణే |

స్వాధీనాయ మహామోహదాత్రే హర్త్రే నమో నమః ॥ ౪౧ ॥

యత్ర వేదాదయః స్వామిన్ శాన్తిం ప్రాప్తాశ్చ యోగినః |

గణేశ తత్ర కే నాథ వయం తే స్తవనే ప్రభో ॥ ౪౨ ॥

వర్ణా ధూమ్రాయితా యత్రావ్యక్తరూపే పూరా త్వయి |

ధూమ్రవర్ణః సమాఖ్యాతో వేదేషు వేదవాదిభిః ॥ ౪౩ ॥

ధన్యా వయం మహాభాగ త్వదజ్ఞియుగదర్శనాత్ |

అవ్యక్తో వ్యక్తతాం ప్రాప్తో భక్తవాత్సల్యకారణాత్ ॥ ౪౪ ॥

ఏవముక్త్యా ప్రణేముస్తం ధూమ్రవర్ణం సురర్షయః |

ఉత్థాప్య ధూమ్రవర్ణస్తాన్ జగాద మేఘనిఃస్వనః ॥ ౪౫ ॥

ధూమ్రవర్ణ ఉవాచ |

భవత్కృతమిదం స్తోత్రం సర్వసిద్ధిప్రదాయకమ్ |

భవిష్యతి మహాభాగాః పఠేత శ్శ్రుణ్వతే పఠమ్ ॥ ౪౬ ॥

పుత్రపౌత్రాదికం ధాన్యం ధనం లభేన్నరస్తథా ।
 యద్యదిచ్చతి తత్తత్తు సఫలం సమ్భవిష్యతి ॥ ౪౭॥
 వరాన్ వృణుత దేవేశా మునయో మనసీప్పితాన్ ।
 దాస్యామి తపసా తుష్టః స్తోత్రేణ భవతాం పరాన్ ॥ ౪౮॥
 గణేశవచనం శ్రుత్వా దేవర్షయః ప్రణమ్య తమ్ ।
 జగుః ప్రరుష్టభావేన దేవదేవేశమాదరాత్ ॥ ౪౯॥
 యది ప్రసన్నభావేన వరదోఽసి గజానన ।
 తదాహంకారకం దైత్యం జహి సర్వజ్ఞ తే నమః ॥ ౫౦॥
 సర్వేభ్యో దుఃఖదాతా స కర్మఖణ్డనకారకః ।
 స మృతశ్చేద్యణాధీశ భవిష్యతి తదా సుఖమ్ ॥ ౫౧॥
 మాయాయుక్తవిహీనస్త్వం తవ హస్తాన్ మహాసురః ।
 మరిష్యతి న సన్దేహస్తస్మాత్తం జహి మానద ॥ ౫౨॥
 అస్మై త్వయాఽభయం దత్తం తేన సర్వే పరాజితాః ।
 వయం తే శరణం ప్రాప్తా రక్ష రక్ష మహాప్రభో ॥ ౫౩॥
 తవ పాదే దృఢాం భక్తిం దేహి నోఽవ్యభిచారిణీమ్ ।
 తయా విఘ్నవిహీనాస్తే పదం ప్రాప్స్యామహే వయమ్ ॥ ౫౪॥
 ఏవముక్త్యా గణేశానం ప్రణేముస్తే సురర్షయః ।
 తథేతి తానథోక్త్యాఽసావన్తర్థానం చకార హ ॥ ౫౫॥
 ॥ ౬౦ తత్పదితి శ్రీమదావ్యై పురాణోపనిషది శ్రీమన్మొద్గలే మహాపురాణే
 అష్టమే ఖణ్డే ధూమ్రవర్ణచరితే దేవమునివరప్రదానం నామ చతుర్థోఽధ్యాయః ॥ ౮.౪
 (Page ఖం. ౮ అ. ౫ పాన ౧౦)

౮.౫ అహంకారపరాజయో నామ పంచమోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

శ్రీశివ ఉవాచ ।
 తతో దేవేన్యముఖ్యాశ్చ దేవా మునిసమన్వితాః ।
 హర్షయుక్తా విశేషేణ మేనిరే చాసురం హతమ్ ॥ ౧॥
 కాలభావం ప్రతీక్షంతః స్థితాస్తత్త్వే విఘ్నపమ్ ।

అభజన్తే ముదా యుక్తా గాణపత్యప్రియాత్మకాః ॥ ౨॥

ధూమ్రవర్ణః స్వయం సాక్షాద్రాత్రౌ స్వప్నే ద్విజోత్తమాః ।
జగమ దైత్యనాథస్య భయదః సర్వభావతః ॥ ౩॥

స శోకసంయుతః ప్రాప్తః సముత్థాయ మహాసురాన్ ।
సమానాయ్య స్వయం స్వప్నం కథయామాస విస్తరాత్ ॥ ౪॥

అహమువాచ ।

శఙ్ఖముఖ్యాః శృణుత యత్ స్వప్నే దృష్టం భయఙ్కరమ్ ।
ధూమ్రవర్ణో గణేశానః క్రోధయుక్తో బభూవ హ ॥ ౫॥

తస్య క్రోధసముత్పన్నోఽగ్నిః సర్వం నగరం చ మే ।
దాహయామాస శస్త్రాణ్యస్త్రాణి కుణ్డాని చాఽభవన్ ॥ ౬॥

పరాక్రమవిహీనోఽహం కృతస్నేన మహాత్మనా ।
దేవాః స్వస్థానగాః సర్వే కృతా మునిగణైః సహ ॥ ౭॥

అతః స్వల్పేన కాలేన భవిష్యత్యశుభం ధ్రువమ్ ।
తదర్థం యత్నసంయుక్తా భవధ్వం దైత్యనాయకాః ॥ ౮॥

అభిమానవచః శ్రుత్వా తం పునరైత్యనాయకాః ।
జగుః ఖేదసమాయుక్తా వచనం హితకారకమ్ ॥ ౯॥

దైత్యేన్ద్రాః ఊచుః ।

మా కురుష్య వృథా చింతామశుభం తే కథం భవేత్ ।
వరదానప్రభావేణ నిర్భయోఽస్యసురేశ్వర ॥ ౧౦॥

స్వప్నః సదా జనానాం తు భవత్యత్ర న సంశయః ।
జాగృతౌ నశ్వరః సోఽపి తత్ర కిం దుఃఖదం భవేత్ ॥ ౧౧॥

స్వప్నే ధనాదికం లభ్యా మరణాదికమేవ వా ।
జాగర్తి చేత్ స్వయం జన్తుర్న కిచ్చిత్ పశ్యతీత్యహో ॥ ౧౨॥

ఏవం హాస్యాదికం కృత్వా సమాశ్వాస్యాసురోత్తమమ్ ।
అసురాః స్వగృహం గత్వా శౌచాదికం ప్రచక్రీరే ॥ ౧౩॥

అథ శృణుత విప్రేన్ద్రాశ్చరీతం విఘ్నపస్య చ ।
అకస్మాత్ ధూమ్రవర్ణః స యయౌ తత్ర మహాబలః ॥ ౧౪॥

పఞ్చయోజనదూరే స నగరాద్దైత్యపస్య చ ।
 సంస్థితస్తత్ర విప్రేష్టో నారదః సహసా౨౨గతః ॥ ౧౫ ॥
 దృష్ట్వా గణేశ్వరం దేవం తమాగత్య ప్రణమ్య సః ।
 గానం చకార హర్షేణ భక్త్యా సాశ్రుప్రోచనః ॥ ౧౬ ॥
 తమువాచ గణాధీశో గచ్ఛ త్వం దైత్యమన్దిరమ్ ।
 అహఙ్కారం వదస్వర్షే వాక్యం సామకరం మహత్ ॥ ౧౭ ॥
 దేవాః స్వస్థానగాః సన్తు జనాః స్వాచారసంయుతాః ।
 నాగాః స్వరాజ్యకర్తారో భవన్తు మత్ప్రసాదతః ॥ ౧౮ ॥
 రాజ్యం కురు మహాద్వైత్యైర్నగరస్థో మహాసుర ।
 నోచేద్యుద్ధేన జేష్యామి కరిష్యామి జగద్ధితమ్ ॥ ౧౯ ॥
 తథేతి గణనాథం స జగాద నారదో మునిః ।
 అహఙ్కారాసురం గత్వా కథయామాస తద్వచః ॥ ౨౦ ॥
 స శ్రుత్వా క్రోధసంయుక్తో బభూవే తం జగాద హ ।
 గచ్ఛ విఘ్నేశ్వరం విప్ర వద మే వచనం మహత్ ॥ ౨౧ ॥
 సదేవం ధూమ్రవర్ణం చ హనిష్యామి న సంశయః ।
 తదాజ్ఞావశగో నాహం భవిష్యామి కదాచన ॥ ౨౨ ॥
 ఏవమూచే తతో విప్రం నారదం దైత్యనాయకః ।
 నారదో గణనాథం చ యయౌ జగాద తద్వచః ॥ ౨౩ ॥
 నారదస్య వచః శ్రుత్వా క్రోధయుక్తో గజాననః ।
 అహం హన్తుం మనశ్చక్రే శస్త్రం దధార విఘ్నపః ॥ ౨౪ ॥
 (Page ఖం. ౮ అ. ౫ పాన ౧౧)
 అథ నారదవిప్రర్షిస్తం ప్రణమ్య యయౌ సురాన్ ।
 జగాద సకలం తేభ్యో వృత్తాన్తం హర్షసంయుతః ॥ ౨౫ ॥
 దేవాన్తం నమ్య సర్వే తే ధూమ్రవర్ణం సమాయయః ।
 మునిభిః శస్త్రసంయుక్తాః స్తుత్వా తం తే జగుర్వచః ॥ ౨౬ ॥
 ఆజ్ఞాం కురు మహాభాగ ధూమ్రవర్ణ నమో౨స్తు తే ।
 దైత్యైర్యోద్ధం చ దేవేశాన్స్తవద్దాసాన్స్తే వశే స్థితాన్ ॥ ౨౭ ॥

తేషాం వచనమాకర్ణ్య ధూమ్రవర్ణః ప్రతాపవాన్ |
 ఉవాచ తాన్ స్వభక్తాంశ్చ భక్తేశో భక్తవత్సలః || ౨౮ ||
 ధూమ్రవర్ణ ఉవాచ |
 తిష్ఠధ్వం దేవదేవేశాః పశ్యధ్వం కౌతుకం మహాత్ |
 హనిష్యామి మహాదైత్యం మచ్ఛాననపరాజ్ముఖమ్ || ౨౯ ||
 ఏవముక్త్వా గణాధీశో ముమోచ పాశముల్బణమ్ |
 స్వశస్త్రం తత్ సమాగత్యానన్తరూపం బభూవ హ || ౩౦ ||
 యత్ర తత్రాసురాన్ ధృత్వా క్షణాత్ కణ్ఠే పపాత తత్ |
 మృతా దైత్యాః పురప్రాన్తసంస్థాః పాశబలార్ధితాః || ౩౧ ||
 హాహాకారశ్చ సర్వత్ర బభూవ నగరే తదా |
 దైత్యా గత్యా మహాదైత్యం కథయామాసురుల్బణమ్ || ౩౨ ||
 కిం స్థితోఽసి మహారాజ మృతా దైత్యాః సమన్తతః |
 పాశైః సర్వత్ర సంస్థైశ్చ ధూమ్రవర్ణస్య మానద || ౩౩ ||
 తేషాం వచనమాకర్ణ్య దుఃఖయుక్తో మహాసురః |
 జగాద సచివాదీంశ్చ వచనం భయసంకూలః || ౩౪ ||
 అహమువాచ |
 అహో కాలముఖా దైత్యాః స్వప్నం సత్యం బభూవ హ |
 కిం భవిష్యతి దైత్యేశా విపరీతం తు దృశ్యతే || ౩౫ ||
 ఇతి తస్య వచః శ్రుత్వా పుత్రౌ తాతం మహాత్మనః |
 ఊచత్సంతం భయోద్విగ్నం గర్వశ్రేష్ఠా మహాసురౌ || ౩౬ ||
 గర్వశ్రేష్ఠావూచతుః |
 కిం శోచసి మహాభాగ భయం తే న భవిష్యతి |
 మాయాయుక్తో ధూమ్రవర్ణః కిం కరిష్యతి తేఽప్రియమ్ || ౩౭ ||
 దేహధారీ సమాయాతో దేవపక్షపరాయణః |
 హనిష్యావో న సన్దేహాః సదేవం పశ్య పౌరుషమ్ || ౩౮ ||
 ఏవముక్త్వా మహాదైత్యం గర్వో గర్వసమన్వితః |
 శ్రేష్ఠః ప్రణమ్య దైత్యేన్ద్రం తతో యుద్ధాయ జగ్ముతుః || ౩౯ ||
 ప్రధానాద్యైః సమాయుక్తై శస్త్రవృష్టిం ప్రచక్రతుః |

పాశస్య తేజసా తత్ర దగ్ధాస్తే తు సమన్తతః ॥ ౪౦॥

తతో భయయుతాః సర్వే ప్రధానాశ్చ బభూవిరే ।

పాశతేజఃప్రదగ్ధాస్తే ప్రపేలుః సర్వతోదిశమ్ ॥ ౪౧॥

తతోఽతిక్రోధసంయుక్తౌ స్వజ్గం గృహ్య మహాసురౌ ।

పాశాన్ విచ్ఛేత్తుమాయాతో మహాబలపరాక్రమౌ ॥ ౪౨॥

తేజసా దగ్ధదేహౌ తౌ తథాఽపి ఖడ్గధారయా ।

పాశం గృహ్య చకర్తుం తౌ సముద్యుక్తౌ బభూవతుః ॥ ౪౩॥

తతః పాశేన సమ్బుద్ధౌ రుద్ధశ్వాసౌ మహాసురౌ ।

గతప్రాణౌ చ సజ్ఞామే బభూవతుర్మహార్షయః ॥ ౪౪॥

తతో హాహారవం కృత్వా దైత్యాః సర్వే భయాతురాః ।

ప్రపేలుర్దశదిగ్దేశే గతమానాః సువిహ్వలాః ॥ ౪౫॥

తతః కేచిత్ సమాగమ్యాహజ్కారం తే వచః పరమ్ ।

జగుః క్రూరం మృతౌ పుత్రౌ తవ దైత్యపతే మృధే ॥ ౪౬॥

తేషాం వచనమాకర్ణ్య మూర్ఛ్చితః సహసాఽసురః ।

సావధానః కృతః సర్వైః శుశోచ భయసంకూలః ॥ ౪౭॥

ధృత్వా ధైర్యం తతః సోఽపి యుద్ధార్థం సజ్గతోఽభవత్ ।

(Page ఖం. ౮ ఆ. ౬ పాన ౧౨)

ముమోచాస్త్రాణి సర్వాణి ఛేత్తుం పాశం మహోజ్జ్వలమ్ ॥ ౪౮॥

పాశస్య తేజసా తాని దగ్ధాని చ సమన్తతః ।

తతోఽతిభయసంయుక్తో విచారమకరోద్ హృది ॥ ౪౯॥

అమోఘాస్త్రమయం మే తు వరం నిష్ఫలతాయతమ్ ।

చకార పాశశ్చాత్స్యంతం చిత్రం కిం వా భవిష్యతి ॥ ౫౦॥

పలాయనపరః సర్వైః స్వగృహం దైత్యనాయకః ।

ఆగత్య స్వగురుం తత్ర సమానాయ్యాబ్రవీద్వచః ॥ ౫౧॥

॥ ఓం తత్సదితి శ్రీమదాస్త్రే పురాణోపనిషది శ్రీమన్మౌద్గలే మహాపురాణే

అష్టమే ఖణ్డే ధూమ్రవర్ణచరితే అహజ్కారపరాజయో నామ పంచమోఽధ్యాయః ॥ ౮.౫

౮.౬ అహంకారాసురజ్ఞానోపదేశో నామ షష్ఠోఽధ్యాయ

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

శ్రీశివ ఉవాచ ।

శుక్రం ప్రణమ్య నీతిజ్ఞం భయసంకూలితోఽసురః ।

అహంకారో జగాదేదం వచనం స్వహితార్థకమ్ ॥ ౧॥

అహంకార ఉవాచ ।

స్వామిన్ మే వరదానం యన్నిష్ఫలం ప్రబభూవ తత్ ।

అమోఘాస్త్రమయం కిం త్వం వద సంశయకం నుద ॥ ౨॥

ధూమ్రవర్ణః సమాయాతో దేవపక్షప్రవర్ధనః ।

మాయామయః కథం సోఽపి నిష్ఫలం మాం చకార హ ॥ ౩॥

శుక్ర ఉవాచ ।

అహం త్వం మూర్ఖభావేన మన్యసే ధూమ్రవర్ణకమ్ ।

మాయామయం విశేషేణ న జానాసి గజాననమ్ ॥ ౪॥

మాయాయుక్తవిహీనత్వం తత్ర వైవ ప్రవర్తతే ।

యోగాకారం గణేశానం వదన్తే వేదవాదినః ॥ ౫॥

హనిష్యతి సమాక్రుద్ధస్త్వామయం ధూమ్రవర్ణకః ।

అతస్తం త్వం గణేశానం శరణం యాహి దైత్యప ॥ ౬॥

ధూమ్రేణావృతమేవం యద్ దృశ్యతే న జన్తైర్మథా ।

తథా వస్తు గణేశానం న జానన్తి శివాదయః ॥ ౭॥

వర్ణా వేదస్వరూపాశ్చ ధూమ్రా జాతా ఇవాఽఽబభుః ।

అజ్ఞానత్వాత్తతశ్చాయమవ్యక్తో ధూమ్రవర్ణకః ॥ ౮॥

సహజం బ్రహ్మ యత్ ప్రోక్తం స్వాధీనం బ్రహ్మసు పరమ్ ।

తస్య కిం వరదానస్యోల్లజ్ఘనం దుర్ఘటం భవేత్ ॥ ౯॥

స్వేచ్ఛయా వరదానం వై సఫలం నిష్ఫలం భవేత్ ।

తదేవ ధూమ్రవర్ణోఽయం సహజో నేతి వాచకః ॥ ౧౦॥

అవివాశిపదం యచ్ఛ గజాఖ్యం బ్రహ్మ కథ్యతే ।

తదేవ మస్తకం తస్య గణేశస్య మహాత్మనః ॥ ౧౧॥

నాశరూపం జగత్ సర్వం దేహస్తస్య న సంశయః ।
 ధూమ్రవర్ణస్తయోర్యోగే దేహధారీ బభూవ హ ॥ ౧౨ ॥
 పఞ్చచిత్తమయీ బుద్ధిర్దక్షిణాజ్ఞే వ్యవస్థితా ।
 చిత్తభ్రాన్తికరీ సిద్ధిర్వామాజ్ఞే రాజతే సదా ॥ ౧౩ ॥
 తయోః స్వామీ గణేశానో మాయాభ్యాం క్రీడతి ప్రభుః ।
 తం గచ్ఛ శరణం తాత తదా సౌఖ్యమవాప్సుసి ॥ ౧౪ ॥
 స్వసంవేద్యేన యోగేన దర్శనం తస్య జాయతే ।
 యోగీనాం గణనాథస్య తేన స్వానందపాలకః ॥ ౧౫ ॥
 న తే యశో మహారాజ భవిష్యతి కదాచన ।
 సురాసురమయో ధుణ్ణిః శరణం తస్య గచ్ఛతు ॥ ౧౬ ॥
 సురాః స్వర్గేషు తేనైవ స్థాపితా మానవా భువి ।
 (Page ఖం. ౮ అ. ౬ పాన ౧౩)
 అసురా వివరేష్యేవ త్రివిధం ధర్మసంయుతమ్ ॥ ౧౭ ॥
 స్వస్వధర్మం పరిత్యజ్య లోభయుక్తాః సురాసురాః ।
 భవన్తి చేత్తదాయం తు తేషాం శాస్తా భవత్యహో ॥ ౧౮ ॥
 దేవైర్దైత్యా జితాః సర్వే పాతాలం గత్య మానద ।
 తదా త్వాం స వినిర్మాయ దేవవిఘ్నపరోభవత్ ॥ ౧౯ ॥
 త్వమపి ధర్మలోపేన వర్ణాశ్రమపరాజ్ముఖః ।
 దేవనాశార్థమత్యస్తముద్యుక్తోసి ఖలోత్తమ ॥ ౨౦ ॥
 అతస్త్వాం హస్తుమేవం స సమాయాతో గజాననః ।
 స్వధర్మస్థస్య తే నాశం న కరిష్యతి విఘ్నపః ॥ ౨౧ ॥
 త్రివిధం త్రివిధే భావే సంస్థితం ధర్మసంయుతమ్ ।
 తదాయం బుద్ధినాథశ్చ బుద్ధౌ నిత్యం స్థితో భవేత్ ॥ ౨౨ ॥
 అతస్తస్య గణేశస్య శరణం గచ్ఛ దైత్యప ।
 బ్రహ్మీకారం చ సర్వత్ర సురాసురప్రవర్తకమ్ ॥ ౨౩ ॥
 శ్రీశివ ఉవాచ ।
 కావ్యస్య వచనం శ్రుత్వా హర్షయుక్తోహమాదరాత్ ।
 ప్రణమ్య తం పునః ప్రాహ సంశయస్యాపనుత్తయే ॥ ౨౪ ॥

అహమువాచ ।

శరణం ధూమ్రవర్ణస్య గమిష్యామి త్వదాజ్ఞయా ।
సురాసురమయస్యైవ తథాఽపి నుద సంశయమ్ ॥ ౨౫॥

సిద్ధిబుద్ధి సమా మాయా విద్యతే నైవ నిశ్చి తమ్ ।
ప్రకృత్యా సంయుతో నిత్యం గణేశానః ప్రభేలతి ॥ ౨౬॥

సర్వపూజ్యశ్చ సర్వాదౌ సమ్మతో బ్రహ్మనాయకః ।
శ్రీశబ్దేన సమాయుక్తః కథం శ్రీర్ముఖ్యతాం గతా ॥ ౨౭॥

సిద్ధిం బుద్ధిం పరిత్యజ్య శ్రియం చౌజ్కారకం తథా ।
వికల్పేన సమాగృహ్య తిష్ఠతే గణనాయకః ॥ ౨౮॥

అన్యే సర్వే తథా విప్ర ప్రకృత్యా శ్రీస్వరూపయా ।
యుక్తా భవన్తి శాస్త్రేషు కిమిదం కౌతుకం వద ॥ ౨౯॥

అతః శ్రీర్వత్ సమా దేవీ విద్యతే నైవ నిశ్చి తమ్ ।
భాతి సర్వత్ర వేదేషు తథౌజ్కారాత్మికా పరా ॥ ౩౦॥

శుక్ర ఉవాచ ।

గకారః సిద్ధిరూపశ్చ ణకారో బుద్ధివాచకః ।
తయోః స్వాపీ గణేశానో యోగాకారః ప్రదృశ్యతే ॥ ౩౧॥

యథా మాయాయుతం బ్రహ్మ మాయాయా భిన్నకం న చ ।
మాయా నైవ సదా బ్రహ్మ బ్రహ్మ మాయా న సంశయః ॥ ౩౨॥

తథా సిద్ధిశ్చ బుద్ధిశ్చ గణేశో దైత్యనాయక ।
ఏకరూపో న సన్దేహో యోగస్తేనాయముచ్యతే ॥ ౩౩॥

సిద్ధిర్బుద్ధిర్గణేశానో జ్ఞానినాం త్రివిధం పరమ్ ।
భాతి యోగమయం చాపి విచారయ విచక్షణ ॥ ౩౪॥

అతః సిద్ధేశ్చ బుద్ధేశ్చోపాసనం నాత్ర విద్యతే ।
భిన్నం గణపతేస్తస్మాత్ త్రివిధం నాస్తి నిశ్చి తమ్ ॥ ౩౫॥

గణేశపూజనేనైవ త్రివిధం పూజితం భవేత్ ।
ప్రకృతిః పురుషాకారస్తత్ర నైవ ప్రదృశ్యతే ॥ ౩౬॥

వామాఙ్గం ప్రకృత్యాకారం దక్షిణాఙ్గం చ పుమ్మయమ్ ।

సిద్ధిం బుద్ధిం విజాసిహి తయోర్యోగే గణేశ్వరః ॥ ౩౭॥
 సర్వేషాం వామభాగే చ ప్రకృతిః సంస్థితాభవత్ ।
 గణేశస్యోభయాజ్ఞే తు ప్రకృతిః పరికీర్తితా ॥ ౩౮॥
 ఏకరూపధరా మాయా సిద్ధిబుద్ధిమయీ పరా ।
 భిన్నభోగార్థమానందాత్ సృష్టిం కర్తుం మనోదధే ॥ ౩౯॥
 సిద్ధేర్గ్లాత్ సముత్పన్నా శ్రీః సర్వశోభయా యుతా ।
 బుద్ధేర్గ్లాత్తథోజ్కారప్రకృతిః ప్రబభూవ హ ॥ ౪౦॥
 తాభ్యాం తపః కృతం ఘోరం స్వస్వజ్ఞానప్రసిద్ధయే ।
 యస్మై కస్మై నమో నిత్యం మన్తం జప్త్యా స్వమూలకమ్ ॥ ౪౧॥

(Page ఖం. ౮ అ. ౬ పాన ౧౪)

తతస్తయోర్హృద్విస్థం యద్బ్రహ్మ మాయాప్రచాలకమ్ ।
 ప్రసన్నం జాతమత్యన్తం స్వరూపం స్వమదర్శయత్ ॥ ౪౨॥
 తత ఏకాక్షరం మన్తం గణేశస్య మహాత్మనః ।
 దృష్ట్వా తాభ్యాం హృద్విస్థం స్వం తేజోరూపం సుఖప్రదమ్ ॥ ౪౩॥
 తతస్తనైవ మన్త్రేణ తోషయామాసతుః పరమ్ ।
 గణేశం తే మహాభాగే హ్యేదిమాయే తపోన్వితే ॥ ౪౪॥
 దివ్యవర్షసహస్రేణ ప్రసన్నో గణనాయకః ।
 పరాన్ దాతుం సమాయాతః సిద్ధిబుద్ధినమన్వితః ॥ ౪౫॥
 నరకుఞ్చరరూపం తత్ దృష్ట్వా విస్మితమానసే ।
 మాయే బభూవతుస్తత్ర విచారం చక్రత్పర్వదీ ॥ ౪౬॥
 గణేశకృపయా సద్యో జ్ఞాతం జాతం మహాద్భుతమ్ ।
 తపసోగ్రప్రభావేణ జ్ఞాతం తాభ్యాం రహస్యకమ్ ॥ ౪౭॥
 సిద్ధిబుద్ధియుతం తం తే వీక్ష్య చోత్థాయ సత్వరమ్ ।
 ప్రణేమతుర్గణేశానం పూజ్య స్తోత్రం ప్రచక్రతుః ॥ ౪౮॥
 శ్రోజ్కారాపూచతుః ।
 నమస్తే గణనాథాయ సర్వసిద్ధిప్రదాయక ।
 సిద్ధిబుద్ధియుతాయైవ గణానాం పతయే నమః ॥ ౪౯॥

స్వానన్దపతయే తుభ్యం కర్తృణాం కర్తృరూపిణే ।
 అనాథాయ సనాథానాం నమో నాథాయ తే నమః ॥ ౫౦ ॥
 పరేశాయ పరేశాం చ పాలకాయ పరాత్మనే ।
 ఆత్మనామమృతాయైవ విఘ్నేశాయ నమో నమః ॥ ౫౧ ॥
 లమ్బోదరాయ దేవాయ దేవదేవేశరూపిణే ।
 దేవేభ్యో దేవతాం దాత్రే గజాననాయ తే నమః ॥ ౫౨ ॥
 జ్యేష్ఠరాజాయ సర్వేషామాదిపూజ్యాయ ఘృణ్యయే ।
 అనామనాయ నిత్యాయ సర్వేశాయ నమో నమః ॥ ౫౩ ॥
 బ్రహ్మభ్యో బ్రహ్మదాత్రే తే బ్రహ్మణే బ్రహ్మరూపిణే ।
 బ్రహ్మణస్పతయే తుభ్యం పూర్ణయోగాయ తే నమః ॥ ౫౪ ॥
 యోగశాన్తిమయామైవ చిన్తామణిస్వరూపిణే ।
 అనన్తాయాదిరూపాయ చాన్తఃస్థాయ నమో నమః ॥ ౫౫ ॥
 కిం స్తువస్త్వాం గణాధీశ యోగశాన్తిధరం పరమ్ ।
 యత్ర వేదాదయః శాన్తిం ప్రాప్తా యోగపరాయణాః ॥ ౫౬ ॥
 మనోవాణీమయో నైవ మనోవాణీవివర్జితః ।
 నైవ త్వం తే నమో నాథ ప్రసన్నో భవ సర్వదా ॥ ౫౭ ॥
 ఏవముక్త్యా గణాధీశం ప్రణేమతుర్మహాసుర ।
 శ్రోజ్కారౌ తౌ సముత్థాప్య జగాద గణనాయకః ॥ ౫౮ ॥
 శ్రీగణేశ ఉవాచ ।
 వరాన్ బ్రూతం మహాభాగే మహామాయే హృదీప్సితాన్ ।
 దాస్యామి తపసా తుష్టః స్తోత్రేణాహం విశేషతః ॥ ౫౯ ॥
 స్తోత్రం భవత్కృతం మే వై సర్వసిద్ధిప్రదాయకమ్ ।
 పఠతే శృణ్వతే నిత్యం ప్రభవేద్భుక్తిముక్తిదమ్ ॥ ౬౦ ॥
 బ్రహ్మభూయకరం పూర్ణం శ్రోజ్కారయశసాన్వితమ్ ।
 మమ ప్రియకరం పూర్ణం భక్తివర్ధనకం భవేత్ ॥ ౬౧ ॥
 గణేశవచనం శ్రుతోచితుఃశ్రోజ్కారకౌ పరమ్ ।
 గణేశభక్తిసంయుక్తో భక్తేశం భక్తవత్సలమ్ ॥ ౬౨ ॥
 శ్రోజ్కారాపూజతుః ।

త్వయి భక్తిం స్థిరం దేహి యోగశాస్త్రిప్రదాయకామ్ ।
 సజ్కుల్పసిద్ధిసామర్థ్యం దాస్యం తే పాదపద్మయోః ॥ ౬౩॥
 యథా సిద్ధిశ్చ బుద్ధిశ్చ త్వయా సమ్మానితే ప్రభో ।
 తథా౭౭వాం తే ప్రియే నాథ కురుష్వ గణనాయక ॥ ౬౪॥
 అస్మదీయం వశే సర్వం జగద్బ్రహ్మ కురు ప్రభో ।
 ఆవాభ్యాం మోహితం సర్వం భవతు త్వత్ప్రసాదతః ॥ ౬౫॥
 త్వదీయభజనేవైవ మోహో హ్యస్మత్కృతః పరః ।
 నాశం యాతు సదా దేవ నాన్యథా యోగకారిభిః ॥ ౬౬॥

శివవిష్ణుముఖా దేవా మోహాయుక్తా భవన్తు చ ।
 అస్మదర్థం సదా భ్రాన్తా యత్నయుక్తా భవన్తు వై ॥ ౬౭॥

(Page ఖం. ౮ అ. ౬ పాన ౧౫)

శ్రీగణేశ ఉవాచ ।
 భవతీభ్యాం వృతాః సర్వే వరాః సుదుర్లభాః పరాః ।
 దత్తా మయా విశేషేణ మోహయేతమిదం జగత్ ॥ ౬౮॥
 మాయాభ్యాం సిద్ధిబుద్ధిభ్యాం రచితం వివిధం జగత్ ।
 బ్రహ్మ నానావిధం దేవ్యో తత్ర౭హం బిమ్బితో౭భవమ్ ॥ ౬౯॥
 బిమ్బం మే మోహాయుక్తం తన్నానాభావపరాయణమ్ ।
 మమ భక్తిస్వభావేన మోహహీనం భవేత్ సదా ॥ ౭౦॥
 మమ బిమ్బస్య భార్యే తు సంశయో న భవిష్యథః ।
 తేన యుక్తే మహామాయే బన్ధమోక్షౌ కరిష్యథః ॥ ౭౧॥
 సిద్ధిబుద్ధియుతో౭హం తు బ్రహ్మభూతః సనాతనః ।
 న తత్ర యోగ్యతా దేవ్యో భవతోఽస్మిరోహనాత్మనోః ॥ ౭౨॥
 ఏవముక్త్యా గణాధీశో౭తర్ధానం వై చకార హ ।
 మాయే తం మనసా ధ్యాత్వా సంస్థితే తత్ర దైత్యప ॥ ౭౩॥
 తతో గణేశబిమ్బం యత్ పతితం తత్రయోర్బుధి ।
 తేన యుక్తే చతుర్థేదం చక్రతుర్భేదనాత్మకే ॥ ౭౪॥
 బాహ్యసౌఖ్యకరీ మాయా చతుర్థాం జగతాం కిల ।
 బ్రహ్మణాం దేహరూపా చ శ్రీః సర్వత్ర ప్రకీర్తితా ॥ ౭౫॥

చతుర్ణాం జగతాం తద్వద్బ్రహ్మణాం జ్ఞానరూపిణీ |
ఓక్కారాత్మకరూపా సా మాయా సర్వత్ర సంస్థితా || ౭౬ ||

తాభ్యాం యుక్తో గణేశానః క్రీడతే వివిధే రతః |
మోహయుక్తవిహీనత్వాన్నానాభేదపరాయణః || ౭౭ ||

అతః సర్వేషు జీవేషు మోహితేషు మహాసుర |
మోహహీనాత్మభావేషు శ్రోక్కారౌ త్వాదిసమ్మతౌ || ౭౮ ||

ఆదౌ ప్రకృతిముచ్చార్ష్య పశ్చాత్ పురుష ఉచ్యతే |
కృతం విఘ్నేశ్వరేణైతత్ జానీహి దైత్యనాయక || ౭౯ ||

కుత్ర శ్రీశబ్దయుక్తశ్చ గణేశః పఠ్యతే బుధైః |
తత్రోక్కారసమాయుక్తో మాయాభ్యాం ఖేలనాత్ పరః || ౮౦ ||

వామాళ్లె శ్రీర్ధృతా తేన దక్షిణాళ్లె మహాసుర |
ఓక్కారౌ గణనాథస్య బిమ్బేన బ్రహ్మరూపిణా || ౮౧ ||

బిమ్బం సర్వత్ర భావేషు తదాకారం బభూవ హ |
అతః శివాదయః సర్వే జాతాః శ్రోక్కారసంయుతాః || ౮౨ ||

జీవా శ్రోక్కారసంయుక్తాః పఠ్యంతే వేదవాదిభిః |
ఆదిమాయే సమాఖ్యాతే బిమ్బాధారే విచారయ || ౮౩ ||

అతః శ్రోక్కారమోహం త్వం త్యక్త్వా విఘ్నేశ్వరం భజ |
సిద్ధిబుద్ధియుతం తాత తేన సౌఖ్యమవాప్స్యసి || ౮౪ ||

ఇతి తే కథితం సర్వం ధూమ్రవర్ణస్య చేష్టితమ్ |
గచ్ఛతం శరణం దైత్య శాన్తిదం భుక్తిముక్తిదమ్ || ౮౫ ||

భిన్నభావకరే మాయే శ్రోక్కారౌ పరికీర్తితౌ |
బ్రహ్మభూయమయీ ప్రోక్తా సిద్ధిర్బుద్ధిర్విచక్షణ || ౮౬ ||

ఏతత్తే కథితం సర్వం రహస్యం సర్వసమ్మతమ్ |
వేదగుహ్యమహాక్కార గచ్ఛ తం సర్వసిద్ధయే || ౮౭ ||

|| ఓం తత్సదితి శ్రీమదావ్యై పురాణోపనిషది శ్రీమన్మౌద్గలే మహాపురాణే
అష్టమే ఖణ్డే ధూమ్రవర్ణచరితే అహాక్కారాసురజ్ఞానోపదేశో నామ షష్ఠోఽధ్యాయః || ౮.౬

౮.౭ అహఙ్కారశాన్తిరూపవర్ణనం నామ సప్తమోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

శివ ఉవాచ ।

శుక్రస్య వచనం శ్రుత్వాఽహఙ్కారస్తం ప్రణమ్య చ ।
జగద జ్ఞానసంయుక్తః కృతాఙ్ఘ్రిః ప్రతాపవాన్ ॥ ౧ ॥

అహమువాచ ।

త్వయాఽహం బోధితో నాథాఽతో గచ్ఛామి గజాననమ్ ।
సురాసురమయం బ్రహ్మ సర్వశాన్తిప్రదాయకమ్ ॥ ౨ ॥

ఏవముక్త్వా స శుక్రేణ సంయుతః పరమార్థవిత్ ।
శ్రోఙ్కారాభ్యాం మనః కృష్య యోగేశం శరణం యయా ॥ ౩ ॥

పురప్రాస్తే మహాపాశం దృష్ట్వా నమ్య కృతాఙ్ఘ్రిః ।
తుష్టావ శస్త్రరాజం స గణేశాహఙ్కృతేర్ధరః ॥ ౪ ॥

అహమువాచ ।

పాశాయ శస్త్రరాజాయ నమస్తే బన్ధరూపిణే ।
మోక్షరూపాయ వై తుభ్యం గణేశకరభూషణ ॥ ౫ ॥

మోహో మాయామయః ప్రోక్తో బన్ధదః సర్వజన్తవే ।
గణేశజ్ఞానయుక్తశ్చేద్ బన్ధహీనో నరో భవేత్ ॥ ౬ ॥

తదేవ బన్ధరూపాఖ్యం శస్త్రం తస్య మహాత్మనః ।
త్వమేవ పాశరూపం వై బన్ధమోక్షకరం మహాత్ ॥ ౭ ॥

యే త్వాం శరణమాపన్నాస్తేషాం తే బన్ధజం భయమ్ ।
నాస్తి శస్త్ర చ మాం పాహి శరణాగతమాదరాత్ ॥ ౮ ॥

నమస్తే తేజసాం నాథ దుష్టనాశకరాయ తే ।
పాశాయ పరమాస్త్రాయ శస్త్రాణాం బ్రహ్మణే నమః ॥ ౯ ॥

ఏవం స్తుత్వా మహాపాశం ప్రణనామ కృతాఙ్ఘ్రిః ।
అహఙ్కారశ్చ తం త్యక్త్వా పాశో విఘ్నేశ్వరం యయా ॥ ౧౦ ॥

ఇదం స్తోత్రం పఠేద్యస్తు తస్య బన్ధో వినశ్యతి ।
మాయాపాశమయః సాక్షాద్గణేశే స లభేద్గతిమ్ ॥ ౧౧ ॥

గతం పాశం వితోక్త్యైవాహజ్కారో గురుణా యుతః ।
 ధూమ్రవర్ణం జగమాఽసౌ తం దృష్ట్వా ప్రణనామ హా ॥ ౧౨॥
 పునరుత్థాయ విఘ్నేశం పూజయామాస భక్తితః ।
 పునః ప్రణమ్య సర్వేశం తుష్టావ స కృతాజ్ఞులిః ॥ ౧౩॥
 అహమువాచ ।
 ధూమ్రవర్ణాయ వై తుభ్యం గణేశాయ పరాత్మనే ।
 అప్యక్తాయాదిబీజాయ పరేశాయ నమో నమః ॥ ౧౪॥
 లమోబదరాయ దేవాయ దైత్యనాథాయ తే నమః ।
 హేరమ్బాయ మహేశానాం పాలకాయ నమో నమః ॥ ౧౫॥
 కర్మణే కర్మరూపాయ నానాకర్మప్రచారిణే ।
 జ్ఞానాయ జ్ఞానదాత్రే తే జ్ఞానజ్ఞానాయ వై నమః ॥ ౧౬॥
 చరాయ చరరూపాయ జజుమస్థాయ తే నమః ।
 స్థావరాయ సదా తద్రూపాయ తద్రూపధారిణే ॥ ౧౭॥
 స్థావరజుజుమాభ్యాం చ హీనాయ తే నమో నమః ।
 యోగాయ యోగనాథాయ యోగినే యోగదాయినే ॥ ౧౮॥
 యోగేభ్యో యోగదాత్రే తే నమశ్చింతామణే నమః ।
 శాంతాయ శాంతచిత్తైస్తు ప్రాప్యాయ శాంతమూర్తయే ॥ ౧౯॥
 బ్రహ్మణాం పతయే తుభ్యం బ్రహ్మణే సిద్ధిబుద్ధిద ।
 సిద్ధినాథాయ బుద్ధీశ తయోర్యోగాయ తే నమః ॥ ౨౦॥
 మూషకోపరి సంస్థాయ మూషకధ్వజధారిణే ।
 చతుర్భుజాయ స్వానన్దపతయే తే నమో నమః ॥ ౨౧॥
 కిం స్తౌమి త్వాం గణాధీశ ధూమ్రవర్ణస్వరూపిణమ్ ।
 అవ్యక్తం వేదవాదేషు కథితం సతతం ప్రభో ॥ ౨౨॥
 స్వరూపం తే కథయితుం వేదా ధూమ్రాయితా బభుః ।
 యోగశాన్తిధరాస్తే కథయితుం ధ్రువమక్షమాః ॥ ౨౩॥
 అతస్త్యాం ధూమ్రవర్ణాఖ్యం వదన్తే వేదవాదినః ।
 పశ్యామి తం ధూమ్రవర్ణమేవాఽహం యోగిదుర్లభమ్ ॥ ౨౪॥

ధన్యోఽహం సకులో నాథ త్వదజ్ఞీయుగదర్శనాత్ |
 ఏవముక్త్యా ననర్తాఽసౌ భక్తియుక్తో మహాసురః || ౨౫||

నిమగ్నం తం భక్తిరనే దృష్ట్వా దేవో గజాననః |

(Page ఖం. ౮ అ. ౭ పాన ౧౭)

జగాద తం మహాభాగం ప్రేమయుక్తం ప్రసస్వజే || ౨౬||

ధూమ్రవర్ణ ఉవాచ |

వరాన్ వృణు మహాభాగ దాస్యామి స్తోత్రతోషితః |

అహఙ్కార న సన్దేహో న భయం తే భవిష్యతి || ౨౭||

త్వయా కృతమిదం స్తోత్రం సర్వసిద్ధిప్రదాయకమ్ |

మమ భక్తిప్రదం చైవ భవిష్యతి న సంశయః || ౨౮||

శృణుయాద్యః పఠేదేతత్తస్యాహఙ్కారజం భయమ్ |

న భవిష్యతి దైత్యేశ భుక్తిముక్తిప్రదం భవేత్ || ౨౯||

యద్యదిచ్ఛతి తత్తచ్చ దాస్యామి స్తోత్రపాఠతః |

మమ ప్రియో భవేత్ సోఽపి సదా మోహవివర్జితః || 30||

ఏవం గణేశవాక్యం స శ్రుత్వా తం హ్యబ్రవీదహమ్ |

ప్రణీపత్య మహాత్మానం ధూమ్రవర్ణం మహాసురః || 3౧||

అహమువాచ |

యది మే వరదోఽసి త్వం ధూమ్రవర్ణ గజానన |

తదా తే పాదపద్మే వై భక్తిం దేహి పరాం విభో || 3౨||

గాణపత్యం కురుష్య త్వం మాం గణేశపరాయణమ్ |

గాణపత్యప్రియం తాత సదా సద్భావభావికమ్ || 33||

స్థానం దేహి తథా వృత్తిం యోగక్షేమకరీం పరామ్ |

తత్రస్థస్త్యాం భవిష్యామి దాసోఽహం తే గజానన || 3౪||

నాన్యం యాచే కదా నాథ శ్రోజ్కారామోహమోహితమ్ |

సిద్ధిబుద్ధియుతం త్వాహం భజిష్యామి విశేషతః || 3౫||

బోధితో గురుణాఽత్యంతం తస్య వాక్యపరాయణః |

యోగశాన్తిమయం రూపం భజిష్యామి మహోదర || 3౬||

ధూమ్రవర్ణ ఉవాచ ।

మయి భక్తిర్పథా తేఽస్తు మయి దాస్యపరాయణః ।

గాణపత్యప్రియో భూత్వా చరిష్యసి న సంశయః ॥ ౩౭॥

యత్రాదౌ మే మహాదైత్య పూజనం నైవ విద్యతే ।

తత్ర కర్మసు తే స్థానం భుక్ష్వి కర్మఫలం మహత్ ॥ ౩౮॥

కార్యాదౌ స్మరణం మే న తత్ర త్వం సుస్థిరో భవ ।

ఆసురేణ స్వభావేన భ్రంశయస్వ నిరన్తరమ్ ॥ ౩౯॥

స్వపురే గచ్ఛ దైత్యేన్ద్ర మదభక్తాన్ రక్ష సర్వదా ।

మదహజ్కృతిసంయుక్తాన్ కురు త్వం నిత్యమాదరాత్ ॥ ౪౦॥

యత్ర మే స్మరణం చాదౌ పూజనం సర్వకర్మసు ।

తత్ర సాధుస్వభావేన వర్తస్వ తదహజ్కృతిః ॥ ౪౧॥

గణేశభక్తిసంయుక్తో మదీయాహజ్కృతేర్ధరః ।

భవిష్యసి న సన్దేహో గచ్ఛ గచ్ఛ మదాజ్ఞయా ॥ ౪౨॥

శ్రీశివ ఉవాచ ।

ఏవముక్త్వా గణాధీశస్తమహం విరరామ హై ।

ప్రణమ్య తమహజ్కారః యయౌ స్వనగరం ముదా ॥ ౪౩॥

తాదృశం తం పరిజ్ఞాయ దైత్యేశా దుఃఖసంయుతాః ।

త్యక్త్వా పాతాలగాః సర్వే బభూవుర్భయవిహ్వలాః ॥ ౪౪॥

స ఏవ సుఖసంయుక్తోఽభజత్తం గణనాయకమ్ ।

అనన్యమనసా ధ్యాత్వా ధూమ్రవర్ణధరం పరమ్ ॥ ౪౫॥

యథా జగాద విఘ్నేశస్తథా చకార భావతః ।

అహజ్కారాసురశ్చైవ శాన్తరూపో బభూవ హ ॥ ౪౬॥

॥ ఓం తత్పదితి శ్రీమదావ్యే పురాణోపనిషది శ్రీమన్మౌద్గలే మహాపురాణే

అష్టమే ఖణ్డే ధూమ్రవర్ణచరితే అహజ్కారశాన్తిరూపవర్ణనం నామ సప్తమోఽధ్యాయః ॥

౮.౭

(Page ఖం. ౮ అ. ౮ పాన ౧౮)

౮.౮ ధూమ్రవర్ణావతారసమాప్తిర్నామ అష్టమోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

శివ ఉవాచ ।

శాన్తిరూపధరం పూర్ణం గాణేశాహజ్కృత్స్థితమ్ ।

అహం దృష్ట్వా సురా విప్రా విస్మితా అభవన్ ద్విజాః ॥ ౧॥

తతస్తే ధూమ్రవర్ణం వై పుపూజర్భక్తిసంయుతాః ।

పునః ప్రణమ్య తం సర్వే తుష్టువుః కరసమ్పుటాః ॥ ౨॥

దేవర్షయ ఉచుః ।

అజాయాథ సర్వాదిపూజ్యాయ నిత్యం నిరాలమ్బనేతి స్వరూపాయ ధుణ్ణే ।

సదాఽవ్యక్తరూపాయ సర్వాన్తగాయ నమో ధూమ్రవర్ణాయ సర్వేశ్వరాయ ॥ ౩॥

సదా మోహహీనాయ మోహప్రదాయ జనేభ్యః ప్రభో మోహహన్త్రే నిజానామ్ ।

మహానన్దత్రైవిధ్యభావైః పరేశ నమో ధూమ్రవర్ణాయ సర్వేశ్వరాయ ॥ ౪॥

నమః సిద్ధిబుద్ధిప్రదాత్రే గణేశ పురే వాసకారిన్ స్వసంవేద్యనామ్ని ।

అనాథాయ నాథాయ సర్వేశ్వరాణాం నమో ధూమ్రవర్ణాయ సర్వేశ్వరాయ ॥ ౫॥

సదా స్వేచ్ఛయా ఖేలకారాయ తుభ్యం సగౌణాయ నైర్గుణ్యభావాయ బ్రహ్మాన్ ।

మహాఽఽఖుధ్వజాయాఽథ హేరమ్బకాయ నమో ధూమ్రవర్ణాయ సర్వేశ్వరాయ ॥ ౬॥

గజాకారతుణ్ణాయ లమ్బోదరాయ త్రినేత్రాయ శూర్పశ్రుతిక్షోభకారిన్ ।

మదాసక్తయోగీన్ద్ర భృక్ణాత్మకానాం నమో ధూమ్రవర్ణాయ సర్వేశ్వరాయ ॥ ౭॥

చతుర్బాహవే వైకదంతాయ తుభ్యం విచిత్రైరనర్హైస్తు సమ్భాషితాయ ।

అలక్ష్మరకైర్దేవదేవేశ పాత్రే నమో ధూమ్రవర్ణాయ సర్వేశ్వరాయ ॥ ౮॥

త్వయా సృష్టమాద్యం సమం సర్వభావయుతం మోహదం మాయినాం నన్దనాద్వై ।

తదాకారరూపేణ తత్త్నాయ భూమ్నై నమో ధూమ్రవర్ణాయ సర్వేశ్వరాయ ॥ ౯॥

త్వయా ప్రేరితేనాథ తేనాఽపి సృష్టం సదాత్మస్వరూపం పరం జీవనం యత్ ।

అభేదాత్మకం తత్ర సంస్థాయ తుభ్యం నమో ధూమ్రవర్ణాయ సర్వేశ్వరాయ ॥ ౧౦॥

తతస్తేన సృష్టం సదా భేదకానాం నిజం దైవతం బ్రహ్మభావేన తత్త్నమ్ ।

తదాకారరూపేణ తత్త్నాయ బ్రహ్మాన్ నమో ధూమ్రవర్ణాయ సర్వేశ్వరాయ ॥ ౧౧॥

అసద్భావయుక్తేన సృష్టం విదేహం పరం బ్రహ్మ సాక్ష్యాత్మకం మూలబీజమ్ ।

త్వయా ప్రేరితేనాత్ర వాసప్రదాయన్నమో ధూమ్రవర్ణాయ సర్వేశ్వరాయ ॥ ౧౨॥
 స్వతోత్థానరూపం విదేహేన సృష్టం త్వదీయప్రబోధేన విఘ్నేశ్వరాయ ।
 తదాకారరూపాయ తత్రస్థకాయ నమో ధూమ్రవర్ణాయ సర్వేశ్వరాయ ॥ ౧౩॥
 తతస్సేన తే సత్తయా సృష్టమాద్యం సదైకస్వరూపం పరం సోహమేవమ్ ।
 తథా త్వం చ తత్రైవ సంస్థః పరాత్మన్ నమో ధూమ్రవర్ణాయ సర్వేశ్వరాయ ॥ ౧౪॥
 త్వయా ప్రేరితేనాథ తేనైవ సృష్టం చతుర్ణాం ప్రమూలం మహద్బిన్దురూపమ్ ।
 సదా సాహజేనైవ యోగేన తత్తో నమో ధూమ్రవర్ణాయ సర్వేశ్వరాయ ॥ ౧౫॥
 తతో నాదరూపం సమం యత్సుషుప్తం పరం సూక్ష్మరూపం తతః స్థూలభావమ్ ।
 చతుర్థా శరీరం వినిర్మాయ శేలిన్నమో ధూమ్రవర్ణాయ సర్వేశ్వరాయ ॥ ౧౬॥
 నమో విశ్వరూపాయ సర్వాకరాయ హ్యనంతాననాద్యైః సుచిహ్నాయ తుభ్యమ్ ।
 చరైః స్థావరైర్భౌగభోగిన్నమస్తే నమో ధూమ్రవర్ణాయ సర్వేశ్వరాయ ॥ ౧౭॥
 చరాయాఽథ తే స్థావరాయైవ తుభ్యం నమో సృష్టికర్త్రే సుపాత్రే హరాయ ।
 ప్రకాశాయ సూర్యాయ దేవీమయాయ నమో ధూమ్రవర్ణాయ సర్వేశ్వరాయ ॥ ౧౮॥

(Page ఖం. ౮ అ. ౮ పాన ౧౯)

నమో దేవయజ్ఞాయ సాధ్యాయ తుభ్యం నరాయాఽథ దేవేన్ద్ర దేవాత్మకాయ ।
 దిగీశాయ వృక్షాదిబీజాత్మకాయ నమో ధూమ్రవర్ణాయ సర్వేశ్వరాయ ॥ ౧౯॥
 నమః సర్పరూపాయ దైత్యాత్మకాయ సముద్రాదినానాప్రభేదస్థమూర్తే ।
 అనన్తైః స్వరూపైః సదా క్రీడసి త్వం నమో ధూమ్రవర్ణాయ సర్వేశ్వరాయ ॥ ౨౦॥
 తథాపి త్వమేవం తదాకారహీనః సదా సాహజేనైవ యోగేన యోగిన్ ।
 స్వసత్తాత్మకాయైవ తుభ్యం నమస్తే నమో ధూమ్రవర్ణాయ సర్వేశ్వరాయ ॥ ౨౧॥
 అతో వేదవాదా విశేషేణ ధూమ్రా భవన్తి హ్యహో వర్షితుం తే స్వరూపమ్ ।
 బుధైః కథ్యసే ధూమ్రవర్ణస్తతస్త్వం నమో ధూమ్రవర్ణాయ సర్వేశ్వరాయ ॥ ౨౨॥
 సుశాన్తిం గతా వేదయోగీన్ద్రముఖ్యాస్త్యయి బ్రహ్మానాథే సదా ధూమ్రవర్ణే ।
 వయం కిం స్తువిమోఽల్పబోధా నమస్తే నమో ధూమ్రవర్ణాయ సర్వేశ్వరాయ ॥ ౨౩॥

శ్రీశివ ఉవాచ ।

ఏవం స్తుత్వా గణేశానం ప్రణేమురమరర్షయః ।
 తానువాచ మహాభాగాన్ ధూమ్రవర్ణః ప్రతాపవాన్ ॥ ౨౪॥

ధూమ్రవర్ణ ఉవాచ ।

వరాన్ బ్రూత మహాభాగా దాస్యామి స్తోత్రతోషితః ।

దేవర్షయో హృది స్థాన్ వః సుదుర్లభతరానపి ॥ ౨౫॥

స్తోత్రం భవత్ కృతం మే తు భవిష్యతి సుసిద్ధిదమ్ ।

బ్రహ్మభూయకరం విప్రా భవిష్యతి న సంశయః ॥ ౨౬॥

పుత్రపౌత్రకలత్రాది సౌఖ్యదం ధనధాన్యదమ్ ।

ఆయురారోగ్యకైశ్వర్యదాయకం ప్రభవిష్యతి ॥ ౨౭॥

పతతే శృణ్వతే దేవా నానాభావప్రపూరకమ్ ।

ధర్మార్థకామమోక్షాణాం దాయకం భజతామిదమ్ ॥ ౨౮॥

మారణోచ్ఛాటనాదీని హ్యేకవింశతిపాఠతః ।

ఏకవింశతిభిర్నిత్యం దివసైః ప్రభవన్తి హి ॥ ౨౯॥

పరకృత్యాదికం సర్వం నాశమేతి న సంశయః ।

అనేన స్తోత్రముఖ్యేన స్తువతః సర్వదా ద్విజాః ॥ ౩౦॥

యం యం చిన్తయతే కామం తం తం దాస్యామి సర్వదా ।

స్తుతోనేన మహాదేవాః స్తోత్రేణ తుష్టిమాగతః ॥ ౩౧॥

శ్రీశివ ఉవాచ ।

దేవర్షయో ధూమ్రవర్ణవచః శ్రుత్వా ప్రణమ్య తమ్ ।

ప్రహృష్టమనసో దేవం సర్వసిద్ధికరం జగుః ॥ ౩౨॥

దేవర్షయ ఉఃమః ।

ధూమ్రవర్ణ త్వయా నాథ కృతః శాన్తిధరః సదా ।

అహం తేన వయం సర్వే వరయుక్తాః కృతాః కిల ॥ ౩౩॥

అహఙ్కారే ప్రశాన్తే తు స్వాధికారే వసామహే ।

వర్ణాశ్రమయుతా లోకా భవిష్యన్తి ద్విజాదయః ॥ ౩౪॥

వృణుమః కిం గణాధీశ దేహి భక్తిం త్వదీయికామ్ ।

అహఙ్కారభయఘ్నం వై తయా తుష్టా వయం ప్రభో ॥ ౩౫॥

తథేతి తానువాచాసౌ ధూమ్రవర్ణో గణేశ్వరాః ।

అన్తర్దధే భవన్ దేవా మునయస్తం నతాస్తతః ॥ ౩౬॥

స్థాపయామాసురానన్తాత్ ధూమ్రవర్ణం దిగన్తగే ।

క్షేత్రే తత్ర గణేశానం పూజయామాసురాదరాత్ || 3౭||

స్వే స్వే పదే చ తే జగ్ముస్తతో హర్షసమన్వితాః |

సుఖినః స్వస్వకార్యేషు వర్తతే గణపే రతాః || 3౮||

ఏతద్వ్యః కథితం చిత్రం చరిత్రం సర్వసిద్ధిదమ్ |

అహఙ్కారభయఘ్నం చ పఠతాం శ్చైవ్యతాం భవేత్ || 3౯||

ఏవం నానావతారాన్ స ధూమ్రవర్ణః ప్రతాపవాన్ |

ధృత్వా చకార విశ్వం తు నిర్విఘ్నం భక్తిభావితః || ౪౦||

(Page ఖం. ౮ అ. ౯ పాన ౨౦)

ధూమ్రవర్ణావతారాశ్చానన్తాస్తేషాం చరిత్రకమ్ |

కథితం నైవ శక్యం తత్ కదా భవతి కేనచిత్ || ౪౧||

అతః సజ్జేపతః ప్రోక్తం ముఖ్యావతారచేష్టితమ్ |

సనకాద్యా గణేశానం భజధ్వం భావసంయుతాః || ౪౨||

తేనాహఙ్కారనిర్ముక్తా భవిష్యథ న సంశయః |

యోగీన్ద్రో యోగివన్ద్యాశ్చ శాన్తిదాః శాన్తచేతసే || ౪౩||

|| ఓం తత్పదితి శ్రీమదాన్వేయే పురాణోపనిషది శ్రీమన్మౌద్గలే మహాపురాణే

అష్టమే ఖణ్డే ధూమ్రవర్ణచరితే ధూమ్రవర్ణావతారసమాప్తిర్నామ అష్టమోఽధ్యాయః ||

౮.౮

౮.౯ ధూమ్రమహిమావర్ణనం నామ నవమోఽధ్యాయః

|| శ్రీగణేశాయ నమః ||

సనకాద్యా ఉచుః |

కురుక్షేత్రం మహాదేవ ధూమ్రవర్ణస్య సర్వదమ్ |

మాహాత్మ్యం క్షేత్రముఖ్యస్య వద సన్తోషదాయకమ్ || ౧||

శ్రీశివ ఉవాచ |

ఐశాన్యే హిమవత్ప్రాన్తే ధూమ్రవర్ణస్య క్షేత్రకమ్ |

విఖ్యాతం తస్య మాహాత్మ్యం వర్ణితుం కః క్షమో భవేత్ || ౨||

సజ్జేపేణ వదిష్యామి ప్రణమ్య గణనాయకమ్ |

మాహాత్మ్యం క్షేత్రముఖ్యస్య శ్చైవ్యధ్వం త్వేకచేతసః || 3||

దేవర్షిభిః ప్రహర్షేణ స్థాపితో ధూమ్రవర్ణకః ।
 శుణ్డాదణ్డముఖః శ్రీమాంశ్చతుర్బాహుప్రధారకః ॥ ౪ ॥
 త్రినేత్ర ఏకదంతశ్చ పరశ్వాదిసమన్వితః ।
 అహఙ్కారో గణేశానం భజతే తత్ర నిత్యశః ॥ ౫ ॥
 వామే సిద్ధిర్దక్షిణాణ్డే బుద్ధిః సర్వప్రియఙ్కరీ ।
 పురతో మూషకస్తస్య ధూమ్రవర్ణస్య శోభనః ॥ ౬ ॥
 దశయోజనవిస్తారః క్షేత్రస్య గణపస్య చ ।
 చతురస్త్రం చ తత్ క్షేత్రం సర్వసిద్ధిప్రదాయకమ్ ॥ ౭ ॥
 పురతో ధూమ్రవర్ణస్య భక్తా ముద్గలముఖ్యకాః ।
 శుకాద్యాస్తం భజన్తే తే స్తువన్తి స్మ మహర్షయః ॥ ౮ ॥
 పృష్ఠతః పార్షదాస్తస్య ప్రమోదామోదకాదయః ।
 ఆత్మశస్త్రా మహాభాగాః నేవన్తే ధూమ్రవర్ణకమ్ ॥ ౯ ॥
 వామాణ్డే తీర్థముఖ్యాని ప్రయాగాదీని మానదాః ।
 క్షేత్రాణి కాశీముఖ్యాని భజన్తే ధూమ్రవర్ణకమ్ ॥ ౧౦ ॥
 దక్షిణాణ్డేమరేశానాః శమ్భువిష్ణుముఖాః సదా ।
 సగణాః సపరీవారా భజన్తే గణనాయకమ్ ॥ ౧౧ ॥
 శేషాద్యా నాగరాజాశ్చ పర్వతా హైమముఖ్యకాః ।
 గర్భర్వాశ్చారణాః సిద్ధా వసవో మనవస్తథా ॥ ౧౨ ॥
 ఆదిత్యా రుద్రకాద్యాశ్చ విద్యాధరాపురాదయః ।
 వసన్తి తత్ర క్షేత్రే తే భజన్తే ద్వీరదాననమ్ ॥ ౧౩ ॥
 యద్యచ్ఛ్రేష్ఠతమం లోకే తత్తత్తత్రైవ సంస్థితమ్ ।
 సేవార్థం ధూమ్రవర్ణస్య భక్తిభావసమన్వితమ్ ॥ ౧౪ ॥
 తేషాం స్థానాదికం విప్రాః కథితుం నైవ శక్యతే ।
 అపారత్వాత్తతః సజ్జేపతః ప్రోక్తం మయా పరమ్ ॥ ౧౫ ॥
 తత్ర తీర్థం మహాసిద్ధిదాయకం వర్తతే పరమ్ ।
 ధూమ్రవర్ణస్య తత్రైవ స్నానం కరోతి విఘ్నపః ॥ ౧౬ ॥
 తత్ర స్నానేన సద్యశ్చ వాఙ్ఘ్రితం లభతే నరః ।

అన్తే మోక్షం న సన్దేహో యత్ర కుత్ర మృతోఽపి చేత్ ॥ ౧౭ ॥

(Page ఖం. ౮ అ. ౯ పాస ౨౧)

తత్ర విష్ణుముఖా దేవాః కశ్యపాద్యా మహర్షయః ।

నిత్యం స్నానం ప్రకుర్వన్తి ప్రహృష్టేనాన్తరాత్మనా ॥ ౧౮ ॥

అన్యక్షేత్రస్థనాగాద్యాస్తత్ర స్నానం ప్రకుర్వతే ।

జనాః క్షేత్రనివాసార్థం స్థితాన్తేఽపి ముదాన్వితాః ॥ ౧౯ ॥

శివవిష్ణుముఖానాం చ తత్ర తీర్థాని మానదాః ।

స్థితాని స్నానమాత్రేణ తేషాం పదప్రదాని చ ॥ ౨౦ ॥

తత్ర దర్శనమాత్రేణ ధూమ్రవర్ణస్య వై సకృత్ ।

ఈప్సితం లభతే సద్యో మానవో పుణ్యవాన్ భవేత్ ॥ ౨౧ ॥

యాత్రామాత్రేణ తత్రైవ ధర్మార్థకామమోక్షకమ్ ।

లభతే ఏకవారేణ యత్ర కుత్ర గతోఽపి చేత్ ॥ ౨౨ ॥

భాద్రశుక్లచతుర్థ్యాం స స్థాపితో ధూమ్రవర్ణకః ।

దేవర్షిభిశ్చ మధ్యాహ్నా సా తిథిః పరమా మతా ॥ ౨౩ ॥

వార్షికః సుమహోత్సాహస్తత్రైవ క్రియతే జనైః ।

భాద్రశుక్లచతుర్థ్యాం తు యాత్రాం కుర్వన్తి మానవాః ॥ ౨౪ ॥

పరస్పరం ప్రహృష్టాస్తే బోధయన్తి గజాననమ్ ।

సరోమాళ్ళా భవన్త్యేవ శక్జురాద్యా మహర్షయః ॥ ౨౫ ॥

గాణేశా భావసంయుక్తా యాత్రార్థం హర్షసంయుతాః ।

తత్ర గచ్ఛన్తి చాన్యే యే వైష్ణవాద్యాః ప్రహర్షితాః ॥ ౨౬ ॥

కృత్వా యాత్రాం పునః సర్వే స్వస్వస్థానగతా ముదా ।

స్మరన్తి ధూమ్రవర్ణం తం భక్తిభావసమన్వితాః ॥ ౨౭ ॥

అన్తే స్వానన్దగాః సర్వే భవన్తే నాత్ర సంశయః ।

త్రైవాద్యాః క్రమమార్గేణ స్వానన్దస్థా భవన్తి తు ॥ ౨౮ ॥

క్షేత్రే మరణతో విప్రాః స్వానన్దో లభ్యతే జనైః ।

యత్ర కుత్ర స్థితాశ్చైవ గాణపా బ్రహ్మరూపకాః ॥ ౨౯ ॥

ధూమ్రవర్ణస్య క్షేత్రస్య మాహాత్మ్యం లేశతో మయా ।

కథితుం విస్తరేణైవార్హతి కో నైవ వర్ణితుమ్ ॥ ౩౦॥

గాణేశాని చ క్షేత్రాణి బ్రహ్మభూతమయాని తు ।
యావన్తి బ్రహ్మగోలేఽస్మిన్స్తావన్తి మునిసత్తమాః ॥ ౩౧॥

ధర్మార్థకామమోక్షాణాం క్షేత్రాణి వివిధాని చ ।
చతుఃపదమయాన్యేవ జ్ఞాతవ్యాని న సంశయః ॥ ౩౨॥

పంచమం యత్ పదం ప్రోక్తం బ్రహ్మకారం మహర్షిభిః ।
క్షేత్రం గణపతేర్విప్రా యత్ర తత్ర స్థితం కిల ॥ ౩౩॥

ఇదం క్షేత్రస్య మాహాత్మ్యం శృణుయాద్యో నరోత్తమః ।
శ్రావయేత్ ప్రపలేద్వాఽపి స సర్వార్థమవాప్నుయాత్ ॥ ౩౪॥

॥ ఓం తత్పదితి శ్రీమదాన్వేయ పురాణోపనిషది శ్రీమన్మౌద్గలే మహాపురాణే
అష్టమే ఖణ్డే ధూమ్రవర్ణచరితే ధూమ్రమహిమావర్ణనం నామ నవమోఽధ్యాయః ॥ ౮.౯
(Page ఖం. ౮ అ. ౧౦ పాన ౨౨)

౮.౧౦ శివాత్మకావతారచరితం నామ దశమోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

సనకాద్యాః ఊచుః ।
ధూమ్రవర్ణావతారస్య భేదా నానావిధాః స్మృతాః ।
వద తేషు విభో ముఖ్యాంశ్చరిత్రసంయుతాన్ పరాన్ ॥ ౧॥

ధూమ్రవర్ణచరిత్రం తు శ్రుత్వా యామో న తృప్తికామ్ ।
అహఙ్కారహరం పూర్ణం జ్ఞాత్వా త్వత్తో జగద్గురో ॥ ౨॥

శ్రీశివ ఉవాచ ।
ధూమ్రవర్ణావతారస్య భేదానాం చరితం పరమ్ ।
కథితుం నైవ శక్యం తస్మత్ప్రఖ్యానాం మునిసత్తమాః ॥ ౩॥

ముఖ్యేషు ముఖ్యభూతానాం చరిత్రం లేశతః పరమ్ ।
కథయామి శృణుధ్వం యత్ మనసా నిశ్చలేన తత్ ॥ ౪॥

సహజం యత్పదం ప్రోక్తం నేతిరూపం మునీశ్వరాః ।
తేన సృష్టం సమాఖ్యం హి బ్రహ్మ త్వానన్ధవాచకమ్ ॥ ౫॥

తేన సత్యాన్యతే సృష్టే తాభ్యాముత్థానసంయుతే ।

విప్రేశా బ్రహ్మణీ సృష్టే తే స్వతః పరతోఽభిధే || ౬ ||

తేన దేహిమయం దేహప్రచురం బ్రహ్మ వై తతః |

బిన్దు తేనైవ సంసృష్టం చతుర్దేహమయం పరమ్ || ౭ ||

స్థూలం సూక్ష్మం సమం నాదం తైః సృష్టం విశ్వరూపకమ్ |

నానాభేదమయం తస్మాద్వ్యష్టిరూపం మునీశ్వరాః || ౮ ||

ఏతాని బ్రహ్మరూపాణి హ్యుత్పన్నాని మహర్షయః |

జ్ఞానహీనాన్యక్షమాణి సర్వతః కార్యజాతిషు || ౯ ||

తతస్తైశ్చ తపస్తప్తం యస్మై కస్మై నమో నమః |

బిజరూపాణి సర్వేషాం మన్తం జప్త్వా నిరన్తరమ్ || ౧౦ ||

తతో వర్షతే పూర్ణే ప్రసన్నోఽభూద్గజాననః |

దర్శయామాస రూపం స్వం తేభ్యో మన్తమయం పరమ్ || ౧౧ ||

తతస్తత్కృపయా తాని దదృశుః స్వహృది స్థితమ్ |

మన్తమేకాక్షరం తేజోయుక్తం జ్ఞానకరం పరమ్ || ౧౨ ||

దృష్ట్వా మన్తం ప్రహృష్టాని బ్రహ్మణి నేమురాదరాత్ |

మన్తం సజ్గుహ్య తం పూర్వం ధ్యాత్వా హృది గజాననమ్ || ౧౩ ||

మన్తాకారం గణేశానం ధ్యాత్వా తేషుః పరాణి తు |

తోషయామాసురత్యన్తం శ్రమయుక్తాని విఘ్నపమ్ || ౧౪ ||

దివ్యవర్షసహస్రైః ప్రసన్నోఽభూద్గజాననః |

దర్శయామాస రూపం స్వం యోగిధ్యేయమనుత్తమమ్ || ౧౫ ||

నరకుఙ్కరరూపం తు దృష్ట్వా హృది విసిస్మిరే |

బ్రహ్మణి తాని వై ఘ్ణిర్దదౌ జ్ఞానం సునిర్మలమ్ || ౧౬ ||

తేన తైర్గణరాజస్య జ్ఞాతం రూపం విశేషతః |

సగుణనిర్గుణాభ్యాం చ యుక్తం యోగమయం పరమ్ || ౧౭ ||

తతోఽతిహర్షయుక్తాని జాతాని మునిసత్తమాః |

నిత్యం బ్రహ్మణి విఘ్నేశం ధ్యాత్వా జపం సమాచరన్ || ౧౮ ||

తతో గణపతిః ప్రీతో యయా తాని సుభక్తితః |

శివరూపధరో భూత్వా పఞ్చవక్త్రస్త్రిలోచనః || ౧౯ ||

ముణ్ణమాలాధరః శమ్భుర్వాస్వప్రేభవర్మధారకః ।
విభూతిలేపః సర్వాక్షే శేషనాగవిభూషణః ॥ ౨౦ ॥
వృషధ్వజో వృషారూఢశ్చన్ద్రమాడప్రిశూలధృక్ ।
ఆర్ధాక్షే గిరిజాయుక్తో యోగీన్ద్రో యోగివన్దితః ॥ ౨౧ ॥
సమాగతం మహేశానం దృష్ట్వా బ్రహ్మాణి బ్రాహ్మణాః ।
విస్మితాని విశేషేణ విచారం చక్రురాదరాత్ ॥ ౨౨ ॥
గణేశకృపయా సద్యో జ్ఞాతం తైః సకలం మహాః ।
శివస్య హృది బోధేన పరస్పరమథాబ్రువన్ ॥ ౨౩ ॥
స్వమహిమ్ని స్థితం బ్రహ్మ సహజం గణపాకృతి ।
వర్ణా ధూమ్రాయితాస్తత్ర తేన ధూమ్రాక్షరః స్మృతః ॥ ౨౪ ॥
తస్య బిమ్బం విమోహేన పతితం మాయయా యుతమ్ ।
జగత్సు బ్రహ్మాసు ప్రాజ్ఞం తదేవాయం వృషధ్వజః ॥ ౨౫ ॥
బిమ్బబిమ్బప్రభావేణ ధూమ్రవర్ణోఽయముచ్యతే ।
న భేదః శాస్త్రవాదేషు వరదః ప్రభవిష్యతి ॥ ౨౬ ॥
(Page ఖం. ౮ అ. ౧౦ పాన ౨౩)
తతస్తాని సముత్థాయ బ్రహ్మాణి గణపం పునః ।
ప్రణమ్య హృది సంస్థం తం శివం నేముర్విశేషతః ॥ ౨౭ ॥
సమ్పూజ్య విధినా శమ్భుం ప్రహృష్టాని ప్రణమ్య చ ।
తుష్టువుర్బ్రహ్మరూపాణ్యానన్దముఖ్యాని మానదాః ॥ ౨౮ ॥
బ్రహ్మాణ్యామః ।
నమస్తే ధూమ్రవర్ణాయ గణేశాకృతిధారిణే ।
బిమ్బాయ శక్యైవ శమ్భువే తే నమో నమః ॥ ౨౯ ॥
ఆమేయశక్తయే తుభ్యం పార్వతీపతయే నమః ।
వృషధ్వజాయ దేవాయ సహజాయ నమో నమః ॥ ౩౦ ॥
మాయాశ్రయాయ మాయాయాశ్చాలకాయ పరాత్మానే ।
మహేశ్వరాయ పూర్ణాయ హేరమ్బాయ నమో నమః ॥ ౩౧ ॥
జటాజూటధరామైవ నిర్మోహాయ సదాశివ ।
పరేశాయ త్రిశూలాదిధారిణే తే నమో నమః ॥ ౩౨ ॥

స్వాధీనాయ నమస్తుభ్యం పంచవక్త్రరాయ చ |
 అనాథాయ సనాథాయ నాథాయ నాథరూపిణే || 33 ||
 పరబ్రహ్మస్వరూపాయ బ్రహ్మదిపతయే నమః |
 గిరీశాయ గిరౌ శాయంశ్చితాభస్మాజ్ఞధారిణే || 34 ||
 ముణ్డమాలాధరాయైవ నమస్తే సర్వభూషణ |
 నానాభేదప్రకారేణ ఖేలకాయ నమో నమః || 35 ||
 వామభాగే హ్యసత్యాయ సత్యాయ దక్షిణాంశ్చకే |
 తయోరభేదయోగే చానన్దాయ తే నమో నమః || 36 ||
 సమరూపా మహామాయా దేహస్తే నాత్ర సంశయః |
 తస్య ఆత్మస్వరూపస్త్వమర్ధనారీధృషే నమః || 37 ||
 ఏతాదృశం మహేశానం పశ్యామో బ్రహ్మరూపిణమ్ |
 సర్వేషాం నేతికర్తారం తేన ధన్యాని వై వయమ్ || 38 ||
 ధూమ్రవర్ణస్త్వమేవేహ న భేదో దృశ్యతే కదా |
 కస్త్యాం స్తోతుం సమర్థః స్యాత్ ప్రభోఽతస్తే నమామహే || 39 ||
 శివ ఉవాచ |
 ఏవముక్త్వా మహేశానం బ్రహ్మణి నేమురాదరాత్ |
 తాన్యవాచ ప్రహర్షేణ శక్కురః కరుణానిధిః || 40 ||
 ఆదిశమ్భురువాచ |
 బ్రహ్మణి యాన్ వరాన్ బ్రూత దాస్యామి తపసా పరమ్ |
 తుష్టః స్తోత్రేణ భక్త్యా మే సంశయో న హృదీప్సితాన్ || 41 ||
 బ్రహ్మణ్యాయః |
 వరదోఽసి యదా నాథ తదా తే భక్తిముత్తమామ్ |
 దేహి స్మృతిం స్వకార్యేషు విద్యారూపాం మహేశ్వర || 42 ||
 స్వస్వకార్యం తు కృత్వా వై బన్ధం బన్ధహారక |
 కురుష్య బన్ధహీనాని సతతం యోగధారకః || 43 ||
 శ్రీశివ ఉవాచ |
 యద్యత్ సమ్ప్రార్థితం మత్తో భవిష్యతి సుఖప్రదమ్ |
 భవతాం సత్యసంకల్పా దుర్లభం కిం న సమ్భవేత్ || 44 ||

అతులం బన్ధహీనార్థం యోగం శృణుత సౌఖ్యదమ్ ।
 తం సాధ్య బన్ధహీనాని భవిష్యథ న సంశయః ॥ ౪౫॥
 సర్వేషాం నేతికర్తారం మాం జానీత చతుర్థకమ్ ।
 చతుర్ణాం చైవ సంయోగే స్వస్వరూపం విదుర్బుధాః ॥ ౪౬॥
 తస్మాత్ స్వాధీనరూపం చ పరాధీనం త్రిధా మతమ్ ।
 సముత్పన్నం కలాంశేన తం జానీత గజాననమ్ ॥ ౪౭॥
 స్వస్వరూపమయో ఢుణ్ణీర్ణాయాయుక్తః ప్రకీర్తితః ।
 చతుర్ణాం చాలకత్వాత్తు సంయోగాభేదతః ప్రభుః ॥ ౪౮॥
 అయోగః పఞ్చభిర్హీనః సదా నివృత్తివాచకః ।
 న తత్ర బ్రహ్మణాం యోగో జగతాం తస్య తేషు చ ॥ ౪౯॥
 సంయోగాయోగయోరోగ్యే గణేశో యోగవాచకః ।
 పూర్ణశాన్తిప్రదః సాక్షాద్బ్రహ్మభూతో గజాననః ॥ ౫౦॥
 గకారః స్వస్వరూపాఖ్యో ణకారో యోగ ఉచ్యతే ।
 స్వామీ తయోర్గణేశానో నరకుఞ్జరరూపధృక్ ॥ ౫౧॥
 తం భజధ్వం విశేషేణ తదా శాన్తిమవాప్స్యథ ।
 సతతం బన్ధహీనాని భవిష్యథ న చాన్యథా ॥ ౫౨॥
 యథా ధూమ్రాయితో దేశో దృశ్యతే వైవ మానవైః ।
 (Page ఖం. ౮ ఆ. ౧౧ పాన ౨౪)
 దృశ్యమానస్తథాఽప్యేవం ధూమ్రరోధనభావతః ॥ ౫౩॥
 తథా చిత్తమయీ మాయా పఞ్చధా వివిధే రతా ।
 తయా యుక్తా న పశ్యన్తి తం దేవం వేదసాధనైః ॥ ౫౪॥
 వేదా వర్ణమయాః ప్రోక్తా ధూమ్రా జాతాశ్చ మాయయా ।
 గణేశానం స్వశిష్యేభ్యో ధూమ్రవర్ణమతో జగుః ॥ ౫౫॥
 పూర్ణశాన్తిప్రదం యోగం ధూమ్రవర్ణాత్మకం పరమ్ ।
 జానీత యోగయుక్త్యా వై భజధ్వం తం గజాననమ్ ॥ ౫౬॥
 కృత్వా స్వస్వస్వభావస్థం కార్యం నానావిధం సదా ।
 సమర్ప్య ధూమ్రవర్ణాయ బన్ధహీనాని సర్వదా ॥ ౫౭॥
 ఏవముక్త్యా మహాదేవస్తత్రైవాన్తరధాత్తతః ।

బ్రహ్మణీ తం నమస్కృత్య సస్పృజర్షివిధం జగత్ ॥ ౫౮॥

యథోపదిష్టయోగేన గణేశం నిత్యమాదరాత్ ।

భజన్తే తాని బ్రహ్మణీ యోగయుక్తాని వై ద్విజాః ॥ ౫౯॥

అయం శివాత్మకః ప్రోక్తోఽవతారః పరమాద్భుతః ।

ధూమ్రవర్ణకలాంశశ్చ సర్వసిద్ధిప్రదాయకః ॥ ౬౦॥

చరిత్రం శృణుయాద్యశ్చేదిదం పఠేద్యదా నరః ।

భుక్త్వా భోగాన్ స్వయం చాన్తే గచ్ఛేత్ స్వానందకం పురమ్ ॥ ౬౧॥

॥ ఓం తత్సదితి శ్రీమదావ్యై పురాణోపనిషది శ్రీమన్మౌద్గలే మహాపురాణే

అష్టమే ఖణ్డే ధూమ్రవర్ణచరితే శివాత్మకావతారచరితం నామ దశమోఽధ్యాయః ॥ ౮.౧౦

౮.౧౧ పార్వతీగణేశచరితం నామైకాదశోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

శివ ఉవాచ ।

ఏకదా సంస్థితం విప్రాః కైలాసే గిరిజాయుతమ్ ।

గణేశం భజమానం మాం దృష్ట్వా నస్తీ సమబ్రవీత్ ॥ ౧॥

నన్యవచ ।

శివ త్వం సర్వరూపశ్చ సర్వస్వేన ప్రకీర్తితః ।

సర్వేభ్యః ఫలదాతా వై కర్మణాం కర్మధారకః ॥ ౨॥

యోగిభ్యో యోగనాథస్త్వం యోగసిద్ధిప్రదాయకః ।

త్వత్తః పరతరం నాస్తి భజనే కం గజాననమ్ ॥ ౩॥

వేదే శివసుతః ప్రోక్తో గణేశో నాత్ర సంశయః ।

తం కథం భజనే నాథ స్వపుత్రం స్వామినం యథా ॥ ౪॥

ఈశస్తే నామ విఖ్యాతం సర్వేశత్యాత్ సదాశివః ।

తవేశో వైవ వేదేషు త్వమేకః సర్వభావనః ॥ ౫॥

కిం మోహార్థం జనానాం చ పార్వత్యా సహ శఙ్కర ।

భజనే గణనాథం త్వం శైవగుప్తత్వకారణాత్ ॥ ౬॥

మా కురుష్య వృథా స్వామిన్ గణేశభజనం కదా ।

శైవానాం మోహదం దేవ వ్యభిచారపదప్రదమ్ ॥ ౭॥

ముద్గల ఉవాచ ।

నన్దినో వాక్యమాకర్ణ్య తమువాచ సదాశివః ।

హర్షేణోత్ఫుల్లనేత్రశ్చ మహాపాశుపతం పరమ్ ॥ ౮॥

శ్రీశివ ఉవాచ ।

న జానాసి గణేశానం నన్దిస్త్యం మత్పరాయణః ।

తస్యాఽహం గణరూపశ్చ పశ్య వేదే విచక్షణ ॥ ౯॥

గణాః సమూహరూపాశ్చానన్తాస్తస్య మహాత్మనః ।

ఈశానాం వై సమూహఽహం గణో గణపతేః స్మృతః ॥ ౧౦॥

ఏక ఏవ గణేశానః సర్వే తస్య గణాః స్మృతాః ।

బ్రహ్మకారాశ్చ విశ్వాకారా బ్రహ్మేశస్య మానద ॥ ౧౧॥

విద్యా నానాత్మికా ప్రోక్తా తస్యా నానావిధాః స్మృతాః ।

(Page ౪౦. ౮ అ. ౧౧ పాన ౨౫)

సముత్పన్నా విశేషేణ విద్యా జ్ఞానప్రకాశకాః ॥ ౧౨॥

విద్యాధీశోఽహమేకశ్చ కథితో వేదవాదిభిః ।

యోగవిద్యాం మయాఽఽశ్రిత్య గణేశః ప్రకటీకృతః ॥ ౧౩॥

సమాధిజం పరం బ్రహ్మ తదేవ పుత్ర ఉచ్యతే ।

అతః సమాధిజో యో మే గణేశః పుత్రతాం యయౌ ॥ ౧౪॥

విద్యయా జ్ఞానసంయుక్తా అన్యే విష్ణుముఖాఽమరాః ।

న తే విద్యాధిపాః ప్రోక్తా మచ్ఛిష్యా నాత్ర సంశయః ॥ ౧౫॥

తైశ్చ యోగబలైవైవ గణేశః ప్రకటీకృతః ।

సమాధిజః సుతస్తేషాం బభూవే యోగినాం తథా ॥ ౧౬॥

ఆదౌ మయా కృతం బ్రహ్మ సాక్షాత్కారి గురుం వినా ।

విద్యాబలేన తస్మాత్తు ముఖ్యోఽహం విశ్వపో గురుః ॥ ౧౭॥

అతః శివసుతః ప్రోక్తో వేదేషు గణనాయకః ।

విష్ణ్వాదయో న ముఖ్యాశ్చ గణేశపితరః స్మృతాః ॥ ౧౮॥

అతోఽహం యోగరూపం తం బ్రహ్మేశం బ్రహ్మవన్దితమ్ ।

భజామి స్వామినం దాసో వైవ మోహార్థమాదరాత్ ॥ ౧౯॥

శివస్య వచనం శ్రుత్వా విస్మితో నన్దికేశ్వరః ।

ఉవాచ తం మహాదేవం సర్వజ్ఞం సర్వవస్థితమ్ ॥ ౨౦॥

నన్దికేశ ఉవాచ ।

కులదేవో గణేశానోఽస్మాకం తే నాత్ర సంశయః ।

విభో తస్య వద జ్ఞానం మన్తం విధియుతం పరమ్ ॥ ౨౧॥

శ్రీశివ ఉవాచ ।

చిత్తం పఞ్చవిధం ప్రోక్తం సా బుద్ధిః పరమా మతా ।

నానాభ్రాన్తికరీ సిద్ధిర్భేదైశ్వర్యమయీ హృది ॥ ౨౨॥

తయోర్భిమ్బం గణేశస్య పతితం మాయయా యుతమ్ ।

బిమ్బభావం పరిత్యజ్య గణేశో జాయతే నరః ॥ ౨౩॥

సరసం చిత్తముత్సుజ్య యోగివన్ద్యో భవిష్యసి ।

ఏకాక్షరవిధానేన భజ తం యోగసాధనైః ॥ ౨౪॥

ఏవముక్త్యా దదౌ తస్మై మన్తమేకాక్షరం పరమ్ ।

సవిధిం సోఽపి తం నత్వా తపోర్థీ చ యయౌ వనమ్ ॥ ౨౫॥

నిరాహారేణ తపసాఽఽరాధితో ద్విరదాననః ।

నన్దినా ధ్యానయుక్తేన సమాధినా విశేషతః ॥ ౨౬॥

గతే వర్షశతే పూర్ణే యోగీన్ద్రః స బభూవ చ ।

వరదాతా గణేశానస్తదాశ్రమపదం యయౌ ॥ ౨౭॥

ఆగతం గణనాథం స దృష్ట్వా హర్షసమన్వితః ।

ఉత్థాయ తం ప్రణమ్యాఽఽదౌ పూజయామాస భక్తితః ॥ ౨౮॥

పునః ప్రణమ్య విఘ్నేశం స్తోత్రం సముపచక్రమే ।

పార్వతీం వామమాగే వై దధతం వీక్ష్య విస్మితః ॥ ౨౯॥

గణేశకృపయా సద్యో జ్ఞానం ప్రాప్తం మహాద్భుతమ్ ।

తేన సర్వం గణేశస్య చేష్టితం జ్ఞాతమాదరాత్ ॥ ౩౦॥

తతః స నన్దికేశానో విచారమకరోత్ హృది ।

బాహ్యరూపధరశ్చాయం మహాదేవో న సంశయః ॥ ౩౧॥

గిరిజాయాః పతిః ప్రోక్తః పఞ్చవక్త్రాదిచిహ్నితః ।

త్రినేత్రో నరదేహాఖ్యో భిన్నభావప్రదర్శకః ॥ ౩౨॥

ఆనన్దాత్మకరూపా సా పార్వతీ విష్ణురూపిణీ ।

శివదేవమయీ ప్రోక్తా తస్యామాత్మా శివః స్మృతః ॥ ౩౩॥

గజాకారః స్వయం శమ్భురైక్యభోగపరాయణః ।

అర్ధాఙ్గప్రకృతిస్థత్వాద్భౌ నారీనరః శివః ॥ ౩౪॥

నరకుఙ్జరయోర్యోగే గణేశాకారతాం గతః ।

శివో బ్రహ్మమయః సాక్షాద్గిరిజయా సమన్వితః ॥ ౩౫॥

యోగమాయామయీ రమ్యా గణేశాఙ్కవ్యవస్థితా ।

పార్వతీ పార్వతీనాథో గణేశః ప్రబభౌ స్వయమ్ ॥ ౩౬॥

స ఏవ వరదానార్థం సమాయయౌ న సంశయః ।

శివచిత్తస్థితశ్చాయమియం శివస్య మానసీ ॥ ౩౭॥

(Page ఖం. ౮ అ. ౧౧ పాన ౨౬)

తతః ప్రణమ్య హర్షేణ ప్రణనామ గజాననమ్ ।

పునః పునః సరోమాఞ్చస్తం తుష్టావ కృతాఙ్జులిః ॥ ౩౮॥

నన్దికేత ఉవాచ ।

నమస్తే గణేశాయ శాన్తిప్రదాయ సదా శాన్తిరూపాయ శాన్తేర్ధరాయ ।

నరాణాం హృదిస్థాయ నాగాకృతీనాం హృదిస్థాయ యోగాయ యోగేశ్వరాయ ॥

౩౯॥

హేరమ్బాయ నమస్తుభ్యం సిద్ధిబుద్ధివిహారిణే ।

స్వానన్దపాయ చౌరేశ వాహనాయ నమో నమః ॥ ౪౦॥

పార్వతీపతయే తుభ్యం శివచిత్తగతాయ వై ।

లక్ష్మీపతే నమస్తుభ్యం విష్ణుచిత్తస్థమూర్తయే ॥ ౪౧॥

సంఙ్గాపతే నమస్తుభ్యం భానోర్వృద్ధి స్థితాయ చ ।

ఆదిశక్తిపతే తుభ్యం శక్తిచిత్తగమూర్తయే ॥ ౪౨॥

సావిత్రిపతయే తుభ్యం బ్రహ్మణో హృది ఖేలక ।

గాయత్రీపతయే తుభ్యమోఙ్కారచిత్తవాసినే ॥ ౪౩॥

శచీపతే నమస్తుభ్యమింద్రచిత్తగమూర్తయే ।

స్వాహాపతే పరేశాయాగ్నిహృదిస్థాయ తే నమః ॥ ౪౪॥

నరరూపాయ వై తుభ్యం భిన్నసౌఖ్యప్రచారిణే ।

సర్వత్ర భిన్నభావేషు నరాయ తే నమో నమః ॥ ౪౫॥

నిర్గుణాయ నమస్తుభ్యం కుఞ్జరాకారమూర్తయే ।

సర్వత్రాభేదసౌఖ్యేషు నిర్గుణేషు స్థితాయ చ ॥ ౪౬॥

నరకుఞ్జరరూపాయ యోగాకారాయ తే నమః ।

యోగానాం పతయే తుభ్యం పూర్ణయోగస్వరూపిణే ॥ ౪౭॥

ధన్యోఽహం కృతకృత్యోఽహం యేన దృష్టో గజాననః ।

కిం స్తౌమి బ్రహ్మ బ్రహ్మేశ నమస్తే వరదో భవ ॥ ౪౮॥

ఏవం స్తుత్వా గణేశానం ననర్త ప్రేమసంయుతః ।

నస్థితస్తం జగదాసౌ గణేశో భక్తవత్సలః ॥ ౪౯॥

శ్రీగణేశ ఉవాచ ।

వరాన్ వృణు మహాభాగ నన్దింస్తే మనసీప్సితాన్ ।

దాస్యామి తపసా తుష్టః స్తుతః స్తోత్రేణ మానద ॥ ౫౦॥

త్వయా కృతమిదం స్తోత్రం యోగదం తు భవిష్యతి ।

భుక్తిదం కామికాయైవ ముక్తిదం మోక్షమిచ్చతే ॥ ౫౧॥

సర్వసిద్ధికరం భావి పఠతాం శృణ్వతాం సదా ।

యం యమిచ్చన్తి తం తం తే లభన్తేఽనేన నిశ్చితమ్ ॥ ౫౨॥

నన్దికేశ ఉవాచ ।

యది త్వం వరదో మేఽసి భక్తిం దేహి త్వదీయికామ్ ।

గాణపత్యం కురు స్వామిన్ మాం విఘ్నేశపరాయణమ్ ॥ ౫౩॥

క్షేత్రం భవతు తే నాథ యత్ర తప్తం తపో మయా ।

తథేతి తం గణాధీశో జగదాన్తరథీయత ॥ ౫౪॥

తతః సంస్థాపయామాస గణేశం బ్రాహ్మణైః సహ ।

నన్దికేశో మహాభక్త్యా పూజనం ప్రచకార హ ॥ ౫౫॥

పార్వతీగణపం నామ చక్రే తస్య మహర్షయః ।

సర్వసిద్ధికరం స్థానం బభూవే తన్మహర్షయః ॥ ౫౬॥

తతో నన్దిశ్వరో నత్వా సమాగత్య జగద హ ।

వృత్తాన్తం సోఽపి తం శ్రుత్వా తం శంసన్ హర్షితోఽభవత్ ॥ ౫౭॥

నన్దివిఘ్నేశ్వరం నిత్యమభజద్భక్తిసంయుతః ।

మహాయోగీన్ద్రముఖ్యోఽసౌ బభూవ శివసన్నిభః ॥ ౫౮॥

ఇదమామ్భికవిఘ్నేశచరితం కథితం మయా ।

ధూమ్రవర్ణాత్మకశ్చాఽయం గణేశః సర్వసిద్ధిదః ॥ ౫౯॥

యః పఠేచ్ఛుణుయాద్వాఽపి చరితం గణపస్య చ ।

ఇదం లభేన్నరః సర్వం వాఙ్మితం భుక్తిముక్తిదమ్ ॥ ౬౦॥

॥ ఓం తత్సదితి శ్రీమదావ్యే పురాణోపనిషది శ్రీమన్మౌద్గలే మహాపురాణే

అష్టమే ఖణ్డే ధూమ్రవర్ణచరితే పార్వతీగణేశచరితం నామైకాదశోఽధ్యాయః ॥ ౮.౧౧

(Page ఖం. ౮ అ. ౧౨ పాస ౨౭)

౮.౧౨ గుణేశావతారవర్ణనం నామ ద్వాదశోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

శ్రీశివ ఉవాచ ।

త్రిపురో నామ దైత్యోఽభూన్మహాబలపరాక్రమః ।

బ్రహ్మణో వరదానేన జిగ్యే సర్వం చరాచరమ్ ॥ ౧॥

కర్మతోపం చకారాఽసౌ మహాబలపరాక్రమః ।

వర్ణసంకరజం కర్మ కారయామాస మానవైః ॥ ౨॥

తదోపోషణసంయుక్తా దేవా మాం శరణం యయుః ।

అహం క్రోధసమాయుక్తో యోధుం తేన గతోఽభవమ్ ॥ ౩॥

మమ తస్య మహద్బుద్ధం బభూవే దారుణం పరమ్ ।

దేవానాం దానవానాం చ తుములం రోమహర్షణమ్ ॥ ౪॥

సంహారాస్త్రాణి సర్వాణి మయా త్యక్తాని వేగతః ।

తాని నిష్ఫలరూపాణి బభూవుశ్చ మహర్షయః ॥ ౫॥

అతో విస్మితచిత్తోఽహమభవం ఖేదసంయుతః ।

సహసా దైత్యరాజేన్నాగ్నిశస్త్రేణ జితోఽభవమ్ ॥ ౬॥

తతః కైలాసముత్సృజ్య గతోఽహం గహనం వనమ్ ।

నిఃశ్వస్య చింతయా యుక్తోఽభవం వైవ హతోద్యమః ॥ ౭॥

విచారం మానసి విప్రా అకరవం హితావహమ్ ।

మమ హస్తేన దైత్యోఽయం మరిష్యతి న సంశయః ॥ ౮॥

తత్ కథం మోఘరూపం మే కృతం హైవేన కేన చ ।
 ఈశోఽహమసీశో జాతః పశ్చాత్ సూర్యోదయో యథా ॥ ౯ ॥
 తత్రైవ సహసా దేవమునిర్నారద ఆయయౌ ।
 మాం ప్రణమ్య స్థితో భక్త్యా పూజితః స మయా తథా ॥ ౧౦ ॥
 తతో మయాఽతిభేదేన పృష్టోఽసౌ నారదో మునిః ।
 త్రిపురస్య వధార్థాయ మాం జగద స బుద్ధిమాన్ ॥ ౧౧ ॥
 నారద ఉవాచ ।
 శివ త్వం మోహసంయుక్తోఽహఙ్కారేణ ధృతోఽసి వై ।
 విఘ్నరాజమనర్చ్యోఽసౌ సత్తాహీనోఽసి భో ప్రభో ॥ ౧౨ ॥
 విఘ్నః సత్తాత్మకాః ప్రోక్తాస్తేషాం స్వామీ గజాననః ।
 ఈశత్వం తేఽధునా నష్టం ధుణ్ణేరనర్చనాత్ ప్రభో ॥ ౧౩ ॥
 సత్తాం స్వకీయదేహస్థాం ధృత్వా మోహపరాయణాః ।
 గణేశం యే న జానన్తి సత్తాహీనా భవన్తి తే ॥ ౧౪ ॥
 యస్య కటాక్షపాతేన కృపయా తృణమేకకమ్ ।
 సృజతే పాతి హస్త్యేవ బ్రహ్మాణ్డం లోకసంకూలమ్ ॥ ౧౫ ॥
 తస్య కృపావిహీనస్తమశక్తోఽసి సదాశివ ।
 సంహర్తుం తృణకం చైవ కుతో దైత్యం ప్రజేష్యసి ॥ ౧౬ ॥
 అతస్తం శరణం గచ్ఛ తేన సత్తాసమన్వితః ।
 హనిష్యసి మహాదైత్యం త్రిపురం త్రివిధే రతమ్ ॥ ౧౭ ॥
 ముద్గల ఉవాచ ।
 ఏవముక్త్యా మహేశానం తం ప్రణమ్య మహామునిః ।
 నారదో గణపం గాయన్ యయౌ స్వేచ్ఛాపరాయణః ॥ ౧౮ ॥
 తతః శివో హృది స్మృత్వా గణేశం బ్రహ్మనాయకమ్ ।
 దణ్డకారణ్యదేశే స వనగస్తవ ఆచరత్ ॥ ౧౯ ॥
 శతవర్షే గతే తే స ఆయయౌ గణనాయకః ।
 మూషకోపరి సంస్థో యో దశాయుధధరః ప్రభుః ॥ ౨౦ ॥
 తం దృష్ట్వా సహసోత్థాయ శంకరః ప్రణనామ హ ।
 పూజ్య తుష్టావ హర్షేణ గణేశం భక్తిసంయుతః ॥ ౨౧ ॥

శ్రీశివ ఉవాచ ।

గణేశాయ పరేశాయ ధూమ్రవర్ణాయ ధుణ్ణయే ।

శివాత్మజాయ సర్వేషాం మాత్రే పిత్రే నమో నమః ॥ ౨౨॥

గణేశాయ గుణానాం తే స్రష్ట్రే పాత్రే మహాత్మనే ।

సంహర్త్రే దేవదేవాయ హేరమ్భాయ నమో నమః ॥ ౨౩॥

అనన్తవిభవాయైవానన్తమాయాప్రచాలక ।

అనన్తోదరగాయైవ విఘ్నేశాయ నమో నమః ॥ ౨౪॥

జ్యేష్ఠరాజాయ జ్యేష్ఠాయ జ్యేష్ఠానాం జ్యేష్ఠరూపిణే ।

సర్వపూజ్యాయ తే సర్వాదిపూజ్యాయ నమో నమః ॥ ౨౫॥

స్వానన్దపతయే తుభ్యం మూషకధ్వజధారిణే ।

(Page ఖం. ౮ అ. ౧౨ పాస ౨౮)

సిద్ధిబుద్ధిపతే నాథేక్షుసాగరపతే నమః ॥ ౨౬॥

మనోవాణీవిహీనాయ మనోవాణీమయాయ తే ।

యోగేశాయ మహావిష్ణుసుతాయ తే నమో నమః ॥ ౨౭॥

శేషపుత్రాయ త్రైలోక్యక్షేత్రస్థాయ నమో నమః ।

దణ్డకారణ్యదేవాయ బ్రహ్మేశాయ నమో నమః ॥ ౨౮॥

యత్ర వేదాదయో నాథ యోగినః శాన్తిమాయయుః ।

తం పశ్యామి గణాధీశం ధన్వోఽహం సర్వభావతః ॥ ౨౯॥

నేత్రాణి ధన్యరూపాణి ప్రభో త్వత్ దర్శనేన మే ।

మస్తకాని నమస్కారాత్ స్తవనాన్ మే ముఖాని తే ॥ ౩౦॥

హస్తాః పూజనతస్తే మే ధన్యాః సర్వం మదీయకమ్ ।

ధన్యం తే పాదపద్మస్య దర్శనేన గజానన ॥ ౩౧॥

భక్తిం దేహి త్వదీయాం మే తయాఽహం గణనాయక ।

కృతకృత్యో భవిష్యామి శాన్తియోగపరాయణః ॥ ౩౨॥

త్రిపురస్య వధార్థాయ సామర్థ్యం దేహి శాశ్వతమ్ ।

మహేశ త్వం గణాధీశ సార్థకం కురు నిత్యదా ॥ ౩౩॥

శివస్య వచనం శ్రుత్వా గుణేశస్తమథాబ్రవీత్ ।

భక్తం దేవవరిష్ఠం తు తపసా తోషితో భృశమ్ ॥ ౩౪॥

శ్రీగణేశ ఉవాచ ।

త్వయోక్తం సఫలం సర్వం భవిష్యతి సదాశివ ।

అన్యత్ త్రిపురనాశార్థం వదామి శృణు సామ్ప్రతమ్ ॥ 3౫॥

త్రివిధా పరమా మాయా దేహాభోగపరాయణా ।

ఆసురీ త్రిపురాఖ్యా సా నానావిషయలమ్పటా ॥ 3౬॥

తస్యా జయార్థమత్యంతం తురీయం గణపాకృతి ।

త్వయా౭౭శ్రితం మదీయం చ రూపం పురుషవాచకమ్ ॥ 3౭॥

పౌరుషం బీజరూపం మేం గృహాణ త్వం సదాశివ ।

మాయాం త్రిగుణరూపాం తు మయి క్షిప విచక్షణ ॥ 3౮॥

ఏవముక్త్వా గుణేశస్తం దదౌ మన్తం తు పౌరుషమ్ ।

మాయాం గృహ్య తదీయాం స నిర్మోహమకరోచ్ఛివమ్ ॥ 3౯॥

తత్ర సో౭౭తర్హితః సద్యో గుణేశో బ్రహ్మనాయకః ।

శివో మన్తప్రభావేణ జఘాన త్రిపురాసురమ్ ॥ ౪౦॥

సదా పౌరుషభావేన సంయుక్తః స బభూవ హా ।

మాయాం జిత్వా విశేషేణ స్వాధీనాం తాం చకార హా ॥ ౪౧॥

శృణుయాద్యో గణేశస్య స్తోత్రం శివకృతం పఠేత్ ।

నిర్మోహః సర్వభావేషు భవేద్దేవపరాయణః ॥ ౪౨॥

పుత్రస్తోత్రసమాయుక్తో ధనధాన్యసమన్వితః ।

భుక్త్వా భోగాననేకాంశ్చాన్తే స్వానన్దమవాప్నుయాత్ ॥ ౪3॥

ఇదం గుణేశమాహాత్మ్యం కథితం లేశతో మయా ।

పఠనాచ్ఛ్రివణాన్ నృభ్యః సర్వసిద్ధిప్రదాయకమ్ ॥ ౪౪॥

ధూమ్రవర్ణాత్మకశ్చాయమవతారః ప్రకీర్తితః ।

పౌరుషార్థప్రదః పూర్ణో గణేశో భుక్తిముక్తిదః ॥ ౪౫॥

॥ ఓం తత్సదీతి శ్రీమదాన్వేయే పురాణోపనిషది శ్రీమన్మౌద్గలే మహాపురాణే

అష్టమే ఖణ్డే ధూమ్రవర్ణచరితే గుణేశావతారవర్ణనం నామ ద్వాదశో౭౭ధ్యాయః ॥ ౮.౧౨

(Page ఖం. ౮ అ. ౧3 పాన ౨౯)

౮.౧౩ బాణాసురవరప్రదానం నామ త్రయోదశోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

శ్రీశివ ఉవాచ ।

బలేః పుత్రోఽభవద్బాణో దైత్యః పరమధార్మికః ।

శివభక్తః సదా సాధుగుణయుక్తః ప్రతాపవాన్ ॥ ౧॥

బాల్యాత్ ప్రారభ్య శమ్భుం సోఽభజద్భావపరాయణః ।

నాన్యం దేవం ప్రజానాతి స్వధర్మపాలకో బభౌ ॥ ౨॥

శుక్రః పఞ్చాక్షరం మన్త్రం దదౌ తస్మై మహాత్మనే ।

సవిధిం శక్కురస్యైవాదిదేశ తపనే మతిమ్ ॥ ౩॥

సోఽతపత్రప ఉగ్రం మాం ధ్యాత్వా మద్భక్తిభావితః ।

ప్రగతేషు చ వర్షేషు సహస్రై తోషితోఽభవమ్ ॥ ౪॥

ముద్గల ఉవాచ ।

జగామ వరదో బాణం శక్కురః కరుణానిధిః ।

స తం తుష్టావ రౌద్రైశ్చ స్తోత్రైః పూజ్య యథావిధి ॥ ౫॥

ప్రసన్నో భగవాన్ ప్రాహ వరాన్ వృణు మహామతే ।

దాస్యామి తపసా తుష్టో భక్త్యా వైవాసురాధిప ॥ ౬॥

బాణాసుర ఉవాచ ।

వరదోఽసి మహాదేవ భక్తి దేహి త్వయి స్థిరామ్ ।

శైవం మాం కురు దేవేశ నాన్యదేవపరాయణమ్ ॥ ౭॥

బాహూనాం తు సహస్రం మే దేహి సామర్థ్యమద్భుతమ్ ।

న మత్సమః ప్రసక్త్యామే సమభవేత్ సచరాచరే ॥ ౮॥

తథేతి తం మహాదేవో జగాద భక్తముత్తమమ్ ।

యయౌ స్వనగరం శుమ్భుః పార్వత్యా గణసంయుతః ॥ ౯॥

తతో బాణాసురో దైత్యో జిగ్యే వై విష్ణుముఖ్యకాన్ ।

సురాన్ రాజ్యం చకారాఽసౌ ధర్మనిష్ఠః స్వభావతః ॥ ౧౦॥

స్వర్గేషు దేవపాన్ స్థాప్య పాతాలేషు మహాసురాన్ ।

నాగాన్ నరాన్ పృథివ్యాం స రాజ్యం చకార ధర్మతః ॥ ౧౧॥

వర్ణాశ్రమయుతాన్ సర్వాన్ పాలయామాస దైత్యపః ।

నిత్యం కైలాసగో భూత్వా పూజయచ్ఛక్కురం ప్రభుమ్ || ౧౨||

తస్య ధర్మప్రభావేణ భక్త్యా తుష్టః సదాశివః |
వాసార్థమాయయా శమ్భుర్నగరే తస్య పార్షదైః || ౧౩||

తతః స శామ్భవే దైత్యో విచారమకరోత్ హృది |
పఞ్చాయతనరూపేణ శక్కురః ప్రబభూవ హ || ౧౪||

ఏకనిష్ఠతయా శమ్భుం భజిష్యామి విశేషతః |
నాన్యం జానామి దేవేశం శక్కురాదపరం కదా || ౧౫||

పూజితే శక్కురే సర్వం పూజితం సచరాచరమ్ |
మయా వేదవివాదేషు తథా సక్కుఢితం బుధైః || ౧౬||

ఏకనిష్ఠా సమా భక్తిర్న భూతా న భవిష్యతి |
అతోఽహమేకనిష్ఠాతో భజిష్యామి సదాశివమ్ || ౧౭||

తత్రాఽఽదౌ గణరాజశ్చ పూజనీయః ప్రయత్నతః |
కఢితం సర్వశాస్త్రేషు కిం కరోమి గజాననమ్ || ౧౮||

బ్రాహ్మణైర్గాణపత్స్విర్వైస్త్వైః కృతం త్విదమాదరాత్ |
ద్వితీయే పూజితే దేవే ఏకనిష్ఠా కథం భవేత్ || ౧౯||

ఏవం విచార్య దైత్యేశో త్యక్త్వా గణపతిం పరమ్ |
ఏకనిష్ఠతయా శమ్భుం పూజయన్నిత్యమాదరాత్ || ౨౦||

ఏవం వర్షే గతే పూర్ణే శక్కురం పూజ్య భక్తితః |
శోణితే నగరే సంస్థం స ననర్త పురోఽసురః || ౨౧||

తతః ప్రసన్నతాం యాతః శివః కల్యాణదాయకః |
జగాద తం వరం బ్రూహి మహాపాశుపతాఽసుర || ౨౨||

శివస్య వచనం శ్రుత్వా హర్షితో బలినన్దనః |
జగాద తం మహాదేవం ప్రణిపత్యాతిభక్తితః || ౨౩||

బాణాసుర ఉవాచ |
యోద్ధారం దేహి దేవేశ సదృశం బలసంయుతమ్ |
సహస్రభుజవీర్యస్య సహనేఽతిపరాక్రమమ్ || ౨౪||

తచ్ఛ్రుత్వా కుపితః శమ్భుర్దదౌ శాపం మహాత్మనే |
రాజ్యం భ్రష్టం భుజానాం తే ఛేదశ్చైవ భవిష్యతి || ౨౫||

వాసుదేవేన సక్రామం కరిష్యస్యసురాధమ ।

(Page ఖం. ౮ అ. ౧౩ పాన ౩౦)

మత్తో వృణోషి కిం దుష్ట భవిష్యసి పరాజితః ॥ ౨౬ ॥

తచ్చుత్వా శోకసంయుక్తో బాణస్తం ప్రణనామ హ ।

పునః స్వగృహమాగత్య కావ్యం పూజ్య జగద సః ॥ ౨౭ ॥

శివస్తం త్యజ్య కైలాసం యయా క్రోధసమన్వితః ।

ఉన్మత్తం ధారయామాస మానసే చాసురేశ్వరమ్ ॥ ౨౮ ॥

కావ్యస్తం సాన్త్యయామాస శ్రుత్వా వృత్తాన్తమజ్జుసా ।

బోధయామాస దైత్యేశం యోగీశో ద్విజనత్తమాః ॥ ౨౯ ॥

శుక్ర ఉవాచ ।

గణేశం త్యజ్య దైత్యేన్ద్ర శక్రం భజనే పరమ్ ।

వేదే విరుద్ధం తత్ కర్మ కరోషి త్వం న సంశయః ॥ ౩౦ ॥

జ్యేష్ఠరాజ ఇతి ప్రోక్తం వేదైః పశ్య మహామతే ।

సర్వపూజ్యాదిపూజ్యత్వం ప్రకాశకారకం శుభమ్ ॥ ౩౧ ॥

యథా సన్ధ్యాదికం కర్మావశ్యం తద్వద్ గజాననః ।

ఏకనిష్ఠాపైః పూజ్యః సర్వాదౌ జ్యేష్ఠభావతః ॥ ౩౨ ॥

త్యక్త్వా గణేశ్వరం శమ్భుం భజనే నిత్యమాదరాత్ ।

కుపితో గణనాథస్తు బుద్ధిభేదం చకార హ ॥ ౩౩ ॥

సిద్ధిబుద్ధిపతిః సాక్షాద్గణేశో బ్రహ్మనాయకః ।

తం త్యక్త్వా శామ్భువీం సిద్ధిం లభనే కథమప్యహో ॥ ౩౪ ॥

శివస్య హృదయే సోఽపి తవ తిష్ఠతి సామ్ప్రతమ్ ।

యదిచ్ఛయా శివాద్యాశ్చ వర్తన్తే త్వమపి ధ్రువమ్ ॥ ౩౫ ॥

అతన్త్వం శివహీనశ్చ కృతన్తేన మహాత్మనా ।

సంశప్తః శక్రరేణైవ శైవః పరమభావికః ॥ ౩౬ ॥

గచ్ఛ తం శరణం దేవం గణేశం బ్రహ్మనాయకమ్ ।

తదా విఘ్నవిహీనస్త్వం భవిష్యసి న సంశయః ॥ ౩౭ ॥

గణాః సమూహరూపాశ్చ సమూహో బ్రహ్మవాచకాః ।

బాహ్యోన్మరైకభావేన సమూహో జాయతే హ్యతః || 3౮ ||

తథాఽయం గణరాజస్య గణ ఏకః శివః స్మృతః |
సమూహోఖ్యశ్చ తపసాం విచారయ మహామతే || 3౯ ||

అథవా శివసంజ్ఞోఽయం సహజానాం పరా గతిః |
గణరూపశ్చేశ్వరాణాం సమూహే సహజః శివః || ౪౦ ||

ఏవం విష్ణ్వాదయః సర్వే గణాస్తస్య ప్రకీర్తితాః |
పశ్య వేదోపనిషది కథితం తత్త్వథర్వణి || ౪౧ ||

ఏవముక్త్వా మహాదైత్యం కావ్యః స్వగృహమాయయా |
బాణః ఖేదసమాయుక్తో విచారమకరోత్ హృది || ౪౨ ||

తతస్తేన గణేశస్య మహో జ్ఞాతం మహాద్భుతమ్ |
చతుర్థీం ప్రాప్య దైత్యేశస్తం పుపూజ గజాననమ్ || ౪3 ||

ధ్యాననిష్ఠో గణేశస్య జజాప మన్తముత్తమమ్ |
గణానాం త్యేతి బాణః స క్షమాపనం చకార హ || ౪౪ ||

అథర్వోపనిషద్భిస్తం తుష్టావ స కృతాజ్ఞులిః |
తతః ప్రసన్నతాం యాతో గణేశో భక్తవత్సలః || ౪౫ ||

ఉపవాసకరం బాణమాయయా ద్విరదాననః |
వరదో హ్యేకవర్షేణ మూషకోపరి సంస్థితః || ౪౬ ||

ఆగతం గణరాజం స దృష్ట్వా హర్షసమన్వితః |
ఉత్థాయ తం ప్రణమ్యాదౌ పుపూజ భక్తితోలుపః || ౪౭ ||

పునః ప్రణమ్య విఘ్నేశం తుష్టావ స కృతాజ్ఞులిః |
బాణః పరమధర్మాత్మా భక్తీనమ్రాతృకన్ధరమ్ || ౪౮ ||

బాణాసుర ఉవాచ |
విఘ్నేశాయ పరేశాయ భక్తవిఘ్నవిదారిణే |
అభక్తవిఘ్నకర్తే తే విఘ్నవిఘ్నాయ వై నమః || ౪౯ ||
వినాయకాయ దేవేశ దైత్యేశనాయకాయ తే |
నిరఙ్కుశాయ సాతత్యం గణేశాయ నమో నమః || ౫౦ ||

జ్యేష్ఠరాజాయ జ్యేష్ఠాయ జ్యేష్ఠపూజ్యాయ తే నమః |
సర్వపూజ్యాదిపూజ్యాయ పరేశేశ నమో నమః || ౫౧ ||

లమ్బోదరాయ సర్వాయ మాత్రే పిత్రే తదాత్మనే ।

(Page ౪౦. ౮ అ. ౧౩ పాస ౩౧)

ఆదిమధ్యాన్నహీనాయ హేరమ్బాయ నమో నమః ॥ ౫౨॥

శూర్పకర్ణాయ శూరాయ మోహాన్ధకవిదారిణే ।

బ్రహ్మశాయ సుశాన్తాయ శాన్తిదాత్రే నమో నమః ॥ ౫౩॥

ఏకదన్తాయ దేవాయ స్వానన్దే వాసకారిణే ।

అమేయాయాప్రతర్క్యాయ మాయినే తే నమో నమః ॥ ౫౪॥

మాయామాయికరూపాయ మాయామాయికవర్జిత ।

అనాథానాం ప్రణాథాయ నాథనాథాయ తే నమః ॥ ౫౫॥

సిద్ధిబుద్ధిపతే తుభ్యం సదా యోగపరాయణ ।

యోగీన్ద్రాణాం సుయోగాయ కులదేవాయ తే నమః ॥ ౫౬॥

త్వదధీనమిదం సర్వం బుద్ధిచాలకరూపిణే ।

సిద్ధ్యా సమ్మోహితం నాథ సిద్ధిదాత్రే నమో నమః ॥ ౫౭॥

శివాదయః సమర్థాశ్చ త్వదీయకృపయాఽభవన్ ।

అహఙ్కారేణ యుక్తాశ్చేద్యభ్రష్టాః స్వస్వాధికారతః ॥ ౫౮॥

మయా తేఽజ్ఞానభావేన త్వం త్వక్తః శివకామ్యయా ।

మాం శప్తాస్య త్యజ్య సః శమ్భుర్గతః క్రోధపరాయణః ॥ ౫౯॥

అతో మాం రక్ష విఘ్నేశ త్వన్నాథం నాథవర్జితమ్ ।

అపరాధాన్ మహోగ్రాన్ మే జ్ఞాన్త్యా పాహి నిరన్తరమ్ ॥ ౬౦॥

ఏవం స్తుత్వా గణేశానం ప్రణనామ రురోద చ ।

బాణః పరమదుఃఖార్తః పాదం గృహ్య మహాత్మనః ॥ ౬౧॥

తముత్థాప్య గణాధీశస్తం జగాద మహాసురమ్ ।

స్వమాయామోహితం దీనం స్వస్త్వైవ శరణార్థినమ్ ॥ ౬౨॥

శ్రీగణేశ ఉవాచ ।

త్వయా కృతమిదం స్తోత్రం వ్యతిక్రమవిదాహకమ్ ।

భవిష్యతి మహాదైత్య సర్వసిద్ధిప్రదాయకమ్ ॥ ౬౩॥

అనేన స్తువతే దైత్య ప్రసన్నోఽహం దదామి వై ।

భుక్తిం ముక్తిం సదా సౌఖ్యం శృణ్వతే మనసీప్సితమ్ || ౬౪ ||

త్వయా త్వక్తోఽహమత్వన్తక్రోధయుక్తశ్చ నిత్యదా ।
శివహీనం ప్రకృత్వాంఽతే నారకం త్వాం కరోమి వై || ౬౫ ||

కిం కరోమ్యధునా దైత్య శుక్రశిష్యం మహాసురమ్ ।
శరణాగతమేవం మే మత్పాదప్రవణం పరమ్ || ౬౬ ||

శివశాపో న మిథ్యా తే భవిష్యతి కదాచన ।
తథాపి శృణు మే వాక్యం తుభ్యం సౌఖ్యప్రదాయకమ్ || ౬౭ ||

వాసుదేవం సమాయుధ్య భుజచ్ఛేదో భవిష్యతి ।
భ్రష్టరాజ్యః పునః సద్యో రాజ్యయుక్తో భవిష్యసి || ౬౮ ||

ఏవముక్త్వా మహాదైత్యం గణేశో విరరామ హా ।
తమువాచ మహాదైత్యః ప్రణమ్య గణనాయకమ్ || ౬౯ ||

బాణ ఉవాచ ।
తవ విస్మరణం నాథ న భవేన్ మే తథా కురు ।
త్వయా యుక్తం శివం నిత్యం భజిష్యామి సుభక్తితః || ౭౦ ||

గాణేశం జ్ఞానమాద్యం మే దేహి విఘ్నేశ శాశ్వతమ్ ।
నాన్యదిచ్ఛామి సర్వేశ త్వత్పాదప్రవణోఽధునా || ౭౧ ||

శ్రీగణేశ ఉవాచ ।
గాణేశజ్ఞానసంయుక్తో భవిష్యసి మహాసుర ।
అనేన జడదేహేన గణః శైవో భవిష్యసి || ౭౨ ||

మహాకాలేతి నామ్నా త్వం విఖ్యాతః సర్వమణ్డలే ।
నష్టే శివపదే దైత్య స్వానన్దే ఆగమిష్యసి || ౭౩ ||

ఏవముక్త్వా గణాధీశోఽతర్కధే మునిసత్తమాః ।
బాణో హర్షసమాయుక్తో గణేశమభజత్తతః || ౭౪ ||

|| ఓం తత్సదితి శ్రీమదాన్వేయపురాణోపనిషది శ్రీమన్మౌద్గలే మహాపురాణే
అష్టమే ఖణ్డే ధూమ్రవర్ణచరితే బాణాసురవరప్రదానం నామ త్రయోదశోఽధ్యాయః ||

౮.౧౩

(Page ఖం. ౮ అ. ౧౪ పాన ౩౨)

౮.౧౪ బాణాసురవర్ణసమ్భవచరితం నామ చతుర్దశోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

శ్రీశివ ఉవాచ ।

కృపయా వరదానేన గణేశభజనేన చ ।

బుద్ధిభేదః శివస్యాపి బభూవ సర్వసంయుతః ॥ ౧ ॥

తతో గిరిసుతాయుక్తః శంకరః స్కన్ధముఖ్యకైః ।

గణైః సమాయయౌ సద్యో బాణస్య నగరం పునః ॥ ౨ ॥

తమాగతం సమాజ్ఞాయ బాణో హర్షసమన్వితః ।

ధ్యాత్వా గజాననం దేవం యయౌ శంకరసన్నిధిమ్ ॥ ౩ ॥

ప్రణనామ స సాష్టాంగం శివం గణసమన్వితమ్ ।

రురోద పూజయిత్వా తం క్షమస్యేతి జగాద సః ॥ ౪ ॥

తతస్తం శంకరో భక్తం సముత్థాప్య ప్రసస్వజే ।

జగాద మధురం వాక్యం హర్షయన్ దానవాధిపమ్ ॥ ౫ ॥

శ్రీశివ ఉవాచ ।

మా కురుష్య వృథా చింతాం సన్తప్తోఽహం సమాగతః ।

వరాన్ వృణు మహాభాగ దాస్యామి బలినన్దన ॥ ౬ ॥

బాణాసుర ఉవాచ ।

తవ భక్తిం స్థిరాం దేహి వియోగస్తే న మే క్వచిత్ ।

భవేత్తథా మహాదేవ కురుష్య శివ సర్వదా ॥ ౭ ॥

తథేత్యువాచ శమ్భుస్తం తస్థౌ తన్నగరే సదా ।

తతస్తస్మాత్ సుతా జజ్ఞే సర్వలక్షణసంయుతా ॥ ౮ ॥

ఉషానామ్నిం మహాభాగాముపయేమేఽనిరుద్ధకః ।

తాం స్వప్నే సా శుశోచైవ తదర్థం కామపీడితా ॥ ౯ ॥

చిత్రలేఖా తమాసీయ దదౌ తస్యై పతిం స్వకమ్ ।

మాయయా యాదవాన్ సమ్మోహ్యా ముమోద తతః పరమ్ ॥ ౧౦ ॥

ఏకస్తమ్భస్థితాం తాం స ఉపయేమేఽనిరుద్ధకః ।

తయా సమ్మోహితోఽత్యంతం రేమే హర్షసమన్వితః ॥ ౧౧ ॥

యాదవాః సంహృతం రాత్రౌ దృష్ట్వా కామసుతం దృఢమ్ |
 శుశుచుః పరమోద్విగ్నా న లేభుస్తద్గతిం చ తే || ౧౨ ||
 ప్రద్యుమ్నేన గణాధీశః ప్రార్థితస్తపసా పరః |
 తస్య ప్రసాదయోగేన నారదస్తత్ర చాయయౌ || ౧౩ ||
 తేన సజ్కఢితం సర్వం చేష్టితం కామపుత్రజమ్ |
 శ్రుత్వా సంహర్షితాః సర్వే యాదవాః ప్రబభూవిరే || ౧౪ ||
 తత ఈశ్వరసంయుక్తం బాణం జేతుం మనో దధే |
 కృష్ణో రామేణ సంయుక్తో యాదవైః పరమద్యుతిః || ౧౫ ||
 శజ్కరస్య భయేనైవ భీతం తం ప్రత్యువాచ హ |
 ఉద్ధవః కురు కృష్ణ త్వం గణేశారాధనం పరమ్ || ౧౬ ||
 తేన విఘ్నవిహీనస్త్వం భవిష్యసి న సంశయః |
 శివస్తావం సంయుగే జేతుమశక్తః ప్రభవిష్యతి || ౧౭ ||
 తత ఏకాక్షరస్యైవ పురశ్చరణమాకరోత్ |
 కృష్ణో గణపతిం ధ్యాత్వా యథాశాస్త్రం విధానతః || ౧౮ ||
 యాదవైః ప్రయయౌ తత్ర యత్ర బాణః స్థితోఽభవత్ |
 శఙ్ఖం దధౌ తతః సోఽపి స శివో యోధుమాయయౌ || ౧౯ ||
 తతః శివో దదౌ తస్మై కవచం గణపస్య చ |
 సామవేదభవం శుద్ధం బాణాయ ఖేదసంయుతః || ౨౦ ||
 శివశప్తాసురేణాత్ర హస్తచ్ఛేదస్య కారణాత్ |
 కృష్ణః సంయుయుధే తేన దైత్యేన్ద్రేణ మహాబలః || ౨౧ ||
 భిన్నం బాణం సమాలోక్య శజ్కరో యోధుమాయయౌ |
 కృష్ణేన తం సమాలోక్య కృష్ణః సస్మార విఘ్నపమ్ || ౨౨ ||
 మహాయుద్ధం తయోరాసీత్ త్రిలోకీనాశనన్నిభమ్ |
 శివస్య వాసుదేవస్య మయా వక్తుం న శక్యతే || ౨౩ ||
 తతో జృమ్భాస్త్రవేగేన మోహయిత్వా సదాశివమ్ |
 కృష్ణశ్చక్రం ముమోచైవ బాణస్య భుజసఞ్చదే || ౨౪ ||
 చక్రేణ క్షురధారేణ భుజాశ్చిన్నాః సమస్తతః |

అవశిష్టౌ భుజౌ ద్వౌ చ చక్రం సజ్కరీతం తతః ॥ ౨౫॥

తతః ఖేదసమాయుక్తః కృష్ణః సస్మార విఘ్నపమ్ ।
స్వయమాకాశవాణీం స శుశ్రావ గణపేరితామ్ ॥ ౨౬॥

(Page ఖం. ౮ ఆ. ౧౪ పాన 33)

గణేశకవచేనైవ రక్షితం శక్కురేణ చ ।
బాణం హన్తుం రణే కృష్ణ న క్షమస్త్వం భవిష్యసి ॥ ౨౭॥

శివదత్తా భుజాస్తస్య శివశాపేన ఛేదితాః ।
జన్మస్థౌ ద్వౌ భుజౌ ప్రాజ్ఞ కవచేన ప్రరక్షితౌ ॥ ౨౮॥

తతో హర్షేణ సంయుక్తః కృష్ణశ్చక్రం నివర్త్య చ ।
సంస్థితః సంయుగే సద్యో జృమ్భాన్తైర్వర్జితోఽభవమ్ ॥ ౨౯॥

తతో మయాఽతిబోధేన జ్ఞాతం విఘ్నేశచేష్టితమ్ ।
కృష్ణో ననామ మాం తత్ర స్వస్వజేఽహం జనార్దనమ్ ॥ ౩౦॥

యథావిధి వివాహం స చకార దైత్యనాయకః ।
అనిరుద్ధాయ పుత్రీం స్వాం దదౌ ప్రేమపరిప్లవతః ॥ ౩౧॥

తతః స్వభవనం కృష్ణో యయౌ హర్షసమన్వితః ।
బాణో రాజ్యం పరిత్యజ్య మహాకాలో బభూవ హ ॥ ౩౨॥

కైలాసే ప్రాతరుత్థాయ పుపూజ ద్విరదాననమ్ ।
శమీమన్దారదూర్వాదిరక్తపుష్పైర్విశేషతః ॥ ౩౩॥

సమ్పూజ్యాదౌ గణపతిం పశ్చాచ్ఛమ్భుం మహాగణః ।
సదా ధ్యానపరో భూత్వా తోషయామాస తౌ పరౌ ॥ ౩౪॥

శౌనక ఉవాచ ।

సూత విఘ్నేశ్వరస్యైవ ప్రియోఽత్యంతం బభూవ హ ।
రక్తవర్ణః కథం తేన తుష్టో భవతి సర్వపః ॥ ౩౫॥

రక్తవర్ణః స్వయం సాక్షాద్గణేశో బ్రహ్మణాం పతిః ।
రక్తవస్త్రధరో రక్తచన్దనేన విరాజితః ॥ ౩౬॥

రక్తపుష్పధరః పూర్ణః సిన్ధురాజువిలేపనః ।
రక్తసాగరఖేలీ స వద కారణముత్తమమ్ ॥ ౩౭॥

సర్వవర్ణమయశ్చాయం కథమేకం సమాశ్రితః ।
తస్యః సంశయదం సాధో నుద సర్వజ్ఞసత్తమ ॥ ౩౮॥

సూత ఉవాచ ।

వర్ణాః పఞ్చ సముద్భూతాః సృష్ట్యాదౌ శ్వేతశామతౌ ।
రక్తః పీతస్తథా నీలః సర్వవర్ణమయాః పురా ॥ ౩౯॥

పరస్పరవిభేదేన తథా సమ్మీలనేన చ ।

ఆనంతా వర్ణకాః ప్రోక్తా జానీహి ద్విజసత్తమ ॥ ౪౦॥

తైస్సపో గణనాథస్య కృతం ఘోరం తు పఞ్చభిః ।

వర్ణకేషు శతే తాన్ స ఆయయౌ గణనాయకః ॥ ౪౧॥

తం దృష్ట్వా ప్రణతాః సర్వే వర్ణాః సస్తుష్టువుః పరమ్ ।

వరాన్ వప్రుః తథా విప్ర స్వస్వశోభాసమన్వితాన్ ॥ ౪౨॥

ఆన్యే గణేశ్వరం తే తు జగుస్తం బ్రహ్మనాయకమ్ ।

అస్మదీయస్వరూపస్థో భవ స్వామిన్నమోఽస్తు తే ॥ ౪౩॥

వయం తేన గణాధ్యక్ష కృతకృత్యా భవామహే ।

మాయాబన్ధనహీనాస్తాస్త్వాం భజామహే నిరన్తరమ్ ॥ ౪౪॥

తథేతి తానువాచైవ గణేశోఽతర్దధే తతః ।

వర్ణా హర్షయంతాః సర్వే స్వస్వకార్యరతాః పురా ॥ ౪౫॥

వర్ణైః సంశోభితం సర్వం నానాభేదైః సమన్తతః ।

చరాచరం విశేషేణ వర్ణయుక్తం బభూవ హ ॥ ౪౬॥

కాశ్యపో గణనాథస్తు నీలవర్ణాకృతిం ధరః ।

మయూరేశస్తథా శ్వేతవర్ణయుక్తో బభూవ హ ॥ ౪౭॥

వరేణ్యస్య సుతో రక్తవర్ణయుక్తో గజాననః ।

ధూమ్రవర్ణస్తథా శ్యామవర్ణరూపధరో బభౌ ॥ ౪౮॥

హరిద్రాగణపః పీతవర్ణాకృతిపరోఽభవత్ ।

నానావతారరూపైః స నానావర్ణధరోఽభవత్ ॥ ౪౯॥

ఏవం వరప్రదానేన వర్ణాః సర్వే మహామునే ।

గణేశారాధనే సక్తాః స్వస్వకార్యపరాయణాః ॥ ౫౦॥

తతో రక్తేన వర్ణేన పునస్తప్తం తపో మహత్ ।

నిరాహారేణ విప్రేశ ధ్యాత్వా హృది గజాననమ్ || ౫౧||

సహస్రవర్షే చ గతే గణపస్తం సమాయయౌ |
వరాన్ దాతుం మహాభాగం స ననామ గణాధిపమ్ || ౫౨||

(Page ఖం. ౮ ఆ. ౧౫ పాన ౩౪)

పూజయిత్వా ప్రతుష్టావ రక్తవర్ణః ప్రహర్షితః |
స్తోత్రైర్నానావిధైస్తం తు గాణేశైర్గణపప్రియైః || ౫౩||

తతః ప్రసన్నభావేన విఘ్నే శస్త్రమువాచ హ |
వరాన్ వృణు మహాభాగ రక్తవర్ణ హృదీప్సితాన్ || ౫౪||

రక్తవర్ణ ఉవాచ |
రక్తవర్ణస్వరూపస్థో భవ త్వం గణనాయక |
సదా రక్తప్రియో నాథ నానావర్షేషు మానద || ౫౫||

తేనాఽహం సర్వవర్షేషు శ్రేష్ఠో భావీ న సంశయః |
సతతం కృతకృత్యశ్చ తవ సన్నిధిసంస్థితః || ౫౬||

తథేతి తమథోక్త్యాఽసౌ గణేశోఽతర్దధే స్వయమ్ |
తదాది వేదశాస్త్రేషు రక్తవస్తుప్రియోఽభవత్ || ౫౭||

ఇదం బాణచరిత్రం యః శృణుయాద్వర్ణసమ్భవమ్ |
పఠేత్తస్య గణాధీశో వరదశ్చ భవిష్యతి || ౫౮||

|| ఓం తత్సదితి శ్రీమదాన్వేష పురాణోపనిషది శ్రీమన్మోద్గలే మహాపురాణే
అష్టమే ఖణ్డే ధూమ్రవర్ణచరితే బాణాసురవర్ణసమ్భవచరితం నామ చతుర్దశోఽధ్యాయః ||
౮.౧౪

౮.౧౫ బుద్ధావతారవర్ణనం నామ పంచదశోఽధ్యాయః

|| శ్రీగణేశాయ నమః ||

సనకాద్యాః ఊచుః |
శ్రుత్వా త్వద్వదనామ్భోజాత్ కథామమృతరూపిణీమ్ |
జన్మమృత్యుహరాం పూర్ణాం సర్వసౌఖ్యకరీం శివ || ౧||
గాణేశానీం న తృప్తాఽవై వయం వద మహామతే |
పునర్గణపతేః సౌమ్యాం కథామవతారజాం పరామ్ || ౨||

శ్రీశివ ఉవాచ ।

కలిప్రవృత్తికామార్థం బ్రహ్మో విష్ణుం యయౌ పురా ।
తుష్టావ తం రమానాథం జగాద స్వప్రయోజనమ్ ॥ 3॥

బ్రహ్మోవాచ ।

కలిం పాపస్వరూపం చ సృజామి స్మ జనార్దన ।
న తం జనాః ప్రహర్షేణ మానయిష్యన్తి సర్వదా ॥ ౪॥

ద్వాపరాస్తే కలిః ప్రోక్షస్తస్య కాలోఽధునాఽఽగతః ।
తం ప్రవర్తయ దేవేశ త్వం స్మృతః సర్వపాలకః ॥ ౫॥

బ్రహ్మణో వచనం శ్రుత్వా కేశవస్తమువాచ హ ।
పాపరూపం మహాఘోరం నాభినన్దామ్యహం కలిమ్ ॥ ౬॥

ధర్మపాలనభావార్థమవతారం కరోమ్యహమ్ ।
ధర్మనాశకరం పాపం కలిం వైవాభినన్దయే ॥ ౭॥

తతస్తం కేశవం దేవం జగాద చతురాననః ।
బుద్ధావతారభృత్త్వం వై కథితోఽసి జనార్దన ॥ ౮॥

అవతారచరిత్రం తే కలిప్రవర్తకం ప్రభో ।
పశ్య పౌరాణికిం గాథాం స్వధర్మస్థాం త్వదాశ్రితామ్ ॥ ౯॥

బ్రహ్మణో వచనం శ్రుత్వా నిఃశస్య తమథోఽబ్రవీత్ ।
విష్ణుస్తథేతి దుఃఖేన బ్రహ్మ స్వభవనం యయౌ ॥ ౧౦॥

తతః స భగవాన్స్తత్ర తతాప తప ఉత్తమమ్ ।
షడక్షరేణ మన్త్రేణ ధ్యాత్వా హృది గజాననమ్ ॥ ౧౧॥

దశవర్షైర్గణాధ్యక్షః ప్రసన్నో వరదోఽభవత్ ।
తమాయయౌ మహాభక్తం భక్తేశో భక్తవత్సలః ॥ ౧౨॥

తమాగతం సమాలోక్య తుష్టావాఽఽపూజ్య విఘ్నపమ్ ।
హేరమ్బాపనిషత్త్వైర్భక్త్యా నమ్రాత్మకన్ధరః ॥ ౧౩॥

తతో గజాననస్తుష్టస్తం జగాద కృపాన్వితః ।
వరాన్ వృణు మహాభాగ యాన్స్తే చిత్తే స్థిరాన్ పరాన్ ॥ ౧౪॥

(Page ఖం. ౮ అ. ౧౫ పాన ౩౫)

గణేశవచనం శ్రుత్వా విష్ణుస్తం పునరబ్రవీత్ ।

కృతాజ్ఞులిః ప్రణమ్యైవ గణేశం సర్వసిద్ధిదమ్ || ౧౫||

శ్రీవిష్ణురువాచ ।

భక్తిం దేహి త్వదీయాం మే సర్వసిద్ధిప్రదాయినీమ్ ।

బుద్ధోఽహం ధర్మలోపార్థం భవిష్యామి కలౌ యుగే || ౧౬||

ధర్మసంస్థాపనం నిత్యం కరోమి గణనాయక ।

ధర్మలోపార్థమేవాహం త్వయా బుద్ధః ప్రకీర్తితః || ౧౭||

ఏతదేవ విరుద్ధం మే ప్రాప్తం ధుణ్ణే దయానిధే ।

తదర్థం శరణం నాథ యాతోఽహం తే పదస్య చ || ౧౮||

అతో మాం రక్ష విఘ్నేశ విరుద్ధాచరణాత్ ప్రభో ।

వినాయకస్త్యమేకో వై కురు మాం ధర్మపాలకమ్ || ౧౯||

శ్రీగణేశ ఉవాచ ।

మా భయం కురు విష్ణో త్వం ధర్మయుక్తో భవిష్యసి ।

కలిప్రవర్తనే దోషో న తే క్వాపి మహాత్మనః || ౨౦||

మయా చతుర్యుగాః ఖేలాద్రచితాః క్రమకారణాత్ ।

వరదానేన మే సర్వే స్వస్వకాలయుతా బభుః || ౨౧||

కలిస్తేషు మహాపాపీ మయా సంస్థాపితోఽభవత్ ।

మదాజ్ఞాపాలకో భూత్వా భవ బుద్ధస్త్యమాదరాత్ || ౨౨||

అహంకారం విభో త్యక్త్వా కర్తాహమితి చిత్తగమ్ ।

సమర్వ్య మయి కర్మాణి కురు కర్మ యథాతథమ్ || ౨౩||

చిత్తే చింతామణిం పశ్య తదిచ్ఛావశగం జగత్ ।

బ్రహ్మ నానావిధం తద్వత్తత్ర కస్త్యం విచారయ || ౨౪||

వేదశాస్త్రమయీ వాణీ గణేశేన వినిర్మితా ।

తస్య ఆజ్ఞాం ప్రపాల్యైవ వర్తితవ్యం తు జన్తుభిః || ౨౫||

ప్రీతో గణేశ్వరస్తేన దాస్యతి స్వపదం పరమ్ ।

సర్వేషాం నాత్ర సన్దేహో జీవానామీశభావినామ్ || ౨౬||

కలిఖేలకరః సోఽపి గణేశో ధూమ్రవర్ణకః ।

చకార బుద్ధరూపస్థం స్వయం విష్ణుం తదర్థతః || ౨౭||

ఏవం ధార్య మహావిష్టో మదాజ్ఞావశగో భవ ।
కర్మ కృత్వా హ్యధర్మస్థం మయ్యర్ష్య సుఖమేష్యసి ॥ ౨౮॥

ఏవముక్తాంఽతర్దధేఽసౌ గణేశో బ్రహ్మనాయకః ।
విష్ణుర్దర్శనమాయుక్తో బుద్ధోఽభూచ్ఛ మహార్షయః ॥ ౨౯॥

కృతం తేన మహచ్ఛాస్త్రం బౌద్ధం మోహప్రదాయకమ్ ।
కలిదోషప్రవృద్ధ్యర్థం నేవిభ్యో నరకప్రదమ్ ॥ ౩౦॥

సనకాద్యా ఉచుః ।
కీదృశం బౌద్ధశాస్త్రం తద్వద సర్వజ్ఞ తే నమః ।
జ్ఞాత్వా మోహవిహీనాస్తజ్జనా భవన్తి నిత్యదా ॥ ౩౧॥

శ్రీశివ ఉవాచ ।
శ్శృణుధ్వం మునయః సర్వే బౌద్ధం నరకదాయకమ్ ।
వర్ణాశ్రమస్థితేభ్యస్తద్విహీనేభ్యః సుఖప్రదమ్ ॥ ౩౨॥

స్వయం బుద్ధిపతిః సాక్షాద్ హృది తిష్ఠతి దేహినామ్ ।
బ్రహ్మణామీశ్వరాణాం చ పఞ్చచిత్తప్రచాలకః ॥ ౩౩॥

స వినాయక ఇత్యుక్తః సర్వేషాం నాయకో మతః ।
నాయకేన విహీనత్వాత్ స్వేచ్ఛాచారీ సనాతనః ॥ ౩౪॥

తద్విచ్ఛయా స్వయం బ్రహ్మ నానారూపధరం బభౌ ।
నానాక్రీడాసమాయుక్తం నానామాయాబలాశ్రితమ్ ॥ ౩౫॥

తత్ర పాపాదికం నాస్తి న పుష్పాదికమజ్ఞానా ।
జ్ఞానాజ్ఞానసమానైశ్చ తుర్యం వై నాత్ర సంశయః ॥ ౩౬॥

న స్వర్గప్రాప్తిదం కర్మ బ్రహ్మణో నారకం కథమ్ ।
భ్రాన్తిదం సర్వముత్సృజ్య బ్రహ్మభూతో నరో భవేత్ ॥ ౩౭॥

హృది బుద్ధిప్రదాతారం సర్వేషాం ఖేలకారకమ్ ।
తం జ్ఞాత్వా మోహహీనో వై భవిష్యతి సదా నరః ॥ ౩౮॥

చిత్తస్య సుఖదం సర్వం ప్రకుర్యాన్నాత్ర సంశయః ।
న వర్ణాశ్రమధర్మైః స శరీరం పీడయేత్ కదా ॥ ౩౯॥

(Page ఖం. ౮ అ. ౧౫ పాన ౩౬)
దేహో భోగార్థమానందాద్రచిత్తస్సేన బ్రహ్మణా ।

నానాయత్నైః శరీరం తత్ పోషణీయం నిరస్తరమ్ || ౪౦||

శరీరే కష్టమాపన్నే బుద్ధిః ఖేదయుతా భవేత్ |

తత్స్వబుద్ధిపతిః సాక్షాద్ దుఃఖితశ్చ తథా భవేత్ || ౪౧||

అహం బ్రహ్మాతి సన్ధార్య సదా స్వేచ్ఛాపరో భవేత్ |

పాపపుణ్యవిహీనః స దేహపోషణకారకః || ౪౨||

నానాపదార్థభావేషు మనస్తస్య ప్రవర్తతే |

భోక్తవ్యాన్తే నరేణైవ త్యజ్య వర్ణాశ్రమాశ్రమమ్ || ౪౩||

జీవహింసామయం కర్మ కర్తవ్యం న కదాచన |

తృణాఙ్కూరాదికం తద్వన్నచ్చేత్తవ్యం విచారతః || ౪౪||

దేవార్చనాదికం కర్మ న కర్తవ్యం మనీషిభిః |

న స్వాహా న స్వధాద్యం యదహం బ్రహ్మాతి బోధతః || ౪౫||

బ్రాహ్మణేభ్యో న దాతవ్యం దానభోజ్యాదికం కదా |

సర్వే సమానరూపాశ్చ కథం తత్ర ద్విజాదికమ్ || ౪౬||

యత్ర చిత్తస్య సమ్ప్రీతిర్జాయతే మునిసత్తమాః |

తదేవ పాత్రముఖ్యం వై జ్ఞాతవ్యం శ్రేష్ఠభావతః || ౪౭||

ఏవం నానామత్తైర్ముక్తం శాస్త్రం బౌద్ధం మహర్షయః |

జ్ఞాతవ్యం కలిదోషైశ్చ యుక్తం నరకదం భవేత్ || ౪౮||

వర్ణాశ్రమస్థకం ధర్మం త్యక్త్వా స్వేచ్ఛాపరో భవేత్ |

అహింసా పరమో భావీ హ్యేతద్బౌద్ధరహస్యకమ్ || ౪౯||

సర్వాన్ సమ్మోహ్యా విశ్వాత్మా బుద్ధః కలిప్రవర్తకః |

సంస్థితః కైకటే దేశే గుప్తరూపేణ మానదాః || ౫౦||

గణేశధ్యానసంయుక్తః సమర్ప్య ధుణ్ణయే కృతమ్ |

కర్మయోగయుతః సోఽపి తదాఽఽజ్ఞాపాలకోఽభవత్ || ౫౧||

తథాపి పూజయా హీనో బభూవే బుద్ధరూపధృక్ |

విష్ణుర్వేదవిరుద్ధస్థమార్గసంసర్జనాత్ కిల || ౫౨||

కలిప్రాన్తే దురాచారా బౌద్ధమాయా విమోహితాః |

వర్ణాశ్రమపరిభ్రష్టా భవిష్యన్తి గృహే గృహే || ౫౩||

లేశమాత్రేణ ధర్మస్తు స్థితస్తత్ర మహర్షయః ।

అధర్మేణ జితః సోఽపి సదోపోషణసంయుతః ॥ ౫౪ ॥

తతో బుద్ధః స్వయం ధుణ్ణీం పరం ధ్యాత్వా తపోన్వితః ।

ప్రార్థయిష్యతి విఘ్నేశం ధర్మసంస్థాపనాయ వై ॥ ౫౫ ॥

తతో గణేశ్వరః సాక్షాత్ ప్రసన్నోఽవతరిష్యతి ।

ధూమ్రవర్ణ ఇతి ఖ్యాతో ధర్మం సంస్థాపయిష్యతి ॥ ౫౬ ॥

హృష్టో బుద్ధశ్చ తం నత్వా పూజ్య స్తుత్వా విశేషతః ।

అన్తర్ధానం స్వయం కృత్వా స్వమహిమ్ని స్థితో భవేత్ ॥ ౫౭ ॥

ఇదం బుద్ధస్య మాహాత్మ్యం కథితం స్వల్పభావతః ।

పఠనాచ్ఛ్రవణాత్ సద్యో మోహఘ్నం కామదం భవేత్ ॥ ౫౮ ॥

॥ ఓం తత్పదితి శ్రీమదాన్వేయ పురాణోపనిషది శ్రీమన్మౌద్గలే మహాపురాణే

అష్టమే ఖణ్డే ధూమ్రవర్ణచరితే బుద్ధావతారవర్ణనం నామ పంచదశోఽధ్యాయః ॥ ౮.౧౫

(Page ఖం. ౮ అ. ౧౬ పాస 3౭)

౮.౧౬ ధూమ్రవర్ణకలినిర్జయవర్ణనం నామ షోడశోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

శివ ఉవాచ ।

వర్ణాశ్రమే కలౌ నష్టే దేవా దుఃఖసమన్వితాః ।

ప్రార్థయిష్యన్తి విఘ్నేశముపోషణపరాయణాః ॥ ౧ ॥

నానాతపోన్వితాన్ వీక్ష్య ప్రాదుర్భావం గజాననః ।

కరిష్యత్యమరాన్ విప్రాః పురః పఠమభక్తితః ॥ ౨ ॥

సమాగతం గణేశానం ధూమ్రవర్ణధరం ప్రభుమ్ ।

ద్విభుజం వాజిసంస్థం తం ఖడ్గచర్మప్రధారిణమ్ ॥ 3 ॥

నానాపుష్పమయాం మాలాం దధానం గన్ధచర్చితమ్ ।

దృష్ట్వా సురాః ప్రణేముస్తం నత్వా పూజ్య ప్రతుష్టవుః ॥ ౪ ॥

నమస్తే ధూమ్రవర్ణాయ నానాఖేలకరాయ చ ।

అమేయశక్తయే తుభ్యం మాయినే ధర్మరక్షిణే ॥ ౫ ॥

అనాథానాం ప్రణాథాయ నాథనాథాయ తే నమః ।

సగుణాయ నమస్తుభ్యం నిర్గుణాయ నమో నమః ॥ ౬ ॥

సగుణనిర్గుణాభ్యాం చ హీనాయ యోగరూపిణే ।
యోగాకారేణ సర్వత్ర సంస్థితాయ నమో నమః ॥ ౭ ॥

నరకుజ్జరరూపాయ ధూమ్రవర్ణధరాయ చ ।
ద్విభుజాయాశ్వవాహాయ హేరమ్బాయ నమో నమః ॥ ౮ ॥

ఖడ్గవర్మధరామైవ నానా చన్దనచర్చిత ।
నానా పుష్పధరామైవ సర్వాధ్యక్షాయ తే నమః ॥ ౯ ॥

పూర్ణాయ పూర్ణరూపాయ గణేశాయ పరాత్మనే ।
ధర్మరక్ష మహాభాగ గజానన నమోఽస్తు తే ॥ ౧౦ ॥

ధర్మాన్నా అమరాః సర్వే సురేశ్వర కృతాస్త్యయా ।
నష్టే ధర్మేఽధునా నాథ మరిష్యామస్త్యదగ్రతః ॥ ౧౧ ॥

బుద్ధమాయాసహాయేన కలినా నిర్జితా వయమ్ ।
విష్ణుశమ్భుముఖా దేవాస్తాన్ పాలయ మహోదర ॥ ౧౨ ॥

సార్ధేన ద్విసహస్రేణ ప్రభో వర్షైర్వినిర్జితాః ।
క్షుద్రదేవాః స్వగ్రామస్థాః కలినా పపలుశ్చ తే ॥ ౧౩ ॥

తతః పంచసహస్రేణ వర్షైస్తాస్త్రిదేవతాః ।
తీర్థాని కలినా నాథ జితాని పపలుస్తథా ॥ ౧౪ ॥

తతో దశసహస్రేణ జితా విష్ణుశివాదయః ।
కలినా పృథివీం త్యక్త్వా పపలుర్దేవసత్తమాః ॥ ౧౫ ॥

కర్మాకర్మవికర్మాఖ్యా శక్తిస్తత్ర స్థితా భవేత్ ।
వికర్మగుణసంయుక్తా బుద్ధమాయాత్మికా ప్రభో ॥ ౧౬ ॥

త్వమపి త్వాదృశో భూత్వా ఫలదాతా స్థితః స్వయమ్ ।
దేవరూపధరః స్వామిన్ సదా కలిప్రవర్తకః ॥ ౧౭ ॥

న తే దేవస్వరూపం తు కలిః క్రోధసమన్వితః ।
చేత్తుం సముద్యతః క్వాపి త్వాం చిన్తయతి సర్వదా ॥ ౧౮ ॥

తవ చిన్తనభావేన వయం సర్వే పరాజితాః ।
కలినా దేవదేవేశ ఉపోషణయుతాః కృతాః ॥ ౧౯ ॥

అధునా లేశమాత్రేణ ధర్మస్తిష్ఠతి విఘ్నప ।

తం హనిష్యతి వేగేన కలిః పరమదారుణః ॥ ౨౦॥

నష్టే ధర్మే గణాధీశ అధర్మః కేవలో మహాన్ ।

భవిష్యతి పునర్ధర్మం కిం స్రక్ష్యసి చ దేవప ॥ ౨౧॥

అతో లేశమయం ధర్మం రక్షస్వ గణనాయక ।

నోచేద్ధర్మశరీరాస్తు వయం నష్టా భవామహే ॥ ౨౨॥

రక్ష రక్ష దయాసిన్దో ధూమ్రవర్ణ గజానన ।

మృత్యుప్రాయాననాథాంశ్చ దేవాన్ ధర్మప్రరక్షకాన్ ॥ ౨౩॥

ఏవముక్త్వా గణాధీశం స్రణేమురమరాః పునః ।

రురుదుర్దుఃఖసంయుక్తాస్తాన్ జగాద గజాననః ॥ ౨౪॥

ధూమ్రవర్ణ ఉవాచ ।

మా భయం కురుత ప్రాజ్ఞా ధర్మం సంరక్షయామ్యహమ్ ।

సర్వైరజేయముగ్రం తం కలిం హత్వా విశేషతః ॥ ౨౫॥

భవత్కృతమిదం స్తోత్రం కలిదోషహరం భవేత్ ।

పఠతే శృణ్వతే దేవాః సర్వసిద్ధిప్రదాయకమ్ ॥ ౨౬॥

ధనధాన్యప్రదం చైవారోగ్యసమృత్ప్రవర్ధనమ్ ।

పుత్రపౌత్రకలత్రాదిదాయకం ప్రభవిష్యతి ॥ ౨౭॥

ఏవముక్త్వా స్వదేహాత్ స ధూమ్రవర్ణః ప్రతాపవాన్ ।

నిర్మమే వివిధాం సేనాం నానాశస్త్రసమన్వితామ్ ॥ ౨౮॥

(Page ఖం. ౮ ఆ. ౧౬ పాన ౩౮)

నానావాహనగాం పూర్ణతేజోయుక్తాం మహర్షయః ।

తయా యుక్తో జనాన్ సర్వాన్ జఘాన మలినాన్ ప్రభుః ॥ ౨౯॥

మేచ్ఛప్రాయాంశ్చ వివిధాన్ మేచ్ఛాన్ కలిమలైర్యుతాన్ ।

స్వయం సన్త్రాసయామాస కలిం ధర్మవధే రతమ్ ॥ ౩౦॥

తస్యాఙ్గవాయునా స్పృష్టా జనా ధర్మపరాయణాః ।

భయయుక్తా గణేశం తే శరణం జగ్మురాదరాత్ ॥ ౩౧॥

కలిర్గుప్తస్వరూపేణ యుయుధే జనసంశ్రితః ।

గణేశైః సంహతః సోఽపి బభూవ హ హతోద్యమః ॥ ౩౨॥

తతో భయసమాయుక్తం త్యక్త్వా హృజ్జన్మినాం కలిః ।

దేహధారీ సమాగత్య ధూమ్రవర్ణం ననామ సః ॥ ౩౩ ॥

తుష్టావ పూజ్య తం సత్వా ధూమ్రవర్ణం మహాబలమ్ ।

జ్ఞాత్వా విఘ్నేశ్వరం భక్త్యా హృష్టరోమా మహాయశాః ॥ ౩౪ ॥

కలిరువాచ ।

ధూమ్రవర్ణ నమస్తుభ్యం సర్వేభ్యః సుఖదాయక ।

నానారూపధరాయైవ విఘ్నేశాయ నమో నమః ॥ ౩౫ ॥

అనన్తపాదహస్తాయానన్తబాహుధరాయ తే ।

అనన్తమాయయా గుప్తప్రచారిణే నమో నమః ॥ ౩౬ ॥

హేరమ్బాయ నమస్తుభ్యం భక్తసంరక్షకాయ చ ।

అభక్తభయదాత్రే తే గణేశాయ నమో నమః ॥ ౩౭ ॥

ఆదిమధ్యాన్తహీనాయాదిమధ్యాన్తభయాయ తే ।

ఆనన్దేభ్యః సదానన్దదాయినే వై నమో నమః ॥ ౩౮ ॥

మాయాహీనాయ మాయాయా ఆధారాయ పరాత్మనే ।

మాయిభ్యో మాయయా మోహదాయినే తే నమో నమః ॥ ౩౯ ॥

కర్మణాం ఫలదాత్రే తే జ్ఞానిభ్యో జ్ఞానదాయినే ।

ఆనన్దేభ్యః సదానన్దదాయినే వై నమో నమః ॥ ౪౦ ॥

సహజాయ నమస్తుభ్యం స్వానన్దాయ సమాధయే ।

యోగాయ యోగనాథాయ బ్రహ్మేశాయ నమో నమః ॥ ౪౧ ॥

కస్త్యాం స్తోతుం సమర్థః స్యాద్యత్ర శాన్తిం గతాః ప్రభో ।

వేదాదయో నమామ్యేవ తేన తుష్టో భవాధునా ॥ ౪౨ ॥

రక్ష మాం గణనాథ త్వం దాసం శరణమాగతమ్ ।

అజ్ఞానయుద్ధజం దోషం క్షమస్వ కరుణానిధే ॥ ౪౩ ॥

ఏవముక్త్వా కలిస్తస్య పాదం గృహ్య పపాత హ ।

తమువాచ గణాధ్యక్షః స్వభక్తం శరణార్థినమ్ ॥ ౪౪ ॥

ధూమ్రవర్ణ ఉవాచ ।

మా భయం కురు ధర్మఘ్న న హన్మి త్వాం కదాచన ।

శరణం మాం ప్రపన్నం చ శ్శ్రీణు మే వచ నోహతమ్ ॥ ౪౫ ॥

స్తోత్రం త్వయా కృతం మే యత్ కలేర్మలహరం భవేత్ |

పఠతే శృణ్వతే నిత్యం సర్వకామఫలప్రదమ్ || ౪౬ ||

అన్తే స్వానందం పూర్ణం భవిష్యతి కలే పరమ్ |

దృఢభక్తికరం నిత్యం యోగిభ్యో యోగదాయకమ్ || ౪౭ ||

తిష్ఠ త్వం ద్వేషముత్సృజ్య ధర్మస్య స్వాధికారతః |

కృతప్రాప్తిం విజానీహి మదాజ్ఞావశగో భవ || ౪౮ ||

తథేతి తం నమస్కృత్య కలిః స్వస్థానగోఽభవత్ |

ధూమ్రవర్ణో ద్విజాన్ ముఖ్యాన్ వసిష్ఠాదీన్ సమానయత్ || ౪౯ ||

పునస్తాన్ స్థాప్య సర్వేశః కృతం తైః సమ్ప్రవర్తయత్ |

స్వయమన్తహితో దేవః సర్వేభ్యః సుఖదాయకః || ౫౦ ||

ధూమ్రవర్ణావతారస్య చరితం కథితం మయా |

సర్వసిద్ధిప్రదం పూర్ణం పఠనాచ్ఛవణాద్భవేత్ || ౫౧ ||

|| ఓం తత్సదితి శ్రీమదాన్వేయ పురాణోపనిషది శ్రీమన్మోద్గలే మహాపురాణే

అష్టమే ఖణ్డే ధూమ్రవర్ణచరితే ధూమ్రవర్ణకలినిర్ణయవర్ణనం నామ షోడశోఽధ్యాయః ||

౮.౧౬

(Page ఖం. ౮ అ. ౧౭ పాస 3౯)

౮.౧౭ యుగవరప్రదానం నామ సప్తదశోఽధ్యాయః

|| శ్రీగణేశాయ నమః ||

శౌనక ఉవాచ |

సూత సూత మహాభాగ కథాం పాపాపహారిణీమ్ |

వదసే యోగదాం పూర్ణాం శ్రుత్వా తృప్తా వయం ద్విజ || ౧ ||

పురాణేషు యుగానాం తు శ్రుత్వా చిహ్నాని విస్మితాః |

మహాసంశయసంయుక్తా వయం జాతా విశేషతః || ౨ ||

కృతే స్త్రీణాం చ స్వాతన్త్ర్యం త్రేతాయాం బ్రహ్మణా కృతమ్ |

ద్వాపరే సంస్కృతం శ్వేతకేతునైకపతిశ్రితమ్ || ౩ ||

గౌతమేన కథం శస్తా కృతేఽహల్య మహాసతీ |

ఇత్యాదిబహవోఽస్మాభిర్మార్గా దృష్టాః కృతే యుగే || ౪ ||

అన్యత్ కృతయుగే ప్రోక్తం వర్ణాశ్రమో న విద్యతే |
 ఏకవర్ణాఽశ్రమస్థాస్తే భవన్ సక్కిర్తితా జనాః || ౫ ||
 త్రేతాయాం ఞాత్రధర్మం తు చకార ప్రపితామహాః |
 తతోఽభవన్నరా వర్ణాశ్రమస్థాస్తే ప్రకీర్తితమ్ || ౬ ||
 సారచాన్ద్రభవో విప్ర ద్వాపరాస్తే స్థితౌ నృపౌ |
 పునః కృతయుగే ప్రాప్తే రాజ్యం తౌ చ కరిష్యతః || ౭ ||
 వర్ణాశ్రమవిభాగేన వర్తయిష్యన్తి మానవాః |
 కిమిదం కౌతుకం తత్ర విరుద్ధవాచకం పరమ్ || ౮ ||
 యుగధర్మేణ నష్టాస్తాః కలౌ పాపమయే క్రియాః |
 వర్ణాశ్రమవిభాగస్థాస్తత్ర సిద్ధిః కుతోఽభవత్ || ౯ ||
 కలౌ చతుర్గుణేనైవ కర్మణా సిద్ధిమాప్నుయాత్ |
 నరః సర్వత్ర సమ్ప్రోక్తం కథం తచ్చ భవిష్యతి || ౧౦ ||
 అతో యుగభవం సర్వం కథయస్వ విశేషతః |
 యథాతథ్యం మహాభాగ సులభం సుగమార్థకమ్ || ౧౧ ||
 సూత ఉవాచ |
 యుగా నానావిధాః ప్రోక్తా మునిభిస్తత్త్వదర్శిభిః |
 తద్ధర్మజ్ఞో న ముహ్యేత మతభేదప్రమాణతః || ౧౨ ||
 తురీయదేహగం కేచిత్ కృతం వదన్తి నిశ్చితమ్ |
 త్రేతా సుషుప్తిగా స్వాప్నం ద్వాపారం జాగృతం కలిమ్ || ౧౩ ||
 తత్రాత్మా గుణపః ప్రోక్తో సర్వత్త్రికో మహార్షయః |
 మాయా సుషుప్తిరూపా సా నానాకారా ప్రకీర్తితా || ౧౪ ||
 తస్యాం నానావిధాయాం న వ్యభిచారో భవిష్యతి |
 యత్ర తత్ర స్థితం స్వస్య పతిం పశ్యతి సా శుభా || ౧౫ ||
 సూక్ష్మం స్థూలం విభిన్నం యత్రయో స్పృష్టం విభాగతః |
 తయోర్గుణేశజం రూపం తదాకారం విభాతి చ || ౧౬ ||
 భిన్నభావాత్ సముత్పన్నే జాగృత్స్వప్నే న సంశయః |
 తయోః పతికలత్రాది వ్యభిచారయుతం భవేత్ || ౧౭ ||

తత్ర సంస్థాపితా తేన మర్యాదా శ్వేతకేతునా ।

శ్వేతం స్వప్నం ధ్వజో యస్య శ్వేతకేతుః స వై స్మృతః ॥ ౧౮॥

అనేన యుగమానేన జ్ఞాతవ్యం తద్విచక్షణైః ।

నేమే యుగా మహావిప్రాః కథితా మునిభిః పురా ॥ ౧౯॥

ధ్యానం కృతయుగం కేచిత్ యజ్ఞం శ్రేతాం వదన్తి చ ।

ఆచారం ద్వాపరం దేహవిషయం కలిమేవ చ ॥ ౨౦॥

తత్ర ధ్యానే మహాభాగా ఏకవర్ణాశ్రమో భవేత్ ।

జ్ఞానం తదేవ జ్ఞాతవ్యమేకరూపధరం సదా ॥ ౨౧॥

యజ్ఞః కర్మమయః ప్రోక్తస్తత్ర వర్ణాశ్రమో భవేత్ ।

అతో వర్ణాశ్రమాచారస్త్రతాయాం పరికీర్తితః ॥ ౨౨॥

ఏవం నానా విచారేణ మునిభిః కథితం పురా ।

స తత్ర సంశయః కార్యో జనైస్తదర్థయుక్తిభిః ॥ ౨౩॥

అధునా యుగమాహాత్మ్యం కథయామి సమాసతః ।

కలౌ సిద్ధికరం చైవ కర్మ యేన ప్రజాయతే ॥ ౨౪॥

ఆదౌ బ్రహ్మా౭స్సృజత్ కాలం ధర్మాధర్మవ్యవస్థయా ।

స చతుర్థా౭భవత్తత్ర యుగరూపః పురాతనః ॥ ౨౫॥

కృతం శ్రేతా ద్వాపరశ్చ కలిశ్చేతి మహర్షయః ।

తేభ్యః సిద్ధిప్రదానార్థం దదౌ మన్త్రాన్ ప్రజాపతిః ॥ ౨౬॥

(Page ఖం. ౮ అ. ౧౭ పాన ౪౦)

తం ప్రణమ్య యయుః సర్వే తపసే వనముత్తమమ్ ।

గణేశం చేతసి ధ్యాత్వా జేపుర్మన్తం యుగాని చ ॥ ౨౭॥

నిరాహారప్రభావేణ పరితుష్టో గజాననః ।

భక్త్యా తేషాం యయౌ వర్షసహస్రే వరదః పురః ॥ ౨౮॥

తమాగతం సమాలోక్య ప్రణేముస్తే గణాధిపమ్ ।

పూజ్య తే తుష్టువుః సర్వే హర్షగద్గదభాషణాః ॥ ౨౯॥

యుగపురుషా ఊచుః ।

గణేశాయ నమస్తుభ్యం భక్తసంరక్షకాయ చ ।

నానారూపభృతే తుభ్యం హేరమ్బాయ నమో నమః ॥ ౩౦॥

భక్తేభ్యః సర్వదాయైవాభక్తానాం నాశనాయ చ |
 పరేశాయ పరాణాం తే పరాయ చ నమో నమః || 3౧||
 స్వానందవాసినే తుభ్యం నానామాయాప్రచారిణే |
 సదా స్వానందమ్భాగస్థ పాలకాయ నమో నమః || 3౨||
 అమేయశక్తయే తుభ్యం నానామాయాప్రహారిణే |
 మాయిభ్యో మోహదాత్రే వై మాయినే తే నమో నమః || 33||
 లమ్బాదరాయ లోకానాముదరస్థాయ తే నమః |
 ఏకదంతాయ శూర్పాకారకర్ణాయ నమో నమః || 3౪||
 త్రినేత్రాయ గజాకారవక్త్రాయ పరమాత్మనే |
 చతుర్భుజాయ సర్వేశామాదిపూజ్యాయ వై నమః || 3౫||
 దేవాయ దేవరూపాయ దేవదేవాయ తే నమః |
 దేవదేవేశకాయైవ విఘ్నేశాయ నమో నమః || 3౬||
 సర్వేశాం జ్యేష్ఠరూపాయ మాత్రే పిత్రే నమో నమః |
 సతతం సర్వపూజ్యాయ బ్రహ్మనిష్ఠాయ తే నమః || 3౭||
 బ్రహ్మణే బ్రహ్మణాం నాథ బ్రహ్మభూయప్రదాయ చ |
 బ్రహ్మభ్యో బ్రహ్మదాత్రే తే శాన్తిస్థాయ నమో నమాః || 3౮||
 కిం స్తుమస్త్యాం గణేశాన యత్ర వేదాః శివాదయః |
 యోగరూపా భవన్తి స్మ తతస్తే నమనం శుభమ్ || 3౯||
 ఏవముక్త్యా ప్రణేముస్తే యుగా గణపతిం ద్విజ |
 స తానువాచ ప్రీతాత్మా భక్తవాత్సల్యయన్త్రితః || ౪౦||
 శ్రీగణేశ ఉవాచ |
 స్తోత్రం భవత్కృతం మే యత్ సర్వదం ప్రభవిష్యతి |
 పఠనాచ్చృవణాత్ నృభ్యో మత్ప్రీతిదాయకం భవేత్ || ౪౧||
 యం యమిచ్ఛతి తం తం తు దాస్యామి స్తోత్రతోషితః |
 భుక్తిముక్తిప్రదం భావి సర్వమాన్యం యుగాః కిల || ౪౨||
 వరాన్ బ్రూత మహాభాగా దదామి మనసేప్పితాన్ |
 తపసా స్తోత్రముఖ్యేన తుష్టో భక్త్యా విశేషతః || ౪3||
 యుగా ఉచుః |

యథా సంరచితా దేవ గజానన వయం త్వయా ।
 సామర్థ్యమతులం దేహి తథా తే భక్తిముత్తమామ్ ॥ ౪౪॥
 కృత ఉవాచ ।
 సదా సత్త్వయుతం మాం త్వం కురు కర్మపరాయణమ్ ।
 స్వధర్మరుచిసంయుక్తం ప్రభో మోక్షార్థముద్యతమ్ ॥ ౪౫॥
 త్రేతోవాచ ।
 భుక్తిముక్తిప్రియాం మాం చ కురు సత్త్వరజోయుతామ్ ।
 తదర్థం ధర్మనిష్ఠత్వం గజానన నమోఽస్తు తే ॥ ౪౬॥
 ద్వాపర ఉవాచ ।
 భుక్తిసౌఖ్యయుతం మాం త్వం కురు ధర్మపరాయణమ్ ।
 భోగబుద్ధిపరార్థం చ రజస్తమోయుతం ప్రభో ॥ ౪౭॥
 కలిరువాచ ।
 తామసం దేహాభోగార్థముద్యతం సతతం ప్రభో ।
 వికర్మరుచిసంయుక్తం మాం కురుష్వ గజానన ॥ ౪౮॥
 పున్నే తం వదన్తి స్మ యుగా హర్షసమన్వితాః ।
 పక్షైకాశ్రితభావేన భో కురుష్వ నిరన్తరమ్ ॥ ౪౯॥
 తేషాం తద్వచనం శ్రుత్వా గణేశస్తానువాచ హ ।
 మేఘగమ్భిరయా వాచా సర్వేభ్యః సుఖదాయకః ॥ ౫౦॥
 శ్రీగణేశ ఉవాచ ।
 లక్షాంశేన కృతే ప్రాప్తే కలిస్తత్ర భవిష్యతి ।
 శతాంశేన చ సా త్రేతా ద్వాపరస్త్వయుతాంశతః ॥ ౫౧॥
 యదా త్రేతాయుగం ప్రాప్తం శతాంశేన తదా కృతమ్ ।
 (Page ఖం. ౮ అ. ౧౮ పాన ౪౧)
 సహస్రాంశేన తత్రైవ ద్వాపరః ప్రభవిష్యతి ॥ ౫౨॥
 అయుతాంశేన పాపిష్ఠః కలిన్తేన సమన్వితః ।
 చరిష్యతి న సన్దేహః పరస్పరప్రవేశనాత్ ॥ ౫౩॥
 ద్వాపరే సమనుప్రాప్తే శతాంశేన భవిష్యతి ।
 కలిః సహస్రభాగాత్రేతాయుతాంశం కృతం భవేత్ ॥ ౫౪॥

కలౌ శతాంశరూపేణ ద్వాపరః ప్రభవిష్యతి ।
 సహస్రభాగాస్త్రేతా చ లక్షాంశేన కృతం భవేత్ ॥ ౫౫॥
 ధర్మాధర్మావిచారేణ మోహదః స కలిః స్మృతః ।
 ధర్మజ్ఞో మోహకర్మాఽసౌ ద్వాపరః పరికీర్తితః ॥ ౫౬॥
 యశాః ప్రియా స్వధర్మస్థాస్త్రేతా సర్వత్ర సమ్మతా ।
 ముక్తిప్రియం కృతయుగం స్వధర్మస్థం ప్రకీర్తితమ్ ॥ ౫౭॥
 ఏవం క్రమేణ సర్వత్ర భవిష్యథ యుగాః ప్రియాః ।
 మాం జ్ఞాత్వా బన్ధహీనాశ్చ వాఙ్ఘ్రితార్థప్రదాయకాః ॥ ౫౮॥
 ఏవముక్త్యాఽతర్థధేఽసౌ గణేశో గణవల్లభః ।
 యుగా హర్షసమాయుక్తాః స్వస్వకర్మపరాః బభుః ॥ ౫౯॥
 ॥ ౬౦ తత్సదితి శ్రీమదావ్యై పురాణోపనిషది శ్రీమన్మౌద్గలే మహాపురాణే
 అష్టమే ఖణ్డే ధూమ్రవర్ణచరితే యుగవరప్రదానం నామ సప్తదశోఽధ్యాయః ॥ ౮.౧౭

౮.౧౮ యుగప్రభావకర్మసిద్ధివర్ణనం నామ అష్టాదశోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥
 సూత ఉవాచ ।
 కృతే కలిముఖాశ్చైవ యుగాః సన్తి మహర్షయః ।
 కృతాజ్ఞాపాలకాః సర్వే కృతమానభయార్దితాః ॥ ౧॥
 తత్రాయుః కృతతుల్యం వై సర్వేషాం జన్మినాం సదా ।
 పాపాచారాదియుక్తానాం సర్వం కృతసమం భవేత్ ॥ ౨॥
 శాపాదికం నరాణాం తు సఫలం కృతభావతః ।
 భవతే పాపినామేవ యథా సుకృతినాం వచః ॥ ౩॥
 తత్ర భేదం ప్రవక్ష్యామి నరోఽపరాధసంయుతః ।
 న భవేచ్ఛాపభీతః సన్ కృతే యుగప్రమాణతః ॥ ౪॥
 తద్వత్ త్రేతాయుగే విప్ర యుగాస్త్రయః కృతాదయః ।
 వర్తన్తే భయసంయుక్తాస్త్రేతాయాం నాత్ర సంశయః ॥ ౫॥
 పాపినాం సుకృతినాం చాయురాది తత్ సమం భవేత్ ।
 త్రేతాయుగప్రమాణేన జ్ఞాతవ్యం ద్విజసత్తమ ॥ ౬॥

ద్వాపారే ద్వాపరాజ్ఞాయాం సంస్థితాస్తే యుగాస్త్రయః ।

తేన సర్వం తదాకారం ఫలం భవతి కర్మజమ్ ॥ ౭॥

ఆయురాది నరాణాం చ ద్వాపరేణ సమం భవేత్ ।

నానాభావాస్తదాకారా మయా వక్తుం న శక్యతే ॥ ౮॥

కలౌ యుగాస్త్రయస్తే తు తదాజ్ఞావశవర్తినః ।

వర్తన్తే తేన కర్మాదిఫలం కలిసమం భవేత్ ॥ ౯॥

ఆయురాది మహారే తు కలితుల్యం న సంశయః ।

సుకృతినాం మహాపాపినాం యుగస్య ప్రమాణతః ॥ ౧౦॥

అతో లేశమయీ సిద్ధిః కలౌ సత్కర్మకారిణామ్ ।

భవిష్యతి తథా సర్వమాసురేణ హతం భవేత్ ॥ ౧౧॥

యోగః శాన్తిప్రదః ప్రోక్తః స ఏవ మునిసత్తమ ।

చతుర్షు యుగధర్మేషు సమరూపో భవిష్యతి ॥ ౧౨॥

కృతే కర్మ కృతం చైకఫలదం శాస్త్రసమ్మతే ।

త్రేతాయాం తద్దశాధిక్యం ద్వాపారే తు శతాధికమ్ ॥ ౧౩॥

(Page ఖం. ౮ అ. ౧౮ పాస ౪౨)

సహస్రగుణసంయుక్తం భవతే సర్వమజ్ఞాసా ।

కలౌ యుగేన సన్దేహో గణేశవరదానతః ॥ ౧౪॥

కలౌ తావన్మయం ప్రోక్తం వికర్మకృతమజ్ఞాసా ।

ఫలదం ద్వాపరే తచ్చ దశాధిక్యం భవేత్ పరమ్ ॥ ౧౫॥

త్రేతాయాం తచ్చతాధిక్యం కృతే సాహస్రకం భవేత్ ।

యుగమానస్య మాహాత్మ్యాన్నిశ్చితం మునిభిః పురా ॥ ౧౬॥

ఏవం నానాప్రమాణాని యుగేషు కథితాని చ ।

కథితం తత్ పురా విప్రాః పురాణేషు సమాసతః ॥ ౧౭॥

అథ సిద్ధిం ప్రవక్ష్యామి కలౌ సర్వార్థదాయినీమ్ ।

యథాఽఽచారయుతం కర్మ ఫలదం తత్ క్షణాద్భవేత్ ॥ ౧౮॥

ఆసురేణ స్వభావేన కలినా సర్వమావృతమ్ ।

ఫలం కర్మభవం విప్ర తస్మాత్ న ఫలదం భవేత్ ॥ ౧౯॥

కర్మసిద్ధిం కలౌ తత్ర యదీచ్ఛతి జనో హృది ।
 సర్వాదావయుతం కుర్యాత్ గాయత్రీసమ్భవం జపమ్ ॥ ౨౦॥
 హవిష్యాన్నం తు భుక్త్వా స ఏకభుక్తపరాయణః ।
 బ్రహ్మచర్యయుతో జన్తుః సత్యభాషీ జితేన్ద్రియః ॥ ౨౧॥
 శౌచాచారసమాయుక్తో ద్వేషాది స పరిత్యజేత్ ।
 మనసాఽపి స్త్రియం నైవ భోగార్థం సంస్మరేత్ కదా ॥ ౨౨॥
 యదా దేహం సమాగృహ్య నరః కర్మపరాయణః ।
 మనసా విషయం చేచ్ఛేత్తదా సిద్ధిః కథం భవేత్ ॥ ౨౩॥
 ఏవమాది స్వధర్మస్థాం క్రియాం కృత్వా మహాయశాః ।
 గాయత్ర్యాశ్చ జపం కుర్యాత్తేన విప్రత్వవాన్ భవేత్ ॥ ౨౪॥
 తతః కృచ్ఛ్రం సమా కుర్యాత్తతః కర్మ సమాచరేత్ ।
 స సర్వకలిదోషేణ ముక్తః సిద్ధిమవాప్నుయాత్ ॥ ౨౫॥
 యథోక్తవిధినా కర్మ కృతం యేన మహాత్మనా ।
 చతుర్గణం కలౌ విప్రాః సిద్ధిదం తత్ క్షణాద్భవేత్ ॥ ౨౬॥
 ఆసురేణ స్వభావేన కృతం కర్మ ద్విజాదిభిః ।
 కథం సిద్ధిప్రదం తత్ర భవిష్యతి కలౌ యుగే ॥ ౨౭॥
 కేవలాసురభావేన సత్కర్మ మానవేన చ ।
 సహస్రగుణితం హర్షాత్ కృతమాసురగం భవేత్ ॥ ౨౮॥
 సురాసురస్వభావేన కృతం కర్మ శుభాశుభమ్ ।
 సురాసురభవం సౌఖ్యప్రదం తచ్చ భవేత్ నృణామ్ ॥ ౨౯॥
 ఏవం సర్వం సమాఖ్యాతం యుగధర్మరహస్యకమ్ ।
 సజ్జేపేణ కలౌ తద్వత్ సిద్ధిదం మునిసత్తమ ॥ ౩౦॥
 శృణుయాదిదమాఖ్యానం యుగానాం మానవః పరమ్ ।
 పఠేద్వా పాఠయేత్ సోఽపి దోషహినో భవేత్తతః ॥ ౩౧॥
 ॥ ఓం తత్సదితి శ్రీమదాన్వేయపురాణోపనిషది శ్రీమన్మౌద్గలే మహాపురాణే
 అష్టమే ఖణ్డే ధూమ్రవర్ణచరితే యుగప్రభావకర్మసిద్ధివర్ణనం నామ అష్టాదశోఽధ్యాయః ॥
 ౮.౧౮

౮.౧౯ సమాసవత్సరచరితం నామైకోనవింశోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

శౌనక ఉవాచ ।

మాసానాం చరితం బ్రూహి సూత సర్వార్థకోవిద ।
మలమాసే గణేశస్య పూజనం కీదృశం భవేత్ ॥ ౧ ॥

సూత ఉవాచ ।

బ్రహ్మణోఽగసముత్పన్నః సంవత్సరః ప్రతాపవాన్ ।
మాసా ద్వాదశ తస్యాంఽగాత్ సముత్పన్నాః పురా మునే ॥ ౨ ॥

చాయాయా మలమాసశ్చ సముత్పన్నః శుభప్రదః ।
సహ తైర్గణపం ధ్యాత్వా తపస్తేపే స వత్సరః ॥ ౩ ॥

షడక్షరం మహామన్తం జజాప బ్రహ్మణోదితమ్ ।
గణేశస్య సదా ధ్యానం చకార హర్షసంయుతః ॥ ౪ ॥

ఏవం వర్షసహస్రేణ ప్రసన్నో వరదోఽభవత్ ।
తమాయయా గణాధీశో భక్తం భక్తజనప్రియః ॥ ౫ ॥

ఉవాచ తం సమాధిస్థం సంవత్సరం గజాననః ।
సమాస త్వం వరాన్ బ్రూహి పరాన్ మత్తో హృదీప్సితాన్ ॥ ౬ ॥

గణేశవచనం శ్రుత్వా సంవత్సరో బుభోధ తమ్ ।
సముత్థాయ గణేశానం ననామ భక్తిసంయుతః ॥ ౭ ॥

సమాసః పూజయామాస యథావిధ్యుపచారతః ।
పునః ప్రణమ్య విఘ్నేశం తుష్టావ కరసమ్పుటః ॥ ౮ ॥

సమాససంవత్సర ఉవాచ ।

నమస్తే ధూమ్రవర్ణాయ వక్రతుణ్డాయ ఘ్ణయే ।
హేరమ్బాయ పరేశాయ విఘ్నేశాయ నమో నమః ॥ ౯ ॥

శూర్పకర్ణాయ సర్వేషాం పూజ్యాయ పరమాత్మనే ।
లమ్బాదరాయ సర్వాదిపూజ్యాయ తు నమో నమః ॥ ౧౦ ॥

అనాథానాం సునాథాయ పాత్రే హర్త్రే నమో నమః ।
కర్తే త్రిగుణరూపాయ గుణహీనాయ తే నమః ॥ ౧౧ ॥

ఆదిమధ్యాంతసంస్థాయాదిమధ్యాంతవివర్జిత |
 గణేశాయ గణానాం తే చాలకాయ నమో నమః || ౧౨||
 బ్రహ్మణాం పతయే తుభ్యం బ్రహ్మభ్యో బ్రహ్మదాయినే |
 బ్రహ్మణే బ్రహ్మభూతాయ బ్రహ్మిష్ఠాయ నమో నమః || ౧౩||
 సిద్ధిబుద్ధిప్రదాత్రే తే సిద్ధిబుద్ధిమయాయ చ |
 సిద్ధిబుద్ధిపతే తుభ్యం సర్వేశాయ నమో నమః || ౧౪||
 అనన్తవిభవాయైవానన్తమాయాప్రచారిణే |
 మాయినే మాయినాం మోహదాత్రే మాయాస్వరూపిణే || ౧౫||
 శాన్తియోగమయాయైవ శాన్తియోగధరాయ తే |
 శాన్తియోగప్రదాత్రే చ యోగేశాయ నమో నమః || ౧౬||
 కిం స్తౌమి త్వాం గణాధీశ చిన్తామణిస్వరూపిణే |
 యోగినః శాన్తిమాపన్నా వేదా యత్ర విశేషతః || ౧౭||
 అతో నమామ్యహం నాథ తేన తుష్టో భవ ప్రభో |
 వరాన్ దేహి స్వకార్యాణాం సిద్ధిదాన్ సుఖదాయకాన్ || ౧౮||
 భక్తిం తే చరణే నిత్యం దేహి సర్వభయాపహామ్ |
 కాలమానకరం ధుణ్ణే వీర్యం దేహి స్వభావజమ్ || ౧౯||
 కర్మ మాసాదిషు ప్రాజ్ఞైః కృతం తచ్చుభదం భవేత్ |
 సాక్షిత్వం కర్మణాం దేహి సాధుపాదప్రపూజనమ్ || ౨౦||
 ఏవముక్త్యా ప్రణేముస్తం మాసాః సంవత్సరాన్వితాః |
 తానువాచ గణాధ్యక్షో వచః స్తోత్రేణ తోషితః || ౨౧||
 శ్రీగణేశ ఉవాచ |
 యద్యత్ సమ్ప్రార్థితం మాసాః సంవత్సర తథాస్తు వై |
 సర్వగాః కాలరూపస్థా భవిష్యథ న సంశయః || ౨౨||
 సూర్యేణ సంయుతాః సర్వే ద్వాదశదేహధారిణా |
 ఫలదాః కర్మణాం చైవ భవిష్యథ విశేషతః || ౨౩||
 బ్రహ్మార్పణతయా కర్మ యద్భవతు కృతం నరైః |
 అన్తే సతోకతాం తేభ్యో దాతారశ్చ భవిష్యథ || ౨౪||

యాథాతథ్యవిభాగేన సాక్షిణః సర్వజన్మినామ్ |

భవిష్యథ తథా భక్తా మయి మోహవివర్జితాః || ౨౫||

ఆదిత్యేన పరిత్యక్తోఽధిమాసస్త్వం భవిష్యసి |

దేవతాఽహం త్వదీయే తు కర్మణాం ఫలదాయకః || ౨౬||

(Page ఖం. ౮ ఆ. ౨౦ పాన ౪౪)

సర్వేషు మలరూపం యత్ కృతం మానేషు మానవైః |

నానాభావయుతం తేభ్యోఽహం భవామి ఫలప్రదః || ౨౭||

త్వదీయే కాలభావే తు కర్మ యన్ మానవైః కృతమ్ |

నానాభావయుతం తేభ్యోఽహం భవామి ఫలప్రదః || ౨౮||

భవత్కృతమిదం స్తోత్రం సర్వసిద్ధిప్రదం భవేత్ |

పఠతాం శృణ్వతాం నృణాం భావపూరం న సంశయః || ౨౯||

కాలదోషభవం పాపం కాలస్యోల్లజ్జనాదికమ్ |

హరామ్యనేన స్తోత్రేణ తుష్టోఽహం భుక్తిముక్తిదః || ౩౦||

ఏవముక్త్యాంఽతర్దధేఽసౌ గణేశో గణవల్లభః |

సంవత్సరః ప్రసన్నాత్మా స్వకార్యనిరతోఽభవత్ || ౩౧||

మాసాః స్వకార్యసామర్థ్యయుక్తా హృష్టా బభూవిరే |

కాలభావధరాః సర్వే సాక్షిణః సర్వకర్మణామ్ || ౩౨||

ఏతత్ సంవత్సరస్యైవ సమాసస్య చరిత్రకమ్ |

యః పఠేచ్ఛృణ్వయాద్వాఽపి స కాలసుఖమాప్పుయాత్ || ౩౩||

|| ఓం తత్పదితి శ్రీమదాన్వేయపురాణోపనిషది శ్రీమన్మౌద్గలే మహాపురాణే

అష్టమే ఖణ్డే ధూమ్రవర్ణచరితే సమాసవత్సరచరితం నామైకోనవింశోఽధ్యాయః || ౮.౧౯

౮.౨౦ మలమాసాదిమానేభ్యో వరప్రదానం నామ వింశతితమోఽధ్యాయః

|| శ్రీగణేశాయ నమః ||

సూత ఉవాచ |

తతో బహూ గతే కాలే మాసాః షట్ తపసి స్థితాః |

నిరాహారపరాః సర్వే గణేశం సమతోషయన్ || ౧||

కార్తికో మార్గశీర్షశ్చ మాఘా వైశాఖశ్రావణౌ |

అధిమాసస్తథా విప్ర గణేశధ్యానతత్పరః ॥ ౨॥

దశవర్షేషు విఘ్నేశస్తాన్ యయౌ వరదాయకః ।

స్తుతః సమూజితస్తైస్తు వరాన్ బ్రూత స చాబ్రవీత్ ॥ ౩॥

గణేశవచనం శ్రుత్వా మాసాస్తం ప్రణిపత్య చ ।

ఊచుః ప్రహృష్టచిత్తాస్తే భక్త్యా నమ్రాత్మకన్ధరాః ॥ ౪॥

మాసా ఊచుః ।

యది విఘ్నేశ సర్వేశ వరదోఽసి తదా ప్రభో ।

అస్మాసు యత్కృతం కర్మ బహులం కురు సర్వదా ॥ ౫॥

తేనాస్మత్కాలసమ్ప్రాప్తౌ నరా యత్నపరాయణాః ।

భవిష్యన్తి విశేషేణ సదా సత్కర్మకారిణః ॥ ౬॥

తద్భక్తినిలయాన్నిత్యం కురు నో గణనాయక ।

త్వద్దాసప్రవణాన్స్తద్వత్ కర్మదోషవివర్జితాన్ ॥ ౭॥

శ్రీగణేశ ఉవాచ ।

అన్యేషు సర్వమాసేషు కృతం కర్మ తదాత్మకమ్ ।

ఫలదం సమ్మతం శాస్త్రే మదీయవరదానతః ॥ ౮॥

తేభ్యో దశాధికం కర్మ ఫలదం ప్రభవిష్యతి ।

మార్గశీర్షే కృతం మాసాః శుభదం మానవైః కిల ॥ ౯॥

తస్మాద్దైశాఖమాసే తద్భవిష్యతి దశాధికమ్ ।

తస్మాత్ కార్తికే మాసే దశాధికఫలప్రదమ్ ॥ ౧౦॥

తస్మాద్దశాధికం మాఘే కర్మ యన్మానవైః కృతమ్ ।

తస్మాద్దశాధికం భావి శ్రావణే ఫలదం భవేత్ ॥ ౧౧॥

తస్మాద్దశాధికం ప్రోక్తం ధౌణ్యే మాసే ఫలప్రదమ్ ।

ఏవం క్రమేణ శ్రేష్ఠా వై భవిష్యథ యథా తపః ॥ ౧౨॥

అధిమాసస్య దేవోఽహం ధుణ్ణిరాజో న సంశయః ।

ధౌణ్యమాసః సమాఖ్యాతో మయా నామ్నాఽధునా మహాన్ ॥ ౧౩॥

(Page ఖం. ౮ అ. ౨౧ పాన ౪౫)

అమాచిహ్నాన సంయుక్తః శ్రావణో మే ప్రియోఽధికః ।

నానాసిద్ధిప్రదో భావీ హ్యనుష్ఠానవతాం నృణామ్ ॥ ౧౪॥

ఉపాసతే శ్రావణే మాం నానాయత్నపరాయణాః ।

ఉపోషణయుతా భాద్రే చతుర్దినాని మానవాః ॥ ౧౫॥

సమారభ్య ప్రతిపదం చతుర్థ్యస్తం మదర్చనమ్ ।

చతుర్థ్యాం జాగరం కుర్యాత్ పంచమ్యాం పారణం తథా ॥ ౧౬॥

యథాశక్తి ద్విజాన్ భోజ్య దద్యాద్విపులదక్షిణామ్ ।

స సర్వసుఖమాభోజ్యాన్తే స్వానన్దమవాప్నుయాత్ ॥ ౧౭॥

ముఖ్యం పంచసు వై స్నానం మాసేషు సర్వభావతః ।

ప్రాతఃకాలే విశేషేణానుష్ఠానం శ్రావణే మతమ్ ॥ ౧౮॥

ఏవం మాసా భవన్తోఽపి భవిష్యన్తి జన్తైః సదా ।

సత్కర్మభిర్మహాభాగాః సేవితాః సతతం పరాః ॥ ౧౯॥

మయి భక్తియుతా నిత్యం సర్వదేవపరాయణాః ।

భవిష్యథ మదీయేన వరేణైవ విశేషతః ॥ ౨౦॥

ఏవముక్త్యాంఽతర్దధేఽసౌ గణేశో భక్తవత్సలః ।

మాసా హర్షసమాయుక్తాః స్వస్వకార్యరతా బభుః ॥ ౨౧॥

శృణోతి మాసచారిత్రమేవం పఠతి యో నరః ।

స మాసఫలసంయుక్తో గాణేశో భవతీత్యహో ॥ ౨౨॥

॥ ఓం తత్సదితి శ్రీమదాన్వేయ పురాణోపనిషది శ్రీమన్మౌద్గలే మహాపురాణే

అష్టమే ఖణ్డే ధూమ్రవర్ణచరితే మలమాసాదిమాసేభ్యో వరప్రదానం నామ వింశతీతమోఽధ్యాయః

॥ ౮.౨౦

౮.౨౧ ధూమ్రమహిమావర్ణనం నామ ఏకవింశతీతమోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

శౌనక ఉవాచ ।

షట్సు మాసేషు విఘ్నేశః పూజనీయో నరైః కథమ్ ।

తేషు ముఖ్యప్రకారేణ తుష్టః కేన గజాననః ॥ ౧॥

కే కే సిద్ధిం గతాస్తేషు గణేశభజనేన వై ।

తేషాం చరిత్రకం బ్రూహి సర్వసిద్ధిప్రదాయకమ్ ॥ ౨॥

సూత ఉవాచ ।

అరుణోదయకాలే వై స్నానం కుర్యాన్నరః సదా ।
 తీర్థేషు వ్రతసంయుక్తః స్వస్వశాఖాప్రమాణతః ॥ ౩ ॥
 స్వశాఖోక్తేన మార్గేణ సన్ధ్యాదికం సమాచరేత్ ।
 వైదికైస్తాన్వికైర్మత్యైః పూజయేద్గణనాయకమ్ ॥ ౪ ॥
 పురాణసమ్భవైర్వాఽపి యథోపచారసంయుతః ।
 ఏకభుక్ స భవేన్నిత్యం నక్తభుక్ వా భవేన్నునే ॥ ౫ ॥
 హవిష్యాన్నం ఫలహారో నిరాహారోఽథవా పునః ।
 బ్రహ్మచర్యసమాయుక్తో నఖలోమయుతో భవేత్ ॥ ౬ ॥
 పృథవ్యాం శయనకారీ స సత్యావాజ్ మౌనధారకః ।
 యథా స్వధర్మసంయుక్తో వ్రతం మాసాత్మకం చరేత్ ॥ ౭ ॥
 బ్రాహ్మణః క్షత్రియో వైశ్యః శూద్రో వాఽపి మహామునే ।
 స్వస్వధర్మయుతో భూత్వా వ్రతం మాసాత్మకం చరేత్ ॥ ౮ ॥
 స్త్రీణాం వ్రతమిదం పుణ్యం సాధవానాం సుఖప్రదమ్ ।
 విధవానాం విశేషేణ పరం మాసాత్మకం భవేత్ ॥ ౯ ॥
 తేషు పఞ్చకమానన్దాచ్ఛరేన్ ముఖ్యం సదా జనః ।
 గణేశపూజనం విప్ర భోజనం దీపదానకమ్ ॥ ౧౦ ॥
 శమీమన్దారసేవాం చ ప్రదక్షిణపరాయణామ్ ।
 (Page ఖం. ౮ అ. ౨౧ పాన ౪౬)
 గవాం శుశ్రూషణం తద్వత్ సర్వసిద్ధిప్రదం భవేత్ ॥ ౧౧ ॥
 ఏవమాది గణేశస్య ప్రియం నానావిధం చరేత్ ।
 సదా తన్నిష్ఠభావేన తిష్ఠేన్ మాసవ్రతీ మునే ॥ ౧౨ ॥
 అన్యాన్ శమ్భుముఖాన్ దేవాన్ పూజయేన్ మానవో మునే ।
 స్వస్వేచ్ఛాయుతభావేన వ్రతం మాసమయం చరేత్ ॥ ౧౩ ॥
 ఆవశ్యకేన భావేన మాసాః సేవ్యా ఇమే నరైః ।
 ధర్మార్థకామామోక్షాణాం బ్రహ్మభూయస్య దాయకాః ॥ ౧౪ ॥
 యం యమిచ్ఛతి తం తం వై లభతే నాత్ర సంశయః ।
 మాసాత్మకేన ముఖ్యేన వ్రతేన మానవః సదా ॥ ౧౫ ॥
 అత్రేతిహాసముఖ్యం తే కథయామి సమాసతః ।

మాసవ్రతేన యే సిద్ధిం లేభిరే భక్తిసంయుతాః ॥ ౧౬ ॥
 శఙ్ఖాసురో మహాదైత్యో బ్రహ్మాణ్డాధిపతిః పురా ।
 బభూవ స జహరైవ వేదాన్ స్మృతిసమన్వితాన్ ॥ ౧౭ ॥
 తతో హాహా కృతం సర్వైః కర్మహీనప్రభావతః ।
 వర్ణసక్కరజం కర్మ బభూవే సర్వమణ్డలే ॥ ౧౮ ॥
 తతో మునిగణైర్యుక్తా దేవా విధిముఖా యయుః ।
 విష్ణుం చ శరణం సర్వే తుష్టువుర్వేదహేతవే ॥ ౧౯ ॥
 తతో విష్ణుః స్వయం శముఖం జగామ తాన్ విసృజ్య సః ।
 తం జగాద మహాభాగం వినయేన సమన్వితః ॥ ౨౦ ॥
 విష్ణురువాచ ।
 శఙ్ఖం వేదహారం శమ్భో దుర్జయం దేవతాదిభిః ।
 జ్ఞేష్యామి త్వత్ప్రసాదేన తత్రోపాయం వదస్వ మే ॥ ౨౧ ॥
 శ్రీశివ ఉవాచ ।
 సమీపే కార్తికో మాసో జనార్దన సమాగతః ।
 తత్ర మాసవ్రతేన త్వం తోషయస్వ గజాననమ్ ॥ ౨౨ ॥
 తేన విఘ్నవిహీనస్త్యం విజేష్యసి మహాబలమ్ ।
 శఙ్ఖాసురం న సన్దేహో నాన్యథా పురుషోత్తమ ॥ ౨౩ ॥
 శ్రుత్వా తం శక్కరం నత్వా విష్ణుః పరపురజ్ఞాయః ।
 గతో బదరికారణ్యం వ్రతార్థం భక్తిసంయుతః ॥ ౨౪ ॥
 తత్రైకాక్షరమస్త్రస్య పురశ్చరణముత్తమమ్ ।
 చకార గణనాథం స తోషయామాస యత్సతః ॥ ౨౫ ॥
 కార్తికే పఞ్చకం సేవ్యం గాణేశం సర్వసిద్ధిదమ్ ।
 మార్గశీర్షే గణేశానం ప్రణమ్య ప్రయయౌ సురాన్ ॥ ౨౬ ॥
 తతో బుద్ధిపతిం స్మృత్వా విచారమకరోత్ హృది ।
 కేనోపాయేన దైత్యేశం విజేష్యామి సుదారుణమ్ ॥ ౨౭ ॥
 తత్ర స్ఫూర్తిః సముత్పన్నా గణేశకృపయా హృది ।
 మాత్స్యేవైవ స్వరూపేణ విజయో మే భవిష్యతి ॥ ౨౮ ॥

ఏతస్మిన్నంతరే తత్ర బభూవాఽఽకాశజాం పరామ్ |

వాణీం శుశ్రావ దేవేశః కేశవః పరవీరహా || ౨౯ ||

మాతస్యరూపేణ శఙ్ఖం తం జహి సర్వభయఙ్కరమ్ |

మాం స్మృత్వా నాత్ర సద్దేహో విజయస్తే భవిష్యతి || ౩౦ ||

తతో గణపతిం స్మృత్వా మతోస్య భూత్వా జనార్దనః |

ఘోరం యుద్ధం స కృత్వా తం జఘాన శఙ్ఖముల్బణమ్ || ౩౧ ||

సాఙ్గాన్ వేదాన్ సమానాయ్య దదౌ తాన్ బ్రహ్మణే ప్రభుః |

స్తుతః సమ్పూజితో దేవైర్మునిభిః స్వస్థలం యయౌ || ౩౨ ||

ఏవం కార్తికమాసే తు స్నానాదివ్రతతేజసా |

హతః శఙ్ఖాసురస్తేన విష్ణునా మతస్యరూపిణా || ౩౩ ||

అన్యచ్ఛ శ్శ్రుణు విపేన్ద్ర కథాం పాపప్రణాశినీమ్ |

కార్తికవ్రతసంయుక్తాం పురాతనభవాం పరామ్ || ౩౪ ||

పౌలస్త్యో బ్రాహ్మణః కశ్చిత్ సోమదత్త ఇతి శ్రుతః |

స్వధర్మనిరతో నిత్యం తపస్వీ శుచిమానసః || ౩౫ ||

జగామ స గణేశస్య భక్త్యర్థం గౌతమం మునిమ్ |

(Page ఖం. ౮ అ. ౨౧ పాస ౪౭)

ప్రవచ్ఛ వినతో భూత్వా భక్త్యర్థం యోగినాం వరమ్ || ౩౬ ||

సోమదత్త ఉవాచ |

కేనోపాయేన విఘ్నేశః సద్యో వై దృష్టిగో భవేత్ |

క్షణభగ్గురదేహత్వాత్తదుపాయం వద ప్రభో || ౩౭ ||

గౌతమ ఉవాచ |

సమీపే కార్తికో మాసః సమాయాతో మహామునే |

వ్రతం మాసాత్మకం కార్యం దర్శనార్థం మహాప్రభోః || ౩౮ ||

ఏవముక్త్వా విధిం తస్మై కథయిత్వా దదౌ పరమ్ |

స్థానం స్వస్యాశ్రమే సోఽపి తత్రారమ్భం చకార హా || ౩౯ ||

ఏకనిష్ఠః స్వభావేన పరం గాణేశపఞ్చకమ్ |

సేవయామాస భక్త్యా స కార్తికవ్రతసంయుతః || ౪౦ ||

ఉపోషణయుతస్తత్ర ధ్యాత్వా హృది గజాననమ్ |

జజాప మస్త్రరాజం స షడక్షరం శుభప్రదమ్ || ౪౧||

తత్ర చిత్రం సమభవత్ సమాప్తినమ్భవే దినే |

తచ్చృణుష్య మహావిప్ర దృఢనిశ్చయదం భవేత్ || ౪౨||

పూజాయాం సంస్థితో విప్రః సోమదత్తో మహాయశాః |

కార్తిక్యాం పూర్ణిమాయాం స ఏకాసనవిధౌ రతః || ౪౩||

తత్ర దూర్వాశమీమన్దారపుష్పాణి స్థితాని తు |

అకస్మాద్పూర్ణిమాణః కశ్చిత్తాని గృహ్య పపాల హ || ౪౪||

సోమదత్తః స్వయం తత్ర మానవానాసనే స్థితః |

నోత్థితో నియమే సంస్థః శుశోచ గణపం స్మరన్ || ౪౫||

తతస్తేన విచారేణ తదర్థం జ్ఞాతమద్భుతమ్ |

లోమాని దేహసంస్థాని సర్వైషధిమయాని చ || ౪౬||

అతో లోమాని సర్వాణి త్వచాయుక్తాని భావతః |

దాస్యామి గణనాథాయ దూర్వా శమ్యాదికారణాత్ || ౪౭||

తతః శస్త్రం సమాగృహ్య శిరశ్చేత్తుం సముద్యతః |

శిఖాయుక్తం గణేశాయ దూర్వార్థం స్వస్య చార్పయన్ || ౪౮||

స్వకణ్ఠే శస్త్రపూతం స చకార గణనాయకః |

తావత్ సమాయయౌ తత్ర బ్రాహ్మణస్య స్వరూపధృక్ || ౪౯||

శమీమన్దారదూర్వాదీన్ గృహ్య తస్మై దదౌ పునః |

ఉవాచ పూజయ త్వం తు గణేశం హఠతత్పర || ౫౦||

దృష్ట్వాఽతిహర్షసంయుక్తః సోమదత్తో మహాయశాః |

నియమం స్వం చకారైవ తమువాచ ప్రణమ్య తు || ౫౧||

సోమదత్త ఉవాచ |

త్వం కోఽసి వద మాం నాథ హృత్వా దూర్వాదికం పురా |

సమాయాతః పునః సర్వం దత్తం మే నియమాత్మకమ్ || ౫౨||

న త్వం విప్రోఽసి దేవేశ సాక్షాద్విఘ్నేశ్వరో భవాన్ |

నిశ్చయం మే దృఢం దృష్ట్వా పరీక్షార్థం సమాగతః || ౫౩||

దర్శయస్య నిజం రూపం నోచేద్దేహం త్యజామ్యహమ్ |

సత్యం వద మహాభాగ తేన తృప్తో భవామి చ || ౫౪||

తతో వ్రతప్రభావేణ భక్త్యా నియమయుక్తయా ।
సస్తుష్టో గణరాజః స దర్శయామాస స్వం వపుః ॥ ౫౫ ॥

చతుర్బుజం త్రినేత్రం చ శుణ్ణాదణ్ణవిరాజితమ్ ।
సిద్ధిబుద్ధిసమాయుక్తం పరశ్వాదిసుచిహ్నితమ్ ॥ ౫౬ ॥

నానాభూషణశోభాఢ్యం శేషనాభిధరం పరమ్ ।
చింతామణిం మణిం హృత్ఫలం లమ్బోదరైకదస్తకమ్ ॥ ౫౭ ॥

మూషకోపరి సంస్థం తం దృష్ట్వా వస్త్రవిరాజితమ్ ।
ననామ సోమదత్తః స హర్షవిర్భరమానసః ॥ ౫౮ ॥

సరోమాఞ్శ్చో ననర్తాఽసౌ సాశ్రునేత్రః ప్రతాపవాన్ ।
న వివేద విధిం కిఞ్చిద్దేహోతీత ఇవాబభౌ ॥ ౫౯ ॥

తతో హర్షం సమాగ్రహ్య పూజయామాస తం ప్రభుమ్ ।
పునః ప్రణమ్య హరమ్భం తుష్టావ స కృతాఞ్జాలిః ॥ ౬౦ ॥

సోమదత్త ఉవాచ ।

గణేశాయ పరేశాయ సదా శాన్తిప్రదాయినే ।
యోగినాం యోగరూపాయ హృదిస్థాయ నమో నమః ॥ ౬౧ ॥

(Page ఖం. ౮ అ. ౨౧ పాస ౪౮)

విఘ్నేశాయ మహావిఘ్నవిఘ్నదాయ పరాత్మనే ।
విఘ్నహర్త్రే స్వభక్తానాం సత్తాధారాయ తే నమః ॥ ౬౨ ॥

అనాదయే మహాకాల కాలాయ కాలరూపిణే ।
అస్తే విహారయుక్తాయాదినాథాయ నమో నమః ॥ ౬౩ ॥

వినాయకాయ దేవాయ సర్వేషాం నాయకాయ చ ।
నాయకేభ్యః పదాదీనాం దాత్రే తుభ్యం నమో నమః ॥ ౬౪ ॥

లమ్బోదరాయ సర్వేషాముదరస్థాయ తే నమః ।
అపారోదారభావాయ బ్రహ్మేశాయ నమో నమః ॥ ౬౫ ॥

ఆదిమధ్యాస్తహీనాయ తదాకారస్వరూపిణే ।
స్వానందపతయే తుభ్యం స్వసంవేద్యాయ తే నమః ॥ ౬౬ ॥

సిద్ధిదాత్రే సుభక్తేభ్యో దుష్టానాం సిద్ధిహారిణే ।

సిద్ధిపతే మహాసిద్ధిరూపాయ తే నమో నమః ॥ ౬౭॥

బుద్ధిపతే సుబుద్ధీనాం దాత్రే సాధుజనప్రియ ।

దుర్బుద్ధిదాయినే తుభ్యం దుష్టేభ్యో వై నమో నమః ॥ ౬౮॥

సమ్ప్రుజ్ఞాతస్వరూపాయాసమ్ప్రుజ్ఞాతం మహాశిరః ।

తయోర్యోగే నరాకార గజాకారాయ తే నమః ॥ ౬౯॥

కిం స్త్రామి గణనాథ త్వాం సదా యోగస్వరూపిణే ।

అతస్తే నమనం కృత్వా కృతకృత్యో భవామ్యహమ్ ॥ ౭౦॥

ధన్యోఽహం సర్వభూతేషు త్వాం దృష్ట్వా గణనాయకమ్ ।

కులం శీలం యశో ధన్యం జనకౌ తప ఆశ్రమః ॥ ౭౧॥

ధన్యం వ్రతం గణాధీశ మహాత్ కార్తికమాసగమ్ ।

తస్యాచరణమాత్రేణ త్వం మే దృష్టిగతః ప్రభో ॥ ౭౨॥

భక్తిం త్వదీయపాదేషు దేహి మే ద్విరదానన ।

నాన్యద్యాచే భ్రమైర్ముక్తం గాణపత్యపరాయణః ॥ ౭౩॥

తస్య తద్వచనం శ్రుత్వా గణేశస్తమువాచ హ ।

యద్యదిచ్చసి తత్తతే సఫలం ప్రభవిష్యతి ॥ ౭౪॥

గాణపత్యప్రియోఽత్యంతం భవిష్యసి మహామునే ।

భక్తో మదీయపాదస్య సర్వమాన్యో భవిష్యసి ॥ ౭౫॥

త్వయా కృతమిదం స్తోత్రం సర్వసిద్ధిప్రదాయకమ్ ।

భవిష్యతి నృణాం విప్ర పఠతాం శృణ్వతాం సదా ॥ ౭౬॥

ఏవముక్త్యాంఽతర్థధేఽసౌ విఘ్నేశః కరుణానిధిః ।

సోమదత్తో మహాభాగో గౌతమం ప్రణనామ హ ॥ ౭౭॥

తదాది స మునిః ఖ్యాతో బభూవ గణపప్రియః ।

యోగీ యోగవిదాం శ్రేష్ఠః సర్వవేదార్థతత్త్వవిత్ ॥ ౭౮॥

॥ ఓం తత్పదితి శ్రీమదాన్వేయ పురాణోపనిషది శ్రీమన్మౌద్గలే మహాపురాణే

అష్టమే ఖణ్డే ధూమ్రవర్ణచరితే ధూమ్రమహిమావర్ణనం నామ ఏకవింశతితమోఽధ్యాయః ॥

౮. ౨౧

(Page ఖం. ౮ అ. ౨౨ పాన ౪౯)

౮.౨౨ కార్తికమాసమాహాత్యే నానానియమనిరూపణం నామ
ద్వావింశోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

సూత ఉవాచ ।

కర్ణాటే బ్రాహ్మణః కశ్చిదత్రిగోత్రసముద్భవః ।

నామ్నా సర్వప్రియః సోఽపి కార్తికవ్రతమాచరత్ ॥ ౧ ॥

ప్రాతః స్నానం స కృత్వా తు గణేశపూజనే రతః ।

నియమేన సమావిష్టో గాణపత్యప్రియోఽభవత్ ॥ ౨ ॥

తత్రైకః క్షత్రియః శుద్ధః స్నానం కృత్వా శమీం పరామ్ ।

జలేనాసిచ్య భీమాఖ్యః ప్రదక్షిణపరోఽభవత్ ॥ ౩ ॥

అన్యః కైవర్తకస్తత్ర తథా మన్దారకం మునే ।

పూజ్య మేఘప్రియః స్నాత్వా ప్రదక్షిణపరోఽభవత్ ॥ ౪ ॥

వైశ్యో గవాం పుష్పవాహః శుశ్రూషాయాం రతోఽభవత్ ।

స్నాత్వా గణపతిం ధ్యాత్వా గోరూపధరమాదరాత్ ॥ ౫ ॥

శూద్రః శ్యామలసంజ్ఞస్తు దీపదానం చకార హ ।

గణేశప్రీతయే నిత్యం స్నాత్వా మాసవ్రతే రతః ॥ ౬ ॥

అన్యో వైశ్యో మహాబాహుర్నామ్నా స్నాత్వా వ్రతే స్థితః ।

బ్రాహ్మణాన్ భోజయామాస నిత్యం భావపరాయణః ॥ ౭ ॥

కారుకః పద్మనామా వై స్నాత్వా నిత్యం నమామ హ ।

గణేశం భావసంయుక్తః కార్తికవ్రతసంస్థితః ॥ ౮ ॥

శూద్రః కశ్చిన్మహీపాలో నామ్నా గుణయుతోఽభవత్ ।

తీర్థం కార్తికమాసే స జగ్రాహ గణపస్య తు ॥ ౯ ॥

ఏవం నానా జనాస్తత్ర గణేశప్రీతయే మునే ।

స్నాత్వా కిణ్చీత్ స్వభావేనాభజంస్తం గణనాయకమ్ ॥ ౧౦ ॥

రోగవన్ధ్యాదిదోషైస్తే ముక్తా జాతా విశేషతః ।

సమాప్తే వ్రతముఖ్యే తు ధనధాన్యయుతా బభుః ॥ ౧౧ ॥

అన్తే స్వానన్దగాః సర్వే గణేశం నమ్య తత్క్షణాత్ ।

బ్రహ్మభూతా బభూవుశ్చ కార్తికవ్రతపుణ్యతః ॥ ౧౨॥

అతః కార్తికమాసస్థం వ్రతం కార్యం విశేషతః ।

గణేశప్రీతయే విప్ర సర్వసిద్ధిప్రదాయకమ్ ॥ ౧౩॥

నియమేన సమా భక్తిర్న భూతా న భవిష్యతి ।

కింఞ్చిన్నియమసంయుక్తో గణేశం వశమానయేత్ ॥ ౧౪॥

నియమేన కృతం కింఞ్చిద్గణేశప్రీతయే నరైః ।

భవేత్ కోటిగుణం విప్ర సర్వసిద్ధిప్రదాయకమ్ ॥ ౧౫॥

కార్తికే స్నానమత్యంతం ముఖ్యం విఘ్నేశనేవనమ్ ।

యథాశక్తి కృతం సర్వసిద్ధిదం ప్రభవిష్యతి ॥ ౧౬॥

కరోతి యః కార్తికే చేత్ పఞ్చకం గణపప్రియమ్ ।

స గణేశప్రియోఽత్యంతం భవత్యత్ర న సంశయః ॥ ౧౭॥

దానం హోమాదికం కింఞ్చిత్ కార్తికేఽనస్తపుణ్యదమ్ ।

భవేత్తు గణనాథాయ చార్పితం కర్మజం ఫలమ్ ॥ ౧౮॥

బహునాత్ర కిముక్తేన కార్తికే నమనం సకృత్ ।

గణేశాయ కృతం నిత్యం తదక్షయ్యప్రదం భవేత్ ॥ ౧౯॥

ఇదం కార్తికమాసస్య మాహాత్మ్యం కథితం మయా ।

గణేశలోకదం పుణ్యం ఇహ సౌఖ్యప్రదం పరమ్ ॥ ౨౦॥

యః శ్రోణోతి నరో భక్త్యా పఠతే భావసంయుతః ।

సోఽపి కామానవాప్యైవ గాణపత్యప్రియో భవేత్ ॥ ౨౧॥

అన్యదేవపరా యే వై కార్తికవ్రతసంస్థితాః ।

తేషాం లోకసుఖం సర్వమస్తే భుజ్జాన్తి నిశ్చితమ్ ॥ ౨౨॥

॥ ఓం తత్పదితి శ్రీమదావ్యే పురాణోపనిషది శ్రీమన్మౌగ్ధలే మహాపురాణే

అష్టమే ఖణ్డే ధూమ్రవర్ణచరితే కార్తికమాసమాహాత్మ్యే నానానియమనిరూపణం నామ

ద్వావింశోఽధ్యాయః ॥ ౮.౨౨

(Page ఖం. ౮ అ. ౨౩ పాన ౫౦)

౮.౨౩ మార్గశీర్షమాసమాహాత్యే వజ్రపజ్జారకథనం నామ
త్రయోవింశోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

శౌనక ఉవాచ ।

సజ్జేపేణ మహాభాగ మార్గశీర్షభవం పరమ్ ।

మాహాత్యం వద సూత త్వం గణేశభక్తిదాయకమ్ ॥ ౧॥

సూత ఉవాచ ।

అన్ధకాసురనామా వై దైత్యః పరమదారుణః ।

జిత్వా త్రిభువనం సర్వం చకార రాజ్యముత్తమమ్ ॥ ౨॥

దేవా వనస్థితాః సర్వే భయయుక్తాః విశేషతః ।

వధార్థం తస్య చోద్యుక్తా లేభిరే న కిమప్యహో ॥ ౩॥

తతః శమ్భుః పరాం చింతామాపేదే మునిభిః సహ ।

జగామ సహసా తత్ర నారదః కరుణానిధిః ॥ ౪॥

తం దృష్ట్వా హర్షానన్యయుక్తా దేవాః శక్కురముఖ్యకాః ।

పప్రచ్ఛన్తే మహాభాగం దుఃఖశోకయుతాః పరమ్ ॥ ౫॥

శ్రీశివ ఉవాచ ।

అన్ధకేన జితాః సర్వే వయం యోగీన్ద్రసత్తమ ।

గృహీతుం పార్వతీం పత్నిం భావార్థముద్యతోఽభవత్ ॥ ౬॥

కర్మనాశప్రభావేణోపోషణేన సమన్వితాన్ ।

దేవాన్స్తాన్ రక్ష విప్రేశ ద్విజాన్ కర్మపరాయణాన్ ॥ ౭॥

అన్ధకస్య వధోపాయం వద త్వం సర్వవిత్తమ ।

కరిష్యామో వయం తం తు భక్తియుక్తా మహామతే ॥ ౮॥

నారద ఉవాచ ।

సమీపే మార్గశీర్షస్తు సమ్ప్రాప్తః సర్వసిద్ధిదః ।

వ్రతం మాసాత్మకం కార్యం గణేశప్రీతయే త్వయా ॥ ౯॥

తతో వ్రతప్రభావేణ జేష్యసే దైత్యపుంజవమ్ ।

అన్ధకం నామ సన్దేహో విఘ్నేశస్య ప్రసాదతః ॥ ౧౦॥

ఏవముక్త్యా మహాయోగీ నారదో గణపం స్మరన్ |
 వీణాగానరతో విప్ర నమ్య తం స్వేచ్ఛయా యయా || ౧౧ ||
 తతో దేవగణైర్యుక్తో మునిభిః శక్కురః స్వయమ్ |
 మార్గశ్చిర్షభవం ముఖ్యం వ్రతం చకార వైఘ్నేపమ్ || ౧౨ ||
 గణేశపచ్చుకం నిత్యం సేవయామాస యత్నతః |
 ఉషః స్నాత్వా విశేషేణ గణేశమభజత్ ప్రభుమ్ || ౧౩ ||
 ఉపాషణసమాయుక్తః శక్కురోఽహర్నిశం పరమ్ |
 తమేవ చిన్తయన్ భక్త్యా ధ్యానసంస్థో బభూవ హ || ౧౪ ||
 ఏవం మానవ్రతం పూర్ణం శివః కృత్వా ద్విజోత్తమాన్ |
 పూజ్య భోజ్య స్వయం దేవశ్చకార పారణం మునే || ౧౫ ||
 తతో వ్రతప్రభావేణ సన్తుష్టో గణనాయకః |
 ఆయయా శక్కురం తత్ర వరదానార్థమాదరాత్ || ౧౬ ||
 సిద్ధిబుద్ధియుతం వీక్ష్య మూషకోపరి సంస్థితమ్ |
 విఘ్నేశం హర్షసంయుక్తః శక్కురః ప్రణనామ తమ్ || ౧౭ ||
 శివః పూజ్య గణాధీశం దేవైర్మునిభిరాదరాత్ |
 తుష్టావ హృష్టరోమాఽసౌ ప్రబద్ధకరసముపటః || ౧౮ ||
 శ్రీశివ ఉవాచ |
 గణేశాయ నమస్తుభ్యం విఘ్నరాజాయ ధుణ్ణయే |
 పరేశాయ చ హేరమ్బాయ పాశినే నమో నమః || ౧౯ ||
 మూషకవాహనాయైవ నమః పరశుపాణయే |
 దంతాభయధరాయైవ త్రినేత్రాయ నమో నమః || ౨౦ ||
 శూర్పకర్ణాయ వీరాయ చన్ద్రరేఖాధరాయ తే |
 సిన్ధురభూషణాయైవ రక్తరజ్జాయ తే నమః || ౨౧ ||
 హేరమ్బాయ మహావిఘ్నవారణాయ గజానన |
 ఆదిపూజ్యాయ సర్వేషాం పూజ్యాయ తే నమో నమః || ౨౨ ||
 స్వానన్దవాసినే తుభ్యం స్వానన్దమయమూర్తయే |
 సర్వాకారాయ సర్వేషాం మాత్రే పిత్రే నమో నమః || ౨౩ ||
 అనన్తోదరభావాయ బ్రహ్మణాం పతయే నమః |

బ్రహ్మభూతాయ దేవాయ దైత్యదానవమర్షినే ॥ ౨౪॥

అనన్తవిభవాయైవ భక్తపాలనధర్మిణే ।

అభక్తానాం వినాశాయ ఖేలకాయ నమో నమః ॥ ౨౫॥

యోగాయ యోగనాథాయ యోగినే యోగదాయినే ।

సదా శాన్తిస్వరూపాయ శాన్తిశాతాయ తే నమః ॥ ౨౬॥

(Page ఖం. ౮ అ. ౨౩ పాన ౫౧)

కిం స్తౌమి త్వాం గణేశాన బ్రహ్మణస్పతిరూపిణమ్ ।

యోగినో వేదవేదాన్తాః శాన్తిం యత్ర భజన్తి చ ॥ ౨౭॥

ధన్యోఽహం దేవపైర్దేవైర్మునిభిర్గణనాయక ।

దర్శనాత్తేఽద్య పాదస్య పరాత్పరతరస్య చ ॥ ౨౮॥

సామర్థ్యం దేహి విఘ్నేశ జ్ఞానరూపం త్వయి స్థితమ్ ।

ఆజ్ఞానాన్ధకనాశార్థం భక్తిం తేఽవ్యభిచారిణీమ్ ॥ ౨౯॥

ఏవముక్త్యా ననర్తాఽసౌ మహాదేవః సురర్షిభిః ।

తం జగద గణాధీశో భక్తం భక్తజనప్రియః ॥ ౩౦॥

శ్రీగణేశ ఉవాచ ।

వజ్రపజ్జారకం మే త్వం గృహ్య దైత్యేన్ద్రసత్తమమ్ ।

జహి జ్ఞానమయం శమోఽవిజయీ సర్వదా భవ ॥ ౩౧॥

భక్తిం మదీయపాదే త్వం లభసేఽనన్యవృత్తిజామ్ ।

యద్యదిచ్చసి తత్తతే సఫలం తు భవిష్యతి ॥ ౩౨॥

త్వయా కృతమిదం స్తోత్రం మదీయం యః పఠేన్నరః ।

శృణుయాత్ స లభేత్ సర్వం వాఙ్మితం సర్వదా శివ ॥ ౩౩॥

భుక్తిం ముక్తిం పుత్రపౌత్రధనధాన్యాదికం లభేత్ ।

భక్తిం మే బ్రహ్మభూతత్వం శ్రవణాన్నాత్ర సంశయః ॥ ౩౪॥

సూత ఉవాచ ।

ఏవం గణేశవాక్యం స శ్రుత్వా హర్షసమన్వితః ।

శివః ప్రణమ్య తం వాక్యం జగద భక్తిలాలసః ॥ ౩౫॥

శ్రీశివ ఉవాచ ।

వజ్రపజ్జారకం నాథ బ్రూహి మే గణపప్రియమ్ ।

జ్ఞానమయం మహాస్థస్య నాశకం సుఖదాయకమ్ || 3౬ ||

శ్రీగణేశ ఉవాచ |

ఆదౌ నిత్యవిధిం కృత్వా పూజయిత్వా గజాననమ్ |

వజ్రపజ్జారకం గ్రాహ్యం సర్వాజ్ఞానవినాశనమ్ || 3౭ ||

త్రినేత్రం గజాస్యం చతుర్బాహుధారం పరశ్వాదిశస్త్రైర్ముతం భాలచన్ద్రమ్ |

నరాకారదేహం సదా యోగశాస్త్రం గణేశం భజే సర్వవస్థ్యం పరేశమ్ || 3౮ ||

ఏవం ధ్యాత్వా గణేశానం మానసైరుపచార్షకైః |

పూజయేత్తం నమస్కృత్య ధారయేద్వజ్రపజ్జారమ్ || 3౯ ||

బిన్దురూపో వక్రతుణ్ణో రక్షతు మే హృది స్థితః |

దేహోశ్చతుర్విధాన్స్తత్వాన్స్తత్వాధారః సనాతనః || ౪౦ ||

దేహమోహయుతం హ్యేకదన్తః సోఽహం స్వరూపధృక్ |

దేహినం మాం విశేషేణ రక్షతు భ్రమనాశకః || ౪౧ ||

మహోదరస్తథా దేవో నానాబోధాన్ ప్రతాపవాన్ |

సదా రక్షతు మే బోధానన్దసంస్థో హ్యహర్నిశమ్ || ౪౨ ||

సాక్ష్యాన్ రక్షతు సాక్ష్యేశో గజాననః సుసిద్ధిదః |

అసత్యేషు స్థితం మాం స లమ్బోదరశ్చ రక్షతు || ౪౩ ||

సత్సు స్థితం సుమోహేన వికటో మాం పరాత్పరః |

రక్షతు భక్తవాత్సల్యాత్ సదైకామృతధారకః || ౪౪ ||

ఆనన్దేషు స్థితం నిత్యం మాం రక్షతు సమాత్మకః |

విఘ్నరాజో మహావిఘ్నైర్నానాఖేలకరః ప్రభుః || ౪౫ ||

అవ్యక్తేషు స్థితం నిత్యం ధూమ్రవర్ణస్వరూపధృక్ |

మాం రక్షతు సుఖాకారః సహజః సర్వపూజితః || ౪౬ ||

స్వసంవేద్యేషు సంస్థం మాం గణేశః స్వస్వరూపధృక్ |

రక్షతు యోగభావేన సంస్థితో భవనాయకః || ౪౭ ||

అయోగేషు స్థితం నిత్యం మాం రక్షతు గణేశ్వరః |

నివృత్తిరూపధృక్ సాక్షాదసమాధిసుఖే రతః || ౪౮ ||

యోగశాన్తిధరో మాం తు రక్షతు యోగసంస్థితమ్ |

గణాధీశః ప్రసన్నాత్మా సిద్ధిబుద్ధిసమన్వితః ॥ ౪౯ ॥

పురో మాం గజకర్ణశ్చ రక్షతు విఘ్నహారకః ।

వాహ్స్విం యామ్యాం చ నైర్వృత్యాం చింతామణిర్వరప్రదః ॥ ౫౦ ॥

రక్షతు పశ్చిమే ఢుణ్ణిర్హేరమ్భా వాయుదిక్ స్థితమ్ ।

వినాయకశోఽత్తరే తు ప్రమోదశ్చేశదిక్ స్థితమ్ ॥ ౫౧ ॥

ఉర్ధ్వం సిద్ధిపతిః పాతు బుద్ధీశోఽథః స్థితం సదా ।

(Page ౪౦. ౮ అ. ౨౪ పాస ౫౨)

సర్వాణ్ణేషు మయూరేశః పాతు మాం భక్తీలాలసః ॥ ౫౨ ॥

యత్ర తత్ర స్థితం మాం తు సదా రక్షతు యోగపః ।

పరశుపాశసంయుక్తో వరదాభయధారకః ॥ ౫౩ ॥

ఇదం గణపతేః ప్రోక్తం వజ్రపఞ్చారకం పరమ్ ।

ధారయస్వ మహాదేవ విజయీ త్వం భవిష్యసి ॥ ౫౪ ॥

య ఇదం పఞ్చారం ధృత్వా యత్ర కుత్ర స్థితో భవేత్ ।

న తస్య జాయతే క్వాపి భయం నానాస్వభావజమ్ ॥ ౫౫ ॥

యః పఠేత్ పఞ్చారం నిత్యం స ఈప్సితమవాప్నుయాత్ ।

వజ్రసారతనుర్భూత్వా చరేత్ సర్వత్ర మానవః ॥ ౫౬ ॥

త్రికాలం యః పఠేన్నిత్యం స గణేశ ఇవాపరః ।

నిర్విఘ్నః సర్వకార్యేషు బ్రహ్మభూతో భవేన్నరః ॥ ౫౭ ॥

యః శృణోతి గణేశస్య పఞ్చారం వజ్రసంజ్ఞకమ్ ।

ఆరోగ్యాదిసమాయుక్తో భవతే గణపప్రియః ॥ ౫౮ ॥

ధనం ధాన్యం పశూన్ విద్యామాయుష్యం పుత్రపౌత్రకమ్ ।

సర్వసంపత్సమాయుక్తమైశ్వర్యం పఠనాల్లభేత్ ॥ ౫౯ ॥

న భయం తస్య వజ్రాత్తు చక్రాచ్ఛూలాద్భవేత్ కదా ।

శక్కురాదేర్మహాదేవ పఠనాదస్య నిత్యశః ॥ ౬౦ ॥

యం యం చింతయతే మర్త్యస్తం తం ప్రాప్నోతి శాశ్వతమ్ ।

పఠనాదస్య విఘ్నేశ పఞ్చారస్య నిరస్తరమ్ ॥ ౬౧ ॥

లక్షావృత్తిభిరేవం స సిద్ధపఞ్చారకో భవేత్ ।

స్తమ్భయేదపి సూర్యం తు బ్రహ్మాణ్డం వశమానయేత్ || ౬౨||

ఏవముక్త్వా గణేశానోఽతర్దధే మునిసత్తమ |
శివో దేవాదిభిరుక్తో హర్షితః సమ్భూభూవ హ || ౬౩||

లక్షావృత్తిం చకారాఽసౌ యథావిధి పరాయణః |
సిద్ధపజ్జారకో భూత్వా యయావన్ధకదైత్యపమ్ || ౬౪||

గణేశం మనసా ధ్యాత్వా కృత్వా యుద్ధం సుదారుణమ్ |
త్రిశూలేనాన్ధకం సోఽపి వివ్యాధ గర్వసంయుతమ్ || ౬౫||

ఏవమన్ధకదైత్యేశం జిత్వా శమ్భుః ప్రతాపవాన్ |
దేవాన్ సంస్థాపయామాస స్వస్థానేషు సునిర్భయాన్ || ౬౬||

విశ్వం స్వధర్మసంయుక్తం చకార శక్కురః స్వయమ్ |
మార్గశీర్షవ్రతేనైవ పజ్జారేణ సమన్వితః || ౬౭||

ఇదమన్ధకనాశాఖ్యం చరితం యః శృణోతి వా |
పఠేద్వా స లభేత్ ప్రీతిం గణేశే సర్వసిద్ధయే || ౬౮||

|| ౬౦ తత్సదితి శ్రీమదాన్వేయ పురాణోపనిషది శ్రీమన్మొగ్ధలే మహాపురాణే
అష్టమే ఖణ్డే ధూమ్రవర్ణచరితే మార్గశీర్షమాసమాహాత్యేయే వజ్రపజ్జారకథనం నామ
త్రయోవింశోఽధ్యాయః || ౮.౨౩

౮.౨౪ మార్గశీర్షమాసమాహాత్యేయే సాధుచరితవర్ణనం నామ
చతుర్వింశోఽధ్యాయః

|| శ్రీగణేశాయ నమః ||

సూత ఉవాచ |

భారద్వాజో ద్విజః కశ్చిన్నామ్నా సాధురితి స్మృతః |
గణేశభజనే ప్రీతిసంయుక్తోఽభూన్నిరన్తరమ్ || ౧||

జగామ మునిముఖ్యం స ఏకదా భక్తిసంయుతః |
భరద్వాజం ప్రణమ్యాదౌ పప్రచ్ఛ వినయాన్వితః || ౨||

సాధురువాచ |

గణేశప్రాప్తయే స్వామిన్ వదోపాయం సుసిద్ధిదమ్ |
యేనాత్మానం గణాధీశో దర్శయేన్ మే మహామునే || ౩||

భరద్వాజ ఉవాచ ।

మార్గశీర్షవ్రతం పుత్ర కురు శీఘ్రం సమాగతమ్ ।

(Page ఖం. ౮ అ. ౨౪ పాస ౫౩)

తేన త్వం గణనాథస్య ప్రియోఽత్యంతం భవిష్యసి ॥ ౪ ॥

ఏవముక్త్వా భరద్వాజో కథయామాస భావతః ।

విధియుక్తం వ్రతం పూర్ణం గణేశపంచాక్షైర్ముతమ్ ॥ ౫ ॥

సాధుస్తం నమ్య తత్రస్థశ్చకార వ్రతముత్తమమ్ ।

ఉపోషణపరో భూత్వా తోషయామాస విఘ్నపమ్ ॥ ౬ ॥

సమాప్తినమ్భవే తత్ర దివసే గణనాయకః ।

ద్విజరూపధరో భూత్వా యయా తస్యాశ్రమం శుభమ్ ॥ ౭ ॥

ఉవాచ తం మహాభాగం పూజాస్తే మునిముఖ్యకమ్ ।

భోజనం దేహి మే విప్ర తృప్తికారకముత్తమమ్ ॥ ౮ ॥

తథేతి తం ప్రణమ్యాదౌ పుపూజ భక్తినంయుతః ।

భోజయామాస భక్త్యా స నానారసయుతాన్నకైః ॥ ౯ ॥

స భుక్త్వా సకలాన్నం తమువాచ క్షుధితో భృశమ్ ।

దేహి తృప్తికరం భక్ష్యం వ్రజామి విముఖో న చేత్ ॥ ౧౦ ॥

శ్రుత్వాఽతివిస్మయావిష్టో విచారమకరోద్ హృది ।

శతప్రస్థమితం చాన్నం భక్షితం మే ద్విజేన హ ॥ ౧౧ ॥

తథాపి తృప్తిహీనోఽయం స్థితః కుర్వే కిమప్యహో ।

స్వయం మాం ఫలితుం యాతో గణేశో ద్విజరూపధృక్ ॥ ౧౨ ॥

పురాణేషు మహావిప్రైః కథితం తృప్తికారకమ్ ।

గణేశస్వైకదూర్వాయా భక్షణం నాత్ర సంశయః ॥ ౧౩ ॥

అత ఏనం కరిష్యామి తృప్తం దూర్వాసమన్వితః ।

ఏవం విచార్య సాధుః స దూర్వాం చిక్షేప చాన్ధసి ॥ ౧౪ ॥

గణేశం హృది సఞ్చిన్త్య పాయసం గృహ్య సత్వరః ।

దూర్వాయా సంయుతం తస్మై దదావన్నం సుభక్తితః ॥ ౧౫ ॥

తృప్తో ద్విజః ప్రసన్నాత్మా తమువాచ సుహర్షితః ।

జ్ఞాతం భక్తిరహస్యం తు గణేశస్య త్వయా మునే ॥ ౧౬ ॥

తేనాఽహం తృప్తినంయుక్తః సంశయో న కృతస్త్యయా ।
వరం బ్రూహి మహాభాగ దాస్యామి వినయాచ్ఛ తే ॥ ౧౭॥

సాధురువాచ ।

యది త్వం వరదో మేఽసి తదాత్మానం ప్రదర్శయ ।
గణేశస్త్యం న సన్దేహో మమ భాగ్యాత్ సమాగతః ॥ ౧౮॥

తస్య తద్వచనం శ్రుత్వా బ్రాహ్మణో గణపోఽభవత్ ।
తం దృష్ట్వా హర్షితోఽత్యంతం సాధుః సాధుగుణాన్వితః ॥ ౧౯॥

ప్రణమ్య పూజయామాస తుష్టావ స కృతాఙ్గులిః ।
గణేశభక్తీసంయుక్తః సాశ్రునేత్రో మహాయశాః ॥ ౨౦॥

సాధురువాచ ।

హేరమ్భాయ నమస్తుభ్యం త్రినేత్రాయ పరాత్మనే ।
అనాకారాయ దేవాయ సాకారాయ నమో నమః ॥ ౨౧॥

లమ్బోద్దరాయ వీరాయ శూర్పకర్ణాయ ఘ్రణ్యయే ।
అనాదయే పరేశాయ గణేశాయ నమో నమః ॥ ౨౨॥

స్వానన్దవాసినే తుభ్యం భక్తభావస్వరూపిణే ।
భక్తేశాయ సుభక్త్యా వై సన్తుష్టాయ నమో నమః ॥ ౨౩॥

సర్వాకారాయ సర్వాదిపూజ్యాయ పరమాత్మనే ।
బ్రహ్మేశాయ గణానాం తే పాలకాయ నమో నమః ॥ ౨౪॥

నిరాకారాయ సర్వేషాం పూజ్యాయ పరమప్రియ ।
విఘ్నేశాయ మహావిఘ్నహారిణే తే నమో నమః ॥ ౨౫॥

మాత్రే పిత్రే సమస్తానాం తత్త్వరూపాయ తే నమః ।
బ్రహ్మణే విష్ణవే తుభ్యం శంకరాయ నమో నమః ॥ ౨౬॥

శక్తయే సూర్యరూపాయేన్ద్రాయ వాయుస్వరూపిణే ।
చంద్రాయ వరుణాయైవ యమాయ తే నమో నమః ॥ ౨౭॥

అగ్నయే వైరృతాయైవ కుబేరాయ ధరాధర ।

(Page ఖం. ౮ అ. ౨౪ పాస ౫౪)

నరాయ పశురూపాయ నమో నాగాసురాయ తే ॥ ౨౮॥

చరాచరమయాయైవ చరాచరవివర్జిత ।

సమాయ సహజాయైవ స్వసంవేద్యాయ తే నమః ॥ ౨౯ ॥

యోగాయ శాన్తినాథాయ శాన్తిదాయ నమో నమః ।

కిం స్తోమి త్వాం గణాధీశ యోగాకార నమో నమః ॥ ౩౦ ॥

ధన్యోఽహం సర్వభావేన తవాఙ్ఘ్రియుగదర్శనాత్ ।

వరం దేహి గణేశాన తవ భక్తిం దృఢాత్మికామ్ ॥ ౩౧ ॥

ఏవం స్తుత్వా గణాధీశం సాధుస్తం ప్రణనామ చ ।

తమువాచ గణేశానో భక్తం భక్తజనప్రియః ॥ ౩౨ ॥

శ్రీగణేశ ఉవాచ ।

మదీయా భక్తిరుగ్రా తే భవిష్యతి మహామతే ।

యద్యదిచ్చసి తత్తతే సఫలం ప్రభవిష్యతి ॥ ౩౩ ॥

త్వయా కృతం మదీయం యత్ స్తోత్రం భక్తివివర్ధనమ్ ।

భవిష్యతి మహాభాగ పఠతాం శృణ్వతాం సదా ॥ ౩౪ ॥

సర్వసిద్ధిప్రదం పూర్ణం మత్ప్రసాదాదిదం పఠమ్ ।

నానాకార్యకరం భావి అస్తే స్వానందదాయకమ్ ॥ ౩౫ ॥

ఏవముక్త్వాంఽతర్దధేఽసౌ గణేశో బ్రహ్మనాయకః ।

సాధుస్తం హృది సన్యాత్వాఽభవత్తత్రైవ సంస్థితః ॥ ౩౬ ॥

ఏవం నానా జనా విప్ర సిద్ధిం ప్రాప్తా విశేషతః ।

మార్గశీర్షవ్రతేనైవ గాణపత్యపరాయణాః ॥ ౩౭ ॥

అన్యచ్చ శృణు విప్రేన్ద్ర చరిత్రం సర్వసిద్ధిదమ్ ।

మార్గశీర్షభవం చిత్రం శ్రవణాత్ పఠనాన్సుణామ్ ॥ ౩౮ ॥

ఏకః కైవర్తకః కశ్చిన్నామ్నా శమ్భురితి స్మృతః ।

స మార్గశీర్షమాహాత్యం శుశ్రావ గణపాశ్రితమ్ ॥ ౩౯ ॥

సమాగతే మార్గశీర్షే స్నానం కృత్వా మహామతిః ।

గణేశం ప్రణనామాఽథ నిత్యం కుటుమ్భపోషకః ॥ ౪౦ ॥

తతః పఠం నృపస్యైవ చకార నేవనం సదా ।

పోషే మృతశ్చ తం ధృత్వా గాణేశాః స్వపదం యయుః ॥ ౪౧ ॥

తత్ర విఘ్నేశ్వరం దృష్ట్వా బ్రహ్మభూతో బభూవ హా ।

మార్గశీర్షవ్రతం తేన కృతమంశప్రకారతః ॥ ౪౨॥

తదపి బ్రహ్మభూతః స బభూవ వ్రతసేవనాత్ ।

ఏవం నానా జనా బ్రహ్మన్ సిద్ధిం ప్రాప్తా వ్రతేన వై ॥ ౪౩॥

ఇహ భుక్త్వాఽఖిలాన్ భోగానస్తే స్వానందగామినః ।

కీఞ్చన్నియమసంయుక్తాః కిం పునర్విధిచారిణః ॥ ౪౪॥

ఇదం యః శృణుయాన్నిత్యం మార్గశీర్షే నరోత్తమః ।

పఠేత్ స సిద్ధిసంయుక్తో భవిష్యతి నిరస్తరమ్ ॥ ౪౫॥

మార్గశీర్షవ్రతస్యైవ మాహాత్యం లేశతో మయా ।

కథితం కిం పునః శ్రోతుమిచ్ఛసి మునిసత్తమ ॥ ౪౬॥

॥ ఓం తత్పదితి శ్రీమదాన్వేయే పురాణోపనిషది శ్రీమన్మౌద్గలే మహాపురాణే

అష్టమే ఖణ్డే ధూమ్రవర్ణచరితే మార్గశీర్షమాసమాహాత్యసాధుచరితవర్ణనం నామ

చతుర్వింశోఽధ్యాయః ॥ ౮. ౨౪

(Page ౪౦. ౮ అ. ౨౫ పాన ౫౫)

౮. ౨౫ మాఘమాసమాహాత్యే విరోచనవధో నామ పఞ్చవింశోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

శౌనక ఉవాచ ।

మాఘమాసవ్రతం బ్రూహి గణేశప్రీతివర్ధనమ్ ।

న తృప్యామి కథాం శృణ్వన్ గాణేశిం సర్వసిద్ధిదామ్ ॥ ౧॥

సూత ఉవాచ ।

ప్రహ్లాదస్య మహాతేజాః పుత్రోఽభూద్దైత్యపాలకః ।

విరోచనః సమాఖ్యాతః తేజస్వినాం శిరోమణిః ॥ ౨॥

స శుక్రముపసంజ్యమ్య ప్రణమ్య మునిసత్తమమ్ ।

జగాద దుఃఖసంయుక్తో నిఃశ్వస్యాసురనాయకః ॥ ౩॥

విరోచన ఉవాచ ।

దైత్యా దేవార్ధితాః స్వామింస్త్రిష్టన్తి భయసంజ్కులాః ।

పాతాలేషు తతో మహ్యాం శాధి తేషాం హితాయ భోః ॥ ౪॥

శుక్ర ఉవాచ ।

ఆకృష్టేనేతి మస్త్రేణ సూర్యమారాధయ ప్రభుమ్ ।
 తేన త్వం దానవానాం తు పాలకః ప్రభవిష్యసి ॥ ౫॥
 తం ప్రణమ్య మహాబాహుర్విరోచనః ప్రతాపవాన్ ।
 కామం వనం సమాశ్రిత్య తతాప పరమం తపః ॥ ౬॥
 ధ్యాత్వా రవిం విశేషేణార్హదానం తు చకార హ ।
 ఉపస్థానపరో భూత్వా సూర్యమారాధయత్ సదా ॥ ౭॥
 దివ్యవర్షసహస్రేణ ప్రసన్నః సవితా యయౌ ।
 వరం దాతుం మహాతేజా విరోచనాశ్రమం మునే ॥ ౮॥
 తమాగతం సమాలోక్య ననామ హ విరోచనః ।
 పూజ్య తుష్టావ దేవేశమథర్వశిరసా ప్రభుమ్ ॥ ౯॥
 తుష్టో భానురువాచేదం వాక్యం భక్తవరప్రదః ।
 వరం బ్రూహి మహాదైత్య మనసీప్పితముత్తమమ్ ॥ ౧౦॥
 విరోచన ఉవాచ ।
 సర్వేభ్యో మరణం నాథ న భవేత్ మే దివాకర ।
 చరాచరమయేభ్యశ్చ రాజ్యం దేహి త్రిలోకజమ్ ॥ ౧౧॥
 విస్మితః సవితా తస్మై దదౌ స్వముకుటం పరమ్ ।
 జగదా భావగమ్భిరో వచనం జగదీశ్వరః ॥ ౧౨॥
 భానురువాచ ।
 మస్తకే ధారయస్వైనం తేన మృత్యువివర్జితః ।
 భవిష్యసి యదాఽన్యస్య హస్తః శిరసి నో పతేత్ ॥ ౧౩॥
 పరహస్తః స్పృశేద్దైత్య మస్తకే చేన్ మరిష్యసి ।
 యదా ముకుటహినే తే సావధానస్తతో భవ ॥ ౧౪॥
 రాజ్యం త్రైలోక్యసమ్భూతం దత్తం తుభ్యం మయాఽధునా ।
 యద్యదిచ్చసి తత్తతే సఫలం ప్రభవిష్యతి ॥ ౧౫॥
 ఏవముక్త్యాంఽతర్దధేఽసౌ భానుః సవార్థకోవిదః ।
 విరోచనః ప్రసన్నాత్మా స్వగృహం ప్రయయౌ తతః ॥ ౧౬॥
 తతః శుక్రేణ దైత్యేశోఽభిషిక్తో రాజ్యకర్మణి ।
 దైత్యైః సమావృతః సోఽపి జిగ్యే భూమిం మహాబలః ॥ ౧౭॥

తతః శేషం వినిర్జిత్వ యయా స హ్యమరావతీమ్ |
 దేవేన్ద్రం వశమానాయ్య వికుణ్ఠమగమత్తతః || ౧౮||
 విష్ణోర్విరోచనస్యైవ యుద్ధం బభూవ దారుణమ్ |
 జిత్వా విష్ణుం మహాదైత్యో హర్షితః సమ్భభూవ హ || ౧౯||
 విష్ణునా సంయుతా దేవాః పపలుర్వనమాశ్రితాః |
 దైత్యాః స్వర్గభుజః సర్వే కృతాస్తేన మహాత్మనా || ౨౦||
 తతః స దైత్యపాన్ స్థాప్య వికుణ్ఠాదిపదేషు చ |
 ఆయయా నగరం స్వీయం దైత్యవృన్దసమన్వితః || ౨౧||
 తతః స దైత్యపైర్యుక్తో భోగాన్నానావిధాన్ పరాన్ |
 బుభుజే పాపసన్నిప్తః స్త్రీమాంసాదిషు లోలుపః || ౨౨||
 తతో బహూ గతే కాలే దైత్యేశైః ప్రేరితః ఖలః |
 కర్మ వర్ణాశ్రమస్థం స ఖణ్డయామాస భూతలే || ౨౩||
 ఆసురం కర్మ సర్వత్ర కారయామాస మానవైః |
 తతో హాహాకృతం సర్వైర్మునే త్రైలోక్యవాసిభిః || ౨౪||
 ఏవం బహూ గతే కాలే దేవాశోఽపోషణాన్వితాః |
 మునిభిః కేశవం సర్వే తుష్టువున్దద్వధాయ తమ్ || ౨౫||
 (Page ఖం. ౮ అ. ౨౫ పాన ౫౬)
 సోఽపి నిఃశ్వస్య దేవేశో విచారమకరోత్ హృది |
 నావాప దైత్యనాశార్థం స్వయం ఖిన్నో బభూవ హ || ౨౬||
 తతో విఘ్నేశ్వరం విష్ణుః సస్మార దుఃఖముక్తయే |
 గణేశకృపయా తత్రాఽఽజగామ దేవలో మునిః || ౨౭||
 తం ప్రణమ్యామరాః సర్వే పప్రచ్ఛుః కార్యసిద్ధయే |
 విరోచనవధాధార్య తానువాచ స హర్షితః || ౨౮||
 సమీపే హ్యధునా ప్రాప్తో మాసో మాఘః సుపుణ్యదః |
 తత్ర స్నానసమాయుక్తాః సేవధ్వం గణనాయకమ్ || ౨౯||
 ఏవముక్త్యా మహాయోగీ దేవలోఽకథయత్ పరమ్ |
 విధిం మాఘభవం సర్వం గాణేశపఞ్చకాత్మకమ్ || ౩౦||

ఉపదిశ్య వ్రతం యోగీ యయౌ స్వేచ్ఛాపరాయణః ।
 దేవలః కేశవాద్యాంశ్చ గణేశభజనే రతాః ॥ ౩౧॥
 మాఘమాసవ్రతం చక్రుర్గాణేశం సర్వసిద్ధిదమ్ ।
 యథాశాస్త్రం విధానేన విఘ్నేశమభజత్ పరమ్ ॥ ౩౨॥
 సమ్పూర్ణే తద్వృతే తత్ర ఖవాణీ తానువాచ హా ।
 విష్ణో స్త్రీవేషగో భూత్వా జహి దైత్యం మహాబలమ్ ॥ ౩౩॥
 గణేశం మనసి స్మృత్వా గచ్ఛ తం దైత్యనాయకమ్ ।
 తవాధీనో మహాదైత్యో భవిష్యతి విరోచనః ॥ ౩౪॥
 శ్రుత్వాఽతిహర్షితా దేవాస్తుష్టువుర్గణనాయకమ్ ।
 తతో విష్ణుం మహాభాగాః ప్రేరయామాసురాదరాత్ ॥ ౩౫॥
 గచ్ఛ గచ్ఛ మహావిష్ణో జహి దైత్యం మహాబలమ్ ।
 చరాచరం సదా హర్షయుక్తం కురు జనార్దన ॥ ౩౬॥
 తథేతి తానువాచాథ విష్ణుర్ధ్యాత్వా గజాననమ్ ।
 స్త్రీరూపః ప్రయయౌ తత్ర యత్ర దైత్యాధిపోఽభవత్ ॥ ౩౭॥
 పుష్పవృక్షయుతాయాం స వాటికాయాం స్థితోఽభవత్ ।
 తత్ర నారాయణం దైత్యా దదృశుః స్త్రీస్వరూపిణమ్ ॥ ౩౮॥
 మోహితాస్తాం సమాగమ్య పప్రచ్ఛుర్వినయాన్వితాః ।
 కాఽసి కస్యాఽసి రమ్భోరు కిమర్థం త్వాగతా వద ॥ ౩౯॥
 ఆజ్ఞాం కురు మహాభాగే వయం దాసా న సంశయః ।
 తవ పాదస్య వామాక్షి పశ్య సర్వాన్ శుచిస్మితే ॥ ౪౦॥
 ఏవం తేషాం వచః శ్రుత్వా తాన్ జగాద సురూపిణీ ।
 హావభావసమాయుక్తా మోహినీ మోహకారిణీ ॥ ౪౧॥
 మోహిన్యువాచ ।
 ఆహం స్వేచ్ఛామయీ రమ్యా నావృతా స్వేచ్ఛయా గతా ।
 మోహినీ సర్వవిఖ్యాతా చరామి హ్యకుతోభయా ॥ ౪౨॥
 విశ్వస్య నాయకః కోఽపి భవిష్యతి మహాబలః ।
 వరిష్యామి పతిం దైత్యా నాన్యం గచ్ఛత మా చిరమ్ ॥ ౪౩॥
 తస్యాస్తద్వచనం శ్రుత్వా క్షుభితా దైత్యదానవాః ।

తేషు కేచిద్యయుస్తత్ర విరోచనం సదాన్వితమ్ || ౪౪||
 తం ప్రణమ్య మహాత్మానం జగుర్వృత్తాన్తమాదరాత్ |
 శ్రుత్వా సోఽపి మహామోహాయుక్తో బభూవ తత్క్షణాత్ || ౪౫||
 గణేశమాయయా భ్రాన్తః ప్రయయౌ తామన్ద్రితామ్ |
 విరోచనో మహాదైత్యః సంవృతస్తాం దదర్శ హ || ౪౬||
 సమాగతం మహాదైత్యం దృష్ట్వా విష్ణుః ప్రహర్షితః |
 సస్మార గణపం చిత్తే ధ్యాత్వా తత్రైవ సంస్థితః || ౪౭||
 తతో గణేశ్వరః సాక్షాత్తయోర్బృది వ్యవస్థితః |
 బుద్ధిభేదం చకారాసౌ తాదృశౌ తౌ బభూవతుః || ౪౮||
 అథో విరోచనో దేవీం దృష్ట్వా మోహాయుతోఽభవత్ |
 సమీపే ప్రయయౌ తస్యా ఏకాకీ హర్షసంయుతః || ౪౯||
 తామువాచ మహాదైత్యో వినయేన సమన్వితః |
 కృత్వా కరపుటం విప్ర మహామాయాప్రమోహితః || ౫౦||
 విరోచన ఉవాచ |
 (Page ఖం. ౮ అ. ౨౬ పాన ౫౭)
 బ్రహ్మవిష్ణుమహేశేన్ద్రాద్యా జితాః సచరాచరాః |
 మయా బ్రహ్మణ్ణనాథేన తవ దాసేన భామిని || ౫౧||
 తవాజ్ఞావశగోఽహం తు భవిష్యామి నిరన్తరమ్ |
 పత్నీ భవ మదీయా త్వం గృహమాగచ్ఛ మే ప్రియే || ౫౨||
 ఏవం తస్య వచః శ్రుత్వా తమువాచ సుమోహినీ |
 యదా వచోఽన్యథా మే త్వం కరిష్యసి త్యజామ్యహమ్ || ౫౩||
 తథేతి తాం సమాగృహ్య యయౌ స్వగృహముత్తమమ్ |
 తన్నిష్ఠస్తత్పరః సోఽపి బభూవ సమీపస్థితః || ౫౪||
 నానాచాతుర్యభావేన మోహయామాస తం హరిః |
 మోహినీరూపసంస్థశ్చ ఖలం యభితుముద్యతమ్ || ౫౫||
 తమువాచ మహాభాగా మోహినీ సర్వమోహినీ |
 అభ్యజ్ఞం కురు నాథ త్వం మద్ధస్తేన మహామతే || ౫౬||
 పశ్చాత్ స్నానం చ కృత్వా తు భోజనం కురు సువ్రత |

తతో మాం స్పృశ దైత్యేన్ద్ర తవాధీనాం నిరస్తరమ్ || ౫౭||

గణేశమాయయా భ్రాస్తస్తామువాచ తథేతి సః |

సువాసితేన తైలేనాభ్యజ్ఞం కర్తుం సముద్యతః || ౫౮||

ప్రగృహ్య మోహినీ తైలముత్తార్య ముకుటం పరమ్ |

మస్తకాత్తస్య హస్తాభ్యాం మూర్ధ్ని హృష్టా వ్యమర్దయత్ || ౫౯||

హస్తయోః స్పర్శమాత్రేణ శతమూర్ఛోఽభవత్తదా |

మస్తకస్తస్య దైత్యస్య మోహినీ హర్షితాఽభవత్ || ౬౦||

జయ లమ్బోదరేత్యుక్త్వాంఽతర్దధే సా తు మోహినీ |

దైత్యా మృతం సమాలోక్య వివిశుస్తే రసాతలమ్ || ౬౧||

దేవర్షిభిస్తతో విష్ణుః స్వలోకమగమచ్ఛ తైః |

స్వస్వధర్మయుతాన్ లోకాన్ కారయామాస మాధవః || ౬౨||

ఏవం మాఘవ్రతేనైవ గాణేశేన జనార్దనః |

జఘాన దైత్యనాథం తం త్రైలోక్యజయకారిణమ్ || ౬౩||

ఇదం యః శృణుయాత్ జన్తుః పఠేద్వా గణపం స్మరన్ |

స సర్వసుఖసంయుక్తో భవిష్యతి నిరస్తరమ్ || ౬౪||

|| ఓం తత్సదితి శ్రీమదాన్వేయ పురాణోపనిషది శ్రీమన్మౌద్గలే మహాపురాణే

అష్టమే ఖణ్డే ధూమ్రవర్ణచరితే మాఘమాసమాహాత్మ్యే విరోచనవధో నామ పంచవింశోఽధ్యాయః

|| ౮.౨౫

౮.౨౬ మాఘమాసమాహాత్మ్యే నానాజనోద్ధరణం నామ

షడ్వింశతితమోఽధ్యాయః

|| శ్రీగణేశాయ నమః ||

సూత ఉవాచ |

మౌద్గలో బ్రాహ్మణః కశ్చిన్నామ్నా విశ్వసహోఽభవత్ |

గాణపత్యప్రియోఽత్యస్తం సదా సత్సంకలాలసః || ౧||

స కదాచిన్ మహాభాగో మాఘవ్రతపరోఽభవత్ |

గాణేశపఞ్చకం నిత్యమనేవదృక్తీసంయుతః || ౨||

ప్రాతః కాలే సముత్థాయ స్నానార్థం చాగతం ద్విజమ్ |

తత్రైకా రాక్షసీ ఘోరా తం దృష్ట్వా భక్షితుం యయా ॥ ౩ ॥

వికరాలముఖీం తాం స దృష్ట్వా భయసమన్వితః ।
గణేశేతి సముచ్చార్య జలం చిక్షేప దూర్వయా ॥ ౪ ॥

దూర్వాయుక్తం జలం తస్యా దేహే లగ్నం మహామునే ।
తేన శుద్ధా విశ్వసహం ననామైవ జగాద హ ॥ ౫ ॥

రాక్షస్యవాచ ।

అహం త్వాం శరణం ప్రాప్తా తారయస్వ భవార్ణవాత్ ।
తవ దర్శనమాత్రేణ జాతాఽహం శుద్ధమానసా ॥ ౬ ॥

(Page ఖం. ౮ ఆ. ౨౬ పాన ౫౮)

తస్యాస్తద్వచనం శ్రుత్వా రుదతీం దుఃఖసంయుతామ్ ।
ఉవాచ దయయా యుక్తో విశ్వసహః ప్రతాపవాన్ ॥ ౭ ॥

విశ్వసహ ఉవాచ ।

కాఽసి త్వం వద పాపిష్ఠే కర్మ కిం పాపరూపకమ్ ।
కృతం త్వయా మహాఘోరే కిం రోడిషి సుదుఃఖితా ॥ ౮ ॥

రాక్షస్యవాచ ।

పూర్వజన్మని విప్రేశ బ్రాహ్మణ్యహం సురూపిణీ ।
పాతివ్రత్యం పరిత్యజ్య దేహభోగయుతాఽభవమ్ ॥ ౯ ॥

యథేష్టం విషయే సక్తాఽఽచరం పాపపరాయణా ।
మృతా యామైర్వృతా తత్ర యాతనాయాం స్థితాఽభవమ్ ॥ ౧౦ ॥

భుక్త్వా దుఃఖమపారం తు కృతా రాక్షస్యహం పునః ।
సదా క్షుధా సమావిష్టా అభ్రమం యత్ర తత్ర హ ॥ ౧౧ ॥

నీచోఽచమాంసమత్వస్తమభక్షం నిత్యమేవ చ ।
తథాపి మాం పిపీడాసౌ జఠరాగ్నిః సముత్థితః ॥ ౧౨ ॥

అపారం భక్షయామ్యేవ తథాపి క్షుధయా యుతా ।
విప్రజన్మన ఆరభ్య న తృప్తాహం కదాఽభవమ్ ॥ ౧౩ ॥

అధునా త్వాం సమాలోక్య భక్షితుం సహసాఽఽగతా ।
జలస్పర్శేన తే తాత జాతిస్మిరా భవామ్యహమ్ ॥ ౧౪ ॥

తారయస్వ మహాభాగ త్వం సమర్థో న సంశయః ।

నోచేద్దేహపరిత్యాగం కరిష్యామి త్వదగ్రతః ॥ ౧౫ ॥

తస్యాస్తద్వచనం శ్రుత్వా విశ్వసహో మహామతిః ।

విచార్య దయయా యుక్తః తాం జగద ప్రహర్షితః ॥ ౧౬ ॥

విశ్వసహ ఉవాచ ।

గణేశనామమాహాత్మ్యం కథయితుం న శక్యతే ।

మయా శ్రుతం పురాణేషు సత్యమేవ తదజ్ఞుసా ॥ ౧౭ ॥

దూర్వాయుక్తజలేన త్వం కృతా జాతిస్మరాఽధునా ।

అధునా తారణార్థం తే దదామి పుణ్యముత్తమమ్ ॥ ౧౮ ॥

మాఘస్నానభవం పుణ్యమేకాహేన సముద్భవమ్ ।

దదామి త్వాం మహాభాగే గచ్ఛ త్వం నగరం నిజమ్ ॥ ౧౯ ॥

ఏవముక్త్వా దదౌ తస్యై పుణ్యం హస్తజలేన సః ।

ఏకస్నానభవం పూర్ణం మాఘమాసే స మౌద్గలః ॥ ౨౦ ॥

తతో గణేశ్వరస్యైవ దూతాస్తత్ర సమాయయః ।

తాం విమానే వినిక్షిప్య యయః స్వానన్దకం పురమ్ ॥ ౨౧ ॥

తత్ దృష్ట్వా పరమాశ్చర్యం విశ్వసహో మహామునిః ।

స్నానం కృత్వా యయా స్నానమభజద్గణనాయకమ్ ॥ ౨౨ ॥

సమాప్తే తద్వృతే తత్రాఽఽయయా వినాయకః ప్రభుః ।

వరం దాతుం ద్విజాయైవ మౌద్గలాయ విశేషతః ॥ ౨౩ ॥

సమాగతం గణాధ్యక్షం దృష్ట్వోత్థాయ నమామ తమ్ ।

సమ్భృమేణ సమాయుక్తో ననర్త ప్రేమవిహ్వలః ॥ ౨౪ ॥

తం తాదృశం సమాలోక్య జగద ద్విరదాననః ।

వరాన్ వృణు మహాభాగ దాస్యామి మనసీప్రితాన్ ॥ ౨౫ ॥

గణేశవచనం శ్రుత్వా ప్రతిబుద్ధో మహామునిః ।

జగద తం ప్రపూజ్యైవ హర్షం సంయమ్య శౌనక ॥ ౨౬ ॥

విశ్వసహ ఉవాచ ।

ధన్యం మే జన్మకర్మాది జనకౌ శ్రుతమేవ చ ।

ధన్యం మాఘవ్రతం ముఖ్యం యేన దృష్టో గజాననః ॥ ౨౭ ॥

త్వాం వేదాః సోపనిషదో న జానన్తి గణేశ్వర ।

యోగినః శక్కరాద్యాః స కథం త్వం స్వయమాగతః ॥ ౨౮ ॥

కృతకృత్యోఽహమత్యస్తం త్వదజ్ఞీయుగదర్శనాత్ ।

కిం వృణోమి గణేశాన భక్తిం దేహి దృఢాం త్వయి ॥ ౨౯ ॥

విఘ్నేశాయ నమస్తుభ్యం పరాత్పరతమాయ చ ।

హేరమ్భాయ గణేశాయ గణానాం పతయే నమః ॥ ౩౦ ॥

మాయాకారశరీరాయ మాయికశిరసే నమః ।

తయోర్యోగే సుదేహాయ గజానన నమోఽస్తు తే ॥ ౩౧ ॥

(Page ఖం. ౮ అ. ౨౬ పాన ౫౯)

రాజసాయ నమస్తుభ్యం సృష్టికర్తౌ కృపాలవే ।

సాత్త్వికాయ సదా సర్వపాలకాయ నమో నమః ॥ ౩౨ ॥

తామసాయ జనానాం తు సంహర్తౌ కాలరూపిణే ।

కర్మణే త్రిస్వరూపాయ నమోఽహజ్కృతిధారిణే ॥ ౩౩ ॥

చాలకాయ మహామోహదాయినే శక్తిరూపిణే ।

గుణేశాయ గుణానాం వై సత్తాధారాయ తే నమః ॥ ౩౪ ॥

బిన్ధుమాత్రశరీరాయ సోఽహజ్కారాయ దేహినే ।

బోధాయ ప్రకృతిస్థాయ ఖేలకాయ నమో నమః ॥ ౩౫ ॥

విదేహాయ పరేశాయ స్వానన్దాయ నమోఽస్తు తే ।

అయోగాయ సుశాన్తాయ యోగేశాయ నమో నమః ॥ ౩౬ ॥

కిం స్తౌమి త్వాం గణాధ్యక్ష యోగశాన్తిస్వరూపిణమ్ ।

తవ దర్శనజేనైవ బోధేన స్తుతవానహమ్ ॥ ౩౭ ॥

ఏవముక్త్యా విశ్వసహో ననామైవ గజాననమ్ ।

తముత్థాప్య గణాధీశస్తం జగాద హితం వచః ॥ ౩౮ ॥

శ్రీగణేశ ఉవాచ ।

త్వయా కృతం మదీయం తు స్తోత్రం సర్వప్రదం భవేత్ ।

పఠతాం శృణ్వతాం నిత్యం భక్తివర్ధనముత్తమమ్ ॥ ౩౯ ॥

యం యమిచ్ఛతి తం తం తు దాస్యామి స్తోత్రపాఠతః ।

భుక్తిముక్తిప్రదం బ్రహ్మదాయకం శ్రవణాదభవేత్ ॥ ౪౦ ॥

మయి భక్తిర్పృథా తే వై భవిష్యతి సుఖప్రదా ।

యద్యదిచ్చసి తత్తతే సఫలం హ్యస్తు సర్వదా ॥ ౪౧॥
 ఏవముక్త్యా గణాధీశోఽతర్దధే తస్య పశ్యతః ।
 విశ్వసహో గణేశస్య భజనే తత్పరోఽభవత్ ॥ ౪౨॥
 గాణపత్యాగ్రణీః సోఽపి బభూవ ముద్గతోపమః ।
 సదా మాఘవ్రతే సంస్థో గాణేశపఞ్చకే రతః ॥ ౪౩॥
 అన్యచ్ఛృణు మహచ్ఛిత్రం చరిత్రం మాససమ్భవమ్ ।
 సర్వపాపహరం విప్ర శ్రవణాత్ సుఖదం భవేత్ ॥ ౪౪॥
 చాణ్డాలః కోఽపి నీలాఖ్యః శ్రుత్వా గణపతేః కథామ్ ।
 మాఘస్నానపరో భూత్వా వ్యవసాయం చకార హ ॥ ౪౫॥
 స్నాత్వా ప్రాతస్తతః సోఽపి వ్యవసాయపరోఽభవత్ ।
 రాత్రౌ గీతం గణేశస్య గాయతి స్మ నిరస్తరమ్ ॥ ౪౬॥
 ఏవం గీతం మాఘమాసే గణేశం దేవమన్దిరే ।
 గత్వా గాయన్ పునః సోఽపి కుటుమ్భభరణే రతః ॥ ౪౭॥
 ఏకదా కార్యసంస్థః స మాఘమాసే బభూవ హ ।
 యామమాత్రగతాయాం తు యయౌ రాత్రౌ గణేశ్వరమ్ ॥ ౪౮॥
 ప్రణమ్య విఘ్నహర్తారం గీతం గీత్వా స్వమన్దిరమ్ ।
 జగామ మార్గమధ్యస్థం పిశాచాః పఞ్చ తం యయుః ॥ ౪౯॥
 దృష్ట్వా క్రూరతరాంస్తాన్ స సస్మార గణనాయకమ్ ।
 గణేశస్మృతిమాత్రేణ పిశాచాః స్తమ్భితా బభుః ॥ ౫౦॥
 తతోఽతివిస్మితాః సర్వే పిశాచాస్తమలోకయన్ ।
 అవలోకనపుణ్యేన శుద్ధాస్తరా బభూవిరే ॥ ౫౧॥
 జగుస్తం నీలకం వాక్యం పిశాచా దుఃఖసంయుతాః ।
 తారయస్య మహాభాగ సంసారాన్ముః పిశాచకాన్ ॥ ౫౨॥
 తవ దర్శనమాత్రేణ శుద్ధా జాతా వయం కిల ।
 తవ గానఫలం దేహి తేన ముక్తా భవామహే ॥ ౫౩॥
 తేషాం తద్వచనం శ్రుత్వా హర్షయుక్తో జగాద తాన్ ।
 నీలః పరమభావజ్ఞః పిశాచాన్ పాపనిశ్చయాన్ ॥ ౫౪॥

నీల ఉవాచ ।

గణేశగీతసమ్భూతం ఫలం వో న దదామ్యహమ్ ।

ఏకగీతఫలైవోద్ధరిష్యతి చరాచరమ్ ॥ ౫౫ ॥

అత ఏకస్య పాదస్య ఫలం దాస్యామి శాశ్వతమ్ ।

తేన ముక్తా భవన్తోఽపి భవిష్యన్తి న సంశయః ॥ ౫౬ ॥

ఏవముక్త్యా దదౌ తేభ్య ఏకగీతస్య పాదజమ్ ।

(Page ఖం. ౮ ఆ. ౨౭ పాన ౬౦)

ఫలం తేనాఽభవన్ సర్వే దివ్యదేహధరా మునే ॥ ౫౭ ॥

విమానేషు సమారుహ్య గతాః స్వానన్దకే పురే ।

చాణ్డాలో విస్మితో నీలః స్వగృహం ప్రయయా తతః ॥ ౫౮ ॥

తతోఽధికాం గణేశస్య భక్తిం చక్రే మహామునే ।

అన్తే గణేశ్వరం సోఽపి యయా కోటికులైః సహ ॥ ౫౯ ॥

ఏవమేకాత్మకేనైవ నియమేన విశేషతః ।

మాఘమాసే గణేశానం ప్రాపుశ్చానన్తజన్తవః ॥ ౬౦ ॥

మాఘమాసభవం చిత్రం వ్రతజం కథితం మయా ।

మాహాత్మ్యం శ్రవణాన్సుభ్యః పఠనాదుభక్తిముక్తిదమ్ ॥ ౬౧ ॥

ధనధాన్యప్రదం పుత్రపౌత్రసాభాగ్యవర్ధనమ్ ।

నానారోగహరం సద్యః కిం భూయః శ్రోతుమిచ్ఛసి ॥ ౬౨ ॥

॥ ఓం తత్సదితి శ్రీమదావ్యై పురాణోపనిషది శ్రీమన్మౌద్గలే మహాపురాణే

అష్టమే ఖణ్డే ధూమ్రవర్ణచరితే మాఘమాసమాహాత్యే నానాజనోద్ధరణం నామ

షడ్వింశతితమోఽధ్యాయః ॥ ౮.౨౬

౮.౨౭ వైశాఖమాసమాహాత్యే శివదత్తబోధో నామ సప్తవింశోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

శౌనక ఉవాచ ।

వైశాఖస్యైవ మాహాత్మ్యం శ్రావణస్య వద ప్రభో ।

మలమాసస్య చిత్రం త్వం సూత సర్వార్థకోవిద ॥ ౧ ॥

సూత ఉవాచ ।

వృత్రాసురో మహాదైత్యో జిత్యా త్రైలోక్యమోజసా ।
 కర్కృఖణ్డనమార్దేణ దేవాన్ హస్తుం సముద్యతః ॥ ౨ ॥
 తతో దేవగణాః సర్వే భయభీతా బభూవిరే ।
 శరణం స్వగురుం జగ్మురుపోషణపరాయణాః ॥ ౩ ॥
 తానువాచ మహాతేజా బృహస్పతిరుదారధీః ।
 స్నేహాన్ వైశాఖజం దేవాః కురుధ్వం వ్రతముత్తమమ్ ॥ ౪ ॥
 తేన వ్రతప్రభావేణ సమర్థః సురనాయకః ।
 దధీచ్యస్థిజవశ్రేణ హనిష్యతి మహాసురమ్ ॥ ౫ ॥
 సురర్షయస్తతస్తే తం నమస్కృత్య యయుర్వనమ్ ।
 గుప్తరూపేణ వైశాఖవ్రతం చక్రుః ప్రహర్షితాః ॥ ౬ ॥
 గాణేశపంచుకం నిత్యం సిషేవిరే సురర్షయః ।
 గణేశస్మరణం ధ్యానం చక్రుః పరమభావికాః ॥ ౭ ॥
 వైశాఖీ పూర్ణిమాయాం తే స్వప్నే సర్వసుఖావహమ్ ।
 దదృశుర్గణరాజం వై మూర్తిస్థం పూజనే రతాః ॥ ౮ ॥
 మూర్తిస్తాన్ ప్రత్యువాచేదం వాక్యం వాక్యవిశారదా ।
 ఇన్ద్రదేహం సమాశ్రిత్య హనిష్యామి మహాసురమ్ ॥ ౯ ॥
 ఆమరా మునయః సర్వే ప్రబుద్ధా విస్మితా జగుః ।
 పరస్పరం విచార్షేవం సర్వైకస్వప్నభావతః ॥ ౧౦ ॥
 తతః క్రోధసమాయుక్తో బభూవ దేవనాయకః ।
 దేవాన్ గృహ్య యయా తత్ర దధీచిం మునిభిః పురా ॥ ౧౧ ॥
 తం ప్రార్థ్య వజ్రమాదాయ తదస్థిజం మహాబలః ।
 దేవైః సమావృతో యుద్ధం వజ్రేణైవ చకార సః ॥ ౧౨ ॥
 వృత్రేన్ద్రయోర్మహద్భ్యుద్ధం దేవానాం దైత్యపైః సహ ।
 బభూవ దారుణం విప్ర మయా వక్తుం న శక్యతే ॥ ౧౩ ॥
 ఇన్ద్రో గణపతిం స్మృత్వా తం వజ్రేణ మహాసురమ్ ।
 జఘాన తం మృతం దృష్ట్వా దైత్యాః పాతాలమావిశన్ ॥ ౧౪ ॥
 దేవా హర్షసమాయుక్తా బ్రహ్మణా గణపం పునః ।

(Page ఖం. ౮ అ. ౨౭ పాన ౬౧)

బదరారణ్యదేశస్థం సమాజగ్ముః ప్రతుష్టువుః || ౧౫ ||

దేవర్షయ ఊచుః |

నమో నమస్తే పరమాత్మనే వై సదా గణానాం పతయే గణాత్మనే |

అనస్తమాయామయఖేలకారిణే పరేశ బ్రహ్మేశ నమో నమస్తే || ౧౬ ||

నమస్తుభ్యం మహావిఘ్ననాశనాయ మహాత్మనే |

విఘ్నేశాయ సుభక్తానాం పాలకాయ నమో నమః || ౧౭ ||

హేరమ్బాయ మహాదీనపాలకాయ చ ధుణ్ణయే |

లమ్బోద్దరాయ దేవాయ దేవదేవేశ తే నమః || ౧౮ ||

అనాథానాం ప్రణాథాయ నాథహీనాయ తే నమః |

నాథానాం నాథరూపాయ వక్రతుణ్ణాయ వై నమః || ౧౯ ||

పరాత్పరతమాయైవ యోగశాన్తిప్రదాయ తే |

యోగానాం పతయే తుభ్యం నమో యోగాయ తే నమః || ౨౦ ||

సగుణాయ నమస్తుభ్యం నిర్గుణాయ నమో నమః |

సగుణనిర్గుణాభ్యాం చ వర్ణితాయ నమో నమః || ౨౧ ||

అనస్తమాయా దేవ చారిణే తే నమో నమః |

మాయాహీనాయ మాయాయై మాయినాం మోహకారిణే || ౨౨ ||

మూషకోపరి సంస్థాయ మూషకధ్వజధారిణే |

సిద్ధిబుద్ధిపతే తుభ్యం స్వానన్దస్థాయ తే నమః || ౨౩ ||

కిం స్తుమస్త్యాం గణాధ్యక్ష శాన్తిరూపం పరాత్పరమ్ |

వేదాదయః సమర్థా న యోగినః శాస్త్రసంయుతాః || ౨౪ ||

ఏవముక్త్వా ప్రణేముస్తం దేవర్షయో మహామునే |

స్వస్వస్థానం యయుః సర్వే హర్షయుక్తేన చేతసా || ౨౫ ||

వర్ణాశ్రమయుతా లోకా బభూవుర్విగతజ్వరాః |

సర్వే దేవర్షయస్తత్ర భాగయుక్తా బభూవిరే || ౨౬ ||

ఏవం వైశాఖమాసస్య వ్రతేన దేవనాయకః |

హత్వా వృత్రాసురం విప్ర దేవైః సుఖయుతోఽభవత్ || ౨౭ ||

అన్యచ్ఛ శ్శృణు మాహాత్మ్యం వైశాఖవ్రతసమ్భవమ్ |

సర్వపాపహరం దుఃఖనాశనం శ్రవణాన్నుజామ్ || ౨౮ ||

గార్గ్యః కోఽపి ద్విజో నామ్నా శివదత్తో బభూవ హా |

స గణేశపరో నిత్యమభజద్గణనాయకమ్ || ౨౯ ||

స్వధర్మసంయుతో నిత్యం భార్యాపుత్రసమన్వితః |

అగ్నిహోత్రపరో భూత్వాఽతిష్ఠత్ స్వతేజసా యుతః || ౩౦ ||

తత్రాగతం స యోగీంద్రం గర్గం సర్వార్థకోవిదమ్ |

తం ప్రణమ్య మహాభాగం శివదత్తః పుపూజ హా || ౩౧ ||

నిత్యం సేవాపరం దృష్ట్వా సుతం వినయసంయుతమ్ |

ముక్తిమిచ్ఛన్తమత్యన్తం గర్గః సంహర్షితోఽభవత్ || ౩౨ ||

ఉవాచ శివదత్తం స పుత్ర వాఙ్ఘ్ని కిం వద |

తత్కరోష్యామి తే శీలసన్తుష్టోఽహం న సంశయః || ౩౩ ||

తస్య తద్వచనం శ్రుత్వా శివదత్తః కృతాఙ్ఘ్నిః |

తం ప్రణమ్య మహాత్మానం జగాద సుఖదం వచః || ౩౪ ||

శివదత్త ఉవాచ |

గుహ్యం వేదరహస్యం మే వద యోగీంద్రసత్తమ |

యేనాహం కృతకృత్యశ్చ భవిష్యామి సుసేవనాత్ || ౩౫ ||

గర్గ ఉవాచ |

లక్షవతురశీతిషు యోనిషు మానవాత్మికా |

యోనిః శ్రేష్ఠా మహాభాగ సుజ్ఞో యదుద్భవో భవేత్ || ౩౬ ||

ధర్మార్థకామమోక్షాణాం బ్రహ్మభూయస్య సర్వదా |

పాత్రతా తస్య సమూర్భతా తస్మాచ్ఛ్రేష్ఠం న విద్యతే || ౩౭ ||

తేషు బ్రాహ్మణవర్ణస్యః శ్రేష్ఠః శాస్త్రేషు సమ్మతః |

సర్వకర్మాధికారితావత్తేషు శాస్త్రజ్ఞ ఏవ చ || ౩౮ ||

తేషు స్వధర్మసంయుక్తోఽధికస్తేషు తపోయుతః |

తేషు జ్ఞానీ మహాశ్రేష్ఠః సర్వత్రాత్మప్రదర్శనాత్ || ౩౯ ||

తేషు యోగీ విశేషేణాధికస్తేషు మహామతే |

గాణపత్యోఽధికో యోగీ పరస్తస్మాన్న విద్యతే || ౪౦ ||

యత్ర తత్రాఽపి వర్ణస్థో గాణపత్యోఽధికో మతః ।

(Page ఖం. ౮ ఆ. ౨౮ పాన ౬౨)

యోగీ వేదాదిషు ప్రోక్తం పశ్య సంశయనాశనమ్ ॥ ౪౧॥

ఇదం వేదాంతసమ్భూతం సారం తే సమ్ప్రకాశితమ్ ।

తస్మాద్భజ గణేశానం కృతకృత్యో భవిష్యసి ॥ ౪౨॥

॥ ఓం తత్సదితి శ్రీమదావ్యై పురాణోపనిషది శ్రీమన్మౌద్గలే మహాపురాణే

అష్టమే ఖణ్డే ధూమ్రవర్ణచరితే వైశాఖమాసమాహాత్యై శివదత్తబోధో నామ సప్తవింశోఽధ్యాయః

॥ ౮.౨౭

౮.౨౮ శుకగీతాకథనం నామాష్టావింశోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

శివదత్త ఉవాచ ।

వద తాత మహాయోగిన్ సర్వసంశయనాశకృత్ ।

యోగినః ప్రవదన్తిహ నానామతయుతం వచః ॥ ౧॥

కేచిచ్ఛివం తథా విష్ణుం రవిం శక్తిం గణేశ్వరమ్ ।

కర్మజ్ఞానం విదేహం చాత్మానం శ్రేష్ఠం వదన్తి చ ॥ ౨॥

యోగం సాఙ్ఖ్యమథాఽనన్తమవ్యక్తం బోధసంజ్ఞితమ్ ।

అన్నం ప్రాణం మనో యోగిన్నిత్యాదిబహవో మతాః ॥ ౩॥

శ్రేష్ఠం గణేశ్వరం త్వం తు వదనే సర్వభావతః ।

సర్వమాన్యం వద స్వామిన్స్తవస్మాకం పరా గతిః ॥ ౪॥

గర్గ ఉవాచ ।

అత్ర తే వర్ణయిష్యామి చేతిహాసం పురా భవమ్ ।

శృణుష్వైకమనా వత్స సర్వమాన్యం వచో మహత్ ॥ ౫॥

ఏకదా వైమిషారణ్యే యజ్ఞం చకార హర్షతః ।

వసిష్ఠస్తత్ర విప్రేన్ద్రా దేవేన్ద్రాశ్చ సమాయుయః ॥ ౬॥

నానావర్ణాశ్రమప్రజ్ఞాః శ్రేష్ఠాః త్రైలోక్యవాసినః ।

ఆయయుర్వర్షసంయుక్తా వసిష్ఠస్య మహోత్సవే ॥ ౭॥

యోగినః శుకముఖ్యాశ్చ నాగాః శేషాదయోఽపరే ।

సర్వే సమ్మిలితాస్తత్ర కథాం చక్రుః పరస్పరమ్ || ౮ ||

తత్ర వేదాస్త్రవాదేషు కుశలా అవదన్ మిథః |

నానామతసమాయుక్తాః శ్రేష్ఠం స్వస్వమతే స్థిరమ్ || ౯ ||

నానావాదపరాః సర్వే నిశ్చయం నైవ తేభిరే |

తతః శుకం నమస్కృతోఽఘోః సర్వే శాన్తిధారకమ్ || ౧౦ ||

సర్వశ్రేష్ఠా ఊఘః |

భగవన్ సర్వసారజ్ఞు యోగీన్ద్రేషు మహామతే |

శ్రేష్ఠస్త్వం శాస్త్రవాదేషు వద సారం హితాయ నః || ౧౧ ||

యోగీన్ద్రేషు శుకశ్రేష్ఠో విభూతిపదగో భవాన్ |

త్వయోక్తం నిశ్చయం సర్వే భజిష్యామో విశేషతః || ౧౨ ||

తేషాం తద్వచనం శ్రుత్వా శుకో గణపతిం స్మరన్ |

జగాద సర్వసారజ్ఞః సభాయాం సర్వసన్నిధౌ || ౧౩ ||

శ్రీశుక ఉవాచ |

అన్నకోశమయం బ్రహ్మాన్నసంజ్ఞం రాజసమృతమ్ |

జాగృత్ స్థూలస్వరూపస్థం జ్ఞాతవ్యం వేదవాదతః || ౧౪ ||

ప్రాణో బ్రహ్మ తథా ప్రాణకోశానాం తత్ ప్రకాశకమ్ |

మనః కోశమయం బ్రహ్మ మనోమయం ప్రకీర్తితమ్ || ౧౫ ||

విజ్ఞానకోశగం బ్రహ్మ విజ్ఞానపదవాచకమ్ |

త్రికోశస్థం క్రమాత్ సూక్ష్మం స్వాప్నమన్తరగం మతమ్ || ౧౬ ||

ఆనందకోశసంస్థం యద్బ్రహ్మానందమయం బుధైః |

సౌఘప్తముభయత్రస్థం సమం వేదవిచారతః || ౧౭ ||

(Page ఖం. ౮ అ. ౨౮ పాన ౬౩)

చైతన్యం చేతనాసంస్థం బ్రహ్మాత్మప్రత్యయాత్మకమ్ |

తురీయమస్మితాఖ్యం తన్నాదదేహాప్రకాశకమ్ || ౧౮ ||

బిన్దుమయం సమాఖ్యాతం బ్రహ్మాదేహాత్మధారకమ్ |

చతుర్థాం దేహాభూతానాం సంయోగే త్వమ్పదాశ్రితమ్ || ౧౯ ||

ఉత్పత్తిస్థితి నాద్యుక్తం బ్రహ్మ చతుర్విధం మతమ్ |

ప్రచురాఖ్యం చతుర్దేహైః తస్మాత్ త్వమ్పదసంజ్ఞితమ్ || ౨౦ ||

చతుర్విధేషు దేహేషు స్మృతో దేహీ సదాత్మకః ।
 ఉత్పత్తిస్థితినాశేభ్యో హీనః సోఽహమ్పదాశ్రయః ॥ ౨౦॥
 బిన్దుమోహయుతో నిత్యం బ్రాన్త్యా నానాఽవభాసతే ।
 ఏక ఏవ స్వయం వేదే కథితస్తత్పదాశ్రయః ॥ ౨౧॥
 దేహాభిమానయుక్తః స జీవః సర్వైః ప్రకథ్యతే ।
 దేహాభిమానహీనశ్చేత్ పరమాత్మా స ఏవ తు ॥ ౨౩॥
 దేహాదేహీసమామోగే యోగోఽసి పదసంజ్ఞకః ।
 మనోవాణీవిహీనత్వాత్ బోధరూపోఽయముచ్యతే ॥ ౨౪॥
 న బాహ్యో నాన్తరస్థో యన్న సమో నాస్మితాత్మకః ।
 న చతుర్థాం హి సంయోగే బిన్దుమాత్రాత్మకః స్మృతః ॥ ౨౫॥
 న సోఽహఙ్కారరూపస్థః సదా భేదవివర్జితః ।
 ఆతః కిం కథనీయం స్యాత్తత్రైవం బోధరూపిణి ॥ ౨౬॥
 బోధేన జ్ఞాయతే సర్వం బోధస్య బోధకం చ న ।
 ఆతో బోధమయం బ్రహ్మసిపదాఖ్యం ప్రకీర్తితమ్ ॥ ౨౭॥
 ప్రకృతిసంకతో బోధో బోధః పురుషధారకః ।
 ప్రకృతిపుష్పం సౌఖ్యం బోధో జానాతి సర్వదా ॥ ౨౮॥
 ప్రకృతిపుష్పం సౌఖ్యం జ్ఞాత్వా సృష్ట్యా స్వయం ప్రభుః ।
 ద్వైధం తత్ర విశేషేణ శేలత్యసిపదాత్మకమ్ ॥ ౨౯॥
 తేనాయం స్వత ఉత్థానవాచకః పరికీర్తితః ।
 బోధాదుత్థానభావశ్చ జాయతే సువిచక్షణాః ॥ ౩౦॥
 తతః పరం విబోధాఖ్యం బ్రహ్మ శేలవివర్జితమ్ ।
 బోధనాశేన యోగేన లభ్యతే యోగిభిర్బుధా ॥ ౩౧॥
 బోధనాశే ప్రసంఖ్యాతుం కః సమర్థో భవేన్నరః ।
 ఆతః సాంఖ్యపరం బ్రహ్మ సంఖ్యానాశాత్ ప్రకథ్యతే ॥ ౩౨॥
 దేహాదేహీమయే నిత్యం బ్రహ్మణి ద్వైతమాస్థితమ్ ।
 స్వస్వభావవిహీనేన తస్మాత్ పరం విబోధకమ్ ॥ ౩౩॥

విషయాదిషు బోధేనోత్థానం సజ్ఞాయతే నృణామ్ ।
 బోధనాశాద్విబోధాఖ్యముత్థానవర్జితం మతమ్ ॥ ౩౪ ॥
 బ్రహ్మణి బ్రహ్మభూతస్యోత్థానం నైవ ప్రవర్తతే ।
 ఉత్థానవర్జితం సాఙ్ఖ్యం యోగిభిర్బ్రహ్మ వర్ణ్యతే ॥ ౩౫ ॥
 యదోత్థానయుతం బ్రహ్మ వర్తతే సర్వవిత్తమాః ।
 తదోత్థానవిహీనత్వం మతే భవతి యోగినామ్ ॥ ౩౬ ॥
 అతః పరత ఉత్థానసంయుతం సాఙ్ఖ్యసంజ్ఞితమ్ ।
 బ్రహ్మోత్థానవిహీనత్వాదుత్థానం జాయతేఽన్యతః ॥ ౩౭ ॥
 తయోః పరం స్వసంవేద్యం బ్రహ్మ సంయోగధారకమ్ ।
 సర్వేషాం బ్రహ్మణాం విప్రాః సంయోగస్తత్ర తన్మయః ॥ ౩౮ ॥
 స్వస్వరూపాత్ పరం బ్రహ్మ సంయోగాఖ్యం న వర్తతే ।
 తదోత్థానహీనం న నైవోత్థానవివర్జితమ్ ॥ ౩౯ ॥
 తదేవ పఞ్చధా జాతం బ్రహ్మ స్వానన్దవాచకమ్ ।
 అనత్ సత్ సమానేతిస్వానన్దభేదైః ప్రకథ్యతే ॥ ౪౦ ॥
 అన్నం బ్రహ్మేతి యత్ ప్రోక్తం తత్రాన్నమయముచ్యతే ।
 నామ తస్య న సన్దేహోన్నోపాధిత్వాద్విచక్షణాః ॥ ౪౧ ॥
 తస్యానుభవరూపం యద్యోగినాం హృది జాయతే ।
 తదేవ రూపకం తస్య నామరూపాత్మకం తతః ॥ ౪౨ ॥
 సమాధినా మహాయోగీ తత్త్వక్ష్వాప్రాణబ్రహ్మణి ।
 (Page ఖం. ౮ అ. ౨౮ పాన ౬౪)
 గచ్ఛతి చేత్తదాన్నస్య లయస్తత్ర భవత్ స్వయమ్ ॥ ౪౩ ॥
 తద్వక్త్ర క్రమేణ యోగీంద్రాః స్వానన్దస్థా భవన్తి హి ।
 త్యక్ష్వా బ్రహ్మణి సర్వాణి ప్రాణాద్యాని సమాధినా ॥ ౪౪ ॥
 తదా తేషాం లయస్తత్ర జాయతే బ్రహ్మణాం కిల ।
 అత ఉత్పత్తినాశాభ్యాం తాని యుక్తాని యోగినః ॥ ౪౫ ॥
 ఉత్పత్తినాశసంయుక్తమసద్రూపం ప్రకథ్యతే ।
 అతో సన్మూలకాని స్యుర్బ్రహ్మణి స్వస్వమోహతః ॥ ౪౬ ॥

బోధసాక్ష్యాత్మకే యస్మాజ్జాయతే స్వస్వరూపతః ।
 తత్రాస్తే యోగభావేన గచ్ఛతో లయమజ్ఞాసా ॥ ౪౭॥
 అతోఽసద్రూపస్వానన్దో నానాబ్రహ్మసు సంస్థితః ।
 సా శక్తిర్వేదవాదేషు శాక్తం బ్రహ్మ తదుచ్యతే ॥ ౪౮॥
 అసతి జీవనం యచ్ఛ సదా ఖణ్డమయం పరమ్ ।
 సద్రూపం స్వస్వరూపం తదాత్మా భానుః ప్రకథ్యతే ॥ ౪౯॥
 తయోః స్రష్టా సమః సాక్షాత్ స్వానన్దః పరికీర్తితః ।
 విష్ణుః స తత్ ప్రవేశాత్తు బ్రహ్మ వేదే ప్రకథ్యతే ॥ ౫౦॥
 త్రయాణాం నేతి కర్తా స్వస్వాధీనోఽవ్యక్తకః శివః ।
 చతుర్ణాం మన్త్రసంయోగే స్వానన్దః పూర్ణ ఉచ్యతే ॥ ౫౧॥
 చతుర్విధం ప్రసృష్టం తు స్థాపితం సంహృతం పురా ।
 స్వానన్దేన సదా బ్రహ్మ తస్మాత్తన మాయయా యుతమ్ ॥ ౫౨॥
 బ్రహ్మణాం జగతాం తస్మాద్భావస్తేన ప్రకథ్యతే ।
 భవప్రత్యయసంజ్ఞం తద్బ్రహ్మ యత్ స్వస్వరూపకమ్ ॥ ౫౩॥
 సమాధిసంజ్ఞితం బ్రహ్మాన్వయాత్ సర్వత్ర కీర్తితమ్ ।
 భవప్రత్యయయోగస్థం స్వస్వరూపం మహాజసః ॥ ౫౪॥
 తతః పరమయోగాఖ్యం బ్రహ్మ మాయావివర్జితమ్ ।
 మాయయా వర్ణనం సర్వం జాయతే తద్వివర్జితమ్ ॥ ౫౫॥
 మాయయా జగతామత్ర బ్రహ్మణాం ఖేల ఉచ్యతే ।
 తేషాం సంయోగభావశ్చాయోగే కిం త్తైః ప్రకథ్యతే ॥ ౫౬॥
 యద్యుత్థానయుతం బ్రహ్మ తదా బోధమయం భవేత్ ।
 ఉత్థానవర్జితం చైతద్భవేత్ సాక్ష్యవిబోధగమ్ ॥ ౫౭॥
 సమాధిసంజ్ఞం యది తత్తదా స్వానన్ద ఉచ్యతే ।
 స్వస్య ప్రవేశనాశాద్ వై కిమయోగే వదత్యయమ్ ॥ ౫౮॥
 బ్రహ్మ బ్రహ్మణి సంస్థం తన్నాగతం న గతం భవేత్ ।
 వ్యతిరేకాత్మయోగేన గతిర్బ్రహ్మణి యోగినామ్ ॥ ౫౯॥
 సదా నివృత్తిసంజ్ఞం తద్బ్రహ్మ మాయావివర్జితమ్ ।

స్వస్వరూపేణ హీనత్వాన్నివృత్తిర్లభ్యతే తతః ॥ ౬౦ ॥

మాయానాశార్థమత్యస్తముపాయో హ్యాయమేకలః ।

ఉపాయప్రత్యయాఖ్యం తద్బ్రహ్మయోగాత్మకం పరమ్ ॥ ౬౧ ॥

అయోగాత్ పరమం బ్రహ్మ యోగాఖ్యం శాన్తిదాయకమ్ ।

సంయోగాయోగయోరోగే లభ్యతే యోగినాయకైః ॥ ౬౨ ॥

తదేవ గణరాజశ్చ బ్రహ్మణస్పతివాచకః ।

బ్రహ్మణాం బ్రహ్మరూపః స శాన్త్యా యోగేన లభ్యతే ॥ ౬౩ ॥

సంయోగే గణరాజస్തു గకారాక్షరగో మతః ।

అయోగే స ణకారాఖ్యస్తయోః పతిః ప్రకథ్యతే ॥ ౬౪ ॥

ఇదం వేదాంతసారం యత్ కథితం యోగమార్గతః ।

తం భజద్వం మహాభాగా యది శాన్తిం సమిచ్ఛథ ॥ ౬౫ ॥

గర్గ ఉవాచ ।

ఏవముక్త్వా శుకో యోగీ తూష్టిం భావేన సంస్థితః ।

సర్వే విస్మితచిత్తాస్తం సాధు సాధ్యితి చాబ్రువన్ ॥ ౬౬ ॥

నిఃసంశయాః కృతాస్తేన త్యక్త్వా స్వస్వమతం తతః ।

గణేశభజనే సక్తా వయం పుత్ర మహామతే ॥ ౬౭ ॥

క్రమేణ శాన్తిమాపన్నా గాణపా అభవంశ్చ తే ।

గతా గణేశ్వరం యోగశాన్తిదం త్వాం వదామ్యహమ్ ॥ ౬౮ ॥

(Page ఖం. ౮ అ. ౨౯ పాన ౬౫)

శుకగీతా మయా తుభ్యం కథితా బ్రహ్మాదాయినీ ।

శృణుయాద్యః పఠేత్ సోఽపి బ్రహ్మభూతో భవిష్యతి ॥ ౬౯ ॥

నానేన సదృశం జ్ఞానం యోగదం కుత్ర వర్తతే ।

శ్రవణాత్ సర్వసిద్ధిదం భవిష్యతి క్రమాదిదమ్ ॥ ౭౦ ॥

యం యమిచ్ఛతి తం తం స లభతే మానవో ధ్రువమ్ ।

అన్తే స్వానందవాసీ స బ్రహ్మభూతో భవిష్యతి ॥ ౭౧ ॥

శుకగీతాసమం కిఞ్చిత్ విద్యతే నైవ నిశ్చితమ్ ।

వేదోపనిషదాద్యేషు సారభూతా హి కథ్యతే ॥ ౭౨ ॥

న శ్రావ్యా దుర్జనాయేయం వేదగుహ్యమయీ పరా ।

యోగిభిః శుద్ధచిత్తేభ్యః సుత శ్రావ్యా ప్రయత్నతః ॥ ౭౩॥

॥ ఓం తత్సదితి శ్రీమదాన్వేయే పురాణోపనిషది శ్రీమన్మౌద్గలే మహాపురాణే
అష్టమే ఖణ్డే ధూమ్రవర్ణచరితే శుకగీతాకథనం నామాష్టావింశోఽధ్యాయః ॥ ౮.౨౮

౮.౨౯ వైశాఖమాసమాహాత్యేయి శివభక్తిప్రదానం నామ ఏకోనత్రింశోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

శివదత్త ఉవాచ ।

శ్రుత్వా త్వద్వదనామ్భోజాచ్ఛుకగీతాం సుతోషితః ।
జాతోఽధునా గణేశస్య ప్రాప్త్యర్థం వద మాం పితః ॥ ౧॥

గర్గ ఉవాచ ।

సమీపే వ్రతముఖ్యం యత్ సమాగతం సుసిద్ధిదమ్ ।
వైశాఖమాసజం కృత్వా గాణపత్యో భవిష్యసి ॥ ౨॥

ఏవముక్త్యా మహాయోగీ గర్గస్తస్మై దదౌ పరమ్ ।
గాణేశపఞ్చకేనైకాక్షరం విధిసమన్వితమ్ ॥ ౩॥

తతస్తేనాభ్యనుజ్ఞాతో గర్గః స్వేచ్ఛాచరో యయా ।
శివదత్తో వ్రతం చక్రే గణేశప్రీతయే పరమ్ ॥ ౪॥

వైశాఖే ధ్యానసంయుక్తస్తోషయామాస శౌనక ।
గాణేశపఞ్చకేనైవ గణేశం సర్వసిద్ధిదమ్ ॥ ౫॥

చతుర్థ్యాం గణరాజస్తు శుక్లాయాం ప్రయయా మునిమ్ ।
బ్రాహ్మణస్య స్వరూపేణ భిక్షార్థం క్షుధితో భృశమ్ ॥ ౬॥

తమాగతం సమాలోక్య ప్రణనామ కృతాఙ్గులిః ।
జగాద తం ద్విజం విప్రుః శివదత్తో మహాయశాః ॥ ౭॥

శివదత్త ఉవాచ ।

ఆస్యతాం కిం వద మునే కారణార్థం సమాగతః ।
శక్యం చేత్తత్ కరిష్యామి ప్రీతయే విఘ్నపస్య చ ॥ ౮॥

ద్విజ ఉవాచ ।

పారాశర్యం మహాభాగ మాం జానీహి న సంశయః ।
క్షుధితం వై సమాయాతం త్వద్దేహి భోజనాయ తు ॥ ౯॥

తస్య తత్ వచనం శ్రుత్వా హర్షయుక్త ఉవాచ తమ్ ।

తాత శుక్లచతుర్థీజం వ్రతం వదసి కిం మునే ॥ ౧౦॥

ఉపోషణసమాయుక్తా దేవర్షయో గజాననమ్ ।

సేవన్తే త్వం మహాభాగ విస్మృతోఽసి వదస్వ మామ్ ॥ ౧౧॥

తస్య తద్వచనం శ్రుత్వా పారాశర్యస్తమబ్రవీత్ ।

న జానామి వ్రతాద్యం తు సదా భక్షణలాలసః ॥ ౧౨॥

శ్రుత్వా ప్రణమ్య గార్గ్యః స నైవేద్యం గణపస్య చ ।

దదౌ తస్మై స భుక్త్వా తం తృప్త్వా జగద హర్షితః ॥ ౧౩॥

పారాశర్య ఉవాచ ।

తవ భావేన సస్తుష్టో జాతోఽహం ద్విజసత్తమ ।

(Page ఖం. ౮ అ. ౨౯ పాన ౬౬)

వరం బ్రూహి ప్రదాస్యామి యత్తే చిత్తే భవేన్ మునే ॥ ౧౪॥

గార్గ్య ఉవాచ ।

కిం వృణోమి మహావిప్ర సర్వం మాయామయం జగత్ ।

గణేశతత్పరశ్చాహం గచ్ఛ త్వం నిజమన్దిరమ్ ॥ ౧౫॥

ఏవం తస్య వచః శ్రుత్వా పునస్తం స ద్విజోఽబ్రవీత్ ।

నయామి స్వగృహం విప్ర వరదోఽహం సమాగతః ॥ ౧౬॥

తతస్తం హఠసంయుక్తం దృష్ట్వా గార్గ్య ఉవాచ హ ।

గణేశం దశర్య స్వామిన్నాన్యం యాచే వరం పరమ్ ॥ ౧౭॥

ఏవముక్తో ద్విజస్తం సజ్జగద మోహదం వచః ।

త్యక్త్వా నానావిధైశ్వర్యం కిం వృణోషి గజాననమ్ ॥ ౧౮॥

అహం యోగీన్ద్రముఖ్యశ్చ దాస్యామి సకలం సుఖమ్ ।

ఏవముక్త్వా స గార్గ్యాయ దర్శయామాస చైన్ద్రకమ్ ॥ ౧౯॥

నానాదేవయుతో విప్రమిన్ద్రస్తం ప్రణనామ హ ।

దాసోఽహం తే మహాభాగ భుజ్శ్చ త్వం సుఖమైన్ద్రజమ్ ॥ ౨౦॥

ఏవముక్త్వా చకారాఽసౌ మాయయా వైభవం పరమ్ ।

గార్గ్యస్తం నశ్యరం మత్వా న దధ్నే గణపే రతః ॥ ౨౧॥

తతోఽతర్ధానమకరోదీన్ద్రః స్వనగరం యయా ।

సత్యలోకసమాయుక్తస్తత్ర బ్రహ్మ సమాయయా ॥ ౨౨॥

జగాద సత్యలోకస్య గార్గ్యం బ్రహ్మ ముదాన్వితః ।
రాజ్యం కురు మహాభాగ భజ పశ్చాద్గణేశ్వరమ్ ॥ ౨౩॥

అనౌపమ్యం సుఖం దృష్ట్వా గార్గ్యో విఘ్నేశ్వరే రతః ।
న ముమోహ జగదైవ భోగం నేచ్ఛామి భో విధే ॥ ౨౪॥

తతోఽతర్ధానమకరోద్బ్రహ్మ లోకపితామహః ।
ఆయయా కేశవస్తత్ర వికుణ్ఠేన సమన్వితః ॥ ౨౫॥

వికుణ్ఠవిభవం దృష్ట్వా గార్గ్యో గణపతిం భజన్ ।
ప్రార్థయంతం మహావిష్ణుం త్యక్త్వా యోగపరోఽభవత్ ॥ ౨౬॥

తతః సోఽపి యయా స్థానమాయయా తత్ర శక్కురః ।
కైలాసేన సమాయుక్తో నానావిభవమోహదః ॥ ౨౭॥

శివేన ప్రార్థితో గార్గ్యః కైలాసే రాజ్యకారణాత్ ।
న చకార స వై తత్ర మతిం గణపతౌ రతః ॥ ౨౮॥

శివోఽతర్ధానమకరోత్తతస్తం పునరబ్రవీత్ ।
పారాశర్యో మహాయోగీ గార్గ్యం నిన్దాపరాయణః ॥ ౨౯॥

పారాశర్య ఉవాచ ।
మూర్ఖోఽసి హతభాగ్యోఽసి గణేశం కిం కరిష్యసి ।
బ్రహ్మకారమతో భుక్ష్వి భోగాన్నానావిధాన్ పరాన్ ॥ ౩౦॥

సత్యసక్కుల్పజాన్ భోగాన్ భుక్త్వా చాస్తే గణేశ్వరమ్ ।
భజిష్యసి న సన్దేహో బ్రహ్మణ్ణాధిపతిర్భవ ॥ ౩౧॥

గార్గ్య ఉవాచ ।
అసత్యం దీనజం సౌఖ్యం పరాధీనాత్మకం మునే ।
సత్యసక్కుల్పజం సౌఖ్యం సత్యమనుపమం పరమ్ ॥ ౩౨॥

సత్యాసత్యాదిభేదాశ్చ మాయాయుక్తా న సంశయః ।
క్షణభక్కురదేహస్థో నేచ్ఛామి యోగీసత్తమ ॥ ౩౩॥

అథ వేశ్వరభావేనామృతరూపం కరోషి మామ్ ।
తథాపి యోగనిపుణః సుఖం నేచ్ఛామి చైశ్వరమ్ ॥ ౩౪॥

త్వం కిమర్థమిహాయాతశ్చలయితుం మహాఖల ।

గచ్ఛ స్వ భవనం విప్ర గణేశే భక్తిఖణ్డక ॥ ౩౫॥

ఏవం తిరస్కృతస్తేన పారాశర్యో మహామునిః ।

ప్రహస్య గణపాకారో బభూవే తత్క్షణాన్ మునే ॥ ౩౬॥

జగద తం మహాభాగం శివదత్తం గజాననః ।

పశ్య మాం గణనాథం త్వం పరాశరసుతం మునే ॥ ౩౭॥

స దృష్ట్వా గణరాజం తం ప్రణనామ కృతాజ్ఞులిః ।

సాశ్రునేత్రోఽభవత్ సద్యో ననర్త ప్రేమవిహ్వలః ॥ ౩౮॥

దేహభావం సమాసాద్య తం పుపూజ గజాననమ్ ।

(Page ఖం. ౮ ఆ. ౨౯ పాన ౬౭)

ముదా యుతః ప్రతుష్టావ శివదత్తః కృతాజ్ఞులిః ॥ ౩౯॥

శివదత్త ఉవాచ ।

గణేశాయ నమస్తుభ్యం పరాశరాత్మజాయ తే ।

శివపుత్రాయ శేషస్య పుత్రాయ వై నమో నమః ॥ ౪౦॥

సర్వపుత్రాయ సర్వేషాం మాత్రే పిత్రే నమో నమః ।

భ్రాత్రే సుహృద్గణాయైవ స్నుషాదిషేషధారిణే ॥ ౪౧॥

అనన్తరూపిణే తుభ్యం నానాభోగవిహారిణే ।

భోగహీనాయ దేవాయ సురాయ తే నమో నమః ॥ ౪౨॥

అపారగుణధారాయ గుణానాం పతయే నమః ।

గణేశాయ పరేశాయ పూర్ణానందాయ తే నమః ॥ ౪౩॥

ఆదిమధ్యాన్తరూపైశ్చ స్త్ర్యే పాత్రే ప్రహారిణే ।

ఆదిమధ్యాన్తహీనాయ సాక్షిణే తే నమో నమః ॥ ౪౪॥

స్వానన్దపతయే తుభ్యం మూషకవాహనాయ చ ।

సిద్ధిబుద్ధిప్రదాత్రే తే సిద్ధిబుద్ధిపతే నమః ॥ ౪౫॥

యోగానాం పతయే తుభ్యం యోగశాన్తిస్వరూపిణే ।

గజాననాయ శాన్తిభ్యః శాన్తిదాత్రే నమో నమః ॥ ౪౬॥

పరేశాయ మహాదీనపాలకాయ నమో నమః ।

సర్వేభ్యః సుఖదాత్రే తే విఘ్నేశాయ నమో నమః ॥ ౪౭॥

కిం స్తౌమి త్వాం గణాధ్యక్ష వేదాః శాన్తిం గతాస్త్వయి ।
అతో నమో నమో నాథ తుష్టో భవ మహోదర ॥ ౪౮॥

రజాంసి స్వస్థితాస్తారా మేఘబిన్దూంశ్చ మానవః ।
గణయేత్ కోఽపి తే నాథ న గుణాన్ వర్ణితుం క్షమః ॥ ౪౯॥

ధన్యోఽహం సర్వభావైశ్చ యేన దృష్టో గజాననః ।
వేదాన్తాగోచరే గమ్యో యోగిభిశ్చ శివాదిభిః ॥ ౫౦॥

ఏవం స్తుత్వా గణేశానం ననామ మునిపుంజవః ।
తమువాచ గణాధీశః స్వభక్తం భక్తలోలుపః ॥ ౫౧॥

శ్రీగణేశ ఉవాచ ।
వరాన్ వృణు మహాభాగ యే తే చిత్తే దదామి తాన్ ।
ప్రసన్నోఽహం చ తే భక్త్యా స్తోత్రేణ మునిసత్తమ ॥ ౫౨॥

శివదత్త ఉవాచ ।
భక్తిం దేహి త్వదీయాం మే దృఢామవ్యభిచారిణీమ్ ।
నాన్యం యాచే గణాధీశ త్వత్పాదప్రవణో హ్యహమ్ ॥ ౫౩॥

శ్రీగణేశ ఉవాచ ।
మదీయా భక్తిరుగ్రా తే భవిష్యతి మహామతే ।
స్మృతిమాత్రేణ తే కార్యం భవిష్యతి సుసిద్ధిదమ్ ॥ ౫౪॥
త్వయా కృతమిదం స్తోత్రం మదీయం పఠనాన్నృణామ్ ।
శ్రవణాత్ సిద్ధిదం సర్వం భవిష్యతి నిరంతరమ్ ॥ ౫౫॥

యద్యదిచ్ఛతి తత్తత్తు సఫలం ప్రభవిష్యతి ।
స్తోత్రపాలేన విప్లవే మయి భక్తిప్రదం తథా ॥ ౫౬॥

ఏవముక్త్వాంఽతర్థధేఽసౌ గణేశో బ్రహ్మనాయకః ।
శివదత్తో గణేశానం సఞ్చిన్ద్య స్యాశ్రమే స్థితః ॥ ౫౭॥

సదా యోగీన్ద్రవన్ద్యః స బభూవే గాణపాగ్రణీః ।
అన్తే విఘ్నేశ్వరే యోగీ లీనో బభూవ శౌనక ॥ ౫౮॥

ఏవం వైశాఖజం ముఖ్యం వ్రతం సర్వార్థదం పరమ్ ।
కథితం తే మహాభాగ శ్రవణాత్ సర్వసిద్ధిదమ్ ॥ ౫౯॥

వైశాఖవ్రతసంయుక్తం శివదత్తచరిత్రకమ్ ।

యః పఠేచ్ఛుణుయాద్ వాఽపి స సర్వఫలభాగ్భవేత్ || ౬౦||

|| ఓం తత్సదితి శ్రీమదాన్వేయే పురాణోపనిషది శ్రీమన్మోద్గలే మహాపురాణే
అష్టమే ఖణ్డే ధూమ్రవర్ణచరితే వైశాఖమాసమాహాత్మ్యే శివభక్తిప్రదానం నామ
ఏకోనత్రింశోఽధ్యాయః || ౮.౨౯

(Page ఖం. ౮ అ. ౨౦ పాన ౬౮)

౮.౩౦ వైశాఖమాసమాహాత్మ్యే నానాజనోద్ధారవర్ణనం నామ త్రింశోఽధ్యాయః

|| శ్రీగణేశాయ నమః ||

సూత ఉవాచ ।

విశ్వావసుశ్చ నామ్నా కో ద్రావిడే వైశ్యయోనిజః ।
శ్రుత్వా వైశాఖమాహాత్మ్యం గాణేశం ముదితోఽభవత్ || ౧||

స కుటుమ్బపరో నిత్యం వ్యవసాయం చకార హ ।
స్నాత్వా వైశాఖమాసే తు దీపదానపరోఽభవత్ || ౨||

పూర్ణిమాయాం నిశాయాం స స్వగృహం గన్తుముద్యతః ।
వ్యవసాయం పరిత్యజ్య మార్గసంస్థో బభూవ హ || ౩||

తత్ర తం భక్షితుం కోఽపి రాక్షసః క్రూరరూపధృక్ ।
ఆయయౌ నగరస్యైవ వీధ్యాం విశ్వావసుం మునే || ౪||

తమాగతం సమాలోక్య విశ్వావసుః సువిహ్వలః ।
సస్మార గణపం చిత్తే పపాత భూతలే భయాత్ || ౫||

తమాలోక్య ధరాసంస్థం రాక్షసః సహసా మునే ।
జాతిస్మరో బభూవాఽపి రురోద తం ప్రమార్జయన్ || ౬||

తతో విశ్వావసుం వైశ్యం సావధానం క్షణార్ధతః ।
తం ప్రణమ్య మహాభాగం రాక్షసస్తు వచోఽబ్రవీత్ || ౭||

ధూమ్ర ఉవాచ ।

ధూమ్రనామానమేవం మాం విద్ధి వైశ్యకులోద్భవ ।
తవ దర్శనమాత్రేణ స్మరన్ జాతిం న సంశయః || ౮||

పూర్వజన్మని విప్రోఽహం సురుచిర్నామతోఽభవమ్ ।
విశ్వామిత్రకులే సంస్థః పాపకర్మపరాయణః || ౯||

మయా శూద్రాయ దీక్షా వై దత్తా పౌరాణికి పరా ।
 మాత్స్యీ స నిత్యమేవేదం పురాణమపఠన్ ముదా ॥ ౧౦॥
 బ్రాహ్మణైర్నిన్దితం తత్ర స్వధర్మదూషకం పరమ్ ।
 మృతం మాం యమదూతా వై గృహ్య జగ్ముః స్వమాలయమ్ ॥ ౧౧॥
 చిత్రగుప్త ఉవాచ౨థ యమం నీతివిశారదమ్ ।
 స్వధర్మనిరతశ్చాయం సదాచారయుతో౨భవత్ ॥ ౧౨॥
 మాత్స్యం స విప్రః శూద్రాయా౨శిక్షాపయత్ సుమన్దధీః ।
 బ్రహ్మణైర్వారితః పాపీ పాపకర్మపరో౨భవత్ ॥ ౧౩॥
 తచ్చుత్వా ధర్మరాజస్తమువాచ క్రోధసంయుతః ।
 మాం వీక్ష్య తాడ్యతాం దూతస్తథేతి స చకార హ ॥ ౧౪॥
 భుక్తభోగో౨హమత్యన్తం రాక్షసో వైశ్యసత్తమ ।
 జాతో౨త్ర క్షుధయా౨౨విష్టో భ్రమామి తు దివానిశమ్ ॥ ౧౫॥
 త్వాం దృష్ట్వా పూర్వపుణ్యేన జాతిస్మర ఇహో౨భవమ్ ।
 అధునా తారయస్వ త్వం మాం సంసారాన్ మహామతే ॥ ౧౬॥
 నోచేద్దేహపరిత్యాగం కరిష్యామి త్వదగ్రతః ।
 ఏవముక్త్యా ప్రణమ్యాదౌ రురోద రాక్షసో మహాన్ ॥ ౧౭॥
 తతో దయాయుతో వైశ్యస్తమువాచ సువిస్మితః ।
 కిం కరోమి వద ప్రాజ్ఞ ధూమ్ర తే తారణాయ మామ్ ॥ ౧౮॥
 ధూమ్ర ఉవాచ ।
 వైశాఖే దీపదానం త్వం కరోషి ధుణ్ణీసన్నిధౌ ।
 తద్భవం దేహి మే పుణ్యం తేన ముక్తో భవామ్యహమ్ ॥ ౧౯॥
 విశ్వావసురువాచ ।
 దీపదానం గణేశాగ్రే చేత్ కరోతి నరోత్తమః ।
 అపారం తద్భవం పుణ్యం న దాస్యామి కదాచన ॥ ౨౦॥
 తథాపి శృణు మే వాక్యమేకవర్తిజదీపతః ।
 యజ్ఞాతం తద్గృహాణ త్వం తేన ముక్తో భవిష్యసి ॥ ౨౧॥
 ఏవముక్త్యా దదౌ తస్మై పుణ్యం దీపసముద్భవమ్ ।
 ఏకవర్తికృతం పూర్ణం గణేశాగ్రే మహామునే ॥ ౨౨॥

తతస్తత్ర సమాయాతా విమానవరసంస్థితాః ।
గాణేశా రాక్షసం ధూమ్రం గృహ్య స్వానన్దమాయయుః ॥ ౨౩॥

ఏవం వ్రతస్య మాహాత్మ్యం వైశాఖే సమ్భవస్య చ ।
గాణేశానాం మహాభాగ తత్ర కిం వర్ణయామ్యహమ్ ॥ ౨౪॥

అన్యచ్చ శృణు విప్రరే వైశాఖమాసగం మహాత్ ।
చరిత్రం సర్వపాపఘ్నం శ్రవణాత్ పఠనాన్పూణామ్ ॥ ౨౫॥

(Page ఖం. ౮ అ. ౩౧ పాన ౬౯)

కశ్చిచ్ఛూద్రో మహాపాపీ గణేశాలయమాయయా ।
చౌర్యార్థం తత్ర రాత్రౌ స వస్త్రగ్రహణలాలసః ॥ ౨౬॥

సమీపే గణరాజస్య యయా వైశాఖమాసకే ।
దీపం తేజోవిహీనం స దదర్శ ధుణ్ణీసన్నిధౌ ॥ ౨౭॥

స వర్తిం చాలయామాస కృత్వా దీపం సుతేజసమ్ ।
వస్త్రగ్రహణసంసక్తో బభూవే జాతిదూషకః ॥ ౨౮॥

తతోఽకస్మాన్నరం తత్ర రాజ్ఞః కం చ సమాగతమ్ ।
దేవాలస్య రక్షణార్థం తం దృష్ట్వా స పపాల హ ॥ ౨౯॥

తతో హాహాకృతం తేన సద్యో లోకైః సమాగతైః ।
త్వైర్హతో యోజనే దూరం మృతో యామైర్హతోఽభవత్ ॥ ౩౦॥

భుక్త్వా నానావిధాం యామ్యాం యాతనాం యమసన్నిధౌ ।
సమాసితం యమః ప్రాహ తం శూద్రం క్రోధసంయుతః ॥ ౩౧॥

వర్తిస్త్యయా గణేశాగ్రే చాలితా దీపసంస్థితా ।
తేన ప్రకాశకస్తత్ర బభూవ సుఖదాయకః ॥ ౩౨॥

తస్య పుణ్యం త్వయా ప్రాప్తం తద్భోక్ష్యసి పురాఽథ వా ।
పాపాని వద పాపిష్ఠ కరిష్యామి త్వదీప్సితమ్ ॥ ౩౩॥

శూద్రో యమం జగదాథాఽఽదౌ పుణ్యం దేహి మే ప్రభో ।
భోక్తుం పశ్చాన్ మహాత్ పాపం తథేతి స చకార హ ॥ ౩౪॥

తతః స వైశ్యజో జాతో నామ్నా ధర్మప్రియో మహాన్ ।
నానాభోగయుతో నిత్యం యౌవనస్థో బభూవ హ ॥ ౩౫॥

గణేశభక్తోఽసౌ తత్ర ప్రీతియుక్తో మహామునే ।

దీపదానం విశేషేణ చకార హర్షసంయుతః || 3౬ ||

అన్తే పాపవిహీనః స జగామ గణనాయకమ్ |

బ్రహ్మభూతో బభూవాపి పూర్వసంస్కారభావతః || 3౭ ||

ఏవం కింఞ్చిచ్చ సంస్కారాదుద్ధరన్తి జనాదయః |

వైశాఖజాన్మ సన్దేహాః కతి తత్ర బ్రువే మునే || 3౮ ||

ఇదం వైశాఖమాసస్య చరిత్రం భుక్తిముక్తిదమ్ |

కథితం తే సమాసేన నానాభోగకరం పరమ్ || 3౯ ||

యః పఠేచ్ఛృణుయాద్వాఽపి స సర్వార్థయుతో భవేత్ |

అన్తే గణపతౌ లీనో భవేద్భావపరాయణః || ౪౦ ||

|| ఓం తత్సదితి శ్రీమదాన్వేయ పురాణోపనిషది శ్రీమన్మోద్గలే మహాపురాణే

అష్టమే ఖణ్డే ధూమ్రవర్ణచరితే వైశాఖమాసమాహాత్మ్యే నానాజనోద్ధారవర్ణనం నామ

త్రింశోఽధ్యాయః || ౮.3౦

౮.3౧ జాలన్ధరవధో నామైకత్రింశోఽధ్యాయః

|| శ్రీగణేశాయ నమః ||

సూత ఉవాచ |

అధునా శృణు మాహాత్మ్యం శ్రావణస్య సుఖప్రదమ్ |

గణనాథప్రియం విప్ర సమాసేన వదామ్యహమ్ || ౧ ||

రామో దాశరథిః శూరః సాక్షాద్విష్ణుః ప్రతాపవాన్ |

సభాసనగతస్తత్రాగతాన్ విప్రాన్మనామ హ || ౨ ||

పూజితాన్తేన తం సర్వే జగుర్లవణచేష్టితమ్ |

తద్వధార్థం వయం రామ యాతాస్తం జహి రాఘవ || 3 ||

తథేతి తానువాచాఽసౌ ద్విజాన్ పప్రచ్ఛ రాఘవః |

దుర్జయస్య జయః కేన భవిష్యతి చ మే ద్విజాః || ౪ ||

తతస్తం బ్రాహ్మణాః ప్రాహుర్గణేశస్యాభిషేచనమ్ |

సూక్తైర్గాణేశకైస్తేన విజయీ త్వం భవిష్యసి || ౫ ||

(Page ఖం. ౮ అ. 3౧ పాన ౭౦)

మానేషు శ్రావణో ముఖ్యః సమాగతోఽధునా ప్రభో |

విష్ణుశస్త్రీతిదోఽత్యన్తమమాయుక్తో వ్రతం కురు ॥ ౬ ॥
 ఏవముక్త్యా విధిం తస్మై కథయామాసురాదరాత్ ।
 గణేశమభజత్తత్ర శత్రుఘ్నః పరవీరహా ॥ ౭ ॥
 ఉపోషణసమాయుక్తః స్వయం దుగ్ధమభక్షయత్ ।
 అభిషేకపరో భూత్వా తోషయామాస విఘ్నపమ్ ॥ ౮ ॥
 మాసమాత్రం వ్రతం కృత్వా గణేశం నమ్య రాఘవః ।
 శత్రుఘ్నా బ్రాహ్మణైః సార్థం యయౌ లవణరాక్షసమ్ ॥ ౯ ॥
 త్రిశూలేన విహీనం సంరుద్య తం లక్ష్మణానుజః ।
 స్మృత్వా గణేశ్వరం దుష్టం జఘాన శరఘాతతః ॥ ౧౦ ॥
 మహోఽగ్రం పతితం యుద్ధం తయోః సర్వభయఙ్కరమ్ ।
 తతః ఖడ్గేన శత్రుఘ్నస్తస్య చిచ్ఛేద మస్తకమ్ ॥ ౧౧ ॥
 తతో దేవగణాః సర్వే పుష్పవృష్టిం ప్రచక్రే ।
 శత్రుఘ్నాపరి శత్రుఘ్నా జయ హేరమ్భ చాబ్రవీత్ ॥ ౧౨ ॥
 బ్రాహ్మణైః పూజితః సోఽపి ప్రణమ్య ద్విజపుంగ్గవాన్ ।
 ఆవాసం మథురాం తత్ర సుదేశాం తాం చకార హా ॥ ౧౩ ॥
 గతే కీయతి కాలే సంస్థాప్య పుత్రం మహామతిః ।
 మాఘురే రామచన్ద్రం తు యయౌ భక్తిపరాయణః ॥ ౧౪ ॥
 ఏవం శ్రావణమాసే వై గణేశస్య మహాత్మనః ।
 అనుష్ఠానఫలం ప్రోక్తం సర్వసిద్ధిప్రదాయకమ్ ॥ ౧౫ ॥
 అన్యత్త్వం శృణు మాహాత్మ్యం శ్రావణవ్రతజం మహాత్ ।
 జాలన్ధరవధార్థాయ యచ్ఛివేన కృతం పురా ॥ ౧౬ ॥
 జాలన్ధరేణ దైత్యేన జితం సర్వం చరాచరమ్ ।
 త్రైలోక్యాధిపతిః సోఽపి బభూవ వరదానతః ॥ ౧౭ ॥
 ఆసురం కర్మ సర్వత్ర కారయామాస దైత్యపైః ।
 న స్వాహా న స్వధా కుత్ర బభూవే భూమిమణ్డలే ॥ ౧౮ ॥
 ఏవం బహౌ గతే కాలే గృహీతుం పార్వతీం యయౌ ।
 జాలన్ధరస్తతో యుద్ధం బభూవే దేవదైత్యయోః ॥ ౧౯ ॥

దేవైః పరాజితా దైత్యాః పపలుస్తే దిశో దశ ।
 తతో జాలన్ధరః క్రుద్ధో యుయుధే శస్త్రధారకః ॥ ౨౦ ॥
 జితః శమ్భుః సురేశానైః పపాల భయసంకూలః ।
 అన్తర్దధే మహాశక్తిః స తతో విస్మితోఽభవత్ ॥ ౨౧ ॥
 స్వగృహం దైత్యరాజః స సమాగత్యాతివిహ్వలః ।
 కామబాణాభిభూతః సన్ సస్మార జగదమ్మికామ్ ॥ ౨౨ ॥
 న లేభే కుత్రచిచ్ఛర్మ నానాశితలజాతిషు ।
 జస్వాల కామజేనైవ వహ్నినా భృశదుఃఖితః ॥ ౨౩ ॥
 అథ దేవగణాః సర్వే పర్వతద్రోణిమాశ్రితాః ।
 విచారం తస్య నాశార్థం చక్రుర్జాలన్ధరస్య తే ॥ ౨౪ ॥
 తతో బృహస్పతిః ప్రాహ శక్కరాదీన్ సురేన్ద్రకాన్ ।
 శ్రావణే గణనాథస్యానుష్ఠానం కురుత ప్రియాః ॥ ౨౫ ॥
 తథేతి గురుణా యుక్తా దేవాః శమ్భుద్వదయోఽపరే ।
 మునయో గణనాథం వై దూర్వాభిరన్వతోషయన్ ॥ ౨౬ ॥
 దివా రాత్రౌ గణాధీశమభజన్తైకచేతసః ।
 సమాప్తే శ్రావణే మాసే భాద్రం యాత్రాం ప్రచక్రీరే ॥ ౨౭ ॥
 పశ్చిమ్భ్యాం పారణం కృత్వా ప్రణిపత్య గజాననమ్ ।
 ప్రేరితా ఆకాశగిరా తం మహాదైత్యమాయయః ॥ ౨౮ ॥
 యుద్ధం కృత్వా మహాఘోరం జలన్ధరేణ శక్కరః ।
 స్మృత్వా గజాననం చిత్తే త్రిశూలేన జఘాన తమ్ ॥ ౨౯ ॥
 స స్మృతః శివదేహీ తు లయం యయౌ మహాసురః ।
 దేవా మునియుతాః శమ్భుం తుష్టువుః పూజ్య భక్తితః ॥ ౩౦ ॥
 జాలన్ధరం మహాదైత్యమేవం జిత్వా సదాశివః ।
 స్థాపయామాస దేవాదీన్ స్వస్థానేషు యథా పురా ॥ ౩౧ ॥
 వర్ణాశ్రమయుతాంల్లోకాన్ చకార శక్కరః ప్రభుః ।
 (Page ఖం. ౮ అ. ౩౨ పాన ౭౧)
 నిత్యవచ్చావణే మాసేఽనుష్ఠానసంయుతోఽభవత్ ॥ ౩౨ ॥
 ఏకనిష్ఠతయా శమ్భుః సిషేవే గణనాయకమ్ ।

నిత్యం ధ్యానపరో భూత్వా తమేవాచింతయత్ ప్రభుమ్ || 33||

ఏవం శ్రావణమాసస్య వ్రతం తే కథితం మయా |
యేన వ్రతప్రభావేణ శముర్భిగ్యే జలస్థరమ్ || 3౪||

ఇదం యః శృణుయాన్నిత్యం శ్రావయేద్వా పఠేత్ స్వయమ్ |
ఇహ భుక్త్వాఽఖిలాన్ భోగానస్తే స్వానన్దమాప్పుయాత్ || 3౫||

|| ఓం తత్సదీతి శ్రీమదావ్యే పురాణోపనిషది శ్రీమన్మౌద్గలే మహాపురాణే
అష్టమే ఖణ్డే ధూమ్రవర్ణచరితే శ్రావణమాసమాహాత్యే జాలస్థరవధో నామైకత్రింశోఽధ్యాయః
|| ౮.3౦

౮.3౨ శ్రావణమాసమాహాత్యే గాలవసంశయనాశనం నామ
ద్వాత్రింశోఽధ్యాయః

|| శ్రీగణేశాయ నమః ||

సూత ఉవాచ |

అవస్థినగరీమధ్యే బభూవ బ్రాహ్మణోత్తమః |
గాలవః సర్వధర్మజ్ఞః సర్వశాస్త్రవిశారదః || ౧||

శాపానుగ్రహయోః శక్తస్తపస్తేజోయుతో మునిః |
చచార పృథివీం సర్వాం మునే యాత్రాపరః కదా || ౨||

స్వగురుం స సమాగమ్య విశ్వామిత్రం మహామునిమ్ |
యాత్రాం సమాప్య తత్రైవ సంస్థితోఽభూత్ సుశీలగః || 3||

గణేశభజనే సక్తం విశ్వామిత్రం తపోనిధిమ్ |
ఏకనిష్ఠతయా దృష్ట్వా తమువాచ కృతాఞ్జులిః || ౪||

గాలవ ఉవాచ |

పఞ్చభూతాత్మకో దేహో నశ్వరః సర్వసమ్మతమ్ |
దేహసంస్థం గణేశానం తం కథం భజనే ప్రభో || ౫||

యోగీన్ద్రాణాం గురుః సాక్షాత్త్వం బ్రహ్మపదధారకః |
బ్రహ్మభూతస్వభావం కిం త్యక్త్వా భజసి విఘ్నపమ్ || ౬||

అయం బ్రహ్మపతిః సాక్షాద్వేదేషు కథితోఽభవత్ |
కథం దేహధరః సోఽపి బభూవ చ గజాననః || ౭||

రుచ్యర్థం బ్రహ్మప్రాప్త్యర్థం సేవనం చాస్య ముఖ్యకమ్ |
 తదర్థం కథితం స్వామిన్ వేదైః కిం యోగినాం మతమ్ || ౮||
 గణేశపూజనేనైవ శుద్ధచిత్తో నరో భవేత్ |
 స్వల్పకాలేన యోగజ్ఞో యోగనిష్ఠో న సంశయః || ౯||
 సర్వత్రాత్మస్వభావేనైకాగ్రపృత్తిపరో యదా |
 త్యక్త్వా గజాననం తాత జడోన్మత్తాదివచ్ఛరేత్ || ౧౦||
 త్వం శాన్తియోగయుక్తః సన్నధునాఽపి గజాననమ్ |
 భజసే కిం మహాయోగిన్ లోకానాం సజ్జహాయ వా || ౧౧||
 సూత ఉవాచ |
 ఏవం వదంతమత్యంతం మునిర్నిర్భర్త్య గాలవమ్ |
 విశ్వామిత్రః స్వశిష్యం తమువాచ జ్ఞానదాయకః || ౧౨||
 విశ్వామిత్ర ఉవాచ |
 మూర్ఖోఽసి నైవ జానాసి గణేశం బ్రహ్మనాయకమ్ |
 సర్వవత్తం విశేషేణ త్వం మా జానీహి గాలవ || ౧౩||
 పఞ్చచిత్తమయీ బుద్ధిః స్వేచ్ఛయా దేహధారిణీ |
 నానాభ్రాన్తికరీ సిద్ధిర్భూభూవే సర్వదా తథా || ౧౪||
 తయోః స్వామీ గణేశానో దేహధారీ బభూవ హ |
 స్వేచ్ఛయా క్రీడనార్థాయ మాయాభ్యాం మాయికో యథా || ౧౫||
 దేహో జగన్మయో యస్య గజాకారం శిరః ప్రభోః |
 బ్రహ్మమయం తయోర్యోగే దేహధారీ గజాననః || ౧౬||
 (Page ఖం. ౮ అ. ౩౨ పాన ౬౨)
 యోగినాం హృదయే ఢుణ్ణిర్వర్తతే కథితో మయా |
 అజ్ఞానినాం నిరాకారః పఞ్చభూతాత్మకస్తథా || ౧౭||
 సగుణం నిర్గుణం భిన్నం గణేశస్య న విద్యతే |
 నోత్పత్తినాశభావశ్చ సర్వవన్మూర్ఛసత్తమ || ౧౮||
 అయం దేహయుతః ప్రోక్తః స్వేచ్ఛయా దేహవర్జితః |
 అస్తర్థాయ స్వమాత్మానం తిష్ఠతి యోగనాయకః || ౧౯||
 విశ్వం బ్రహ్మాయుతం సర్వం లయం గతం యదా మునే |

బ్రహ్మణస్పృతిసంజ్ఞే చ యోగే తన్మయభావతః ॥ ౨౦॥

నరకుఙ్కారరూపం తదభేదేన సమాస్థితమ్ ।

తత్ప్రాప్త్యర్థం విభిన్నం చ భవతి భక్తిలాలసమ్ ॥ ౨౧॥

యోగీ యోగబలేనైవ భవతి బ్రహ్మరూపగః ।

తథాపి బ్రహ్మసామర్థ్యం తస్య దేహా న విద్యతే ॥ ౨౨॥

బ్రహ్మణస్పృతిశబ్దార్థా సత్తా గాణేశదేహకే ।

వర్తతే సర్వదా తస్మాత్తం భజన్తే తు యోగినః ॥ ౨౩॥

ఏవముక్త్యా మహాయోగీ విశ్వామిత్రః ప్రతాపవాన్ ।

గాలవం తూష్టిమాభవేనాభజత్తం గణనాయకమ్ ॥ ౨౪॥

తమువాచ పునః శిష్యో గాలవః ప్రణీపత్య చ ।

నిద్దయస్వాత్మనాత్మానం సంశయస్యాపనుత్తయే ॥ ౨౫॥

గాలవ ఉవాచ ।

అఙ్గానేనావృతోఽహం త్వాం పృచ్ఛామి మునిసత్తమ ।

శిష్యం తారయ యోగేన యోగయుక్తం తథా కురు ॥ ౨౬॥

గణేశో యోగశాస్త్రిస్తో సదా యోగీన్ద్రసత్తమ ।

కథం దేవ ఇతి ఖ్యాతః కథితో వేదవాదిభిః ॥ ౨౭॥

దేవాః సత్త్వయుతా నాథ నరా రాజసతాం గతాః ।

తామసా అసురాః ప్రోక్తాస్త్రిలోకే వాసకారిణః ॥ ౨౮॥

ఏవం మే సంశయం స్వామిన్నుద సర్వఙ్జ తే నమః ।

యేన సంశయహీనోఽహం భజిష్యామి గజాననమ్ ॥ ౨౯॥

విశ్వామిత్ర ఉవాచ ।

దేవాః సత్త్వగుణేనైవ యుక్తాః స్వర్గనివాసినః ।

ఇన్ద్రాదయో న సన్దేహస్తేష్యిన్ద్రః పరమా గతిః ॥ ౩౦॥

బ్రహ్మణో దివసాస్తే తే లయం గచ్ఛన్తి నిత్యదా ।

అన్యే కర్మకరా దేవా భవన్తి మానవాః పునః ॥ ౩౧॥

కర్మణా లభతే స్థానం బ్రహ్మణః సృష్టికారిణః ।

కర్మరూపః స వై ప్రోక్తో న దేవసమతాం వ్రజేత్ ॥ ౩౨॥

పరమేష్ఠీ సమాఖ్యాతః పరా సేష్ఠిస్తదాత్మికా ।
 ఇష్ట్యాస్తస్మాన్ పరం కింఞ్చిల్లభ్యతే నైవ మానవైః ॥ 33॥
 శివో విష్ణుస్తథా భానుః శక్తిశ్చత్వార ఈశ్వరాః ।
 అభవన్ సత్యసంకల్పాః సగుణా నిర్గుణా ముదా ॥ 34॥
 గణేశో బ్రహ్మభూతో వై స్వేచ్ఛాచ్ఛారో మహామతే ।
 ఏవం భేదప్రకారేణ జ్ఞాతవ్యో నిశ్చయార్థిభిః ॥ 35॥
 దివు క్రీడాత్మకో ధాతుః పఠ్యతే మునిభిర్ముదా ।
 సర్వత్ర క్రీడనాద్దేవాః కథితాః సర్వపూజితాః ॥ 36॥
 స్వధర్మనిష్ఠజే స్వస్వకర్మణి క్రీడనే రతాః ।
 దేవా ఇన్ద్రముఖాస్తేన కథితాః శాస్త్రవాదిభిః ॥ 37॥
 సృష్ట్యా చరాచరం సర్వం తత్ర క్రీడతి నిత్యదా ।
 బ్రహ్మ తేన మునీన్ద్రైః స దేవ ఇత్యభిధీయతే ॥ 38॥
 అనన్తకోటిబ్రహ్మణ్ణాని రచిత్వా స్వమాయయా ।
 శివాదయశ్చ చత్వారస్తేషు క్రీడన్తి దేవకాః ॥ 39॥
 సత్యసంకల్పకత్వాద్వై ఈశ్వరాస్తే ప్రకీర్తితాః ।
 దేవాః క్రీడనభావాచ్చ సగుణనిర్గుణాదిషు ॥ 40॥
 అసత్ సత్ స మనేతీతి పరం సృష్ట్యా చతుర్విధమ్ ।
 విశ్వం విశ్వాత్మసంయుక్తం తత్ర క్రీడతి విఘ్నపః ॥ 41॥
 జగత్సు బ్రహ్మసు ప్రాజ్ఞైః క్రీడనాద్గణజాతిషు ।
 దేవో గణేశ్వరః ప్రోక్తః పశ్య వేదేషు వర్ణితమ్ ॥ 42॥
 (Page ఖం. ౮ అ. 32 పాన 23)
 అతో దేవసమానాస్తే న భవన్తి కదాచన ।
 బ్రహ్మాదయో మహాభాగా దేవశబ్దప్రధారకాః ॥ 43॥
 సూత ఉవాచ ।
 విశ్వామిత్రవచః శ్రుత్వా గాలవోఽత్యన్తవిస్మితః ।
 జగాద తం మహాభాగం సంశయేన సమన్వితః ॥ 44॥
 గాలవ ఉవాచ ।
 దేవా హవిర్బుజః సర్వే తద్వదిమే మహామతే ।

హవిర్భుజో మహేశాద్యా అభవన్ భాగమిశ్రితాః ॥ ౪౫॥

దైత్యాద్యైః కర్మనాశేన పీడితా ఆమరా యది ।
తదా శమాభ్యుదయస్తద్వదుపోషణయుతాః కృతాః ॥ ౪౬॥

తేన దేవసమానాస్తే దృశ్యస్తే నాఽత్ర సంశయః ।
వద సంశయనాశార్థం శిష్యం యోగీన్ద్రసత్తమ ॥ ౪౭॥

విశ్వామిత్ర ఉవాచ ।
అజ్ఞానాసురభావార్థైర్దేవా బ్రహ్మాదయః కిల ।
ఉపోషణయుతాః సర్వే కృతా దైత్యైర్భవన్త్యతః ॥ ౪౮॥

అథాఽన్యచ్ఛృణు తత్త్వం త్వం సర్వసంశయనాశనమ్ ।
ఖణ్డైశ్వర్యయుతా ఇన్ద్రాదయో దేవాః ప్రకీర్తితాః ॥ ౪౯॥

మన్వన్తరే గతే దేవా ఇన్ద్రాద్యా భాగవర్జితాః ।
దేహత్యాగం ప్రకుర్వన్తి తపసా ధ్యానశాలినా ॥ ౫౦॥

అన్యే దేవా భవన్తి స్మాన్యస్మిన్ మన్వన్తరే ముదా ।
ఇన్ద్రాద్యాస్తేన తే ప్రోక్తాః ఖణ్డైశ్వర్యాత్మకా మునే ॥ ౫౧॥

స్వస్వమన్వన్తరేష్యేవ తే భవన్తి హవిర్భుజః ।
నష్టే మన్వన్తరే దేవా హవిర్భాగవివర్జితాః ॥ ౫౨॥

తథా బ్రహ్మ స్వయం సాక్షాద్ధవిర్భాగధరో న చ ।
ద్విపరార్థమయం కాలం భునక్తి స హవిః ప్రభుః ॥ ౫౩॥

అత ఐశ్వర్యసంయుక్తః కల్పమాత్రం న సంశయః ।
కథమిన్ద్రాదికైరస్య సమతా భవతీత్యహో ॥ ౫౪॥

బుధైః స పరమేష్ఠీతి కథితశ్చేష్ఠిభక్షణామ్ ।
అఖణ్డైశ్వర్యసంయుక్తేష్ఠిశ్చ సర్వత్ర సమ్మతా ॥ ౫౫॥

శివాదయః సమాఖ్యాతా హవిర్భుజస్తతోఽధికః ।
అత ఐశ్వర్యసంయుక్తా అఖణ్డం హి హవిర్భుజః ॥ ౫౬॥

గాలవ ఉవాచ ।
హవిర్భుజః సమాఖ్యాతా దేవాః శాస్త్రేషు మానద ।
యజ్ఞభాగవిహీనత్వాత్ కథం దేవో గజాననః ॥ ౫౭॥

విశ్వామిత్ర ఉవాచ ।

యజ్ఞేషు వివిధేష్యేవ గణేశ ఆదిరుచ్యతే |
 పూజ్యస్తథా హవిరోభక్తై సర్వసిద్ధిప్రదాయకః || ౫౮ ||
 ఏకభాగాశ్రితా భావాద్గణేశ ఇతి కథ్యతే |
 సమూహానాం సమాయోగస్తత్ర కిం సంశయో మునే || ౫౯ ||
 వేదేషు గణరాజస్య యజ్ఞో భిన్నో నిరూపితః |
 బ్రాహ్మణస్పత్యసంజ్ఞస్తు హవిర్భుక్ తత్ర విఘ్నపః || ౬౦ ||
 ఏకభాగాశ్రితా దేవా విష్ణుశక్కురముఖ్యకాః |
 అతః స్వస్వపదేష్యేవ పూజనీయాః ప్రయత్నతః || ౬౧ ||
 సర్వకర్మసు విఘ్నేశ ఆదిపూజ్యః ప్రకీర్తితః |
 సర్వపూజ్యో మహావిఘ్న సమూహానాం ప్రపాలనాత్ || ౬౨ ||
 గాలవ ఉవాచ |
 పఞ్చ దేవాః సమానాశ్చ సగుణా నిర్గుణా మతాః |
 గణేశః సర్వపూజ్యాదిపూజ్యః కథం బభూవ హ || ౬౩ ||
 విశ్వామిత్ర ఉవాచ |
 సగుణా నిర్గుణాః ప్రోక్తా ఈశ్వరాః శమ్భుముఖ్యకాః |
 సత్యసంకల్పభావేన యోగరూపా న తేభవన్ || ౬౪ ||
 ఏకగుణాశ్రితాః సర్వే సగుణాః పరికీర్తితాః |
 మహాలయే లయం తే వై గచ్ఛన్తి గుణధారణాత్ || ౬౫ ||
 సగుణా నాశవస్తస్త్వే నిర్గుణా నాశవర్జితాః |
 యోగరూపాస్తయోర్యోగే శివాద్యాః సమ్మతా బుధైః || ౬౬ ||
 నరకుంజ్జరయోగత్వాత్ గణేశో యోగవాచకః |
 (Page ఖం. ౮ అ. 33 పాన ౭౪)
 సగుణో నిర్గుణః సోఽపి తాదృశస్తన్మయోభవత్ || ౬౭ ||
 యోగరూపః సదా దేవో సగుణో నిర్గుణోఽపి వా |
 స్వేచ్ఛయా ద్వివిధం సృష్ట్యా ఖేలతే భావవర్జితః || ౬౮ ||
 స్వానందనగరే సంస్థో దేహధారీ గజాననః |
 స్వానందస్య లయో నాస్తి వేదాదిషు విచారయ || ౬౯ ||
 అతోఽయం నాశహీనోఽపి దేహభృచ్ఛోభతే స్వయమ్ |

సగుణే యోగనాథశ్చాన్తర్థాయ నిర్గుణే రతః ॥ ౭౦॥

అన్తర్థాయ గణేశానో నిర్గుణం యోగశాన్తిదః ।

యోగరూపే రతః సద్యః స్వేచ్ఛయా నాత్ర సంశయః ॥ ౭౧॥

అతోఽయం జ్యేష్ఠరాజశ్చ కథితో వేదవాదిభిః ।

జ్యేష్ఠానాం జ్యేష్ఠభావాద్వై గతః సర్వాదిపూజ్యతామ్ ॥ ౭౨॥

పఞ్చచిత్తమయీ బుద్ధిః సిద్ధిర్భ్రాన్తిప్రదా మతా ।

తయోః స్వామీ గణేశానః సేవ్యతే మే హృది స్థితః ॥ ౭౩॥

ఏవముక్త్యా మహాయోగీ విరరామ మహామునే ।

గాలవః సంశయం త్యక్త్వా ప్రణనామ కృతాఞ్జాలిః ॥ ౭౪॥

॥ ౬౦ తత్సదితి శ్రీమదాన్వేయపురాణోపనిషది శ్రీమన్మోద్గలే మహాపురాణే

అష్టమే ఖణ్డే ధూమ్రవర్ణచరితే శ్రావణమాసమాహాత్మ్యే గాలవసంశయనాశనం నామ
ద్వాత్రింశోఽధ్యాయః ॥ ౮.౩౨

౮.౩౩ శ్రావణమాసమాహాత్మ్యవర్ణనం నామ త్రయస్త్రింశోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

సూత ఉవాచ ।

గణేశప్రాప్తికామార్థం గాలవో మునిసత్తమమ్ ।

పునః పప్రచ్ఛ సద్బుద్ధిర్వినియేన ద్విజోత్తమః ॥ ౧॥

గాలవ ఉవాచ ।

ద్రష్టుమిచ్ఛామి విఘ్నేశం తదుపాయం వద ప్రభో ।

తవాఞ్జావశగో భూత్వాఽఽచరిష్యామి తదేవ చ ॥ ౨॥

విశ్వామిత్ర ఉవాచ ।

ప్రాప్తం శ్రావణమాసం త్వం విద్ధి గాలవ సౌఖ్యదమ్ ।

తత్రానుష్ఠానభావేన గణేశం పశ్య సిద్ధిజ ॥ ౩॥

ఏవముక్త్యా దదౌ తస్మై మన్తమేకాక్షరం మునిః ।

తం ప్రణమ్య మహావిప్రం గాలవస్తాదృశే రతః ॥ ౪॥

శ్రావణే గణపం ధ్యాత్వా పురశ్చరణతత్పరః ।

జజాప మన్తరాజం స విధియుక్తం విధానవిత్ ॥ ౫॥

పయో భుక్త్వా గణేశానం తోషయామాస గాలవః ।

సదా ధ్యానపరో భూత్వా చింతయంతం మహామతిః ॥ ౬॥

అమాయాం గణరాజస్తు యయౌ భక్తినియన్త్రితః ।

సిద్ధిబుద్ధియుతో విప్రం సింహగః సర్వభావవితే ॥ ౭॥

తమాగతం సమాలోక్య గాలవః ప్రేమసంయుతః ।

సముత్థాయ ప్రణమ్యాదౌ పుపూజ విఘ్ననాయకమ్ ॥ ౮॥

పునః ప్రణమ్య సర్వేశం తుష్టావ స కృతాంజ్ఞులిః ।

సాశ్రునేత్రో గణాధ్యక్షం సర్వసిద్ధిప్రదాయకమ్ ॥ ౯॥

గాలవ ఉవాచ ।

అమేయమాయామయరూపధారిణే మాయావిహీనాయ పరాత్పరాత్మనే ।

యోగాయ యోగేశ సుయోగదాయినే విఘ్నేశ్వరాయైవ నమో నమః ప్రియ ॥ ౧౦॥

అచిన్త్యరూపధారాయ విఘ్నేశాయ నమో నమః ।

సింహగాయ చతుర్బాహుధారకాయ సురూపిణే ॥ ౧౧॥

స్వానన్దనగరస్థాయినే సదా స్వానన్దరూపిణే ।

అనన్తవిభవాయైవ హేరమ్బాయ నమో నమః ॥ ౧౨॥

లమ్బోద్దరాయ దేవాయ దేవదేవేశరూపిణే ।

(Page ఖం. ౮ అ. 33 పాన ౭౫)

అసురాణాం నిహన్త్రే చ అసురాయ నమో నమః ॥ ౧౩॥

సిద్ధిబుద్ధివిలాసస్య కారిణే బ్రహ్మరూపిణే ।

బ్రహ్మకారశరీరాయైకదన్తాయ నమో నమః ॥ ౧౪॥

సగుణాయ నమస్తుభ్యం నిర్గుణాయ గుణాత్మనే ।

సదా శాన్తిప్రదాత్రే తే ధూమ్రవర్ణాయ తే నమః ॥ ౧౫॥

పాశాఙ్కుశధరాయైకదన్తాభయప్రధారిణే ।

నాభిశేషాయ సర్వాదౌ పూజ్యాయ తే నమో నమః ॥ ౧౬॥

కిం స్తౌమి త్వం గణాధ్యక్ష యత్ర వేదా విసిస్మిరే ।

అతో నమనమాత్రేణ ప్రసన్నో భవ విఘ్నప ॥ ౧౭॥

సూత ఉవాచ ।

ఏవం స్తుత్వా గణేశానం ననర్త ప్రేమవిహ్వలః ।

ధన్యోఽహం కృతకృత్యోఽహముచ్చరంశ్చ పునః పునః ॥ ౧౮ ॥

తమువాచ గణాధీశో వరాన్ వరయ గాలవ ।

దాస్యామి శ్రావణస్యైవ వ్రతేన తుష్టిమాగతః ॥ ౧౯ ॥

త్వయా కృతమిదం స్తోత్రం భవేత్ సర్వార్థదాయకమ్ ।

పఠతాం శృణ్వతాం విప్ర మద్భక్తివృద్ధికారకమ్ ॥ ౨౦ ॥

ధనధాన్యప్రదం పూర్ణం భుక్తిముక్తిప్రదాయకమ్ ।

ఆరోగ్యాదికరం చాస్తు బ్రహ్మశ్రద్ధా ప్రవర్ధనమ్ ॥ ౨౧ ॥

ఏవముక్త్యా గణేశానో విరరామ మహామతే ।

గాలవస్తం ప్రణమ్యాదౌ జగాద కరసముపటః ॥ ౨౨ ॥

గాలవ ఉవాచ ।

భక్తిం దేహి త్వదీయాం మే గాణపత్యం కురు ప్రభో ।

యోగం శాన్తిప్రదం పూర్ణం నాన్యం యాచే గజానన ॥ ౨౩ ॥

తథేతి తమథోక్త్యాఽసౌ గణేశోఽతరథీయత ।

గాలవః ఘోదసంయుక్తో వియోగాద్గణపస్య తు ॥ ౨౪ ॥

తతో జగామ విప్రేన్ద్రం విశ్వామిత్రం ననామ సః ।

వృత్తాన్తం కథయామాస సోఽపి సంహర్షితోఽవదత్ ॥ ౨౫ ॥

విశ్వామిత్ర ఉవాచ ।

ధన్యోఽసి కృతకృత్యోఽసి మాన్యోఽసి మే మహామునే ।

సచ్ఛిష్యేణ త్వయా పుత్ర తారితోఽహం న సంశయః ॥ ౨౬ ॥

ఏవం ప్రశంసితో విప్రో విశ్వామిత్రేణ గాలవః ।

తం ప్రణమ్య యయౌ సోఽపి స్వేచ్ఛాచారీ యథా తథా ॥ ౨౭ ॥

సదా గణపతిం భక్త్యాఽభజదనన్యచేతసా ।

గాలవో యోగివన్ద్యశ్చ బభూవ పరమార్థవిత్ ॥ ౨౮ ॥

గాణేశాని జగామాసౌ క్షేత్రాణి గణపే రతః ।

అన్తే మయూరక్షేత్రే తు వాసం చకార హర్షితః ॥ ౨౯ ॥

తత్త్రివ గణనాథం సోఽభజద్భావసమన్వితః ।

క్షేత్రసన్యాసవిప్రైశ్చ పూజితోఽకథయత్ కథాః ॥ ౩౦ ॥

ఇదం గాలవమాహాత్మ్యం కథితం పాపనాశనమ్ ।

పరనాచ్ఛవణాత్ సర్వసిద్ధిదం జన్తవే భవేత్ || 3౧||

అన్యచ్ఛృణు చరిత్రం యత్ సర్వసౌఖ్యకరం మునే |
మహారాష్ట్రేంఽత్యజః కశ్చిచ్ఛ్రావ శ్రావణస్య చ || 3౨||

మాహాత్మ్యం గణనాథస్య భక్త్యాశ్రితం ద్విజాత్ పురా |
తత్ర చిత్తం సమాసీయ గణరాజపరోఽభవత్ || 33||

ఆగతే శ్రావణే మాసే స్నాత్వా దేవాలయే స్థితమ్ |
ననామ నియమేనైవ నిత్యం భక్తిసమన్వితః || 3౪||

తతః స్వవ్యవసాయేషు కుటుమ్బపోషణే రతః |
చకార వివిధాన్ కామాంట్లోకానాం ద్రవ్యకారణాత్ || 3౫||

సమాప్తే శ్రావణే మాసే మృతం తం దైవయోగతః |
ప్రగృహ్య గాణపా జగ్ముః స్వాలయం హర్షసంయుతాః || 3౬||

మార్గే సజ్జచ్ఛతస్తస్యాజ్ఞాద్వాయుః సహసాఽఽయయౌ |
పశ్చాచౌరశరీరాజ్ఞే పస్పర్శ దైవయోగతః || 3౭||

చౌరాణాం బుద్ధిభేదోఽథ బభూవే తేన తే పునః |
ఊచుః పరస్పరం చౌరాః పాపకర్మపరాయణాః || 3౮||

(Page ఖం. ౮ అ. ౨౨ పాన ౭౬)

చౌరా ఊచుః |

నిత్యం పాపసమాచారా వయం చౌర్యపరాయణాః |
లోకేభ్యో దుఃఖదాః పూర్ణా కా గతిర్వో భవిష్యతి || 3౯||

పాపినాం నరకేష్వేవ గతిర్దుఃఖతరా భవేత్ |
యమస్య యాతనా తత్ర దుఃసహా నాత్ర సంశయః || ౪౦||

నరకే వాసినో నిత్యం భవిష్యామో వయం యతః |
అతః పరం న కర్తవ్యం చౌర్యం చౌరాః కదాచన || ౪౧||

ఏవం నిశ్చత్య మార్గే తే వనస్థే సంస్థితా ముధా |
తత్రాఽకస్మాత్ సమాయాతా బ్రాహ్మణా దశ తాపసాః || ౪౨||

తాన్ దృష్ట్వా గోభిరానన్దసంయుక్తాన్ పాపనిశ్చయాః |
చౌరాః ఖడ్గధరా యాతా హస్తుం తాంస్తే ద్విజా జగుః || ౪3||

ద్విజా ఊచుః |

కిమర్థం శస్త్రసంయుక్తాశ్చైరా యూయం సమాగతాః ।

గావో గ్రాహ్యః సుఖేనైవ వయం గచ్ఛామహే పునః ॥ ౪౪॥

మా హింసాం కురుత ప్రాజ్ఞా బ్రాహ్మణవధసంశ్రితామ్ ।

బ్రహ్మహత్యాభవం పాపం వజ్రితేపసమం భవేత్ ॥ ౪౫॥

తేషాం తద్వచనం శ్రుత్వా చౌరాస్తాన్ ఖడ్గధారకాః ।

ఊచుర్నియమ్య స్వాత్మానం పాపత్రాసభయాతురాః ॥ ౪౬॥

చౌరా ఊచుః ।

బ్రహ్మహత్యాభవం పాపం తత్ కీదృక్ యాతనాప్రదమ్ ।

కనోపాయేన పాపాని లయం గచ్ఛన్తి భో ద్విజాః ॥ ౪౭॥

వయం పాపసమాచారా జన్మాదారభ్య నిత్యదా ।

నానావిధాని పాపాని కుర్మహే చాధునావధిమ్ ॥ ౪౮॥

చరామ కిం వయం చౌరాస్తదర్థం పాపనాశకమ్ ।

ఉపాయం తద్వదధ్యం నో దయయా బ్రాహ్మణోత్తమాః ॥ ౪౯॥

చౌరాణాం వచనం శ్రుత్వా బ్రాహ్మణాస్తానథాబ్రువన్ ।

విస్మితా భయసంయుక్తా లోకోద్ధారపరాయణాః ॥ ౫౦॥

బ్రాహ్మణా ఊచుః ।

అనుతాపేన పాపాని నశ్యన్తి చౌరనాయకాః ।

అతః పరం చ పాపాని మా చరధ్యం తదా కిల ॥ ౫౧॥

శ్రావణే గణనాథం తే సేవధ్యం బ్రహ్మనాయకమ్ ।

తేన పాపవిహీనాశ్చ గమిష్యథ పరాం గతిమ్ ॥ ౫౨॥

ఏవముక్త్యా మహాభాగాస్తాననుజ్ఞాప్య తే యయుః ।

బ్రాహ్మణాః స్వాశ్రమం గోభిర్యుక్తా హర్షసమన్వితాః ॥ ౫౩॥

సమీపే శ్రావణం మాసం సమాగతం విలోక్య తే ।

చౌరాః స్వగృహమాగత్య గణేశమభజన్ పరమ్ ॥ ౫౪॥

స్నాత్వా ప్రాతర్గణేశానం ప్రణమ్య భావసంయుతాః ।

ప్రదక్షిణపరాః సర్వే ప్రహరం హ్యభవన్ మునే ॥ ౫౫॥

తే చ ఏకభుజః సర్వే బ్రహ్మచర్యపరాయణాః ।

మాసమాత్రం వ్రతం చక్రుః సాధవస్తే బభూవిరే ॥ ౫౬॥

ఇహ భుక్త్వాఽఖిలాన్ భాగానస్తే స్వానన్దమాయయుః ।

ఏవం నానా జనా విప్ర శ్రావణే లేభిరే గతిమ్ ॥ ౫౭॥

తేషాం చరిత్రకం పూర్ణం కథనే నైవ శక్యతే ।

కిశ్చిన్నియమయుక్తానాం కా కథా వ్రతకారిణామ్ ॥ ౫౮॥

ఏవం శ్రావణమాహాత్యం గాణపత్యపదప్రదమ్ ।

కథితం మునిశార్దూల సమాసేన సుఖప్రదమ్ ॥ ౫౯॥

శృణుయాచ్ఛ్రావయేద్వాఽపి పఠేద్యో స లభేత్ పదమ్ ।

గాణేశం వివిధాన్ భోగాన్ భుక్త్వాఽతే మునిసత్తమ ॥ ౬౦॥

॥ ఓం తత్సదితి శ్రీమదాన్వేయ పురాణోపనిషది శ్రీమన్మౌద్గలే మహాపురాణే

అష్టమే ఖణ్డే ధూమ్రవర్ణచరితే శ్రావణమాసమాహాత్యవర్ణనం నామ త్రయస్త్రింశోఽధ్యాయః

॥ ౮.33

(Page ఖం. ౮ అ. 3౪ పాన ౭౭)

౮.3౪ మలమాసమాహాత్యే దధీచిధౌమ్యసంవాదో నామ చతుస్త్రింశోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

సూత ఉవాచ ।

మలమాసభవం చిత్రం చరిత్రం కథయామ్యహమ్ ।

సంక్షేపేణ మునిశ్రేష్ఠ శృణు సర్వార్థదాయకమ్ ॥ ౧॥

కలికల్మషరూపేణ మలేన పీడితాః సురాః ।

శరణం కేశవస్యైవ యయుర్విప్రేన్ద్రముఖ్యకైః ॥ ౨॥

స్తుత్వా నానావిధైస్తోత్త్రింష్ఠుం ధర్మప్రపాలకమ్ ।

ఘోరం కలిభవం పాపం తదర్థమబ్రువన్ వచః ॥ 3॥

దేవర్షయ ఊచుః ।

లేశమాత్రేణ ధర్మస్తు సంస్థితోఽధర్మసంహతః ।

తేనోపోషణసంయుక్తాన్ రక్షస్వ శరణార్థినః ॥ ౪॥

కలినా పాపరూపేణ జనార్దన జితా వయమ్ ।

పుథివీం త్వమపి త్యక్త్వా కిం స్థితోఽసి మహాప్రభో ॥ ౫॥

తేషాం తద్వచనం శ్రుత్వా తానువాచ స్వయం హరిః ।

మేఘగమ్భిరయా వాచా సర్వేషాం పాలకః ప్రభుః ॥ ౬ ॥

హరిరువాచ ।

మా భయం దేవవిప్రాద్యాః కురుతాహం న సంశయః ।

కరిష్యామి భవత్ కార్యం కలిం జిత్వా సుదుర్జయమ్ ॥ ౭ ॥

ఏవముక్త్వా మహావిష్ణుర్దేవర్షీన్ విససర్జ హ ।

విచారమకరోచ్ఛిత్రే దృష్ట్వా ఘోరం కలేర్బలమ్ ॥ ౮ ॥

కలిమలప్రణాశార్థం సమర్థం చిన్త్య మాధవః ।

ఆయయా మయూరక్షేత్రే తపోర్థం గణపే రతః ॥ ౯ ॥

మలమాసం సమాసాద్య నానామలనికృన్తనమ్ ।

గాణేశపశ్చుకం పూజ్యం వ్రతం చకార మాసజమ్ ॥ ౧౦ ॥

ఘృతభుక్ గణనాథం సోఽసేవయద్యత్నసంయుతః ।

ఉషఃస్నాత్వా యథాన్యాయం చకార ధుణ్ణీచిన్తనమ్ ॥ ౧౧ ॥

ఢోణ్ణం మాసవ్రతం కృత్వా పరిపూర్ణం జనార్దనః ।

పారణం బ్రాహ్మణైః సార్థం నిశి నిద్రాయతోఽభవత్ ॥ ౧౨ ॥

స్వప్నే దదర్శ విఘ్నేశం ధూమ్రవర్ణం గజాననమ్ ।

అశ్వవాహం ద్విహస్తాభ్యాం ఖడ్గచర్మధరం హరిః ॥ ౧౩ ॥

స ఉవాచ మహావిష్ణుం స్వభక్తం భక్తపాలకః ।

మేఘగమ్భిరనాదేన హర్షయన్ హర్షవర్ధనః ॥ ౧౪ ॥

శ్రీగణేశ ఉవాచ ।

నానామలప్రణాశార్థం మలమాసవ్రతం చరేత్ ।

తదేవ సుకృతం విష్ణో త్వయా మద్భక్తికారిణా ॥ ౧౫ ॥

మలమాసస్య దేవోఽహం ధుణ్ణయిత్వా విశేషతః ।

హరామి మలసమ్భూతం దుఃఖం పాపమయం పరమ్ ॥ ౧౬ ॥

అతస్త్యమీదృశో భూత్వా మాం స్మృత్వా హృది భక్తితః ।

కలిం జేష్యసి దేవేశ ధర్మం సంస్థాపయిష్యసి ॥ ౧౭ ॥

ఏవముక్త్వా గణేశానస్తతోఽర్ధానమాకరోత్ ।

ప్రబుద్ధః కేశవోఽత్యన్తం స్మృత్వా హర్షయతోఽభవత్ ॥ ౧౮ ॥

ప్రణమ్య స మయూరేశం ధృత్వా వేషం నరాధికమ్ |
 అశ్వగః శ్యామవర్ణస్థో బభూవ ఖడ్గధారకః || ౧౯ ||
 కల్కిర్నామ్నా మహాబాహుః స్మృత్వా విఘ్నేశ్వరం హృది |
 స్వాఙ్గాన్నానావిధాం నేనా కల్ప్య దుష్టవధే రతః || ౨౦ ||
 నానా జనహృదిస్థః స కలిః ప్రయత్నసంయుతః |
 తం జేతుం యయతే స్మాఽపి హీనవీర్యో బభూవ హా || ౨౧ ||
 తతో ధర్మయుతాంల్లోకాంశ్చకార స జనార్దనః |
 హత్వా దుష్టాన్ మహాఘోరానానాయ్య బ్రాహ్మణోత్తమాన్ || ౨౨ ||
 ఏవం కృత్వాంఽతర్దధేఽసౌ స్తుతో దేవర్షిభిర్హరిః |
 వికుణ్ఠమగమత్ సద్యో హర్షనిర్భరమానసః || ౨౩ ||
 శౌనక ఉవాచ |
 ధూమ్రవర్ణావతారాఖ్యో గణేశః కలినా పురా |
 యుయుధే తం విజిత్వా స కలిం కృతమధారయత్ || ౨౪ ||
 కల్కిర్విష్ణుస్తథా దుష్టం కలిం జిగ్యే తథాఽధునా |
 వర్జితం తత్ర కిం ముఖ్యం ద్వివిధం సంశయప్రదమ్ || ౨౫ ||
 సూత ఉవాచ |
 మహాఘోరస్వరూపోఽయం కలిః స్పష్టః స్వయమ్భువా |
 పాపనేనాసమాయుక్తో జిగ్యే ధర్మం క్షణే క్షణే || ౨౬ ||
 తన్నాశార్థం విశేషేణ దేవా మునిగణాస్తస్థా |
 నానావతారరూపైస్తం జయన్తి స్మ ప్రయత్నతః || ౨౭ ||
 గణరాజస్య తదపి వరేణ మూలవర్జితః |
 కలిర్న జాయతే విప్ర పునర్వృద్ధిం ప్రయాతి సః || ౨౮ ||
 దశవర్షవయోయుక్తా నారీ గర్భవతీ భవేత్ |
 గృహే గృహే తథా త్రింశత్ పరమాయుర్భవేన్నృణామ్ || ౨౯ ||
 వర్ణసంకీర్తనాపాశ్చ జనాః సర్వే ధరాతలే |
 సార్థకభాగో విశ్వస్థో భవేద్ధర్మో మహామునే || ౩౦ ||
 తదా విష్ణుః సురాద్యైః సమ్ప్రార్థితః కల్కిరూపధృక్ |
 జిత్వా కలిం పునః సోఽపి ధర్మం సంస్థాపయేత్ పరమ్ || ౩౧ ||

యదా పఞ్చ వయో వర్షా నారీ గర్భవతీ భవేత్ |
 షోడశాబ్దపరం చాయుర్మానవానాం గృహే గృహే || 3౨||
 మహాఘోరం కలిం వీక్ష్య కస్మిన్ కల్పే శివాదయః |
 తం జేతుం న సమర్థాశ్చ బభూవుర్విష్ణుముఖ్యకాః || 33||
 విశ్వాధర్మాత్ర రూపేణ ధర్మస్త్విష్టేధరాతలే |
 హాహాకారరవైర్యుక్తా జనాస్తత్ర సుదుఃఖినః || 3౪||
 తదా విఘ్నేశ్వరం సర్వే గచ్ఛన్తి స్మ శరణ్యకమ్ |
 ధూమ్రవర్ణో గణాధ్యక్షో కలిం జిగ్యే సుదుర్జయమ్ || 3౫||
 పునర్ధర్మం సమాస్థాప్య కృతం తథా మహామునే |
 ఏవం కలిబలం దృష్ట్వాఽవతారం కురుతే స్మ చ || 3౬||
 ఏవం మలభవే మాసే వ్రతం కృత్వా జనార్దనః |
 జిగ్యే కలిమలం పూర్ణం మహాపాపౌఘరూపిణమ్ || 3౭||
 అన్యచ్ఛృణు మహావిప్ర మాహాత్యుం మలసమ్భవమ్ |
 ధౌమ్యః సౌమ్యతపోయుక్తో బభూవ పరమద్యుతిః || 3౮||
 స యయౌ యోగప్రాప్త్యర్థం దధీచిం యోగపారగమ్ |
 తం ప్రణమ్య విసీతాత్మా సంస్థితస్తేన పూజితః || 3౯||
 ఉవాచ తం మహాభాగం దధీచిం మునివన్దితమ్ |
 కృతాఙ్జులిర్నతో భూత్వా ధౌమ్యశ్చ తపతాం వరమ్ || ౪౦||
 ధౌమ్య ఉవాచ |
 తపసా స్వర్గభోగశ్చ లభ్యతే సర్వజన్తభిః |
 బ్రహ్మభూయప్రదం విప్ర తపో నైవ ప్రకీర్తితమ్ || ౪౧||
 అతో మాం శాధి తం యోగిన్ యోగం శాన్తిపదప్రదమ్ |
 సంసాధ్య కృతకృత్యోఽహం భవిష్యామి విశేషతః || ౪౨||
 బ్రహ్మణి తన్మయా విప్ర కథ్యన్తే బ్రాహ్మణా బుధైః |
 అతో మాం బ్రాహ్మణం పూర్ణం కురుష్వ కృపయా విభో || ౪3||
 ధౌమ్యస్య వచనం శ్రుత్వా హర్షయుక్తో మహామునే |
 దధీచిన్తం మహాభాగం జగాద హర్షసంయుతః || ౪౪||
 దధీచిరువాచ |

బ్రహ్మ నానా విధం ప్రోక్తం వేదాదిషు విశేషతః ।
గాణేశం తేషు ముఖ్యం చ బ్రహ్మణాం బ్రహ్మదాయకమ్ ॥ ౪౫॥

అహం పురా తపోనిష్ఠః క్షుపం రాజశిరోమణిమ్ ।
స్పర్ధయిత్యా మహాభాగాఽభవం శైవో నిరన్తరమ్ ॥ ౪౬॥

క్షుపార్థమాగతం విష్ణుం జిత్యా యోగపరాయణః ।
బ్రహ్మణి సహజే విప్ర సంస్థితోఽహం సుసౌఖ్యదే ॥ ౪౭॥

తత్ర స్వాధీనభావం చ దృష్ట్వా శ్రాన్తోఽభవం పురా ।
స్వాధీనత్వం పరాధీనత్వం బ్రహ్మణి న దృశ్యతే ॥ ౪౮॥

తతోఽహం శాన్తిప్రాప్త్యర్థం శక్జరం చాగమం ప్రభుమ్ ।
తం ప్రణమ్య మహాదేవమన్తవం వివిధైః స్తవైః ॥ ౪౯॥

తతో మామబ్రవీచ్ఛమ్భుః స్మయమాన ఇదం వచః ।
కిమర్థమాగతో విప్ర దధీచే వద సామ్ప్రతమ్ ॥ ౫౦॥

శివస్య వచనం శ్రుత్వా హర్షయుక్తో మహాదరాత్ ।
పునః ప్రణమ్య విశ్వేశం కృతాంజ్ఞలిపుటోఽవదమ్ ॥ ౫౧॥

(Page ఖం. ౮ అ. 3౪ పాన ౭౯)

దధీచిరువాచ ।
నమస్తే శక్జరాయైవ శివాయ సుఖవాదినే ।
బ్రహ్మణే సహజాయైవ నేతిరూపప్రధారిణే ॥ ౫౨॥

స్వామిన్నవ్యక్తగోఽహం తు బ్రహ్మప్రాప్త్యర్థమాదరాత్ ।
ఘోరం సహజజం తత్ర భావం దృష్ట్వాఽతివిస్మితః ॥ ౫౩॥

స్వాధీనత్వం కథం తత్ర సహజే బ్రహ్మణి ప్రభో ।
స్వాధీనాన్న పరం బ్రహ్మ లభ్యతే యోగసేవయా ॥ ౫౪॥

స్వాధీనత్వం పరాధీనత్వం బ్రహ్మణి న దృశ్యతే ।
కథం స్వాధీనజం మోహం దధతే సహజాత్మకమ్ ॥ ౫౫॥

అహం శైవః సదా నాథం త్వాం జానామి పరాత్పరమ్ ।
అతస్త్వాం శరణం యాతః శాన్తియోగం వదస్వ మామ్ ॥ ౫౬॥

శ్రీశివ ఉవాచ ।
సమ్యక్ పృష్టం త్వయా విప్ర సర్వేభ్యః సుఖదాయకమ్ ।

కథయామి మహాయోగం బ్రహ్మ తన్మయతాకరమ్ || ౫౭ ||

స్వాధీనం త్రివిధం తాత వర్తతే న కదాచన |

తురీయం సహజం బ్రహ్మ స్వాధీనం నాత్ర సంశయః || ౫౮ ||

చతుర్ణామత్ర సంయోగే స్వానన్దః పరికీర్తితః |

స్వసంవేద్యేన యోగేన లభ్యతే యోగిభిః పరః || ౫౯ ||

పంచభిర్వర్జితో యోగో హ్యయోగ ఇతి కథ్యతే |

న తత్ర బ్రహ్మణాం యోగో జగతాం జాయతే కదా || ౬౦ ||

తయోర్యోగే మహాయోగిన్ శాన్తియోగః ప్రకీర్తితః |

పంచుచిత్తభవం భావం త్యక్త్వా శాన్తిమవాప్స్యసి || ౬౧ ||

అహం గణేశరూపశ్చ భిన్నత్వం మే న వర్తతే |

సదా సంయోగతా కుత్రాఽయోగతా బ్రాన్తిదా భవేత్ || ౬౨ ||

పంచుచిత్తమయీ బుద్ధిః సిద్ధిర్భ్రాన్తికరీ మతా |

మాయే త్యక్త్వా స్వయం చిన్తామణిః సాక్షాద్భవిష్యసి || ౬౩ ||

ఏవముక్త్వా స్వయం మహ్యం దదౌ శమ్భుర్మహామనుమ్ |

ఏకాక్షరం గణేశస్య తేనాహం బ్రామితోఽవదమ్ || ౬౪ ||

త్రైవోఽహం సతతం నాథ కిం మాం వదసి మానద |

గణేశోపాసనం కేన మార్గేణ తం భజామ్యహమ్ || ౬౫ ||

శివ ఉవాచ |

గణాః సమూహరూపాస్తాంస్తద్రూపాన్ భావయాధునా |

సహజానాం సమాయోగే గణోఽహం గణపస్య వై || ౬౬ ||

గణేశాకారభావేన గణాః సర్వే విచారయ |

తత్ర కిం వ్యభిచారస్తే భవతే వద సామ్ప్రతమ్ || ౬౭ ||

ఏవముక్త్వా స్వయం శమ్భుర్విరరామ మహామతే |

అహం సంశయహీనస్త్యం ప్రణమ్య వనగోఽభవమ్ || ౬౮ ||

శమ్భునా కథితం యోగం సాధయిత్వా పరాత్ పరమ్ |

యోగశాన్తియుతోఽహం తు జాతః శమ్భుప్రసాదతః || ౬౯ ||

సదా శాన్తిసమాయుక్తో భజామి ద్విరదాననమ్ |

గురురూపధరం శమ్భుం గాణపత్యోఽహమాదరాత్ || ౭౦ ||

ఏతత్తే కథితం సర్వం బ్రహ్మభూయకరం పరమ్ ।
త్వమపి గణరాజం తం భజస్వ భావసంయుతః ॥ ౭౧॥

ఏవముక్త్యా దదౌ తస్మై గాణేశం షోడశాక్షరమ్ ।
మన్తం దధీచిః ప్రేక్షా సంయుతః సకలసిద్ధిదమ్ ॥ ౭౨॥

పునశ్చోవాచ యోగజ్ఞో దధీచిన్తం విశేషవత్ ।
దధీచిర్గణనాథం తమభజద్భావసంయుతః ॥ ౭౩॥

॥ ఓం తత్సదితి శ్రీమదాస్త్యై పురాణోపనిషది శ్రీమన్మౌద్గలే మహాపురాణే
అష్టమే ఖణ్డే ధూమ్రవర్ణచరితే మలమాసమాహాత్యై దధీచిధౌమ్యసంవాదో నామ
చతుస్త్రింశోఽధ్యాయః ॥ ౮.౩౪

(Page ఖం. ౮ అ. ౩౫ పాన ౮౦)

౮.౩౫ మలమాసమాహాత్యవర్ణనం నామ పంచుత్రింశోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

సూత ఉవాచ ।

ధౌమ్యో జజాప మన్తం తం ధ్యాత్వా హృది గజాననమ్ ।
క్రమేణ యోగభూమిస్థః శమదమపరోఽభవత్ ॥ ౧॥

తతః సమాగతం వీక్ష్య మలమాసం విశేషతః ।
అజ్ఞానమలనాశార్థం చకార తద్భవం వ్రతమ్ ॥ ౨॥

ఉషః స్నాత్వా విధానేన గాణేశే పంచుక్తే రతః ।
సదా గణపతిం ధౌమ్యః సస్మార శుద్ధచేతసా ॥ ౩॥

ఆగతం గణరాజం తం తతో భక్తో మునీశ్వర ।
అమాయాం స సమాలోక్య హర్షితోఽభూన్ మహామునిః ॥ ౪॥

ఉత్థాయ తం ప్రణమ్యాఽదౌ పుపూజ భక్తిసంయుతః ।
పునః ప్రణమ్య విఘ్నేశం తుష్టావ కృతసమ్పుటః ॥ ౫॥

ధౌమ్య ఉవాచ ।

నమామ్యహం గణేశానం సర్వసిద్ధిప్రదాయినమ్ ।
భక్తానాం భవయుక్తానామన్యేషాం విపరీతగమ్ ॥ ౬॥

ధన్యోఽహం సర్వభావేష్వధునా దృష్ట్వా గజాననమ్ ।
 కిం స్త్రామి త్వాం మహాభాగ యోగేశం యోగరూపిణమ్ ॥ ౭॥
 తవ దర్శనమాత్రేణ జ్ఞానయుక్తో వదామ్యహమ్ ।
 స్తోత్రం తే ప్రీతిదం పూర్ణం శ్శృణు సర్వజ్ఞసత్తమ ॥ ౮॥
 గణేశాయ నమస్తుభ్యం యోగశాన్తిప్రదాయినే ।
 శాన్తినాం శాన్తిరూపాయ హేరమ్బాయ నమో నమః ॥ ౯॥
 అనామయామ జ్యేష్ఠాయ జ్యేష్ఠపదప్రదాయినే ।
 జ్యేష్ఠానాం జ్యేష్ఠరూపాయ విఘ్నేశాయ నమో నమః ॥ ౧౦॥
 నామరూపాత్మకేష్వేవ శక్తిరూపాయ తే నమః ।
 ఆత్మసు రవయే తుభ్యం సమేషు విష్ణవే నమః ॥ ౧౧॥
 అవ్యక్తేషు మహేశాయ సంయోగేషు నిజాత్మనే ।
 నివృత్తిషు హ్యయోగాయ కలాంశేన నమో నమః ॥ ౧౨॥
 యోగేషు శాన్తిరూపాయ బ్రహ్మణస్పతయే నమః ।
 ఆదిమధ్యాంతభేదైస్తు ఖేలకాయ నమో నమః ॥ ౧౩॥
 నానామాయాప్రచాలాయ సిద్ధిబుద్ధిపతే నమః ।
 స్వానన్దవాసినే తుభ్యం భక్తరక్షణతత్పర ॥ ౧౪॥
 కిం స్త్రామి త్వాం గణాధీశ వేదా యోగిన ఏవ చ ।
 న సమర్థా అతో నాథ ప్రణమామి గజాననమ్ ॥ ౧౫॥
 ఏవముక్త్యా గణాధీశం పపాతాఽసౌ ధరాతలే ।
 దణ్డవద్గణనాథస్య పాదౌ గృహ్య మహామునిః ॥ ౧౬॥
 తముత్థాప్య స్వయం ప్రాహ గణేశో బ్రహ్మణాం పతిః ।
 వరాన్ వరయ ధౌమ్య త్వం దాస్యామి స్తోత్రతోషితః ॥ ౧౭॥
 స్తోత్రం త్వయా కృతం మే యత్ పఠతే శ్శృణ్వతే సదా ।
 సర్వసిద్ధిప్రదం చాస్తు నానాభావార్థదాయకమ్ ॥ ౧౮॥
 యోగశాన్తిప్రదం పూర్ణం మయి భక్తివివర్ధనమ్ ।
 యం యమిచ్ఛతి తం తం వై దాస్యామి స్తోత్రతోషితః ॥ ౧౯॥
 సూత ఉవాచ ।

గణేశవచనం శ్రుత్వా ధౌమ్యో హర్షసమాయుతః ।
తం జగాద గణాధీశం భక్తేశం భక్తవత్సలమ్ ॥ ౨౦॥

ధౌమ్య ఉవాచ ।
ప్రసన్నోఽసి యదా నాథ తదా తే భక్తిముత్తమామ్ ।
దేహి మే యోగశాన్తిం తు యత్ర త్వం మోదసే సదా ॥ ౨౧॥

తథేతి గణనాథస్తముక్త్యా చాన్తర్హితోఽభవత్ ।
ధౌమ్యః ఖిన్న ఇవాత్యన్తం తత్రైవ సంస్థితోఽభవత్ ॥ ౨౨॥
తత్ర సంస్థాపయామాస బ్రాహ్మణైర్మన్త్రకోవిదైః ।
గణేశం తం సదా ధ్యాత్వా పూజ్య భక్తిం చకార హ ॥ ౨౩॥

శౌనక ఉవాచ ।
అకర్మకారిణః ప్రోక్తా సాత్త్వికాః శాస్త్రసమ్మతమ్ ।
కర్మకర్తార ఏవం తు రాజసాః పరికీర్తితాః ॥ ౨౪॥
వికర్మకారిణః సర్వే తామసాః సూత నిశ్చితమ్ ।
త్రిధా భేదయుతాః సర్వే భవన్తి భువి మానవాః ॥ ౨౫॥

(Page ఖం. ౮ అ. ౩౫ పాన ౮౧)
బ్రహ్మార్పణతయా ముక్తిం గచ్ఛన్తి ద్విజ సాత్త్వికాః ।
సకామాద్రాజసా జన్మమృత్యుయుక్తా భ్రమన్తి తే ॥ ౨౬॥

తామసా నరకేష్యేవ శిశ్నోదరపరాః కిల ।
గచ్ఛన్తి త్రిగుణే భావే సంస్థా జనాస్త్రిధా గతిమ్ ॥ ౨౭॥
తత్ర తామసభావాఖ్యః శక్కురః పరికీర్తితః ।
తం భజన్తి మహాభాగాశ్చతుర్వర్గఫలార్థినః ॥ ౨౮॥
తామసస్య తు యే భక్తా నారకాః సమ్మతాః పురా ।
శివభక్తాః కథం సర్వే భవన్తి బ్రహ్మభూతకాః ॥ ౨౯॥

సూత ఉవాచ ।
సమ్యక్ పృష్టం త్వయా విప్ర సర్వేషాముపకారకమ్ ।
కథయామి యథా వ్యాసాచ్ఛృతం సర్వజ్ఞసత్తమాత్ ॥ ౩౦॥
తమ అజ్ఞానరూపం యత్ సౌషుప్తం శాస్త్రసమ్మతమ్ ।
అజ్ఞానాత్ ద్వివిధం సర్వం సముత్పన్నం విచారయ ॥ ౩౧॥

సాత్త్వికమాన్తరం స్వాప్నం జాగృద్భాహ్యం తు రాజసమ్ |
తయోర్మూలస్వరూపత్వాత్తామసః శక్జరః స్మృతః || 3౨||
తత్రాధికారకం వక్ష్యే త్రిగుణరూపధారిణామ్ |
క్షణే క్షణే రజః సంస్థా హ్యవస్థా వివిధాత్మికాః || 33||
సృజతి సాత్త్వికస్తద్వదవస్థాః పాలకో మతః |
తామసస్తాః సమాహృత్య లీనాః కరోతి సర్వదా || 3౪||
అతః సర్వమిదం విప్ర త్రిభిర్వాస్యప్తం సమస్తతః |
గర్భాధానాదిప్రారభ్య మరణాంతం సుశోభతే || 3౫||
కర్మాకర్మవికర్మాణి త్రిగుణైః సంయుతాని చ |
కర్మయోగస్య విప్రేశ గుణా ఇమే ప్రకీర్తితాః || 3౬||
న తత్ర శమ్భుముఖ్యాస్తే సురా గ్రాహ్యో బుధైః కదా |
అతః శక్జరభక్తాశ్చ లభన్తే సర్వమజ్ఞాసా || 3౭||
అధునా శ్శృణు మాహాత్మ్యం మలమాసభవం పరమ్ |
వైశ్యః కశ్చిచ్ఛమో నామ బభూవే మాలవే మునే || 3౮||
స శ్రుత్వా మలమాసస్య మాహాత్మ్యం మలనాశనమ్ |
గణేశభక్తిసంయుక్తశ్చకార వ్రతముత్తమమ్ || 3౯||
మలమాసం సమాసాద్య స్నాత్వా ప్రాతర్గణాధిపమ్ |
సస్మార స్మరణేనైవ తతః కార్యపరోఽభవత్ || ౪౦||
ఏకదా మార్గసంస్థం చ వైశ్యం నిద్రాయుతం నిశి |
తత్ర తం భక్షితుం ప్రేతా దశ యాతా మహాబలాః || ౪౧||
తస్మిన్ కాలే శమో దైవాదభూజ్ఞాగ్నో మహామునే |
దదర్శ తాన్ మహాప్రేతాన్ సస్మార గణనాయకమ్ || ౪౨||
జగాద స్వాన్తరే సోఽపి గణేశ కరుణానిధే |
రక్ష మాం ప్రేతషేభ్యస్తస్వం త్వత్పాదే భక్తిసంయుతమ్ || ౪3||
మలమాసస్య దేవేశ దివసాః సప్త ఏవ చ |
ఉర్వరితా వ్రతం మేఽత్ర భగ్నం నోచేద్భవిష్యతి || ౪౪||
సమాప్తే మలమాసే మాం మారయస్య గజానన |
నాధునా వ్రతసంస్థం తు రక్ష రక్ష దయానిధే || ౪౫||

మలమాసవ్రతే సంస్థం దృష్ట్వా ప్రేతా భయాతురాః ।
 జాతిస్మరా బభూవుస్తే రురుదుస్తం ప్రణమ్య వై ॥ ౪౬॥
 తతః స విస్మితో భూత్వా తాన్ పప్రచ్ఛ మహాబలాన్ ।
 కిమర్థం దుఃఖసంయుక్తా భవన్తో మాం బ్రువన్తు చ ॥ ౪౭॥

ప్రేతా ఊచుః ।
 పూర్వజన్మని భో వైశ్య వయం బ్రాహ్మణసమ్భవాః ।
 అనాచారరతాః సర్వే మృతా యమగృహే గతాః ॥ ౪౮॥
 తత్ర నానావిధాం పూర్ణాం యాతనాం దుఃఖదాం పరామ్ ।
 భుక్త్వా ప్రేతాః కృతాస్తేన యమేన సాధుసత్తమ ॥ ౪౯॥
 అత్ర శీతోష్ణకాద్యేషు నానా ద్వంద్వేషు సర్వదా ।
 పతితా దుఃఖసంయుక్తా భ్రమామో యత్ర తత్ర హ ॥ ౫౦॥

(Page ఖం. ౮ అ. 3౬ పాన ౮౨)

అధునా దైవయోగేన భక్షితుం త్వాం సమాగతాః ।
 త్వద్ధర్శనజపుణ్యేన జాతిస్మరా భవామహే ॥ ౫౧॥
 మలమాసవ్రతస్థస్త్వం తారయాస్మాన్ దయానిధే ।
 గణేశస్మృతిసంయుక్తః స్నానం కరోషి నిత్యదా ॥ ౫౨॥
 ఏకస్నానభవం పుణ్యం దేహి వైశ్య వయం తదా ।
 ఆస్మభ్యం తేన నిఃపాపా గమిష్యామోఽపునర్భవమ్ ॥ ౫౩॥
 ప్రేతానాం వచనం శ్రుత్వా హర్షయుక్తః శమోఽబ్రవీత్ ।
 ప్రేతాన్ దుఃఖయుతాన్ వీక్ష్య దయాయుక్తః స్వభావతః ॥ ౫౪॥

శమ ఉవాచ ।
 కిం మయా క్రియతే ప్రేతా మలమాసభవం వ్రతమ్ ।
 స్నానమాత్రం కృతం నిత్యం గణేశస్మృతిసంయుతమ్ ॥ ౫౫॥
 గణేశస్మరణస్యైవ మహిమా కేన గణ్యతే ।
 పురాణేషు శ్రుతం తస్మాత్ వచః శృణుత మే హితమ్ ॥ ౫౬॥
 ఏకనామస్మృతేః పుణ్యం దదామి స్నానసమ్భవమ్ ।
 తేన బన్ధనహీనాశ్చ భవిష్యథ న సంశయః ॥ ౫౭॥

ఏవముక్త్వా దదౌ తేభ్య ఏకస్నానభవం ఫలమ్ |

మలమాసే గణేశస్య స్మృతియుక్తం మహామునే || ౫౮||

తతస్తత్ర సమాయాతా గాణేశా యానసంయుతాః |

ప్రేతాన్ గృహ్యాయముః సర్వే స్వానందం గణపే రతాః || ౫౯||

తత్ర లమ్బోదరం దృష్ట్వా బ్రహ్మభూతా బభూవిరే |

ప్రేతాః పశ్య మహాశ్చర్యం శౌనక మలమాసగమ్ || ౬౦||

ఏవం నానా జనా విప్ర సిద్ధిం ప్రాప్తా విశేషతః |

ఢాణ్డే మాసే కతి బ్రూయాం సజ్ఞ్యాతుం న క్షమో హ్యహమ్ || ౬౧||

సజ్ఞేపేణ మయా తుభ్యం కథితం చరితం శుభమ్ |

మలమాసభవం చిత్రం శ్రవణాత్ సర్వదాయకమ్ || ౬౨||

యః పఠేచ్ఛావయేద్వాఽపి శృణుయాత్ స లభేత్ పరమ్ |

ఇహ భుక్త్వాఽఖిలాన్ భోగాన్ స్వజన్వైః పరివారితః || ౬౩||

|| ౬౦ తత్సదితి శ్రీమదాస్త్యై పురాణోపనిషది శ్రీమన్మోద్గలే మహాపురాణే

అష్టమే ఖణ్డే ధూమ్రవర్ణచరితే మలమాసమాహాత్యువర్ణనం నామ పంచమోశోఽధ్యాయః

|| ౮.3౫

౮.3౬ సంవత్సరవ్రతమాహాత్యువర్ణనం నామ షట్టింశోఽధ్యాయః

|| శ్రీగణేశాయ నమః ||

సూత ఉవాచ |

ప్రసజ్ఞాత్ సర్వమాసానాం కథయామి చరిత్రకమ్ |

గణేశభక్తిదం చిత్రం శృణుధ్వం మునయః పరమ్ || ౧||

ప్రాతః స్నానం విధాయైవ గాణేశే పంచకే రతః |

నిత్యం ద్వాదశమాసేషు స సర్వార్థమవాప్నుయాత్ || ౨||

అసాధ్యం సాధయేన్ మర్త్యః పరం యద్యపి దుర్లభమ్ |

లభేత్ ద్వాదశమాసేషు గణేశే పంచకే రతః || ౩||

అత్ర తే కథయిష్యామీతిహాసం పూర్వసమ్భవమ్ |

శ్రవణాత్ పఠనాత్ నృణాం పావనం సర్వసిద్ధిదమ్ || ౪||

నలో నామ మహారాజో నిషధేషు బభూవ హ |

ధర్మశీలో వదాన్యశ్చ స్వధర్మనిరతః సదా ॥ ౫॥

దమయన్త్యా యుతః సోఽపి విచారమకరోత్ హృది ।

త్రిలోకగమనే శక్తో భవిష్యామి కథం నరః ॥ ౬॥

నరదేహధరో యస్తు స్వేచ్ఛాగతియుతో భవేత్ ।

(Page ఖం. ౮ ఆ. 3౬ పాన ౮3)

తదా తస్య యశో ధన్యమిహ సర్వాతిగం భవేత్ ॥ ౭॥

ఏవం విచార్య విప్రేశం గౌతమం స యయా నృపః ।

ప్రణయ్య తం మహాభాగం పప్రచ్ఛ స్వహితావహమ్ ॥ ౮॥

నల ఉవాచ ।

నరదేహధరః స్వామింస్త్రిలోకగః కథం భవేత్ ।

తన్మే కథయ తత్త్వజ్ఞ కరిష్యామి యథాతథమ్ ॥ ౯॥

గౌతమ ఉవాచ ।

శ్రావణే తు ప్రతిపది శుద్ధపక్షం మహానృప ।

ప్రాతః స్నాత్వా స్వశాఖోక్తం కర్మ నిత్యాత్మకం చరేత్ ॥ ౧౦॥

తతో గాణేశకం రాజన్ పఞ్చకం భక్తిసంయుతః ।

నియమేన సమాపూజ్య వ్రతయుక్తో భవేన్నరః ॥ ౧౧॥

ఆషాఢీం స సమాసాద్యామావాస్యాం గణపే రతః ।

మణ్డపే గణనాథం చ పూజయేద్ధేమనిర్మితమ్ ॥ ౧౨॥

ద్వాదశ బ్రాహ్మణాంస్తత్ర వరయేద్వేదపారగాన్ ।

హోమం కుర్యాత్ దశాంశేన జపస్సైత్తైర్మహామతే ॥ ౧౩॥

వాయనం బ్రాహ్మణాయైవ ప్రదద్యాత్ స బలిం చరేత్ ।

తతః పూర్ణాచుతిం కృత్వా భోజయేత్తాంస్తు పాయసైః ॥ ౧౪॥

ప్రతిపది పునః పూజ్య గణేశం సర్వసిద్ధిధమ్ ।

సువాసినిభిః సంయుక్తాన్ ద్విజాన్ స్త్రీభిస్తు భోజయేత్ ॥ ౧౫॥

ఏకవింశతినఙ్ఖ్యాకానథవా సఙ్ఖ్యయాతిగాన్ ।

దక్షిణాం విపులాం దత్వా తోషయేత్తాన్ విశేషతః ॥ ౧౬॥

యోషిద్భ్యః కఙ్కుకాదీంశ్చ నానాలఙ్కారకాంస్తథా ।

ప్రదద్యాఽన్నమ్య స సర్వాన్ గృహ్యోశిషం విసర్జయేత్ ॥ ౧౭॥

సోపస్కారం గణాధ్యక్షం ప్రదద్యాత్ గురవే పరమ్ ।
 అన్యేభ్యః శక్తిప్రాయాణ్యాదద్యాద్దానాని హర్షతః ॥ ౧౮॥
 ఏవం కురు మహీపాల జ్ఞానయుక్తో భవిష్యసి ।
 త్రిలోకస్తథా సర్వం లభనే మనసీప్సితమ్ ॥ ౧౯॥
 ఏవముక్త్వా మహాయోగీ గౌతమో విరరామ హ ।
 నలస్తం ప్రణిపత్సైవ స్వగృహం ప్రయయా పురా ॥ ౨౦॥
 చకార సర్వధర్మజ్ఞో నలో గణపతౌ రతః ।
 యథావిధి వ్రతం ముఖ్యం సంవత్సరప్రమాణకమ్ ॥ ౨౧॥
 తతః స యోగివన్ద్యశ్చ బభూవ జ్ఞానసంయుతః ।
 త్రిలోక్యాం గమనే శక్తో భూపాలో నరదేహగః ॥ ౨౨॥
 ఏవం నానా జనా విప్ర వ్రతం సంవత్సరాత్మకమ్ ।
 చక్రుస్తే యోగివన్ద్యాశ్చ బభూవురానసంయుతాః ॥ ౨౩॥
 మనేప్సితాం ప్రలభ్యైవ దుర్లభాం సిద్ధిముత్తమామ్ ।
 అన్తే స్వానందగాః సర్వే బ్రహ్మభూతా బభూవిరే ॥ ౨౪॥
 తేషాం చరిత్రకం సర్వం మయా వక్తుం న శక్యతే ।
 అనన్తత్వాత్ మహాభాగ సజ్జేపేణ నిరూపితమ్ ॥ ౨౫॥
 గాణేశపంచకస్యైవ సేవనే న సమర్థకాః ।
 కింఞ్చిన్నియమసంయుక్తా వ్రతం చక్రుః పరే నరాః ॥ ౨౬॥
 తేఽపి సిద్ధిం సమాసాద్య మనేప్సితాం ముదా యుతాః ।
 అన్తే గణపలోకే తు గత్వా బ్రహ్మ ప్రలేభిరే ॥ ౨౭॥
 శూద్రః కశ్చిద్ బృహత్కర్మా నామ్నా వన్ద్యో బభూవ హ ।
 పుత్రార్థం ప్రయతో భూత్వా నానాకర్మపరోఽభవత్ ॥ ౨౮॥
 న లేభే సన్తతిం సోఽపి తతోఽతిదుఃఖసంయుతః ।
 ప్రజగామ వనం ఘోరం తత్ర విప్రాన్ దదర్శ హ ॥ ౨౯॥
 తాన్ ప్రణమ్య మహాభాగానపుచ్చత్ పుత్రదాయకమ్ ।
 ఉపాయం తే సమాచఖ్యుర్వ్రతం సంవత్సరాత్మకమ్ ॥ ౩౦॥

శ్రుత్వా విధియుతం పూర్ణం వ్రతం గాణేశ్వరం పరమ్ |
 ప్రణమ్య తాన్ సమాయాతః స్వగృహం హర్షసంయుతః || ౩౧||
 గాణేశపఞ్చకం పూర్ణం సేవితం న బభూవ హ |
 సమర్థః స తతో విప్ర చకార స్వల్పభావతః || ౩౨||
 స్నాత్వా గణపతేః పూజాం చకార పార్థివీం పరామ్ |
 నామమస్త్రైః స్వయం నిత్యం బ్రహ్మచర్యయుతోఽభవత్ || ౩౩||
 ఏకభుజ్ నియమే సంస్థశ్చకార వ్రతముత్తమమ్ |
 సమాప్య తద్వ్రతం పూర్ణం గణేశమభజన్ముదా || ౩౪||
 ద్విజాతీనాం స శుశ్రూషాం చకార ధర్మసంయుతః |
 మిలితేన తదన్నేన కుటుమ్బం సమపోషయత్ || ౩౫||
 తతః స్వల్పేన కాలేన పుత్రం లేభే మహామునే |
 జ్ఞానయుక్తం సరూపం తం దృష్ట్వాఽతిహర్షితోఽభవత్ || ౩౬||
 క్రమేణ పఞ్చ పుత్రాశ్చ పుత్రస్త్రిస్తో బభూవిరే |
 శూద్రస్య స గణేశానం మన్యతే స్మ సమర్థకమ్ || ౩౭||
 అన్తే స్వానన్దతోకం స జగామ భార్యయా యుతః |
 ఇహ భుక్త్వాఽఖిలాన్ భోగాన్ బ్రహ్మభూతో బభూవ హ || ౩౮||
 ఏవం నానా జనా విప్ర కిఞ్చిత్ కృత్వా వ్రతాత్మకమ్ |
 నియమం సిద్ధిసంయుక్తా బభూవుః కతి తే బ్రువే || ౩౯||
 ఉద్యాపనం మయా ప్రోక్తం తదేవ సర్వసమ్మతమ్ |
 సర్వమానేషు కర్తవ్యం మాసాత్మకవ్రతేఽపి చ || ౪౦||
 చాతుర్మాస్యవ్రతే విప్ర ఉద్యాపనమిదం స్మృతమ్ |
 మలమాసవ్రతే తద్వదిదం కర్తవ్యమాదరాత్ || ౪౧||
 సాంవత్సరం వ్రతం ముఖ్యం కథితం తే సమాసతః |
 పఠనాచ్ఛ్రవణాచ్ఛేదం సర్వదం ప్రభవిష్యతి || ౪౨||
 || ఓం తత్పదితి శ్రీమదావ్యే పురాణోపనిషది శ్రీమన్మౌద్గలే మహాపురాణే
 అష్టమే ఖణ్డే ధూమ్రవర్ణచరితే సంవత్సరవ్రతమాహాత్మ్యవర్ణనం నామ షట్రింశోఽధ్యాయః ||
 ౮.౩౬

౮.3౭ చాతుర్మాస్యమాహాత్యే విభాణ్డవ్రతోపదేశవర్ణనం నామ
సప్తత్రింశోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

శౌనక ఉవాచ ।

చాతుర్మాస్య వ్రతం బ్రూహి గాణేశం సర్వదాయకమ్ ।
న తృప్యామి కథాం శ్రుత్వా నానాశ్చర్యవివర్ధినీమ్ ॥ ౧॥

సూత ఉవాచ ।

అత్ర తే కథయిష్యామి పురాతనభవం పరమ్ ।
ఇతిహాసం మహాభాగ శ్రవణాత్ సర్వదాయకమ్ ॥ ౨॥

బృహదశ్వ ఇతి ఖ్యాతో బ్రాహ్మణః పరమార్థవిత్ ।
తపోయుక్తో మహాతేజాః శాపానుగ్రహణే క్షమః ॥ 3॥

నానాతపఃప్రభావేణాంఽతర్జ్జునం సమ్భూషావ హా ।
హృది తస్య తతః సోఽపి శమదమపరోఽభవత్ ॥ ౪॥

సోఽహమ్బ్రహ్మణీ సంసోఽభూత్ అన్తే శూన్యమయే మునిః ।
శాన్తియుక్తః స్వభావేన సంస్థితో బ్రహ్మవిత్సమః ॥ ౫॥

తస్యాఽఽశ్రమే మహాయోగీ విభాణ్డః సహసాఽఽగతః ।
తం ప్రణమ్య మహాభాగం పుపూజ భక్తీసంయుతః ॥ ౬॥

విశ్రాన్తం మునిముఖ్యం స జగాద హర్షసంయుతః ।
విభాణ్డం వినయేనైవ యుక్తో వచనముత్తమమ్ ॥ ౭॥

బృహదశ్వ ఉవాచ ।

నిరాలమ్బమయం బ్రహ్మ సదైకరూపధారకమ్ ।
ధ్యాత్పూజ్యానవిహీనం యత్ తత్త్వమేవ న సంశయః ॥ ౮॥

మహాభాగ్యేన దృష్ట్వా త్వాం సాక్షాత్ యోగీశ్వరం పరమ్ ।
అధునా కృతకృత్యోఽహం జాతన్తే పాదదర్శనాత్ ॥ ౯॥

ఏవం తస్య వచః శ్రుత్వా విభాణ్డస్తమువాచ హా ।
యోగయుక్తం సునైపుణ్యం జ్ఞాత్వా శాన్తిప్రదాయకః ॥ ౧౦॥

(Page ఖం. ౮ అ. 3౭ పాన ౮౫)

విభాణ్డ ఉవాచ ।

అహం గణేశరూపశ్చేత్తత్రైకత్వం న విద్యతే |
 నిరాలమృభవం సౌఖ్యం మునే కుత్ర ప్రవర్తతే || ౧౧||
 తస్య తద్వచనం శ్రుత్వా బృహదశ్వస్తమబ్రవీత్ |
 సుశాన్తిదం విస్మితః కిం తదర్థం లాలసీ సదా || ౧౨||
 బృహదశ్వ ఉవాచ |
 పూర్ణశాన్తిప్రదం నాథ వద మాం కరుణానిధే |
 సోహంకారాత్పరం భావం న జానామి కదాచన || ౧౩||
 విభాణ్డ ఉవాచ |
 అహం పురా తపోనిష్ఠోఽభవం తత్ర సమాయయుః |
 ఇన్ద్రేణ ప్రేషితా నార్యస్తపోభక్తార్థమాదరాత్ || ౧౪||
 నృత్యగానాది చిహ్నైర్మాం మోహనాయ సముద్యతాః |
 అస్పరసస్తతో ధైర్యమహం ధృత్వా స్థితోఽభవమ్ || ౧౫||
 తతోఽతి హఠసంయుక్తాః స్త్రియః కామసమన్వితాః |
 హావభావకటాక్షాద్వైశ్చిహ్నైర్మాం సమపీడయన్ || ౧౬||
 తతో మే విహ్వలత్వాద్వై వీర్యం పపాత భూతలే |
 తృణయుక్తే సుసజ్ఞిన్నోఽగమం త్యక్త్వా స్వమాశ్రమమ్ || ౧౭||
 తతస్త్యస్పరసః సర్వా జిగుః స్వర్గం మహామునే |
 అహం జాజలికం విప్రమగమం తం నతోఽభవమ్ || ౧౮||
 తేన సమ్మానితో నిత్యమవసం తపసా యుతః |
 అవదం గణనాథస్య పూజనే సక్తమాదరాత్ || ౧౯||
 ఏకనిష్ఠతయా స్వామిన్నిత్యం భక్తిసమన్వితః |
 త్యక్త్వా దేవేన్ద్రకాన్ సర్వాన్ గణేశం భజనే కథమ్ || ౨౦||
 ఏవం పృష్టో మయా యోగీ జాజలిః పరమార్థవిత్ |
 మామువాచ దయాయుక్తస్తత్రేఽహం కథయామి తు || ౨౧||
 జాజలిరువాచ |
 గణేశాన్న పరం బ్రహ్మ వేదే పశ్య మహామతే |
 బ్రహ్మణస్పతి సంజ్ఞం తం వదన్తి వేదవాదినః || ౨౨||
 అహం పురా తపోనిష్ఠోఽభవం నిత్యం మహామునే |

అత్యంతపసా మేఽభూద్ వ్యాప్తం సర్వం చరాచరమ్ || ౨౩||

తతోఽకస్మాత్ సమాయాతమాశ్రమే మే మహామునిః |
లోమశం తం ప్రణమ్యాహమపూజం భక్తిసంయుతః || ౨౪||

తతో మామబ్రవీత్ విప్రో లోమశః సర్వవిన్ మునిః |
దయాయుక్తః స్వభావేన మహాయోగీన్ద్రవన్దితః || ౨౫||

లోమశ ఉవాచ |
కిం తపోనిష్ఠభావేన సాధ్యం కర్తుమభీషసి |
యోగం సాధయ తత్త్వజ్ఞ స్వయం బ్రహ్మ భవిష్యసి || ౨౬||

తపసా సర్వభోగశ్చ లభ్యతే మానవైః సదా |
పునః పతనభావాత్తన్నమత్తం ద్వన్ద్వసంయుతః || ౨౭||

ఏవం తస్య వచః శ్రుత్వా తం ప్రణమ్య పునర్మునిమ్ |
అప్యచ్ఛం యోగదం మార్గం వినయేన సమన్వితః || ౨౮||

కేన మార్గేణ యోగజ్ఞ లభే యోగం మహామునే |
తం వదస్య కరిష్యామి త్వచ్ఛిష్యోఽహం విధానతః || ౨౯||

లోమశ ఉవాచ |
పురాఽహం కర్మయోగేన మూకస్తపఃసమన్వితః |
ప్రణమ్య భక్త్యా బ్రహ్మోణమప్యచ్ఛం సర్వదం వద || ౩౦||
తతస్నేన సమాఖ్యాతం సర్వసారం సుశాన్తిదమ్ |
గాణేశం సర్వమాన్యం తత్ పురాణం సంశ్రుతం మయా || ౩౧||

శ్రవణస్య చ మాహాత్మ్యాద్వాణీయుక్తోఽభవం పురా |
తతో హర్షసమాయుక్తో మునే విధిం నతో విభుమ్ || ౩౨||

తతః స్వమాశ్రమం గత్వా గణేశకథితం పరమ్ |
గీతాజ్ఞానం సమారాధ్య యోగివన్ద్యోఽభవం ముదా || ౩౩||

తతో గణేశ్వరం స్థాప్య స్వాశ్రమే తం విధానతః |
పూజ్య ధ్యానపరో భూత్వా తోషయామి స్మ విఘ్నపమ్ || ౩౪||

(Page ఖం. ౮ అ. ౩౭ పాన ౮౩)

ఏకాక్షరజపాసక్తం మాం జ్ఞాత్వా గణనాయకః |
శతవర్షైః ప్రసన్నోఽభూదాయయౌ వరదః ప్రభుః || ౩౫||

తమాగతం సమాలోక్యోత్థాయ నత్వా గజాననమ్ ।

పూజ్య నానావిధైః స్తోత్రైః స్తుతోఽసౌ మామువాచ హ ॥ ౩౬ ॥

శ్రీగణేశ ఉవాచ ।

వరం వృణు మహాభాగేప్పితం మనసి లోమశ ।

దాస్యామి తపసా తుష్టో భక్త్యా తే మునిసత్తమ ॥ ౩౭ ॥

లోమశ ఉవాచ ।

గాణపత్యం కురుష్య త్వం మాం తే భక్తిసమన్వితమ్ ।

నాన్యం యాచే వరం నాథ మిథ్యా మాయాభ్రమాత్మకమ్ ॥ ౩౮ ॥

ఆయుష్యం విపులం దేహి తేన యుక్తో నిరన్తరమ్ ।

భజిష్యామి గణేశాన చరణం తే తదర్థతః ॥ ౩౯ ॥

తతో మామబ్రవీద్దేవో గణేశో భక్తవత్సలః ।

గాణపత్యప్రియోఽత్యన్తం భవిష్యసి స్వయం ముదా ॥ ౪౦ ॥

కల్పే కల్పే చ తే రోమ లయం గచ్ఛతి నిత్యదా ।

ఏవం క్రమేణ సర్వాణి యాన్తి లోమాని నాశకమ్ ॥ ౪౧ ॥

తదా దేహం పరిత్యజ్య మల్లోకే ఆగమిష్యసి ।

తత్ర మాం భక్తిభావేన భజిష్యసి న సంశయః ॥ ౪౨ ॥

యద్యదిచ్ఛసి యోగీశ తత్తత్రే సఫలం సదా ।

భవిష్యతి స్పృతః కార్యే ప్రకటోఽహం భవామి తే ॥ ౪౩ ॥

ఏవముక్త్వాన్తః తర్థధేఽసౌ గణేశో బ్రహ్మనాయకః ।

భిన్నోఽహం తం సమాస్థాప్య నిత్యపూజాపరాయణః ॥ ౪౪ ॥

తతో బహు గతే కాలే మునే మన్వన్తరాత్మకే ।

మఘవాఽన్యః సముత్పన్నస్త్రీతోకీరాజ్యకారకః ॥ ౪౫ ॥

విశ్వకర్మాణమాహూయ జగాద మఘవా వచః ।

గృహం మే కురు శోభాఢ్యం నానాఽఽశ్చర్యయుతం పరమ్ ॥ ౪౬ ॥

వాటికాదికమేవం మే భోగార్థం రచయస్వ చ ।

తథేతి విశ్వకర్మాఽసౌ చకార దుఃఖసంయుతః ॥ ౪౭ ॥

తథాపి మఘవా శాన్తో న బభూవ మహామునే ।

తేనాశ్చర్యయుతోనిత్యమిదం కురు మహామతే ॥ ౪౮ ॥

విశ్వకర్మా తతః ఖిన్నః సస్మార గణనాయకమ్ |
 ఇన్ద్రం త్వక్ష్వాఽన్యదేవానాం గృహార్థం వ్యాకులోఽభవత్ || ౪౯ ||
 కదాఽయం గృహకార్యం తు గజాననః సమాప్య మామ్ |
 మోచయిష్యతి దేవేశోఽన్యదేవకార్యసిద్ధయే || ౫౦ ||
 తతోఽహం దైవయోగేనాగమం దేవేన్ద్రసత్తమమ్ |
 మఘవా పూజ్య మాం వాక్యం జగాద హర్షసంయుతః || ౫౧ ||
 ఇన్ద్ర ఉవాచ |
 ధన్యం మే జన్మకర్మాది త్వత్పాదయుగదర్శనాత్ |
 కిం పత్రం మస్తకే విప్ర పలాశస్య ధృతం వద || ౫౨ ||
 లోమశ ఉవాచ |
 దేహో నశ్వరరూపోఽయం పతిష్యతి న సంశయః |
 తదర్థం గృహసమ్భూతం శ్రమం కః ప్రసమాచరేత్ || ౫౩ ||
 వృష్టిసంవారణార్థాయోష్ణభావార్థనివారణాత్ |
 పత్రం గృహస్వరూపం తు పురన్దర ధృతం మయా || ౫౪ ||
 ఏవం మద్గిరమాకర్ణ్య మామువాచ పురన్దరః |
 కల్పే లోమ్నః ప్రణాశస్తే భవేత్తే నైవ లోమశః || ౫౫ ||
 ఆజ్ఞాం కురు మహాభాగ త్వదర్థం గృహముత్తమమ్ |
 కారయిష్యామి విప్రేశ తత్ర నిత్యం సుఖీ భవ || ౫౬ ||
 వయం చతుర్థశ ప్రాజ్ఞాఽభవన్ త్వల్లోమనాశకే |
 తదపి త్వం కిమర్థం తం దేహం వదసి నశ్వరమ్ || ౫౭ ||
 శ్రుత్వాఽహం మఘవన్తం తమవదం హర్షసంయుతః |
 ఇన్ద్ర కిం మాం త్వం వదసి భ్రాన్తిదం యోగనాశనమ్ || ౫౮ ||
 నష్టం దేహం సమాలోక్య కః శ్రామ్యేత్తత్ర పణితః |
 యోగామృతేన సన్తష్టోఽహం భ్రమామి యదృచ్ఛయా || ౫౯ ||
 పిపీలికా భవచ్ఛేన్ద్రో నరః సుద్యుమ్నసంజ్ఞితః |
 (Page ఖం. ౮ అ. ౩౭ పాన ౮౭)
 పూర్వసంస్కారయోగేనాశ్వమేధశతకారకాః || ౬౦ ||
 స త్వం యజ్ఞఫలం భోక్తుం జాతోఽసి మఘవాఽధనా |

పతిష్యసి పునర్దేవ తత్ర కా తే గతిర్భవేత్ || ౬౧||

ఏవముక్త్యా మహాయోగీ లోమశః స్వప్రభావతః |

దదౌ జాతిస్మరత్వం తు మఘవతే మహాయశాః || ౬౨||

మఘవా సర్వమాలోక్య త్రాసయుక్తో బభూవ హ |

ప్రణమ్య లోమశం సోఽపి పప్రచ్ఛ హితకారకమ్ || ౬౩||

ఇన్ద్ర ఉవాచ |

జన్మమృత్యుహరం తాత వద యోగం పరాత్ పరమ్ |

యేన కామాదికం సర్వం నాశం గచ్ఛతి తక్షణాత్ || ౬౪||

లోమశ ఉవాచ |

గణేశం భజ భావేన తతో యోగమవాప్స్యసి |

బ్రహ్మణాం బ్రహ్మరూపోఽయం సదా శాన్తిపరాయణః || ౬౫||

ఇన్ద్ర ఉవాచ |

నామరూపధరం దేవం వదసే కిం గణేశ్వరమ్ |

యోగాకారం మహాభాగ వద తస్య మహో మహాత్ || ౬౬||

లోమశ ఉవాచ |

యోగరూపో గణేశోఽయం యోగప్రాప్త్యర్థమాదరాత్ |

నామరూపధరో జాతో భక్తానాం క్రీడనోత్సుకః || ౬౭||

సమ్ప్రజ్ఞాతమయో దేహో మస్తకం గజవాచకమ్ |

అసమ్ప్రజ్ఞాతరూపం తత్తయోర్యోగే గజాననః || ౬౮||

సిద్ధిర్భ్రాన్తికరీ మాయా బుద్ధిర్భ్రాన్తిధరా మతా |

తాభ్యాం క్రీడితి బ్రహ్మేశో జగత్సు బ్రహ్మసు ప్రభో || ౬౯||

స్వసంవేద్యేన యోగేన దర్శనం తస్య జాయతే |

తేన స్వానన్దవాసీ స కథితః శాస్త్రవాదిభిః || ౭౦||

గణాః సమూహరూపాశ్చ బాహ్యేన్తరాదియోగతః |

బ్రహ్మకారో గణేశానస్తేషాం స్వామీ ప్రకీర్తితః || ౭౧||

ఏవముక్త్యా మహాయోగీ లోమశో మన్తమాదిశత్ |

షడక్షరం గణేశస్యేన్ద్యార్థం విధిసమన్వితమ్ || ౭౨||

ఇన్ద్రః ప్రణమ్య విప్రేశమువాచ వినయాన్వితః |

వద శీఘ్రం గణేశస్య దర్శనం మే కథం భవేత్ || ౭౩||

లోమశ ఉవాచ |

దక్షిణాయనరూపా సా రాత్రిర్దేవీ దివోకసామ్ |

రాత్రౌ కర్మాధికారో న నరాణాం భూనివాసినామ్ || ౭౪||

తజ్జాత్వా దుఃఖసంయుక్తా రాత్రిర్బ్రహ్మీణమావదత్ |

సత్కర్మసంయుతాం నాథ మాం కురుష్వ పితామహా || ౭౫||

తతో బ్రహ్మ దదౌ తస్యై మన్తం షోడశవర్ణకమ్ |

గణేశస్య యయౌ సా తం ప్రణమ్య వనముత్తమమ్ || ౭౬||

ధ్యాత్వా హృది గణాధీశం తతాప తప ఉత్తమమ్ |

ఆషాఢ్యాం పూర్ణిమాయాం సా సమారేభే తతః పరమ్ || ౭౭||

కార్తిక్యాం పూర్ణిమాయాం తాం ప్రసన్నోఽభూద్గజాననః |

ఆయయౌ వరదానార్థం రాత్రిం భక్తినియన్త్రితః || ౭౮||

సమాగతం గణాధ్యక్షం సా విలోక్య ననామ తమ్ |

తుష్టావ వివిధైః స్తోత్రైర్భక్తినస్త్రాత్మకన్ధరా || ౭౯||

తతః ప్రసన్నతాం యాతో గణేశస్తామువాచ హా |

వరాన్ వరయ రాత్రే త్వం దాస్యామి హృది తే స్థితాన్ || ౮౦||

రాత్రిరువాచ |

భక్తిం తే చరణే నాథ దేహి మేఽనన్యధర్మిణీమ్ |

సత్కర్మసంయుతాం మాం త్వం కురుష్వ రాత్ర్యపి ప్రభో || ౮౧||

తస్యాస్తద్వచనం శ్రుత్వా తాం జగౌద గజాననః |

భక్తిర్మదీయపాదే తే భవిష్యతి మహామతే || ౮౨||

ఆషాఢీ పూర్ణిమాద్యం చ కార్తికీ పూర్ణిమాన్తగమ్ |

చాతుర్మాస్యం సిద్ధిదం చ భవిష్యతి సుధర్మిణామ్ || ౮౩||

గాణేశపంచుకం సేవ్యం చాతుర్మాస్యే త్వదీయికే |

సర్వసిద్ధినమాయుక్తా భవిష్యసి న సంశయః || ౮౪||

(Page ఖం. ౮ అ. 3౭ పాన ౮౮)

షణ్మాసేషు మహాభాగే భవ సత్కర్మసంయుతా |

నానా దేవప్రియాఽత్యస్తం సత్కర్మణః ప్రతాపతః || ౮౫||

వివాహాదికమేవం తే సమయేన భవిష్యతి ।
 అన్యన్నానావిధం కర్మ దేవతోషం తథాఽస్తు చ ॥ ౮౬ ॥
 చాతుర్మాస్యవ్రతేనైవ మాం నరాః పర్యుపాసతే ।
 సాంవత్సరభవం పుణ్యం లభన్తే పూర్ణభావతః ॥ ౮౭ ॥
 ఏవముక్త్యాంఽతర్థధేఽసౌ గణేశో భక్తవత్సలః ।
 రాత్రిస్తం ప్రణిపత్యైవ హర్షయుక్తాఽభవత్ సదా ॥ ౮౮ ॥
 ఆతస్త్యం దేవరాజేన్ద్ర చాతుర్మాస్యవ్రతం కురు ।
 యోగయుక్తో మహాభాగో భవిష్యసి న సంశయః ॥ ౮౯ ॥
 ఏవముక్త్యా మహేన్ద్రం తం పూజితస్తేన చాగమమ్ ।
 స్వస్యాశ్రమం గణేశానమభజం మునిసత్తమ ॥ ౯౦ ॥
 ఇన్ద్రస్తతః సమాహూయ విశ్వకర్మాణమాదరాత్ ।
 జగద తం మహాభాగం గచ్ఛ త్వం స్వగృహం సుర ॥ ౯౧ ॥
 విశ్వకర్మా యయా స్థానం స్వకీయం హర్షసంయుతః ।
 అభజద్గణనాథం స విస్మితః సన్ మహామతిః ॥ ౯౨ ॥
 ఇన్ద్రో రాజ్యం వినిక్షిప్య దేవేషు వనగోఽభవత్ ।
 ధ్యాత్వా హృది గణేశానమజపన్ మన్తముత్తమమ్ ॥ ౯౩ ॥
 చాతుర్మాస్యవ్రతం చక్రే గాణేశే పఞ్చకే రతః ।
 తేన వ్రతప్రభావేణ యోగయుక్తో బభూవ హ ॥ ౯౪ ॥
 చిత్తమోహం పరిత్యజ్య స చిన్తామణితన్మయః ।
 భూత్వా స్వగృహమాగత్య చకార రాజ్యముత్తమమ్ ॥ ౯౫ ॥
 నిఃస్పృహః సర్వభోగేషు సదా విఘ్నేశతత్పరః ।
 బభూవ రాజ్యసంస్థోఽపి మహేన్ద్రః పరమార్థవిత్ ॥ ౯౬ ॥
 నిత్యవ్రతం చకారాసౌ మహేన్ద్రో భక్తిసంయుతః ।
 చాతుర్మాస్యభవం విప్ర సర్వసిద్ధిప్రదాయకమ్ ॥ ౯౭ ॥
 భుక్త్వా మన్వన్తరస్థం స్వరాజ్యం నిహతకణ్ణకమ్ ।
 అన్తే స్వానన్దగో భూత్వా బ్రహ్మభూతో బభూవ హ ॥ ౯౮ ॥
 జాజలిరువాచ ।
 దేవాః కర్మఫలం భుక్త్వా పతన్తి భూమిమణ్డలే ।

స్వరేషు యత్ కృతం కర్మ ఫలహీనం మతం బుధైః ॥ ౯౯ ॥

ఇన్ద్రః కథం మహాభాగ చాతుర్మాస్యవ్రతోద్భవమ్ ।
ఫలం ప్రాప్య గణేశానం యయావన్తే వద ప్రభో ॥ ౧౦౦ ॥

లోమశ ఉవాచ ।

త్వయోక్తం జాజలే వాక్యం తదేవ సర్వసమ్మతమ్ ।
స్వర్గభూమౌ కృతం కర్మ నిష్ఫలం జాయతే సదా ॥ ౧౦౧ ॥

పృథివ్యాం భారతే ఖణ్డే సమాగత్య మహామునే ।
దేవాః కుర్వన్తి కర్మాణి తాని సత్ఫలకాని తు ॥ ౧౦౨ ॥

కర్మభూమౌ కృతం కర్మ దేవైర్వా దానవైర్నరైః ।
జన్తుభిర్వివిధైః సర్వైః సఫలం సమ్భవేత్ సదా ॥ ౧౦౩ ॥

అతో వ్రతం ముఖ్యతమం కురు విఘ్నేశతత్పరః ।
చాతుర్మాస్యభవం చిత్రం గాణేశపఞ్చకే రతః ॥ ౧౦౪ ॥

గణేశకృపయా సర్వం జ్ఞాస్యసి నాత్ర సంశయః ।
అన్తే తల్లినతాం విప్ర గమిష్యసి విశేషతః ॥ ౧౦౫ ॥

జాజలిస్తం ప్రణమ్యాఽఽదదౌ లోమశం గురుముఖ్యకమ్ ।
జగామ స్వాశ్రమం త్యక్త్వా బల్లాలేశం మహామతిః ॥ ౧౦౬ ॥

తత్ర గత్వా వ్రతం ముఖ్యం చకార భక్తిసంయుతః ।
చాతుర్మాస్యే యథాశాస్త్రయుక్తం పయః ప్రభక్షయన్ ॥ ౧౦౭ ॥

సమాప్తే తద్వృతే సద్యః ప్రసన్నో గణనాయకః ।
ఆయయా జాజలిం విప్రం వరదో భక్తవత్సలః ॥ ౧౦౮ ॥

తమాగతం సమాలోక్య జాజలిః ప్రణనామ హా ।
పూజ్య నమ్య ప్రతుష్టావ కృత్వా కరపుటం ప్రభుమ్ ॥ ౧౦౯ ॥

జాజలిరువాచ ।

నమస్తే బ్రహ్మనాథాయ బల్లాలేశస్వరూపిణే ।

(Page ఖం. ౮ అ. 3౭ పాన ౮౯)

బల్లాలవరదాత్రే తే గణేశాయ నమో నమః ॥ ౧౧౦ ॥

విఘ్నేశాయ మహావిఘ్ననాశనాయ పరాత్మనే ।

భక్తానాం భక్తనాథాయాభక్తానాం విఘ్నకారిణే ॥ ౧౧౧ ॥

పరాత్పరతరాయైవ సగుణాయ చతుర్భుజ |
 సర్గుణాయ తయోర్యోగే హేరమ్బాయ నమో నమః || ౧౧౨ ||
 వక్త్రుణ్ణాయ దేవాయైకదన్తాయ మహోదర |
 లమ్బాదరాయ సర్వేషాం మాత్రే పిత్రే నమో నమః || ౧౧౩ ||
 స్వానన్దవాసినే తుభ్యం సదా స్వానన్దభోగినే |
 నానామాయాప్రవాలాయ మాయికాయ నమో నమః || ౧౧౪ ||
 సిద్ధిబుద్ధిపతే తుభ్యం సిద్ధిబుద్ధిమయాయ తే |
 ఆమేయశక్తయే వైవ శక్తిహీనాయ తే నమః || ౧౧౫ ||
 దేవాయ దానవాయైవ దేవదానవమర్దినే |
 సర్వాకారాయ సర్వేభ్యో హీనాయ తే నమో నమః || ౧౧౬ ||
 యోగానాం యోగనాథాయ శాస్త్రీనాం శాన్తిరూపిణే |
 బ్రహ్మణాం పతయే తుభ్యం చిన్తామణే నమో నమః || ౧౧౭ ||
 కిం స్త్రామి త్వాం గణాధ్యక్ష యత్ర వేదా విసిస్మిరే |
 ధన్యోఽహం సర్వభావైః పశ్యామి త్వాం యోగరూపిణమ్ || ౧౧౮ ||
 ఏవముక్త్వా గణేశానం ననామ భక్తిభావతః |
 తముత్థాప్య గణేశానో జగాద భక్తవత్సలః || ౧౧౯ ||
 శ్రీగణేశ ఉవాచ |
 త్వయా కృతమిదం స్తోత్రం సర్వసిద్ధికరం భవేత్ |
 పఠతాం శృణ్వతాం విప్ర మయి భక్తివివర్ధనమ్ || ౧౨౦ ||
 వరాన్ బ్రూహి మహాభాగ దాస్యామి మనసీప్సితాన్ |
 తపసా భక్తిభావేన తుష్టో వ్రతేన నిశ్చింతమ్ || ౧౨౧ ||
 జాజలిరువాచ |
 తవ భక్తిం స్థిరాం దేహి గాణపత్యపదప్రదామ్ |
 యోగశాన్తికరీం నాథ నాన్యం యాచే గజానన || ౧౨౨ ||
 ఓమిత్సుక్త్వా గణాధీశోఽతర్దధే మునిసత్తమ |
 జాజలిస్తం ప్రణమ్యైవ హర్షాయుక్తో బభూవ హ || ౧౨౩ ||
 ఏవం వ్రతస్య మాహాత్మ్యం విభాణ్ణ కథితం మయా |
 యేనాహం యోగినాం వన్ద్యోఽభవం యోగపరాయణః || ౧౨౪ ||

తదాది వార్షికం విప్ర చాతుర్మాస్యభవం వ్రతమ్ |

కరోమి గణపస్తీత్యై బల్లాలేశం సమాశ్రితః || ౧౨౫||

త్వమప్యేతాదృశం విప్ర వ్రతం కురు మహాద్భుతమ్ |

చాతుర్మాస్యే మహాయోగివన్ద్యః సద్యో భవిష్యసి || ౧౨౬||

ఏవముక్త్వా దదౌ తస్మై మస్త్రమష్టాక్షరం మునిః |

సవిధిం గణరాజస్య విభాణ్డాయ మహాత్మనే || ౧౨౭||

|| ఓం తత్సదితి శ్రీమదాన్వేయే పురాణోపనిషది శ్రీమన్మౌద్గలే మహాపురాణే

అష్టమే ఖణ్డే ధూమ్రవర్ణచరితే చాతుర్మాస్యమాహాత్మ్యై విభాణ్డవ్రతోపదేశవర్ణనం నామ

సప్తత్రింశోఽధ్యాయః || ౮.3౭

(Page ఖం. ౮ అ. 3౮ పాస ౯౦)

౮.3౮ కల్యాణదుర్గతివర్ణనం నామాష్టత్రింశోఽధ్యాయః

|| శ్రీగణేశాయ నమః ||

విభాణ్డ ఉవాచ |

బల్లాలేశచరిత్రం మే బ్రూహి యోగీన్ద్రసత్తమ |

బల్లాలేశః కథం నామ్నా గణేశోఽభూచ్చభప్రదః || ౧||

కేనాసా స్థాపితో దేవః పల్లీసామీప్యగోఽభవత్ |

చరిత్రం వద యోగీశ సర్వసిద్ధికరం పరమ్ || ౨||

జాజలిరువాచ |

సిన్ధుదేశే సమాఖ్యాతా పల్లీ నామ్ని పురీ పురా |

తత్ర కల్యాణనామ్నైకో వైశ్యో ధర్మయుతోఽభవత్ || 3||

ఇన్ద్రమతీ మహాభాగా పత్నీ తస్య సురూపిణీ |

తస్యాం పుత్రౌఽభవత్తస్మాద్బల్లాలో భక్తిసంయుతః || ౪||

పుత్రస్యైకాదశే నామ దివసే స చకార హ |

బల్లాలో బ్రాహ్మణైరుక్తో భక్తిబలసమన్వితః || ౫||

బల్లాలో గణనాథస్య ధ్యానయుక్తః సదాఽభవత్ |

క్షుధాం తృషాం న జానాతి భక్తిభావాత్ స్మ నిత్యదా || ౬||

మాతా పుత్రాయ స్తన్యం తు దదౌ హర్షసమన్వితా |

కృత్వా స్మరణమత్స్వంతమవిస్మితమానసా ॥ ౭॥
 న రురోద కదా బాలస్తన్యార్థం మునిసత్తమ ।
 తతశ్చచాల పద్యాం స జానునా వైశ్యనన్దనః ॥ ౮॥
 పృథివ్యాం గణపం ధూలిమయం కృత్వా మహామతిః ।
 ధూల్యోపచారకైస్తం స పూజయామాస భక్తితః ॥ ౯॥
 తతః పద్యాం గతిం చక్రే బల్లలో గణపే రతః ।
 ఆవదత్ స్థితాం వాచం జయ విఘ్నేశ ఆదరాత్ ॥ ౧౦॥
 తతః కిచ్చిర్ధతే కాలే స వయస్యైః సమన్వితః ।
 పుపూజ గణనాథం తం యత్ర తత్ర మహీతలే ॥ ౧౧॥
 బాలాన్ సంశిక్షయామాస మా ఖేలం కురుత ప్రియాః ।
 నాశభూతం మహాభాగాః ఖేలం గాణేశచిహ్నితమ్ ॥ ౧౨॥
 భజద్వం గణపం నిత్యం తేన సర్వం హితం భవేత్ ।
 తతస్తే తాదృశం చక్రురాణపత్యపరాయణాః ॥ ౧౩॥
 తతః కాలే గతే కిచ్చిత్తత్ర లోకభవం పరమ్ ।
 విఘ్నం భక్తివిఘ్నాతాఖ్యం జ్ఞాత్వా సోఽపి సుదుఃఖితః ॥ ౧౪॥
 విచార్య హృది బాలైః స ముదా గ్రామసమీపగమ్ ।
 పర్వతం వైశ్యపుత్రోఽపి జగామ భక్తికారణాత్ ॥ ౧౫॥
 తత్ర సుందరరూపం స పాషాణం స్థాప్య బాలకైః ।
 పుపూజ వనజైః పత్రిః ఫలైః పుష్పైర్గజాననమ్ ॥ ౧౬॥
 త్రికాలపూజనం కృత్వా రాత్రౌ స్వగృహమాయయౌ ।
 భుక్త్వా సుష్యాప బల్లలో గాణపత్యాగ్రణీర్మహాన్ ॥ ౧౭॥
 పునః ప్రాతః సముత్థాయ బాలకైః స జగామ హ ।
 గణేశం భక్తిసంయుక్తస్థైః పుపూజ మహామునే ॥ ౧౮॥
 తతో లోకాః పురే సంస్థా బాలాన్ సన్తాడ్య తాన్ జగుః ।
 అభుక్త్వా నిత్యమానన్దాత్ కుత్ర గచ్ఛథ బాలకాః ॥ ౧౯॥
 నిశాయామేకభుక్తేన కథం తిష్ఠథ నిత్యదా ।
 బల్లాలసజ్గసంయుక్తా మా గచ్ఛథ కదాచన ॥ ౨౦॥

ఏవం క్రోధసమాయుక్తా జనా నగరవాసినః ।
అశిక్షయన్ స్వపుత్రాదీంస్తే తథాపి వనం యయుః ॥ ౨౧॥

బల్లాలసహితాః సర్వే గణేశభజనే రతాః ।
నానాభంద్యయుతాస్తం తే గణేశమభజన్ పరమ్ ॥ ౨౨॥

తతోఽతిక్రోధసంయుక్తాః కల్యాణం ప్రయయుః కీల ।
జనాః శ్రేష్ఠం మహావైశ్యం జగుస్తం భయవర్జితాః ॥ ౨౩॥

నాగరా ఊచుః ।
బల్లాలో బాలకాన్ గృహ్యాయాతి నిత్యం వనాస్తరమ్ ।
ఉపోషణసమాయుక్తాన్ రాత్రావాగచ్ఛతి ప్రభో ॥ ౨౪॥

కృశా నో బాలకాః సర్వే కృతాస్తేన దురాత్మనా ।
అద్య శ్వో వా మరిష్యన్తి స్వసుతం శిక్షయాఽధునా ॥ ౨౫॥

(Page ఖం. ౮ అ. ౩౮ పాన ౯౯)

నానాప్రయత్నవన్తోఽపి వయం సర్వే మహామతే ।
తాడయామః సుతాన్ గృహ్య తథాపి త్వత్సుతే రతాః ॥ ౨౬॥

తేషాం తద్వచనం శ్రుత్వా కల్యాణః క్రోధసంయుతః ।
విసృజ్య తాన్ యయా శీఘ్రం వనే హన్తుం సుతం శుభమ్ ॥ ౨౭॥

మహాస్తం దణ్డమాదాయ క్రోధయుక్తః స్వభావతః ।
జగామ బాలసామీప్యే దదర్శ బాలకాన్ మునే ॥ ౨౮॥

తృణకాష్ఠాదిభిశ్చిత్రం ధాతుభీ రణ్ణితం పరమ్ ।
కృత్వా దేవాలయం దేవం స్థాప్య పూజాపరాయణాన్ ॥ ౨౯॥

కాంశ్చిత్ ప్రదక్షిణపరాన్ నామకీర్తనసంయుతాన్ ।
ధ్యాననిష్ఠాన్ తపోనిష్ఠాన్ పురాణవాచకాన్ పరాన్ ॥ ౩౦॥

నానాభందకరాన్ వైశ్యో గాణేశాన్ పరమార్థకాన్ ।
బల్లాలం ధ్యానసంస్థం తు గణేశస్య పురః సుతమ్ ॥ ౩౧॥

తతో దణ్డేన దేవస్య దేవాలయం బభ్రజ్ఞ హా ।
దృష్ట్వా బాలా భయోద్విగ్నాః పపలుః సర్వతో దిశమ్ ॥ ౩౨॥

ఏక ఏవ స బల్లాలో న చచాల దృఢాఽఽసనాత్ ।
నియమస్థో మహాభక్తస్తం జగ్రాహ పితా సుతమ్ ॥ ౩౩॥

దణ్ణేన తాడయామాస బల్లాలం యమసన్నిభః |
 తస్య దేహాత్ ప్రసుస్రావ రుధిరం సర్వతో ద్విజ || ౩౪ ||
 తథాపి స గణేశానం న ముమోచ హృది స్థితమ్ |
 సస్మార దేహసన్త్యాగే తత్పరో వైశ్యజుః ప్రభుమ్ || ౩౫ ||
 తతో దేవం ప్రగృహ్యైవ చిక్షేప గణనాయకమ్ |
 దూరే పర్వతభాగే స వల్లీపాశానథానయత్ || ౩౬ ||
 తైః సుతం హస్తపాదేషు బబన్ధ దృఢమేవ సః |
 తతస్తం క్రోధసంయుక్తో జగాద వైశ్యజోఽధమః || ౩౭ ||
 కల్యాణ ఉవాచ |
 మామనాదృత్య నిత్యం త్వం దేవపూజాపరోఽసి వై |
 తస్యేదం త్వం ఫలం ముఖ్యం భుజ్శ్చ పుత్ర మహాద్భుతమ్ || ౩౮ ||
 లోకా మాం లజ్జయా హీనా వదన్తి త్వద్విచేష్టితమ్ |
 ఆయశస్కారీణం పుత్రం మారయస్య మహామతే || ౩౯ ||
 త్వయా పుత్రేణ సర్వత్ర నిన్దితోఽహం కృతోఽధునా |
 వన్ధ్యః పురా ముదా యుక్తః సుయశా నగరేషు తు || ౪౦ ||
 ఆతో దేహం పరిత్యజ్య గచ్ఛ విఘ్నేశ్వరం సుత |
 స తం సర్వం శుభం దేవః కరిష్యతి న సంశయః || ౪౧ ||
 ఏవముక్త్యా మహాపాపీ జగామ నగరం పునః |
 గృహే సమాగతస్తత్ర విఘ్నయుక్తో బభూవ హ || ౪౨ ||
 గలత్కుష్టయుతశ్చాన్తో బధిరః కుబ్జ ఏవ చ |
 మూకకీటసమాయుక్తో బభూవ సహసా మునే || ౪౩ ||
 తతోఽతిభేదసంయుక్తో బభూవ వైశ్యదూషకః |
 పత్నీ తం తాదృశం దృష్ట్వా శుశోచ దుఃఖసంయుతా || ౪౪ ||
 పప్రచ్ఛ తం పతిం సా తు న స శుశ్రావ తాం గిరమ్ |
 మూకత్వాన్న స్వయం కిఞ్చిజ్జగాద దుఃఖసంయుతః || ౪౫ ||
 తతో జనా జగుస్తాం తే నాగరా భయసంయుతాః |
 వృత్తాన్తం వనసమ్భూతం బల్లాలతాడనాత్మకమ్ || ౪౬ ||

తతోఽతిదుఃఖసంయుక్తా సా జగామ వనం జనైః ।

సుతం ద్రష్టుం సతీ విప్ర రుదతీస్తుమతీ పరమ్ ॥ ౪౭॥

॥ ఓం తత్సదితి శ్రీమదావ్యే పురాణోపనిషది శ్రీమన్మోద్ధలే మహాపురాణే

అష్టమే ఖణ్డే ధూమ్రవర్ణచరితే కల్యాణదుర్గతివర్ణనం నామాష్టత్రింశోఽధ్యాయః ॥ ౮.3౮

(Page ఖం. ౮ అ. 3౯ పాన ౯౨)

౮.3౯ బల్లాలేశ్వరవర్ణనం నామైకోనచత్వారింశోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

విభాణ్డక ఉవాచ ।

బల్లాలస్య గతిం నాథ వద లేభే స కాం పరామ్ ।

గాణపత్యో మహాభాగో దఃఖితో మునిసత్తమ ॥ ౧॥

జాజలిరువాచ ।

బల్లాలో గణనాథం స సస్మార వనసంస్థితః ।

రక్తస్రావయుతశ్చైకో బద్ధః పిత్రా దురాత్మనా ॥ ౨॥

విఘ్నూరిర్నామ దేవేశ కథం తేఽభూద్గజానన ।

భక్తవిఘ్నకరో మే కిం విపరీతోఽసి నిశ్చితమ్ ॥ 3॥

మద్భక్తిఖణ్డనార్థం మాం యదా ఛలయసే పరమ్ ।

మయా పురా పదే నాథ దేహోఽయం తే సమర్పితః ॥ ౪॥

పతతు మే శరీరం తు న ముఞ్చామి కదాచన ।

త్వాం గణేశ దయాసిన్ధో భక్తోఽహం భావసంయుతః ॥ ౫॥

యది మే సుదృఢా భక్తిస్తవ పాదే నిరస్తరమ్ ।

తదా కుష్టయుతశ్చాన్ధః పితా భవతు కుబ్జకః ॥ ౬॥

మూకో బధిరతాయుక్తో భవతు త్వత్ప్రసాదతః ।

అహం బన్ధనహీనశ్చ విఘ్నేశ తే నమో నమః ॥ ౭॥

గజాననైకభక్తస్య బల్లాలస్య ముఖాన్మునే ।

వచనం నిఃసృతం యావత్ స తావత్ తాదృశోఽభవత్ ॥ ౮॥

తతో గణేశ్వరః ప్రీతో బ్రాహ్మణస్య స్వరూపధృక్ ।

తమాయయౌ మహాభక్తం భక్తవచనయన్త్రితః ॥ ౯॥

బద్ధం బల్లాలభక్తం స దదర్శ బ్రాహ్మణోత్తమః ।

తక్షణాచ్చిథిలాన్యేవ బన్ధనాని బభూవిరే ॥ ౧౦॥

అజ్ఞాని క్షతహీనాని బభూవుర్మునిసత్తమ ।

తతః స హర్షితో మేనే గణేశం ద్విజరూపిణమ్ ॥ ౧౧॥

ఉత్తాయ తం స బల్లాలః ప్రణనామ పుపూజ హా ।

పునః ప్రణమ్య విఘ్నేశం తుష్టావ కరసముటః ॥ ౧౨॥

బల్లాల ఉవాచ ।

గణేశాయ ధామ్నే పరేశాయ తుభ్యం సదా౨౨నన్దరూపాయ సర్వాతిగాయ ।

అపారస్వరూపాయ దేవాధిదేవ నమస్తే ప్రభో భక్తసంరక్షకాయ ॥ ౧౩॥

హేరమ్భాయ నమస్తుభ్యం విఘ్నేశాయ పరాత్మానే ।

బ్రహ్మేశాయ మహాయోగదాత్రే శాన్తిమయాయ తే ॥ ౧౪॥

స్వానన్దవాసినే తుభ్యం స్వానన్దే ఖేలకాయ తే ।

యోగేశాయ మహోదారరూపధారిన్మమో నమః ॥ ౧౫॥

సదా సన్మయకాయాయావ్యక్తశీర్షే నమో నమః ।

యోగరూపేణ సర్వత్ర సంస్థితాయ నమో నమః ॥ ౧౬॥

సిద్ధిబుద్ధిప్రదాత్రే తే సిద్ధిబుద్ధిమయాయ చ ।

సిద్ధిబుద్ధిపతే తుభ్యం నమస్తే గజవక్రీణే ॥ ౧౭॥

లమ్బోద్దరాయ దేవాయ చతుర్బాహుధరాయ తే ।

మూషకధ్వజినే తుభ్యం పాశాఙ్కశప్రధారిణే ॥ ౧౮॥

ద్విజరూపధరాయైవ భక్తవత్సలభావతః ।

రక్షితుం భక్తవాక్యం తు సమాగతాయ తే నమః ॥ ౧౯॥

త్వం మాతా త్వం పితా నాథస్త్వం సుహృత్ కులదైవతమ్ ।

ద్రవ్యం విద్యాదికం మే త్వం సర్వం తే వై నమో నమః ॥ ౨౦॥

దేహన వాచా మనసా కృతాన్ మే సాంసర్గికాన్ జాగృతిస్వప్నజాతాన్ ।

సంసుప్తితో యాన్ సకలాపరాధాన్ క్షమస్వ హేరమ్భ దయానిధే త్వమ్ ॥ ౨౧॥

ఏవముక్త్యా ననర్తా౨సౌ బల్లాలో భక్తియన్త్రితః ।

సాశ్రనేత్రః సరోమాఞ్శో బ్రాహ్మణాగ్రే మహామునే ॥ ౨౨॥

తమువాచ గణాధీశస్త్వక్వా బ్రాహ్మణరూపకమ్ ।

గజాననస్వరూపేణ సంయుక్తో భక్తముత్తమమ్ ॥ ౨౩॥

శ్రీగణేశ ఉవాచ ।

పరాన్ బ్రూహి మహాయోగిన్ యాన్తే చిత్తగతాన్ పరాన్ ।

దాస్యామి భక్తితుష్టోఽహం నియమేన మహామతే ॥ ౨౪॥

త్వయా కృతమిదం స్తోత్రం సర్వసిద్ధిప్రదాయకమ్ ।

(Page ఖం. ౮ ఆ. ౩౯ పాన ౯౩)

భవిష్యతి నరాయైవ పఠతే శృణ్వతే సదా ॥ ౨౫॥

యం యమిచ్ఛతి తం తం తు దాస్యామ్యనేన సంస్తుతః ।

అన్తే సాయుజ్యదం మే వై భావి స్తోత్రం విశేషతః ॥ ౨౬॥

బల్లాల ఉవాచ ।

తవ భక్తిం స్థిరాం దేహి సజ్గం మే భావితాత్మనామ్ ।

త్వయి విముఖభావానామనాదరం గజానన ॥ ౨౭॥

నాన్యం కిచ్ఛిద్ వరం యాచే దాసోఽహం తే వినాయక ।

త్వదేకవిలయం నిత్యం మాం కురుష్వ విశేషతః ॥ ౨౮॥

తథేతి తమథోవాచ గణేశో భక్తవత్సలః ।

త్వన్నామపూర్వకం నామ భవిష్యత్సత్ర మే పరమ్ ॥ ౨౯॥

అత్తైవాహం సదా సర్వాన్ బల్లాలేశో గణేశ్వరః ।

స్థాస్యామి భక్తిసంయుక్తా పాలయిష్యామి యోగినః ॥ ౩౦॥

ఏవముక్త్వాంఽతర్దధేఽసౌ గణేశో బ్రహ్మనాయకః ।

తత్ర దేవాలయం చిత్రం బభూవ తత్క్షణాన్ మునే ॥ ౩౧॥

బల్లాలేశయతం రమ్యం దృష్ట్వా బల్లాలవైశ్యకః ।

విస్మితస్తం ప్రణమ్యాంఽదౌ పూజార్థం సన్దధే మనః ॥ ౩౨॥

తత్ర పూజోపచారాశ్చ పఠితా వై సమస్తతః ।

బల్లాలస్య తతస్తం తైః పూజయామాస వైశ్యజః ॥ ౩౩॥

నియమం నిత్యజం పూర్ణం కృత్వా ధ్యానపరోఽభవత్ ।

తత ఉత్థాయ హర్షేణ ననామ గణనాయకమ్ ॥ ౩౪॥

దివ్యజ్ఞానయుతః సద్యో బభూవ పరమాద్భుతః ।

స్వపరభ్రాన్తిహీనః స బల్లలో గణపప్రియః ॥ ౩౫ ॥

తతో మాతా సమాయాతా లోక్తైస్తం సా దదర్శ హా ।
విస్మితా నిర్వృణం దృష్ట్వా ముక్తం దేవాలయే స్థితమ్ ॥ ౩౬ ॥

వృత్తాన్తం తన్ముఖాచ్ఛృత్వా స తాం పునరువాచ హా ।
గణేశద్వేషిణం తాతం న పశ్యామి కదాచన ॥ ౩౭ ॥

నానా జన్మసు మే మాతా పితా నానావిధోఽభవత్ ।
తేషు కేషాం ధరామ్యేవాభిమానం తారణాత్మకమ్ ॥ ౩౮ ॥

గచ్ఛ త్వం స్వగృహం నాహం పుత్రో దుష్టస్య నిశ్చితమ్ ।
యేన దేవాలయం భగ్నం స దేవం భక్తిఖణ్డనే ॥ ౩౯ ॥

శ్రుత్వా సా శోకసంయుక్తా స్వస్థానం తత ఆయయా ।
బల్లాలస్త్ర విఘ్నేశమభజత్ హర్షసంయుతః ॥ ౪౦ ॥

తత్రాకస్మాత్ సమాయాతం జ్యోతీరూపం విమానకమ్ ।
తేన బల్లాలవైశ్యం జగామ గణనాయకమ్ ॥ ౪౧ ॥

విభాణ్డ ఉవాచ ।
కర్మణా యన్త్రితా లోకాః శుభాశుభపరాయణాః ।
శుభాశుభే ప్రకుర్వన్తి కర్మణా ప్రేరితా పునః ॥ ౪౨ ॥

తత్ర యోగీ స బల్లాలః స్వపరభ్రమవర్జితః ।
కథం కల్యాణవైశ్యం తం ద్వేషిణం ప్రదదర్శ హా ॥ ౪౩ ॥

జాజలిరువాచ ।
యోగీషు గణనాథస్య భక్తాః శ్రేష్ఠా మతా బుధైః ।
తేషు బల్లాలవైశ్యోఽయం భక్తరాజోఽభవత్పరః ॥ ౪౪ ॥

గణేశభజనే సక్తాః పూజ్యా మాన్యా నిరన్తరమ్ ।
భక్తైస్తద్విపరీతాస్తే త్యాజ్యా వైరిసమానకాః ॥ ౪౫ ॥

అతో బల్లాలవైశ్యం పితరం పూజ్యమజ్ఞాసా ।
గణేశార్థం గణేశస్య నిన్దకం సమభర్తృయత్ ॥ ౪౬ ॥

విభాణ్డక ఉవాచ ।
కులే యస్య మహాయోగిన్ గాణపతోఽభవేత్ కదా ।
తస్య వంశభువః కోటికులస్యోద్ధారకారకః ॥ ౪౭ ॥

అయం కల్యాణవైశ్యస్య పుత్రః స్వానన్దగోఽభవత్ |

తదపి తస్య జనకో మాతా భూమా స్థితౌ కథమ్ || ౪౮||

అన్తే తయోర్గతిశ్చాత్ర కీదృశీ సమ్భూభూవ హ |

కథాం శ్రుత్వా సహాచిత్రామాశ్చర్యం మే హృది స్థితమ్ || ౪౯||

జాజలిరువాచ |

గాణపత్యః కులే జాతః కులోద్ధారార్థమాదరాత్ |

(Page ఖం. ౮ అ. 3౯ పాన ౯౪)

యత్నం కరోతి చేద్విప్ర తదా తస్య గతిర్భవేత్ || ౫౦||

అథవా గణనాథం స తదా గచ్ఛేన్ మహామునే |

ఉద్ధారం కులజానాం వై భవేత్ సద్యో న సంశయః || ౫౧||

బల్లాలశాపరక్షార్థం గణేశస్తస్య భావగః |

అన్యజన్మని చోద్ధారం చకార స తయోః పునః || ౫౨||

ఇదం బల్లాలమాహాత్యం కథితం తే సమాసతః |

సర్వసిద్ధిప్రదం పూర్ణం శృణ్వతే పఠతే భవేత్ || ౫3||

న బలే సదృశో యేషాం బల్లాలాస్తే ప్రకీర్తితాః |

తేషాం స్వామీ గణాధీశో బల్లాలేశ ఇతి స్మృతః || ౫౪||

త్వమపి వ్రతముఖ్యం తత్ కురుష్వ భక్తిసంయుతః |

చాతుర్మాస్యభవం చిత్రం బల్లాలేశపరాయణః || ౫౫||

తేన యోగయుతః పూర్ణః ప్రసాదేన భవిష్యసి |

బల్లాలేశస్య విప్రేశ నాత్ర కార్యా విచారణా || ౫౬||

బల్లాలేశ్వరమాహాత్యం యః శృణోతి నరోత్తమః |

పఠతి స మహాభోగాన్ భుక్త్వా బ్రహ్మమయో భవేత్ || ౫౭||

|| ఓం తత్సదీతి శ్రీమదాన్వేయ పురాణోపనిషది శ్రీమన్మోద్గలే మహాపురాణే

అష్టమే ఖణ్డే ధూమ్రవర్ణచరితే చాతుర్మాస్యమాహాత్యే బల్లాలేశ్వరవర్ణనం నామైకోనచత్వారింశోఽధ్యాయః

|| ౮.3౯

౮.౪౦ చాతుర్మాస్యవ్రతమాహాత్యనిరూపణం నామ చత్వారింశోఽధ్యాయః

|| శ్రీగణేశాయ నమః ||

సూత ఉవాచ ।

జాజలిస్తం విభాణ్డం స తతో దదౌ మహామనుమ్ ।

పఞ్చాక్షరం గణేశస్య విధియుక్తం విధానవిత్ ॥ ౧॥

మస్త్రం ప్రాప్య మహాభాగో జాజలేరాశ్రమే స్థితః ।

బల్లాలేశం సమభ్యర్చ్య వ్రతం చకార భక్తితః ॥ ౨॥

గాణేశపఞ్చకం కృత్వా ధ్యాననిష్ఠో బభూవ హ ।

కార్తిక్యాం పూర్ణిమాయాం తు యయౌ బల్లాలనాయకః ॥ ౩॥

తం దృష్ట్వా సహసోత్థాయ విభాణ్డః ప్రణతోఽభవత్ ।

పూజ్య తుష్టావ విఘ్నేశం నానాస్తోత్రైః సుహర్షితః ॥ ౪॥

తతః ప్రసన్నతాం యాతో బల్లాలేశో మహామునే ।

యోగశాన్తియుతం విప్రం కృత్వాంఽతర్ధానగోఽభవత్ ॥ ౫॥

తదాదిగాణపత్యశ్చ విభాణ్డః ప్రబభూవ హ ।

బల్లాలేశపరో భూత్వా చచార మనసేరితః ॥ ౬॥

విభాణ్డక ఉవాచ ।

కృత్వైవం యోగశాన్తిస్తోఽభవం సర్వైః సువన్దితః ।

బృహదశ్వ కురుష్వ త్వం వ్రతం గాణేశ్వరం పరమ్ ॥ ౭॥

ఏవముక్త్వా దదౌ తస్మై మునిర్మస్త్రం దశాక్షరమ్ ।

గణేశస్య మహాయోగీ విధియుక్తం మహామునే ॥ ౮॥

తం ప్రణమ్య యయౌ స్థానం స్వకీయం బృహదశ్వకః ।

చాతుర్మాస్యవ్రతం చక్రే గాణేశపఞ్చకే రతః ॥ ౯॥

బృహదశ్వాయ విఘ్నేశో దదౌ యోగం సుశాన్తిదమ్ ।

గణేశ్వరం సోఽపి నిత్యమభజద్భక్తిసంయుతః ॥ ౧౦॥

అన్యాం చ శ్శ్రీణు విప్రేశ చాతుర్మాస్యభవాం కథామ్ ।

విభాణ్డస్య చ వీర్యం యత్ పతితం భూమిమణ్డలే ॥ ౧౧॥

తద్గృహ్య చ వనే సంస్థా హరిణీ తృణసంయుతమ్ ।

(Page ఖం. ౮ అ. ౪౦ పాన ౯౫)

అమోఘం తత్క్షణాత్ సాఽభూద్గర్భయుక్తా మహామునే ॥ ౧౨॥

తస్యాం పుత్రోఽభవత్ సాక్షాద్బృహ్మతేజోయుతః పరః ।

లలాటే శ్శృంగధారీ స ఋష్యశ్శృంగస్తతః స్మృతః ॥ ౧౩॥

నారదేనాభ్యనుజ్ఞాతో విభాణ్డస్తం సమానయత్ ।
స్వాశ్రమే సర్వసంస్కారాన్ కారయామాస విప్రపైః ॥ ౧౪॥

కదా తమృష్యశ్శృంగం స లోమపాదో నృపోత్తమః ।
అప్సరోభిః సమాహృత్య స్వపురే త్వానయన్మునిమ్ ॥ ౧౫॥

అనావృష్టిభవం దుఃఖం జనానాం వీక్ష్య భూమిపః ।
స్వాత్మజ్ఞాం ప్రదదౌ తస్మై శాన్తాం గుణయుతాం పరామ్ ॥ ౧౬॥

సద్యో వృష్టిః సముత్పన్నా జనానాం దుఃఖనాశినీ ।
శాన్తయా విప్రపో రేమే హర్షనిర్భరమానసః ॥ ౧౭॥

కదా స్వపితరం విప్రో భార్యయా ప్రజగామ హ ।
సత్వా విభాణ్డం తత్రైవ సంస్థితః సేవనోత్సుకః ॥ ౧౮॥

వినయేన సమాయుక్తం పుత్రం దృష్ట్వా తపోయుతమ్ ।
జగాద తం మహాయోగీ విభాణ్డః ప్రేమసంయుతః ॥ ౧౯॥

విభాణ్డ ఉవాచ ।

బ్రహ్మణి బ్రహ్మభూతో యో బ్రాహ్మణః పరికీర్తితః ।
అతస్తస్య పుత్ర భావేన భవ బ్రాహ్మణ ఉత్తమః ॥ ౨౦॥

ఏవముక్త్యా దదౌ తస్మై మన్తం గణపతేః శుభమ్ ।
సవిధిం తం నమస్కృత్య పుత్రత్వం సాధయత్ పరమ్ ॥ ౨౧॥

శాన్తయా భార్యయా సార్ధం చాతుర్మాస్యవ్రతే రతః ।
గాణేశపఞ్చకం సేవ్య ధ్యాననిష్ఠో బభూవ హ ॥ ౨౨॥

నిత్యం యోగపరో భూత్వా ప్రార్థయద్గణనాయకమ్ ।
కురు యోగీన్ద్రవన్ద్యం మాం సభార్యం గణనాయక ॥ ౨౩॥

వ్రతమాత్రేణ సస్తుష్టో ధ్యానేన తపసా ప్రభుః ।
దదౌ యోగం గణాధీశ ఋష్యశ్శృంగాయ ధీమతే ॥ ౨౪॥

తతః స భార్యయా సార్ధం గాణపత్యో బభూవ హ ।
శాన్తియుక్తః స్వభావేనాభజద్విఘ్నేశ్వరం ముదా ॥ ౨౫॥

ఏతస్మిన్నన్తరే తత్ర లోమపాదో నృపోత్తమః ।

ఆయయౌ ప్రార్థయామాస విభాణ్డం ప్రీతిసంయుతః ॥ ౨౬ ॥

ఋష్యశృంగం సుతాయుక్తం ప్రార్థయిత్వా సమానయత్ ॥

స్వపురే తం సమాస్థాప్య తదాజ్ఞావశగోఽభవత్ ॥ ౨౭ ॥

నిత్యం సోఽపి గణాధీశమభజన్సుపనాయకః ॥

ఉపదిష్టః స్వజామాత్రా చాతుర్మాస్యపరాయణః ॥ ౨౮ ॥

అన్తే జగామ విఘ్నేశం రాజా ధర్మభృతాం వరః ॥

ఏవం నానా జనా విప్ర వ్రతేన సిద్ధిమాయయుః ॥ ౨౯ ॥

తత్ర తేఽహం కతి బ్రూయాం వక్తుం శక్తో న సర్వదా ॥

చాతుర్మాస్యసమం ముఖ్యం వ్రతం వైవ వినిశ్చితమ్ ॥ ౩౦ ॥

ఏకః కైవర్తకః కోఽపి నామ్నా నాదకరః స్మృతః ॥

స కదాచిత్ ద్విజాన్ దృష్ట్వా ప్రణతోఽభూన్ మహామునే ॥ ౩౧ ॥

చాతుర్మాస్యవ్రతే సంస్థాన్ దృష్ట్వా పప్రచ్ఛ భక్తితః ॥

కీదృశం వ్రతముఖ్యం మే బ్రూత విప్రేన్ద్రముఖ్యకాః ॥ ౩౨ ॥

తతస్తే వినతం దృష్ట్వా కథయామాసురాదరాత్ ॥

వ్రతం గాణేశ్వరం ముఖ్యం సవిధి మునిసత్తమ ॥ ౩౩ ॥

శ్రుత్వాఽఽనమ్య స తాన్ విప్రాన్ యయౌ స్వగృహమాదరాత్ ॥

చాతుర్మాస్యవ్రతే స్నాత్వా చక్రే గణేశదర్శనమ్ ॥ ౩౪ ॥

భజనం ఘటికామాత్రం తతః స కార్యకారకః ॥

బభూవ నిన్దయన్ దేహం గణేశే భక్తివర్జితమ్ ॥ ౩౫ ॥

తతః కదాచిన్ మార్గస్థం కార్యార్థం వనగోచరమ్ ॥

తత్ర తం భక్షితుం యాతా వనస్థా దశ రాక్షసాః ॥ ౩౬ ॥

(Page ఖం. ౮ అ. ౪౦ పాన ౯౬)

స గణేశం భయోద్విగ్నః సస్మార హృది సర్వపమ్ ॥

రాక్షసాస్తస్య సాన్నిధ్యమాజగ్ముర్భక్షణార్థినః ॥ ౩౭ ॥

దృష్ట్వా స జలమాదాయ గణేశాయ నమో ఇతి ॥

మన్తముచ్చార్ష తాన్ దుష్టాన్ సిషేచ భయసంక్కులః ॥ ౩౮ ॥

గణేశనామమన్త్రేణ మన్త్రితేన జలేన తే ॥

స్పృష్టా జాతిస్మరా జాతా రురుదుస్తం ప్రణమ్య తు ॥ ౩౯ ॥

ఊచుః ప్రాజ్ఞులయో భూత్వా నాదకరం మహామునే ।
రాక్షసా దుఃఖసంయుక్తాస్తం ప్రణమ్య దయాయుతమ్ ॥ ౪౦॥

రాక్షసా ఊచుః ।

వయం బ్రాహ్మణజాతిస్థా పూర్వజన్మని శూద్రజ ।
తత్రాచారవిహీనాశ్చాభవామ స్మ నిరన్తరమ్ ॥ ౪౧॥

యథేచ్ఛం విషయే సక్తా మృతా యమగృహే గతాః ।
యమేన వివిధేష్యేవ నిక్షిప్తా నరకేషు చ ॥ ౪౨॥

భుక్త్వా పాపభవం దుఃఖం రాక్షసా మానదాయక ।
జాతాః క్షుధాసమావిష్టా శ్రమామో యత్ర తత్ర తు ॥ ౪౩॥

దైవయోగేన తే సాధో దర్శనం భాగ్యగౌరవాత్ ।
ప్రాప్తం తే జలపాతేన వయం జాతిస్మరాః కృతాః ॥ ౪౪॥

అధునా తారయాస్మాంస్తవం శరణం త్వాం సమాగతాన్ ।
దేహి పుణ్యం మహాభాగ గణేశకీర్తనే భవమ్ ॥ ౪౫॥

ఏవం తేషాం నాదకరో వచః శ్రుత్వా దయాయుతః ।
జ్ఞాత్వా మాహాత్మ్యముఖ్యం తానువాచ నామసమ్భవమ్ ॥ ౪౬॥

నాదకర ఉవాచ ।

గణేశకీర్తనస్యైవ పుణ్యం వక్తుం న శక్యతే ।
కథితం గురుభిః పూర్వం బ్రాహ్మణైస్తత్త్వకోవిదైః ॥ ౪౭॥

అతో రాక్షసజాతిస్థా వచః శృణుత మే హితమ్ ।
చాతుర్మాస్యే మయా నిత్యం కీర్తనం క్రియతే పరమ్ ॥ ౪౮॥

ఏకనామ్నో భవం పుణ్యం దాస్యామి దయయా యుతః ।
చాతుర్మాస్యే కృతస్యాపి కీర్తనస్య న సంశయః ॥ ౪౯॥

తేన బన్ధనహీనాశ్చ భవిష్యథ విచక్షణాః ।
ఏవముక్త్వా దదౌ తేభ్యః పుణ్యం నామైకసమ్భవమ్ ॥ ౫౦॥

దత్తే పుణ్యే సమాయాతాస్తత్ర గాణేశదూతకాః ।
తాన్ గృహ్య నిజలోకం తేభవన్ గతా మహామునే ॥ ౫౧॥

గణేశ్వరం తత్ర దృష్ట్వా బ్రహ్మభూతా బభూవరే ।

ఏవం వ్రతస్య మాహాత్మ్యం కథనే నైవ శక్యతే || ౫౨||

చాతుర్మాస్యభవం చిత్రం చరితం కథితం మయా |

సజ్జేపేణ మహావిప్ర భుక్తిముక్తిఫలప్రదమ్ || ౫౩||

శృణుయాచ్ఛావయేద్యస్తు పఠేద్భావసమన్వితః |

సోఽపి వ్రతఫలం లభ్యా మనసేప్పితమాప్పుయాత్ || ౫౪||

|| ఓం తత్సదితి శ్రీమదావ్యే పురాణోపనిషది శ్రీమన్మౌద్గలే మహాపురాణే

అష్టమే ఖణ్డే ధూమ్రవర్ణచరితే చాతుర్మాస్యవ్రతమాహాత్మ్యనిరూపణం నామ
చత్వారింశోఽధ్యాయః || ౮.౪౦

(Page ఖం. ౮ అ. ౪౦ పాన ౯౭)

౮.౪౦ కౌణ్డిణ్యబ్రహ్మసమాగమో నామైకచత్వారింశోఽధ్యాయః

|| శ్రీగణేశాయ నమః ||

శౌనక ఉవాచ |

గణేశనామమాహాత్మ్యం వద మే కరుణానిధే |

ఏకనామభవేనైవ పుణ్యేన దశ చోద్ధృతాః || ౧||

సూత ఉవాచ |

గణేశనామమాహాత్మ్యం కథితం కోఽర్హతి ప్రభో |

అపారం వేదవాదేషు కథితం వేదవాదిభిః || ౨||

అత్రేతిహాసకం వక్ష్యే సర్వసిద్ధిప్రదం పరమ్ |

శ్రవణాత్ పఠనాచ్ఛాపి నరేభ్యో నాత్ర సంశయః || ౩||

జరత్కారురితి ఖ్యాతో బ్రాహ్మణో బ్రహ్మవిత్తమః |

అపారతపసా యుక్తః శాపానుగ్రహకారకః || ౪||

తమాయయౌ మహాభాగః పుత్రస్తస్య మహాత్మనః |

ఆస్తికః పుణ్యశీలశ్చ ప్రణనామ కృతాఞ్జలిః || ౫||

సేవాయాముత్సుకస్తత్రోవాస హర్షనమన్వితః |

యోగీస్థం పితరం సోఽపి కదా జగద విప్రప || ౬||

ఆస్తిక ఉవాచ |

జనమేజయయజ్ఞేఽహం రక్షిత్వా పన్నగోత్తమాన్ |

సమాయాతో మహాభాగ వందనార్థం పదస్య తే ॥ ౭॥
 తత్ర సర్పగణానగ్నో మృతాంశ్చ భృశపీడితాన్ ।
 తాన్ దృష్ట్వా త్రాససంయుక్తోఽభవం పరమపావన ॥ ౮॥
 సంసారం దుఃఖదం వీక్ష్య తం నేచ్ఛామి మహామునే ।
 అతః సుశాన్తిదం మార్గం వద యోగప్రదాయకమ్ ॥ ౯॥
 ఏవం పుత్రవచః శ్రుత్వా హర్షయుక్తో మహామునిః ।
 జరత్కారుర్జగాదేదం వచనం యోగభావితమ్ ॥ ౧౦॥
 జరత్కారురువాచ ।
 బ్రహ్మజ్ఞానం వినా పుత్ర శాన్తిరైవ ప్రలభ్యతే ।
 నానాబ్రహ్మసు సంస్త్రైశ్చాన్మప్రాణాదిషు మానద ॥ ౧౧॥
 శాన్తిభ్యః శాన్తిదం పూర్ణం బ్రహ్మ వేదప్రకాశకమ్ ।
 బ్రహ్మణస్పృతిసంజ్ఞం తం భజస్వ విధిసంయుతః ॥ ౧౨॥
 శ్రుత్వా విప్రస్తమాస్తికో జగాద తపసా యుతః ।
 కథం గణేశ్వరం తాత శ్రేష్ఠం వేదా బ్రువన్తి వై ॥ ౧౩॥
 నామరూపధరో భూత్వా బ్రహ్మణస్పృతివాచకః ।
 కథం బభూవ దేవేశో వద తస్య స్వరూపకమ్ ॥ ౧౪॥
 జరత్కారురువాచ ।
 సమూహం గణధాతుశ్చ సమూహో బ్రహ్మరూపిణః ।
 బాహ్యోన్మరైకభావాఖ్యాస్తేషాం స్వామీ గణేశ్వరః ॥ ౧౫॥
 సమ్ప్రుజ్ఞాతమయో దేహోఽసమ్ప్రుజ్ఞాతమయం శిరః ।
 గజరూపం తయోర్యోగే దేహధారీ గజాననః ॥ ౧౬॥
 అజ్ఞానసంయుతాన్యాదౌ భూతాని వివిధాని తు ।
 తేభ్యో జ్ఞానప్రదానార్థం దేహధారీ బభూవ హ ॥ ౧౭॥
 స్వసంవేద్యేన యోగేన దర్శనం తస్య జాయతే ।
 యోగీనాం తేన విఘ్నేశో నిజలోకనివాసకృత్ ॥ ౧౮॥
 సిద్ధిరైశ్వర్యరూపా సా భ్రాన్తిదా సతతం మతా ।
 బుద్ధిరాభ్రాన్తిధరా ప్రోక్తా పశ్చుచిత్తస్వరూపిణీ ॥ ౧౯॥
 తయోః స్వామీ గణాధీశః ఖేలతే చిత్తసిద్ధిగః ।

మాయాభ్యాం యోగరూపోఽయం తదాకారః పరాత్పరః ॥ ౨౦॥

అత్ర తే కథయిష్యామి పురాతనం మహాద్భుతమ్ ।
ఇతిహాసం గణేశస్య నామమాహాత్యసంయుతమ్ ॥ ౨౧॥

త్వాం మాతుర్జుతరే సంస్థం ప్రత్యజ్ఞాహం తు నిర్గతః ।
యోగార్థం యోగనిపుణం కౌణ్డిణ్యం సజ్గతోఽభవమ్ ॥ ౨౨॥

స్థావరే నగరే సోఽపి గాణపత్యార్గణీర్మహాన్ ।
విస్తామణీం గణేశానమభజద్ దూర్వయా సదా ॥ ౨౩॥

మాం దృష్ట్వా హర్షసంయుక్తో జగాద స్వాగతం మునే ।
జరత్కారో నిషీద త్వం తాపసోగ్ర మహామతే ॥ ౨౪॥

ఏవమాభాష్య మాం విప్రః కృత్వాఽఽతిథ్యం యథావిధి ।
పప్రచ్ఛ కిం మహావిప్ర వదేచ్ఛసి శుభప్రదమ్ ॥ ౨౫॥

కౌణ్డిణ్యస్య వచః శ్రుత్వా హర్షితోఽహం తమబ్రువమ్ ।
తాత భ్రమణసంయుక్తో భ్రమామి పృథివీతలే ॥ ౨౬॥

నానాతపోయుతో నాథ న శాన్తిమలభం కదా ।
తవాశ్రమమతో యాతో వద శాన్తిం సుశాన్తిద ॥ ౨౭॥

కౌడిణ్య ఉవాచ ।
గణేశం భజ భావేన తదా శాన్తిమవాప్స్యసి ।
నాన్యథా త్వం జరత్కారో శ్రమయుక్తో భవిష్యసి ॥ ౨౮॥

ఏవం తస్య వచః శ్రుత్వా పునస్తమహామబ్రువమ్ ।
నామరూపధరం దేవం కథం వదసి శాన్తిదమ్ ॥ ౨౯॥

తతో మామబ్రవీత్ సోఽపి దయాయుక్తః స్వభావతః ।
శ్ృణు పురా భవం చిత్రమితిహాసం వదామ్యహమ్ ॥ ౩౦॥

అహం యోగార్థమత్యస్తమక్లిశ్యం తపసా యుతః ।
నావిన్దం తం తతో దేవం బ్రహ్మీణం సజ్గతోఽభవమ్ ॥ ౩౧॥

తం ప్రణమ్య మహాభాగం యోగశాన్తిప్రదాయకమ్ ।
అహం యోగార్థమత్యస్తమక్లిశ్యం తపసా యుతః ॥ ౩౨॥

బ్రహ్మోవాచ ।
గణేశం భజ భావేన తతః శాన్తిమవాప్స్యసి ।

గచ్ఛ స్థావరసంజ్ఞే త్వం పురే చిన్తామణిం భజ ॥ ౩౩॥
 చక్షులం చిత్తమాఖ్యాతం స్థిరం యత్ర బభూవ హా ।
 తేన స్థావరసంజ్ఞం తత్ క్షేత్రం నామ్నా మయా కృతమ్ ॥ ౩౪॥
 పచ్చుచిత్తప్రకాశో మే తత్ర చిన్తామణిః ప్రభుః ।
 స్థాపితోఽభూన్ మయా పూర్వం సాక్షాచ్ఛాన్తిప్రదాయకః ॥ ౩౫॥
 సృష్ట్యాదౌ తపసా తత్ర మయా సంరాధితోఽభవత్ ।
 తస్య వరప్రభావేణ యోగీవన్ద్యోఽభవం ముదా ॥ ౩౬॥
 ఏవం తస్య వచః శ్రుత్వా పునస్తమహామబ్రువమ్ ।
 నామరూపధరో నాథ శాన్తిదః కథమజ్ఞాసా ॥ ౩౭॥
 తతో మామబ్రవీద్బ్రహ్మ హర్షయుక్తేన చేతసా ।
 గణానాం పతిభావేన స్థితోఽయం నామధారకః ॥ ౩౮॥
 దేహో జగన్మయస్తస్య గజాఖ్యం బ్రహ్మ మస్తకమ్ ।
 తయోర్లోకే స్వరూపస్థో బభూవ భక్తకారణాత్ ॥ ౩౯॥
 స్వానన్దో నగరం యస్య సిద్ధిర్బుద్ధిః ప్రియే మతే ।
 లక్షలాభౌ సుతౌ ప్రోక్తౌ మూషకో వాహనం తథా ॥ ౪౦॥
 ఏవం నానావిధానీహ బ్రహ్మీకారాణి తస్య వై ।
 సుహృదశ్చ తతః ప్రోక్తో వేదేషు బ్రహ్మణస్పతిః ॥ ౪౧॥
 మాయామోహయుతాన్యాదౌ విశ్వాని మునిసత్తమ ।
 బ్రహ్మణి యోగదానార్థం తేభ్యో దేహధరోఽభవత్ ॥ ౪౨॥
 స్వేచ్ఛయా దేహధారీ స స్వేచ్ఛయా మాయయా యుతః ।
 స్వేచ్ఛయా యోగరూపోఽయం వినాయకస్తతః స్మృతః ॥ ౪౩॥
 నాస్థిచర్మాదిసంయుక్తో దేహస్తస్య మహాత్మనః ।
 తద్వర్షితో వై విప్రేశ యోగదేహధరోఽభవత్ ॥ ౪౪॥
 అత్ర తే కథయిష్యామి చేతిహాసం పురాతనమ్ ।
 భృశుణ్డినోఽమరర్షిణాం సంవాదసమ్భవం మహాన్ ॥ ౪౫॥
 ॥ ఓం తత్సదితి శ్రీమదాన్వేయే పురాణోపనిషది శ్రీమన్మౌద్గలే మహాపురాణే

అష్టమే ఖణ్డే ధూమ్రవర్ణచరితే కౌణ్డిణ్యబ్రహ్మసమాగమో నామైకచత్వారింశోఽధ్యాయః ॥
౮.౪౧

(Page ఖం. ౮ అ. ౪౨ పాస ౯౯)

౮.౪౨ గణేశనామమాహాత్యక్తధనం నామ ద్విచత్వారింశోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

కౌణ్డిణ్య ఉవాచ ।

అహో గణేశమాహాత్యమద్భుతం సంశ్రుతం మయా ।

భృశుణ్డినో వద త్వత్తో దేవర్షీణాం వచో మిథః ॥ ౧ ॥

బ్రహ్మోవాచ ।

ఏకదా మునయః సర్వే తే విచార్య పరస్పరమ్ ।

సమాయయుర్విధాతారం సంశయస్యాపనుత్తయే ॥ ౨ ॥

ప్రణమ్య లోకధాతారం జగుః సర్వే సుహర్షితాః ।

మునయః కశ్యపాద్యా మాం దేవేన్ద్రైర్మునిముఖ్యకైః ॥ ౩ ॥

దేవర్షయ ఉచుః ।

సర్వపూజ్యో గణేశోఽయం సర్వాదిపూజ్య ఏవ సః ।

నామరూపధరో నితోస్య బ్రహ్మణస్పతివాచకః ॥ ౪ ॥

వేదేషు కథితం బ్రహ్మన్ బ్రహ్మ బ్రహ్మైవ కేవలమ్ ।

తత్ర సాగుణ్యనైర్గుణ్యం విద్యతే న కదాచన ॥ ౫ ॥

దేహధారీ గణేశానో వేదేషు బ్రహ్మణస్పతిః ।

అతః సంశయసంయుక్తాః ప్రప్లుం త్వాం సముపాగతాః ॥ ౬ ॥

త్వం సాక్షాద్యోగివన్ద్యశ్చ సర్వేషాం ప్రపితామహాః ।

భిన్ధి సంశయకం నాథానుభవేన తదాత్మనా ॥ ౭ ॥

బ్రహ్మోవాచ ।

తేషాం వచనమాకర్ణ్య బ్రహ్మ చిన్తాతురోఽభవమ్ ।

న కిచ్ఛేదవదం తత్ర మోహాయుక్తోఽహమజ్ఞాసా ॥ ౮ ॥

సర్వైస్త్వైః సంయుతో వేధా అగమం కేశవం పురా ।

తం ప్రణమ్య మహాభాగా హ్యపృచ్ఛత్ సంశయం పరమ్ ॥ ౯ ॥

విష్ణుః ఖేదసమాయుక్తో లేభే నైవ తదుత్తరమ్ ।
 తైః సార్థం శక్కరం సోఽపి జగామ జ్ఞానసిద్ధయే ॥ ౧౦॥
 ప్రణమ్య గిరిజానాథం జగాద సంశయం పరమ్ ।
 తచ్చుత్వా శక్కరస్తత్ర నిశ్చయం కర్తుమక్షమః ॥ ౧౧॥
 శివస్తాన్ ప్రత్యువాచేదం వచనం సుఖదాయకమ్ ।
 భృశుణ్డినం చ స్వగురుం చిత్తే స్మృత్వా గణేశ్వరమ్ ॥ ౧౨॥
 శ్రీశివ ఉవాచ ।
 ఆదిమధ్యావసానేషు భృశుణ్డి మునిపుజవః ।
 తిష్ఠతి సర్వభావజ్ఞో గురుర్నో హితకారకః ॥ ౧౩॥
 గణేశనామమాహాత్మ్యం సమూర్ణం కథయిష్యతి ।
 జానాతి నాత్ర సన్దేహో నాన్నా సిద్ధేశ్వరోఽభవత్ ॥ ౧౪॥
 తతస్తేన సమాయుక్తా జగ్ముర్దేవర్షయో మునే ।
 భృశుణ్డినం మహాభాగమమలాశ్రమసంస్థితమ్ ॥ ౧౫॥
 తం ప్రణమ్య మహాత్మానం స్థితాః సర్వే సురర్షయః ।
 స తాన్ పూజ్య జగాదేదం వచనం హితకారకమ్ ॥ ౧౬॥
 భృశుణ్డ్యువాచ ।
 ధన్యం మే జన్మకర్మాది యేన వో దర్శనం మహత్ ।
 ప్రాప్తం వదత వాక్యం మాం కిమర్థమాగతాః పరాః ॥ ౧౭॥
 సాక్షాద్గణపతేః సర్వే విభూతిపదధారకాః ।
 యూయం గణేశ సామాన్యాః పావనార్థం సమాగతాః ॥ ౧౮॥
 భృశుణ్డివచనం శ్రుత్వా జగాద శక్కరో వచః ।
 ప్రణమ్య తం మహాభాగం యోగీన్ద్రాణాం గురోర్గురుమ్ ॥ ౧౯॥
 శ్రీశక్కర ఉవాచ ।
 గణేశస్య మహత్త్వ్యం పరిపూర్ణం మహామతే ।
 త్వం జానాసి న సన్దేహాః సాక్షాచ్ఛుణ్డాధరో భవాన్ ॥ ౨౦॥
 అతః సంశయసంయుక్తా వయం సర్వే సమాగతాః ।
 తం తేఽహం శ్శ్రణు వక్ష్యామి భ్రాన్తిదాయకముత్తమమ్ ॥ ౨౧॥
 నామరూపధరో నిత్యః కథం విఘ్నేశ్వరోఽభవత్ ।

బ్రహ్మణస్పృతిసంజ్ఞస్తు వేదవాదేషు యోగిష ॥ ౨౨॥

తేషాం వచనమాకర్ణ్య తాన్ జగాద మహామునిః ।

భృశుణ్డీ సర్వసారణ్ణో గాణపత్యాగ్రణీర్మహాన్ ॥ ౨౩॥

భృశుణ్డ్యువాచ ।

గః శక్తిః సూర్య ఆః ప్రోక్తో ణో విష్ణురః శివః స్మృతః ।

తేషాం స్వామీ గణేశానస్తేనాఽయం బ్రహ్మణస్పృతిః ॥ ౨౪॥

గణాః సమూహవాచ్యాశ్చ బాహ్యోన్మరైకభావతః ।

తేషాం స్వామీ గణేశానస్తేనాయం బ్రహ్మణస్పృతిః ॥ ౨౫॥

(Page ఖం. ౮ ఆ. ౪౨ పాన ౧౦౦)

గో బోధ అవిబోధస్థో ణః స్వానన్దో నివృత్తికృత్ ।

తేషాం స్వామీ గణేశానస్తేనాఽయం బ్రహ్మణస్పృతిః ॥ ౨౬॥

విశ్వాని గ ప్రసూతాని బ్రహ్మాణీ ణ గతాని తు ।

తేషాం స్వామీ గణేశానస్తేనాఽయం బ్రహ్మణస్పృతిః ॥ ౨౭॥

ఏవం నానార్థసంయుక్తం నామ తస్య మహాత్మనః ।

తేష్వర్థాన్ దేవవిప్రాద్యాః కతి బ్రూయాం న శక్యతే ॥ ౨౮॥

చిత్తరూపా మహామాయా పఞ్చధా పరికీర్తితా ।

సా బుద్ధిర్భ్రాన్తిదా తత్ర సిద్ధిర్మాయా పరా స్మృతా ॥ ౨౯॥

తాభ్యాం నానావిధాన్యాదౌ చకార ఖేలనార్థతః ।

విశ్వాని మోహయుక్తాని బ్రహ్మాణీ బ్రహ్మణస్పృతిః ॥ ౩౦॥

తేషాం మోహవినాశార్థం యోగదానార్థమాదరాత్ ।

నామరూపధరో జాతో గణేశో గణవల్లభః ॥ ౩౧॥

అర్థసత్తాసమాయుక్తం నామ తస్య సురర్షయః ।

కథం నాశవినాశాది భేదాస్తత్ర భవన్త్యతః ॥ ౩౨॥

అథ రూపం ప్రవక్ష్యామి గణేశస్య సుఖప్రదమ్ ।

యేన సంశయహీనాస్తం భజిష్యథ నిరన్తరమ్ ॥ ౩౩॥

సమష్టివ్యష్టిరూపాభ్యే కుమ్భస్థలే మహాత్మనః ।

త్రయీ త్రినేత్రరూపా తు శుణ్డా తురీయవాచకా ॥ ౩౪॥

ధర్మాధర్మౌ గణేశస్యాధరౌ బిన్దుర్గలాకృతిః ।
 దేహీ దన్తః సదైకస్తు బోధో జఠరవాచకః ॥ ౩౫॥
 సాంఖ్యం కర్ణాత్మకం తస్య హస్తాశ్చ త్వర్థవాచకాః ।
 మాయామాయికరూపౌ వై పాదౌ గణపతేః స్మృతౌ ॥ ౩౬॥
 ఏషాం సంయోగరూపాఖ్యో దేహస్తస్య సురర్షయః ।
 స్వసంవేద్యాత్మకః ప్రోక్తో యోగిభిస్తత్త్వదర్శిభిః ॥ ౩౭॥
 అభిమానేన శూన్యత్వాదేషామయోగవాచకః ।
 దేహో దేహాధరస్యాపి గణేశస్య విచక్షణాః ॥ ౩౮॥
 సంయోగాయోగయోర్వ్యోగే దేహధారీ గజాననః ।
 బభూవ యోగదానార్థం జగదోభ్యో బ్రహ్మభ్యః పర ॥ ౩౯॥
 విశ్వం కణ్ఠాదధస్తస్య శిరో బ్రహ్మ గజాత్మకమ్ ।
 తయోర్వ్యోగే గణేశానో దేహధారీ బభూవ చ ॥ ౪౦॥
 ఏవం నానార్థభావేన ధ్యాయన్తే యోగినోఽమలాః ।
 దేహం గణపతేః ప్రాజ్ఞా మాయామోహవివర్జితాః ॥ ౪౧॥
 శబ్దార్థసత్తయా యుక్తం వపుస్తస్య విరాజతి ।
 నాశానాశాదిభావైశ్చ వర్జితం తన్మయం తథా ॥ ౪౨॥
 ఏతత్ సర్వం సమాఖ్యాతం నామరూపరహస్యకమ్ ।
 గణేశస్య మహాభాగా యథా ముద్గలభాషితమ్ ॥ ౪౩॥
 గణేశేతి సకృజ్జప్త్యా బ్రహ్మభూతో భవేన్నరః ।
 ద్వివారం చేద్గణేశానః తస్యర్థీ నాఽత్ర సంశయః ॥ ౪౪॥
 గణేశేతి సకృజ్జప్త్యా యస్తిష్ఠతి నరోత్తమః ।
 జగద్బ్రహ్మాయుతస్తేన సంస్మృతో గణనాయకః ॥ ౪౫॥
 ఆతో గణేశనామ్నశ్చ స్మరణం న కరోతి యః ।
 స దురాత్మా పరిత్యాజ్యశ్చాష్టాలానాం శిరోమణిః ॥ ౪౬॥
 గణేశనమనం కృత్వా నరస్తిష్ఠతి యో భువి ।
 తేన నానావిధం విశ్వం బ్రహ్మ సన్నమితం భవేత్ ॥ ౪౭॥
 గణేశరూపం సన్ధ్యానే ధృతం యేన మహాత్మనా ।

జగద్బ్రహ్మాయుతో యోగో ధ్యాతస్తేన న సంశయః ॥ ౪౮ ॥

గణేశమూర్తిరూపం తు దృష్టం యేన సురర్షయః ।
నానాబ్రహ్మ తథా విశ్వం దృష్టం సోఽపి గజాననః ॥ ౪౯ ॥

అనన్తాని మహాభాగా విశ్వాని బ్రహ్మకాణి తు ।
తేషాం తు పూజనం కేన భవేదానన్త్యభావతః ॥ ౫౦ ॥

తతః సులభభావార్థం తేషాం యోగమయః ప్రభుః ।
నామరూపధరో ఢుణ్ణిర్బభూవ భక్తిలాలసః ॥ ౫౧ ॥

(Page ఖం. ౮ అ. ౪౩ పాన ౧౦౧)

తస్య పూజాదిభావేన పూజితం సర్వమజ్ఞానా ।
జగద్బ్రహ్మ న సన్దేహో వివిధం శాన్తిరూపకమ్ ॥ ౫౨ ॥

ఇదం సర్వం సమాఖ్యాతం రహస్యం గణపస్య చ ।
నామరూపాత్మకం పూర్ణం సజ్జేషేణ సురర్షయః ॥ ౫౩ ॥

భజధ్వం తం విశేషేణ సర్వసంశయవర్జితాః ।
తేనైవ కృతకృత్యాశ్చ భవిష్యథ సురర్షయః ॥ ౫౪ ॥

ఏవముక్త్యా మహాయోగీ విరరామ మహామునే ।
భృశుణ్ణీ సర్వసారణ్ణో గజానన ఇవాపరః ॥ ౫౫ ॥

॥ ౬౦ తత్పదితి శ్రీమదావ్యే పురాణోపనిషది శ్రీమన్మొద్గలే మహాపురాణే
అష్టమే ఖణ్డే ధూమ్రవర్ణచరితే గణేశనామమాహాత్మ్యకథనం నామ ద్విచత్వారింశోఽధ్యాయః
॥ ౮.౪౨

౮.౪౩ చతుర్థీరహస్యవర్ణనం నామ త్రిచత్వారింశోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

దేవర్షయ ఉచుః ।
ఏతాద్భుతం గణేశస్య మాహాత్మ్యం మునిసత్తమ ।
దర్శనస్మరణాద్యం తు సర్వసిద్ధిప్రదాయకమ్ ॥ ౧ ॥

జనా గణేశ్వరస్యైవం దర్శనం నామకీర్తనమ్ ।
సకృత్ కుర్వన్తి విప్రేశాఽథ వాఽధికం న సంశయః ॥ ౨ ॥

తే సర్వే సుఖసంయుక్తా భుక్త్యా భోగాన్ మనోగతాన్ ।

బ్రహ్మభూతా న జాయంతే వద తత్రాపి కారణమ్ || 3 ||

భృశుణ్ణ్యువాచ ।

అవిశ్వాసేన తేషాం తు ఫలమర్థం గతం భవేత్ ।

అభిక్యై పాదసమ్భూతం దమేభి న త్రిపదం తథా || ౪ ||

అతః సమ్పూర్ణభావేన ఫలహీనా జనాః కిల ।

న ప్రాప్నువన్తి పుణ్యం తే సర్వశాస్త్రప్రకీర్తితమ్ || ౫ ||

అన్యచ్చ శుణుత ప్రాజ్ఞాః పుణ్యం పాపం సమం మతమ్ ।

బలేన తేజసా భావైః శాస్త్రేష్వత్ర న సంశయః || ౬ ||

యథా గణేశనామ్నశ్చ కీర్తనే పుణ్యముత్తమమ్ ।

తథా నిన్దాదిజం పాపమతులం జాయతే కిల || ౭ ||

యథా జనా భజన్తే తం బాహ్యాభావపరాయణాః ।

తథా తే తస్య నిన్దాం వై కుర్వతే పశ్యత ప్రియాః || ౮ ||

అన్యచ్చ కథయిష్యామి సంశయస్యాపనుత్తయే ।

ఉల్లజ్ఘనాదిజం పాపం మానాచ్చతగుణం భవేత్ || ౯ ||

జ్ఞాత్వా గణేశ్వరం సర్వే కుర్వన్తుల్లజ్ఘనం సదా ।

తేన భోగవిహీనాస్తే గచ్ఛన్తి నరకే కిల || ౧౦ ||

నానావిఘ్నసమాయుక్తా జన్మజన్మసు తే జనాః ।

భవన్తి నాఽత్ర సన్దేహో గణేశోల్లజ్ఘనేన చ || ౧౧ ||

గణేశమానజం పుణ్యం స్వల్పం కిం సుఖదం భవేత్ ।

ఉల్లజ్ఘనబలేనైవ హతం మన్దమివ ప్రియాః || ౧౨ ||

యథా విస్మృతిభావేన విస్మృతో గణనాయకః ।

విధేర్షజ్ఞే భవన్ సర్వే జలరూపాః సురాస్తథా || ౧౩ ||

మహాతపోయుతాభిశ్చ స్త్రీభిర్దేవాః పునః కృతాః ।

స్వలోల్లజ్ఘనజం పాపం పశ్యధ్వం తు సురర్షయః || ౧౪ ||

అతో దుఃఖయుతా లోకా గణేశస్మరణాదిభిః ।

గచ్ఛన్తి నరకే యుక్తాః గణేశోల్లజ్ఘనాదిభిః || ౧౫ ||

అన్యచ్చ కథయిష్యామి కర్మ శాస్త్రే ప్రకీర్తితమ్ ।

ప్రత్యవాయాకులం సర్వం సర్వత్ర వివిధం పురా || ౧౬ ||

ప్రత్యవాయమనాదృత్య కర్మ కుర్వన్తి మానవాః ।
తే సర్వే సకలం పుణ్యం ప్రాప్నువన్తి న నిశ్చింతమ్ ॥ ౧౭ ॥

ఇత్యాది బహవో భేదాః కృతాః విఘ్నేశ్వరేణ చ ।
అఖణ్డక్రీడనార్థం కథయితుం నైవ శక్యతే ॥ ౧౮ ॥

అపారమహిమాయుక్తం మాహాత్మ్యం గణపస్య చ ।
తస్య ఖణ్డనభావార్థం నిన్దాదికం చకార సః ॥ ౧౯ ॥
అతో గణపతిం దేవా భజధ్వం యత్సంయుతాః ।
మునయన్తేన సమ్పూర్ణం గణపం పరమాప్యథ ॥ ౨౦ ॥

సురరయ ఉఃచుః ।
గణేశో యోగరూపోఽయం కథం పుష్పావమాశ్రితః ।
ఏకదేశమయం యోగిన్ వద తస్య చరిత్రకమ్ ॥ ౨౧ ॥

భృశుణ్ణ్యవాచ ।
యథా బ్రహ్మ మహాభాగా నపుంసకప్రవాచకమ్ ।
స్త్రీపుష్పావవిహీనం తదేకమార్గపరం మతమ్ ॥ ౨౨ ॥
స్త్రీపున్నపుంసకం సర్వం త్రివిధం త్రయవాచకమ్ ।
ఆత్మా తురీయసంజ్ఞశ్చ పుంవాచకస్త్రీవర్జితః ॥ ౨౩ ॥

జనానాం కథనే వేదాస్తం వదన్తి గజాననమ్ ।
ఏకమార్గాశ్రితం సర్వం కథనే నాభవన్ క్షమాః ॥ ౨౪ ॥

అతోఽయం గణనాథస్తైః పుష్పావాత్మక ఉచ్యతే ।
యథా యోగాదికాః శబ్దాస్తథా దేవాదయో మతాః ॥ ౨౫ ॥

వామాంకం ప్రాకృతం రూపం సిద్ధిస్తస్య మహాత్మనః ।
దక్షిణాంకం మహాభాగా బుద్ధిః పురుషవాచికా ॥ ౨౬ ॥
తయోర్యోగే గణేశానో యోగాకారో న సంశయః ।
పుష్పావాదియుతోఽయం న తేభ్యః సంవర్జితో న చ ॥ ౨౭ ॥

దేవర్షయ ఉఃచుః ।
చతుర్థీ గణనాథస్య ప్రియాఽత్యంతం తిథిః పరా ।
కథం రిక్తా తు సా ప్రోక్తా వివాహాదౌ వివర్జితా ॥ ౨౮ ॥

సాక్షాన్ మజ్జలమూర్తేశ్చ తిథిర్మజ్జలదాయికా ।
సర్వదా రిక్తభావేన కథం యుక్తా బభూవ సా ॥ ౨౯॥
భృశుజ్ఞ్యువాచ ।
పక్షయోరుభయోః సంస్థా చతుర్థీ గణపప్రియా ।
వ్రతానామాదిభూతా వై గణేశప్రాప్తికారికా ॥ ౩౦॥
వ్రతం చతుఃప్రదం పూర్ణం సర్వసిద్ధిప్రదాయకమ్ ।
నిత్యవన్ మానవైః సర్వైః కర్తవ్యం చాదిరూపకమ్ ॥ ౩౧॥
తదా చతుః పదార్థాస్తైర్లభ్యస్తే నాఽత్ర సంశయః ।
నో చేత్ కర్మ కృతం సర్వం నిష్ఫలం జాయతే నరైః ॥ ౩౨॥
అతః సా సమ్మతా సద్భిః సర్వకార్యేషు దేవపాః ।
వ్రతభక్తో న కర్తవ్యో నానాకార్యపరైరపి ॥ ౩౩॥
వివాహాదిషు కార్యేషు భోజనం క్రియతే జనైః ।
నానావిషయసంకశ్చ వ్రతం తత్ర కుతో భవేత్ ॥ ౩౪॥
అతః సంశయహీనాస్తాం భజస్తే వ్రతమార్గతః ।
మజ్జలాయతనాం పూర్ణాం చతుర్థీం సర్వసిద్ధిదామ్ ॥ ౩౫॥
జన్మమృత్యుయుతైలోకైః పూరితం సకలం జగత్ ॥ ౩౬॥
చతుర్థీ వ్రతకర్తారో జన్మమృత్యువివర్జితాః ।
త్యక్త్వా కర్మఫలం కర్మ గచ్ఛన్తి నిజలోకకమ్ ॥ ౩౭॥
సర్వసంక్రమణీనాస్తే భుక్త్వా భోగాన్ మనేప్పితాన్ ।
బ్రహ్మభూతా భవన్త్యేవ చతుర్థీవ్రతకారకాః ॥ ౩౮॥
వ్రతమాత్రేణ రిక్తం స కురుతే విశ్వమజ్జనా ।
తేన రిక్తా సమాఖ్యాతా చతుర్థీ నాఽత్ర సంశయః ॥ ౩౯॥
విశ్వం త్యక్త్వా గణేశానం గచ్ఛన్తి వ్రతకారిణః ।
తేన రిక్తం జగత్ సర్వం భవతే మునయోఽమరాః ॥ ౪౦॥
నాన్యతిథినమా దేవీ మతా రిక్తా చతుర్థికా ।
బ్రహ్మభూయప్రదాతృత్వాత్ సర్వేభ్యః సుఖదాయికా ॥ ౪౧॥
ఏతత్ సర్వం సమాఖ్యాతం గణేశస్య మహాత్మనః ।

రహస్యం వ్రతముఖ్యస్య కిం భూయః శ్రోతుమిచ్ఛథ || ౪౨||

|| ఓం తత్సదితి శ్రీమదాస్త్రే పురాణోపనిషది శ్రీమన్మౌద్గలే మహాపురాణే
అష్టమే ఖణ్డే ధూమ్రవర్ణచరితే చతుర్థిరహస్యవర్ణనం నామ త్రివత్వారింశోఽధ్యాయః ||
౮.౪౩

(Page ఖం. ౮ అ. ౪౪ పాన ౧౦౩)

౮.౪౪ జరత్కారుమస్త్రోపదేశవర్ణనం నామ చతుశ్చత్వారింశోఽధ్యాయః

|| శ్రీగణేశాయ నమః ||

దేవర్షయ ఉఃమః |

బ్రహ్మ నానావిధం ప్రోక్తం క్రమార్థం ప్రాప్తిహేతవే |

గణేశస్య న సన్దేహః పాత్రభేదప్రభావతః || ౧||

అగ్నిన్ద్రకాదయః సర్వే బ్రహ్మశబ్దప్రయాచకాః |

పురాణేషు మహాభాగ తేభ్యో బ్రహ్మాదయోఽభవన్ || ౨||

పితామహః సమాఖ్యాతో బ్రహ్మ తేభ్యో మునే కథమ్ |

బభూవ శమ్భుముఖ్యాశ్చాభవన్ వేద మహామతే || ౩||

ఇతి తేషాం వచః శ్రుత్వా హర్షితో మునిసత్తమః |

భృశుణ్ణీ ప్రత్యువాచేదం వాక్యం సంశయనాశనమ్ || ౪||

భృశుణ్ణ్యువాచ |

తత్త్వరూపా సమాఖ్యాతా బ్రహ్మకారా న సంశయః |

బ్రహ్మాదయః సముత్పన్నా దేవాస్తేభ్యః సురర్షయః || ౫||

అశ్వినో నాసికాయాశ్చ దేవో సర్వత్ర సంస్థితౌ |

బ్రహ్మకారేణ తాభ్యాం తు పృథ్వీతత్త్వం వినిఃసృతమ్ || ౬||

ప్రకృతిర్భూమిరాఖ్యాతా గన్ధః పురుష ఉచ్యతే |

తయోర్యోగేఽశ్వినో దేవౌ బ్రహ్మకారౌ మతో బుధైః || ౭||

పృథ్వీతత్త్వమయో దేహస్త్రిగుణాత్మశరీరిణామ్ |

బ్రహ్మాదీనాం చ తాభ్యాం స నిఃసృతో నాఽత్ర సంశయః || ౮||

విరాడ్రూపం పృథివ్యాస్తు తాభ్యాం జాతం న సంశయః |

ప్రణవో పృథివీదేహస్తథా జాతః సురర్షయః || ౯||

అనేన విధినా బ్రహ్మ కథ్యతే శాస్త్రవేదిభిః ।
 తస్మాద్విశ్వం సముదూభతం తత్ర చిత్రం న విద్యతే ॥ ౧౦॥
 నరోఽశ్వినౌ సమారాధ్య జిత్వా పృథ్వీభవం భ్రుమమ్ ।
 పునః స జలతత్త్వార్థం వరుణం భజతే పరమ్ ॥ ౧౧॥
 తదాఽశ్వినౌ ప్రసప్తౌ చ దృష్టౌ తేన మహాత్మనా ।
 ముఖ్యం వారుణకం బ్రహ్మ తస్మాజ్జాతమిదం జగత్ ॥ ౧౨॥
 ఏవం పరమ్పరా మార్గా బ్రహ్మరూపా మతాః పరే ।
 ఇన్ద్రాద్యాస్తత్త్వరూపస్థాస్తత్త్వైః సమ్భావయన్తి తే ॥ ౧౩॥
 శివాదిదేహరూపేషు సంస్థితాస్తత్త్వధారకాః ।
 దేవా ఇన్ద్రముఖాన్తేన తదాధారాః శివాదయః ॥ ౧౪॥
 గౌణమార్గేణ దేవేశాః శమ్భ్వాదయో బభూవిరే ।
 ఇన్ద్రాదిభ్యో న సన్దేహో న ముఖ్యం తత్ప్రకీర్తితమ్ ॥ ౧౫॥
 ముఖ్యభావేన దేవేన్ద్రా ఇన్ద్రాదయః సముద్భవాః ।
 శివాదిభ్యశ్చ సమ్పూర్ణకలాభిర్నాత్ర సంశయః ॥ ౧౬॥
 ఏవముక్త్యా మహాయోగీ భృశుణ్ణీ విరరామ హా ।
 దేవర్షయః ప్రణేముస్తం జగుర్షర్షసమన్వితాః ॥ ౧౭॥
 దేవర్షయ ఉచుః ।
 సర్వసంశయహీనాశ్చ కృతా వయం మహామునే ।
 త్వయా న చిత్రమేవేదం గణేశాకారరూపిణా ॥ ౧౮॥
 దేవర్షయస్తతః స్వస్వస్థలం జగ్ముః సుహర్షితాః ।
 సంశయేన విహీనాస్తేభజన్నిత్యం గణేశ్వరమ్ ॥ ౧౯॥
 బ్రహ్మోవాచ ।
 ఏతత్తే కథితం వత్స రహస్యం శాన్తిదాయకమ్ ।
 తస్మాత్త్వం గణనాథం తం భజ శాన్తిమవాప్స్యసి ॥ ౨౦॥
 ఏవముక్త్యా దదౌ తస్మై బ్రహ్మ మన్తం షడక్షరమ్ ।
 విధియుక్తం గణేశస్య సర్వసిద్ధిప్రదాయకమ్ ॥ ౨౧॥
 కౌణ్ణిణ్య ఉవాచ ।
 తతో బ్రహ్మణమానమ్యాగమం చిన్తామణిం ముదా ।

తపోయోగేన విఘ్నేశం మస్త్రేణారాధయన్ పరమ్ || ౨౨||

గతే వర్షశతే దేవః ప్రసన్నో వరదోఽభవత్ |

ఆయయౌ మాం వరం దాతుం సిద్ధిబుద్ధిసమన్వితః || ౨౩||

తం దృష్ట్వా సహసోత్థాయాఽఽపూజ్యాఽఽనమ్య గజాననమ్ |

స్తామి హర్షేణ సంయుక్తః కౌఠుమేన మహామునే || ౨౪||

తతో మే వాఞ్శితం దత్వా యోగం యోగపతి స్వయమ్ |

జగామ స్వస్థలం విప్రాహం భిన్న ఇవ సంస్థితః || ౨౫||

(Page ౪౦. ౮ అ. ౪౪ పాన ౧౦౪)

తదాది గాణపత్యోఽహం జాతః సమూర్ధభావతః |

అభజం తం విశేషేణ పత్స్యా చింతామణిం సదా || ౨౬||

ప్రియాం గణేశస్యాత్యర్థం దూర్వాం జ్ఞాత్వా మహామునే |

దూర్వాభిరయుతేనాఽపూజయం తం నిత్యమాదరాత్ || ౨౭||

మదీయసహగత్వేన కిఞ్చిచ్చుద్ధాఽబ్రవీద్వచః |

ఆశ్రయా మాం కిమర్థం త్వం తృణానుష్ఠానతత్పరః || ౨౮||

భార్యాయా వచనం శ్రుత్వా సంశయేన సమన్వితమ్ |

తస్యై గణేశ్వరే భక్తిదానార్థం త్వబ్రవం వచః || ౨౯||

దూర్వార్పణేన విఘ్నేశః సస్తుష్టో జాయతే పరే |

న తథా ద్రవ్యకాద్యైశ్చ వస్త్రైర్నవేద్యముఖ్యకైః || ౩౦||

వినా దూర్వాం నిరాహారో తిష్ఠతి గణనాయకః |

నిష్ఫలా జాయతే పూజా కృతా నానావిధా కిల || ౩౧||

ఏకదూర్వాఙ్కురం భక్త్యా ఫలం కేన న గణ్యతే |

సమర్పయేద్గణేశాయ తస్మాత్తం దూర్వయాఽర్చయేత్ || ౩౨||

తతస్తస్యా హృది సంస్థః సంశయో న జగామ హ |

ఏకదూర్వాఙ్కురం గృహ్యోఽఽదదాం తస్యై హితాయ చ || ౩౩||

అవదం గచ్ఛ దేవేశం దేవేంద్రం దూర్వయా సమమ్ |

సువర్ణం దేహి విఘ్నేశ పూజాయాం స్థితయా ప్రభో || ౩౪||

ప్రియేన న్యూనమధికం త్వయా గ్రాహ్యం కదాచన |

తథేతి నమ్య మాం సా వై జగామ దేవనాయకమ్ || ౩౫||

తేన సమ్పూజితా దేవీ జగాద మే వచో హితమ్ ।
 స ఇన్ద్రో హర్షసంయుక్తస్తథా చకార విప్రప ॥ ౩౬ ॥
 త్రైలోక్యం ఘటమధ్యే స సమారోప్య క్రమేణ చ ।
 తథాపి దూర్వయా తుల్యం న బభూవ మహామునే ॥ ౩౭ ॥
 దృష్ట్వాఽతిభేదసంయుక్తః సస్మార పఞ్చ దేవపాన్ ।
 తేఽపి స్వపురసంయుక్తా జగ్ముః కార్యప్రసిద్ధయే ॥ ౩౮ ॥
 సర్వే సగ్రామసస్త్రికాః శివవిష్ణుముఖాఽమరాః ।
 ఘటే స్థితాస్తథా తేఽపి దూర్వయా నాభవన్ సమాః ॥ ౩౯ ॥
 తతస్త్రాయయా సర్వం బ్రహ్మాణ్డం లోకసజ్కులమ్ ।
 ఘటే ఊప్తం తథా తన్న దూర్వయా చ సమం కదా ॥ ౪౦ ॥
 దృష్ట్వా తే భయసంయుక్తా మమ శాపాచ్చ విప్రప ।
 ఆయయుశ్చాశ్రయాయుక్తా ఆశ్రమే మే సుదుఃఖినః ॥ ౪౧ ॥
 ప్రణమ్య మాం విధిస్తత్ర సర్వైర్జగాద శోకతః ।
 దాసాస్తే మునిశార్దూల దూర్వాపుణ్యేన వై కృతాః ॥ ౪౨ ॥
 ఏకదూర్వాసమం వైవ బ్రహ్మాణ్డం భవతి ప్రభో ।
 గణేశపూజనే ఊప్తా త్వయా కౌణ్డిణ్యసత్తమ ॥ ౪౩ ॥
 ఏకదూర్వాఙ్కురాజ్ఞాతం ఫలం చింతామణిః స్వయమ్ ।
 దాస్యతి తే మహాభాగ న వయం తత్సమా యతః ॥ ౪౪ ॥
 ఆజ్ఞాపయ కరిష్యామో దాసాస్తే కార్యముత్తమమ్ ।
 నిత్యం కార్యకరాన్ స్వామిన్ పాలయస్వ సురేశ్వరాన్ ॥ ౪౫ ॥
 తేషాం వచనమాకర్ణ్య తాన్ పూజ్య ప్రాబ్రవం వచః ।
 విధి సర్వైః సమాయుక్తో గచ్ఛ త్వం స్వపదం ప్రభో ॥ ౪౬ ॥
 నాహం దూర్వాఫలే సక్తో భార్యాబోధార్థమజ్ఞాసా ।
 కృతం మయా మహాదేవా దాసోఽహం క్షమ్యతామితి ॥ ౪౭ ॥
 తతస్తే సర్వదేవేశా యయుః స్వస్వపదం ముదా ।
 భార్యా మే శ్రద్ధయా యుక్తా గాణపత్యాఽభవత్ సదా ॥ ౪౮ ॥
 స్త్రియా నిత్యం మహాభాగ భజామి గణనాయకమ్ ।

చిత్తస్థిరకృతే క్షేత్రే స్థితం చింతామణిం ముదా ॥ ౪౯॥

అతస్త్యమపి విప్రేశ శాన్తిమిచ్చసి చేత్తదా ।

(Page ఖం. ౮ అ. ౪౫ పాన ౧౦౫)

భజ విఘ్నేశ్వరం తేన యోగివన్ద్యో భవిష్యసి ॥ ౫౦॥

ఏవముక్త్యా దదౌ మహ్యాం మన్తం గణపతేః పరమ్ ।

షడక్షరం విధానేన పుత్ర సర్వార్థదాయకమ్ ॥ ౫౧॥

తం ప్రణమ్య మహాభాగమపుచ్చం వినయాన్వితః ।

యోగప్రాప్త్యర్థమత్సన్తం వచనం సంశయాత్మకమ్ ॥ ౫౨॥

॥ ఓం తత్పదితి శ్రీమదాన్వేయే పురాణోపనిషది శ్రీమన్మౌద్గలే మహాపురాణే

అష్టమే ఖణ్డే ధూమ్రవర్ణచరితే జరత్కారుమన్త్రోపదేశవర్ణనం నామ చతుశ్చత్వారింశోఽధ్యాయః

॥ ౮.౪౪

౮.౪౫ జరత్కారుయోగప్రాప్తివర్ణనం నామ పంచచత్వారింశోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

జరత్కారురువాచ ।

బ్రహ్మ నానావిధం వేదేషు ప్రోక్తం వేదవాదిభిః ।

అన్నప్రాణాదిభేదైశ్చ సంయుక్తం క్రమసిద్ధయే ॥ ౧॥

మనోమయం బ్రహ్మ తేషు మనః కోశప్రకాశకమ్ ।

న ముఖ్యం తన్ మహాభాగ సూక్ష్మం స్వప్నవికారజమ్ ॥ ౨॥

మనోబుద్ధిరహజ్కారశ్చిత్తం చతుర్విధం పరమ్ ।

అన్తఃకరణమిత్సుక్తం శాస్త్రేషు మునిసత్తమైః ॥ ౩॥

చిత్తమత్ర సమాఖ్యాతం తత్ర చింతామణిః స్థితః ।

చిత్తప్రకాశకత్వాద్వై మనో బ్రహ్మ కలాత్మకః ॥ ౪॥

ప్రాణో మనశ్చ విజ్ఞానం త్రివిధం స్వప్నముచ్యతే ।

తేష్యేకదేశతః సోఽపి బ్రహ్మకారో గజాననః ॥ ౫॥

కథం శాన్తిప్రదం తత్త్వం వదసి బ్రహ్మణస్పతిమ్ ।

వేదేషు కథితం విప్ర కథం తన్నైవ బుధ్యతే ॥ ౬॥

కౌణ్డిణ్య ఉవాచ ।

సమ్యక్ పృష్టం త్వయా విప్ర సర్వేషాం హితకారకమ్ ।
 కథయామి మహాప్రీత్యా ప్రణమ్య గణనాయకమ్ ॥ ౭॥
 సాంఖ్యయోగాదిభేదస్థైర్యార్థా నానావిధాః స్మృతాః ।
 పదార్థశోధనార్థం తే జ్ఞాతవ్యా వేదవాదతః ॥ ౮॥
 అన్నప్రాణాదికాః శబ్దా బ్రహ్మణో వాచకా మతాః ।
 తత్ర చిత్తం సమాఖ్యాతమస్తఃకరణగం పరమ్ ॥ ౯॥
 ఏకభాగాశ్రితం చిత్తం మనో బ్రహ్మణి సంస్థితమ్ ।
 పదార్థశోధనాభ్యే తద్విధౌ జాసీహి మానద ॥ ౧౦॥
 కుత్ర వేదవివాదేషు మనసః పరమా మతా ।
 బుద్ధిస్తస్యాః పరం బ్రహ్మ శాన్తిదం సర్వసమ్యుతమ్ ॥ ౧౧॥
 అస్తఃకరణగా బుద్ధిరేకదేశప్రభావతః ।
 న ముఖ్యా సా సమాఖ్యాతా తద్వచ్ఛిత్తం మతం బుధైః ॥ ౧౨॥
 అత్రాన్యం బోధదం మార్గం వదామి వేదగం పరమ్ ।
 సమాహితమనా విప్ర శృణు సంశయనాశనమ్ ॥ ౧౩॥
 దేహః క్రియాత్మకః ప్రోక్తో మనో బోధాత్మకం మతమ్ ।
 తయోర్యోగే స్వయం బుద్ధిర్మోహదా ద్వన్ద్వధారికా ॥ ౧౪॥
 గణేశోపాసనేనైవ ద్వన్ద్వదుఃఖహరా భవేత్ ।
 బ్రహ్మకారాత్మయోగేన బుద్ధిర్బుద్ధిమతాం పరా ॥ ౧౫॥
 తతః పరం స్వయం లీనా జాయతే గణపే పరే ।
 తదా శాన్తియుతో జన్తుర్బ్రుహ్మభూతో భవేత్ స్వయమ్ ॥ ౧౬॥
 అహం గణేశరూపశ్చేత్తదా మే దేహజో భ్రమః ।
 కుత్ర మనోమయో మోహో వివేకదాయకః పరః ॥ ౧౭॥
 తయోర్యోగే యోగమయః కుత్ర మే సమ్భవేద్భ్రమః ।
 ద్వన్ద్వభావయుతః సోఽపి ద్వన్ద్వసంవర్జితః స్మృతః ॥ ౧౮॥
 (Page ఖం. ౮ అ. ౪౫ పాన ౧౦౬)
 ఏవం జ్ఞాత్వా మహాయోగీ శాన్తిం సంలభతే పరామ్ ।
 గణేశే గణనాథోఽయం భవతే మునిసత్తమ ॥ ౧౯॥

అనేన విధినా విద్ధి చిత్తం బుద్ధిమయం పరమ్ ।
 తత్ర చిన్తామణిం జ్ఞాత్వా బ్రహ్మభూతో నరో భవేత్ ॥ ౨౦॥
 అన్యచ్ఛ శృణు విప్రేశ మనో వివేకధారకమ్ ।
 వివేకాదభిమానశోచత్పద్యతే వివిధేషు వై ॥ ౨౧॥
 అతో బుధైరహఙ్కారో మనోమయ ఉదాహృతః ।
 కథితం వేదవాదేషు మతా బుద్ధిర్మనః పరా ॥ ౨౨॥
 బుద్ధిరానాత్మికా ప్రోక్తా సైవ ద్వేధాభవన్ ముదా ।
 జడా దేహే క్రియామూలా చైతన్యదా మనోమయీ ॥ ౨౩॥
 వృద్ధిక్షయాదికం జ్ఞానం సదా దేహే ప్రతిష్ఠితమ్ ।
 తదేవ బుద్ధిజం విద్ధి జరత్కారో సుయోగతః ॥ ౨౪॥
 దేహాత్మని వివేకాఖ్యం జ్ఞానం మనసి సంస్థితమ్ ।
 బుద్ధిజం క్షయవృద్ధ్యాదిహీనం చైతన్యధారకమ్ ॥ ౨౫॥
 తయోర్యోగే స్వయం బుద్ధిరానరూపా యయోః పరా ।
 బ్రహ్మహమితి శబ్దాఖ్యా మనోవాణీవివర్జితా ॥ ౨౬॥
 బుద్ధిరూపం మహచ్చిత్తం జానీహి తత్స్వరూపకమ్ ।
 కథయామ్యధునా ప్రీత్యా సర్వసంశయనాశనమ్ ॥ ౨౭॥
 చిత్తం ప్రకాశకం ప్రోక్తం ప్రకాశో బుద్ధిగో మతః ।
 అతః చిన్తామణిః ప్రోక్తో బుద్ధీశో గణనాయకః ॥ ౨౮॥
 చిత్తం పఞ్చవిధం ప్రోక్తం క్షిప్తం మూఢం మహామునే ।
 విక్షిప్తం మునిభిర్ముఖ్యైరేకాగ్రం చ నిరోధకమ్ ॥ ౨౯॥
 దేహదేహిమయం చిత్తమేకాగ్రం శాస్త్రసమ్మతమ్ ।
 మనః స్వప్నమయం బ్రహ్మ దేహరూపం విచారయ ॥ ౩౦॥
 అతో మనోమయం చిత్తం మా జానీహి మహాత్పరమ్ ।
 ప్రకాశకారకం చిత్తం సర్వశాస్త్రేషు సమ్మతమ్ ॥ ౩౧॥
 సంయోగాఽయోగగం చిత్తం నిరోధవాచకం మతమ్ ।
 నానాబ్రహ్మణీ చైకాగ్రనిరోధమయగాని తు ॥ ౩౨॥
 దేహదేహిప్రకాశత్వాదేకాగ్రం చిత్తముచ్యతే ।

సంయోగాయోగకాశత్వాన్నిరోధం చిత్తమజ్ఞసా ॥ ౩౩॥

ఇతి సర్వం సమాఖ్యాతం భజ త్వం గణనాయకమ్ ।

తేన యోగీన్ద్రవన్ద్యో వై భవిష్యసి సుశాన్తిగః ॥ ౩౪॥

జరత్కారురువాచ ।

ఏవముక్త్యా మహాయోగీ కౌణ్డిణ్యో విరరామ హ ।

జరత్కారుః ప్రణమ్యైవాగమం తం హర్షసంయుతః ॥ ౩౫॥

సాధయిత్వా మహాయోగం గాణపత్యోఽభవం సుత ।

గణనాథం త్వమపి తం భజ శాన్త్యర్థమాదరాత్ ॥ ౩౬॥

సూత ఉవాచ ।

ఏవముక్త్యా మహాయోగీ జరత్కారుర్మహామునే ।

విరరామ పునస్తం చాస్తీక ఊచే విశేషవిత్ ॥ ౩౭॥

॥ ఓం తత్సదితి శ్రీమదాన్వేయ పురాణోపనిషది శ్రీమన్మోద్గలే మహాపురాణే

అష్టమే ఖణ్డే ధూమ్రవర్ణచరితే జరత్కారుయోగప్రాప్తివర్ణనం నామ పంచమోఽధ్యాయః

॥ ౮.౪౫

(Page ఖం. ౮ ఆ. ౪౬ పాన ౧౦౭)

౮.౪౬ బ్రాహ్మణస్పృత్యయజ్ఞమాహాత్మ్యవర్ణనం నామ

షట్చత్వారింశోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

ఆస్తీక ఉవాచ ।

బాల్యాత్ప్రభృతి శైవోఽహం పితన్తం త్యజ్య విఘ్నపమ్ ।

కథం భజామి విప్రేశ అతః శైవం వదస్య మామ్ ॥ ౧॥

జరత్కారురువాచ ।

త్యక్త్యా గణేశం శాన్తిస్థో న కోఽపి సుత సమ్భవేత్ ।

గణేశానం శమ్భుముఖా ధ్యాత్వా శాన్తియుతా బభుః ॥ ౨॥

శివవిష్ణ్వాది భావేషు బ్రహ్మశబ్దః ప్రకీర్తితః ।

ఏకాంశేన గణేశస్య వేదేషు వేదవాదిభిః ॥ ౩॥

తేషు యోగం సమారాధ్య శాన్తిం ప్రాప్తాః సుయోగినః ।

సా శాన్తిః స్వల్పభావాఖ్యా న ముఖ్యా యోగినాం మతే ॥ ౪॥

శాన్తిభ్యః శాన్తిదః ప్రోక్తో గణేశో బ్రహ్మణస్పతిః ।
 తం భజస్వ విధానేన తదా శాన్తిమవాప్స్యసి ॥ ౫ ॥
 గణేశో మాయయా యుక్తః పఞ్చాధా పరికీర్తితః ।
 పఞ్చాభేదవిహీనః స నిర్మాయక ఉదాహృతః ॥ ౬ ॥
 మాయాయుక్తవిహీనత్వం భ్రాన్తిమాత్రం ప్రకీర్తితమ్ ।
 తయోర్యోగే గణేశానః శాన్తిరూపో న సంశయః ॥ ౭ ॥
 అతో గణేశరూపాద్వై శివో భిన్నః ప్రకీర్తితః ।
 త్యజ్జాజ్ఞానభవం దుఃఖమభేదం గణపం భజ ॥ ౮ ॥
 అత్ర తే కథయిష్యామి సంవాదం శఙ్కరస్య చ ।
 ఉపమన్యోర్మహాభాగ సర్వశాన్తిప్రదాయకమ్ ॥ ౯ ॥
 మహాపాశుపతో విప్ర ఉపమన్యుర్మహాయశాః ।
 సహజం శఙ్కరం బ్రహ్మ జ్ఞాత్వా ఖేదయుతోఽభవత్ ॥ ౧౦ ॥
 జగామ శఙ్కరం విప్రస్తం ప్రణమ్య పుపూజ హా ।
 స్తుత్వా నమ్య జగదాథ కృతాజ్ఞులిర్మహామునిః ॥ ౧౧ ॥
 ఉపమన్యురువాచ ।
 సహజం శాఙ్కరం బ్రహ్మ స్వాధీనం దోషసంయుతమ్ ।
 స్వాధీనం చ పరాధీనం నైవ బ్రహ్మణి విద్యతే ॥ ౧౨ ॥
 బ్రహ్మభూయకరం యోగం వద శైవ సదాశివ ।
 యేనాహం శివతాం ప్రాప్య శాన్తిస్థస్తం భజే సదా ॥ ౧౩ ॥
 ఇతి తస్య వచః శ్రుత్వా హర్షయుక్తః సదాశివః ।
 ఉవాచ తం మహాభాగం యోగం గాణేశసంజ్ఞకమ్ ॥ ౧౪ ॥
 శివ ఉవాచ ।
 ఏకదా కాశీసంస్థం మామువాచ మునిసత్తమః ।
 జైగీషవ్యో యథా త్వం వై తథా పాశుపతాగ్రణీః ॥ ౧౫ ॥
 జైగీషవ్య ఉవాచ ।
 శివః సహజసంజ్ఞస్థో బ్రహ్మణి సహజం కథమ్ ।
 అతః శైవం పరం యోగం వద మే శాన్తిదాయకమ్ ॥ ౧౬ ॥

విశ్వనాథ ఉవాచ ।

గణేశం భజ భావేన తదా శాన్తిమవాప్సుసి ।

ధుణ్ణయిత్యా మయా యోగాత్ హృతో ధుణ్ణిః హృది స్థితః ॥ ౧౭॥

మమ శ్రుత్వా వచో రమ్యం దుఃఖితో మామువాచ హ ।

జైగీషవ్యో వచో విప్ర తదహం కథయామి తే ॥ ౧౮॥

జైగీషవ్య ఉవాచ ।

త్యక్త్వా విశ్వేశ్వరం దేవం భజామ్యన్యం న విశ్వప ।

అశాన్తిశాన్తిదో వాఽపి శివో మే పరమా గతిః ॥ ౧౯॥

విశ్వనాథ ఉవాచ ।

అసచ్ఛక్తిశ్చ సదాభనుః సమో హరిరహం శివః ।

అవ్యక్తశ్చ చతుర్ణాం వై యోగే స్వానన్ద ఉచ్యతే ॥ ౨౦॥

స ఏవ గణనాథోఽయం మాయయా పఞ్చధా బభౌ ।

మాయాహీనో హ్యయోగాఖ్యః పఞ్చభిర్వర్జితో మతః ॥ ౨౧॥

తయోర్యోగే గణాధీశః శాన్తిదః పూర్ణవాచకః ।

అతోఽయం బ్రహ్మణాం నాథో వయం బ్రహ్మప్రవాచకాః ॥ ౨౨॥

ఖేలనాద్గణనాథోఽయమస్మద్దూపధరోఽభవత్ ।

కలయా తత్ర కిం భిన్నం మన్యనే మునిసత్తమ ॥ ౨౩॥

భేదబుద్ధిం పరిత్యజ్య భజ విఘ్నేశమాదరాత్ ।

న భిన్నః శక్యః సప్రస్మాత్తద్రూపం తం విభావయ ॥ ౨౪॥

(Page ఖం. ౮ అ. ౪౬ పాన ౧౦౮)

ఏవముక్త్వాఽదదాత్తస్మై మస్త్రమేకాక్షరం తతః ।

సవిధిం గణనాథస్య తతో ధ్యానప్రసిద్ధయే ॥ ౨౫॥

సాధయిత్యా యథాన్యాయం యోగం గాణేశసంజ్ఞితమ్ ।

తతో యజ్ఞం సమారేభే బ్రాహ్మణస్పత్యసంజ్ఞకమ్ ॥ ౨౬॥

కృత్వా యజ్ఞం ముదాయుక్తో ద్విజాన్నత్వా విసృజ్య సః ।

సంస్థితస్తత్ర విఘ్నేశః ప్రయయౌ వరదాయకః ॥ ౨౭॥

తం దృష్ట్వా సహసోత్థాయ ప్రణనామ పుపూజ హ ।

పునః ప్రణమ్య తుష్టావ యజఃస్తోత్రేణ విఘ్నపమ్ ॥ ౨౮॥

యోగశాన్తిం ప్రదత్వాఽసౌ జైగీషవ్యాయ ధీమతే |
 ఆచార్యతాం తు యోగస్య స్వయమస్తర్దధే విభుః || ౨౯||
 తతో గురుం శివం సోఽపి ఢుణ్ణిరాజం తు దైవతమ్ |
 గాణపత్యస్యభావేనాభజత్కాశీస్థితో మునిః || ౩౦||
 అతస్త్యం గణనాథం తం భజ శాన్తిప్రసిద్ధయే |
 శాన్తిభ్యః శాన్తిదః ప్రోక్తః సర్వేషాం యోగధారకః || ౩౧||
 జరత్కారురువాచ |
 ఏవముక్త్వా దదౌ తస్మై మన్త్రమేకాక్షరం పరమ్ |
 విధియుక్తం గణేశస్య స్వశిష్యాయోపమన్యవే || ౩౨||
 తం ప్రణమ్య యయా సోఽపి మన్తధ్యానపరోఽభవత్ |
 ఇష్టిం కృత్వా గణేశస్య శాన్తిరూపో బభూవ హ || ౩౩||
 గణరాజస్తుతమపి యయా భక్తం మహామునిమ్ |
 దత్వా శాన్తిం స్తుతస్తేనాంఽతర్దధే బ్రహ్మనాయకః || ౩౪||
 అతస్త్యం సంశయం త్యక్త్వా భజ విఘ్నపతిం సుత |
 వ్యభిచారో న తే భావీ శాన్తియుక్తో భవిష్యసి || ౩౫||
 సూత ఉవాచ |
 ఏవముక్త్వా దదౌ తస్మై స్వమన్తం తు షడక్షరమ్ |
 విధియుక్తం గణేశస్యాస్తీకాయ మునిసత్తమః || ౩౬||
 ఆస్తీకః సాధయామాస ధ్యాత్వా హృది గజాననమ్ |
 ఇష్టిం కృత్వా గణేశస్య శాన్తియుక్తో బభూవ హ || ౩౭||
 గాణపత్యప్రియోఽత్యంతం మాతరం స జగామ హ |
 ఉపదిశ్య గణేశానం శాన్తియుక్తాం చకార తామ్ || ౩౮||
 అతో గణపతిం నిత్యమభజత్ ప్రీతిసంయుతః |
 అన్తే గాణేశ్వరే ధామ్ని బ్రహ్మైవ స బభూవ హ || ౩౯||
 ఏతత్తే కథితం సర్వం బ్రాహ్మణస్పత్యయజ్ఞజమ్ |
 మాహాత్యం గాణపత్యానాం ప్రియం సజ్జీపతో మయా || ౪౦||
 యః శృణోతి నరో భక్త్యా పఠతే తస్య సిద్ధిదమ్ |
 భవిష్యతి న సన్దేహో భుక్తిముక్తిప్రదాయకమ్ || ౪౧||

బ్రాహ్మణస్పత్యయజ్ఞస్థం పుణ్యం స లభతే పరమ్ ।

అన్తే స్వానందగో భూత్వా బ్రహ్మభూతో భవేన్నరః ॥ ౪౨॥

॥ ఓం తత్పదితి శ్రీమదావ్యై పురాణోపనిషది శ్రీమన్మౌద్గలే మహాపురాణే

అష్టమే ఖణ్డే ధూమ్రవర్ణచరితే బ్రాహ్మణస్పత్యయజ్ఞమాహాత్యవర్ణనం నామ

షట్పత్వారింశోఽధ్యాయః ॥ ౮.౪౬

(Page ఖం. ౮ అ. ౪౭ పాన ౧౦౯)

౮.౪౭ త్రివిధజగదాధారనిరూపణం నామ సప్తవత్వారింశోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

శౌనక ఉవాచ ।

కథం దశహారా దేవీ దశమీ చాశ్వినేఽభవత్ ।

కథం తత్ర శమీపూజాం కుర్వన్తి దేవతాదయః ॥ ౧॥

సూత ఉవాచ ।

శఙ్ఖం హత్వా మహావీరం విష్ణుః పరపురజ్ఞయః ।

దదౌ వేదాన్ విధాత్రే స సాక్షోపాఙ్గసమన్వితాన్ ॥ ౨॥

తాన్ దృష్ట్వా హర్షితో బ్రహ్మ సస్మార గణనాయకమ్ ।

తతో గణేశ్వరం వేదా యయుః సృష్టాశ్చ తేన యే ॥ ౩॥

పురా కపిలరూపేణ కర్మసిద్ధ్యర్థనిర్మితాః ।

హృతేషు వేదశాస్త్రేషు శఙ్ఖేన పాపరూపిణా ॥ ౪॥

తత్ దృష్ట్వా పరమాశ్చర్యం బ్రహ్మ తుష్టావ విఘ్నపమ్ ।

ప్రార్థయామాస వేదానాం నిర్విఘ్నార్థం మహామునే ॥ ౫॥

తతస్తం ప్రత్యువాచైవాకాశవాణీ మహాద్భుతా ।

సర్వైర్విధే శమీం పూజ్య విఘ్నహీనో భవిష్యసి ॥ ౬॥

యా శమీ స గణేశానో న భేదస్తత్ర వర్తతే ।

అద్వైత తాం మహాభాగ పూజయస్వ విధానతః ॥ ౭॥

తతో వేదాన్ సమాస్పృశ్య ప్రశస్తాన్ కురు మానద ।

ఏవముక్త్వా ఖవాణీస్థో విరరామ గజాననః ॥ ౮॥

శ్రుత్వాఽతిహర్షితో బ్రహ్మ వేదైర్దేవైః సహేశ్వరైః ।
 మునిభిస్తాం ప్రపూజ్యైవ వేదాన్ శస్తాన్ చకార హ ॥ ౯ ॥
 యస్మిన్ కాలే మహావిప్ర పూజితా విధినా శమీ ।
 ఆశ్వినీ దశమీ తత్ర సాయాహ్నే సా బభూవ హ ॥ ౧౦ ॥
 తతో దశహరా జాతా సా శమీసంయుతా తిథిః ।
 తదర్థం శృణు భావేన సర్వకార్యేషు సిద్ధిదామ్ ॥ ౧౧ ॥
 దశ దిక్షు స్థితాన్యేవ భూతాని భయదాని చ ।
 కార్యధ్వంసం ప్రకుర్వంతి క్రూరాణి ప్రబలాని చ ॥ ౧౨ ॥
 దశమీ హన్తి సా తాని శమీ పూజాబలేన వై ।
 అతో దశహరా ప్రోక్తా సర్వకార్యప్రసిద్ధయే ॥ ౧౩ ॥
 శమీపూజావిధిం కృత్వా సాయాహ్నే తానలోకయత్ ।
 సాక్షోపాఙ్గయుతాన్ వేదాంస్తతః సర్వానుపాదిశత్ ॥ ౧౪ ॥
 నానాకార్యప్రసిద్ధ్యర్థం దశమ్యాం శమీపూజనమ్ ।
 శుక్లాశ్విన్యాం చ సాయాహ్నే కర్తవ్యం సర్వజన్తుభిః ॥ ౧౫ ॥
 తేన విఘ్నవిహీనాస్తే దశదిక్షు భ్రమన్తి చేత్ ।
 సర్వసిద్ధియుతాః సర్వే భవన్తి నాత్ర సంశయః ॥ ౧౬ ॥
 దశదిక్షు స్థితాన్ హన్తి విఘ్నాన్ దశహరా మతా ।
 అద్య ప్రభృతి దేవేశా మునయో వార్షికీ భవా ॥ ౧౭ ॥
 పూజయిష్యన్తి దేవేశా శమీం కార్యప్రవర్ధనీమ్ ।
 వార్షికం దుఃఖముత్సృజ్య స్థాస్యన్తి సుఖభోగినః ॥ ౧౮ ॥
 పూజయిత్వా శమీం విప్రా వేదాన్ యే పుస్తకస్థితాన్ ।
 పఠిష్యన్తి పురాణాదీంస్తేషాం జ్ఞానం భవిష్యతి ॥ ౧౯ ॥
 న యో దశహరాయాం తు శమీం పూజయతే కదా ।
 స నానా విఘ్నసంయుక్తో నరకేంఽతే ప్రగచ్ఛతి ॥ ౨౦ ॥
 ఏవముక్త్యా స్వయం బ్రహ్మ జగమ వేదసంయుతః ।
 స్వలోకం శక్తిరాద్యాశ్చ జగ్ముర్విప్రాః సురా మునే ॥ ౨౧ ॥
 తదాది చాశ్వినీ శుక్లా దశహరా బభూవ హ ।

దశమీ శమీసంయుక్తా సర్వార్థే సిద్ధిదాయినీ || ౨౨||
 అతోఽవశ్యం స్వభావేన పూజయన్తి శమీం నరాః |
 దేవా నాగాస్తథా వేదాన్ పఠన్తే పాఠయన్త్యపి || ౨౩||
 ఇదం సర్వం సమాఖ్యాతం చరితం శమీసమ్భవమ్ |
 యః శృణోతి నరః సోఽపి లభతే పఠత్పితమ్ || ౨౪||
 శౌనక ఉవాచ |
 కిమాధారమిదం సర్వం వర్తతే సూత తద్వద |
 కర్మాధీనం వదన్త్యేవ కేచిదత్ర మునీశ్వరాః || ౨౫||
 ఈశ్వరాధీనమేతద్వై కేచిచ్ఛేదం యదృచ్ఛయా |
 త్రివిధం తేషు కిం సత్యం జ్ఞాయతే న మునీశ్వరైః || ౨౬||
 సూత ఉవాచ |
 త్రివిధం ప్రవదన్త్యేవ మునయో బ్రహ్మవేదినః |
 తత్సర్వం సత్యరూపం త్వం జానీహి మునిసత్తమ || ౨౭||
 గణేశేన కృతం సర్వం క్రీడార్థం స్వేచ్ఛయా మునే |
 తత్ర మాయా సమాఖ్యాతా సిద్ధిరైశ్వర్యదాయినీ || ౨౮||
 ఐశ్వర్యమోహధరా సా బుద్ధిర్మాయక ఉచ్యతే |
 మాయాభోగార్థమత్యన్తమతః శ్రమయుతోఽభవత్ || ౨౯||
 మాయామాయికయోగాత్ స గణేశో బ్రహ్మనాయకః |
 క్రీడతి స్వస్వభావేనానన్యభావపరాయణః || ౩౦||
 న కోఽపి తత్ర విఘ్నేశప్రేరకస్తత్ర విద్యతే |
 అతో యదృచ్ఛయా సర్వం వర్తతే యోగినాం హృది || ౩౧||
 అన్యచ్ఛ శృణు విప్రేశ మాయా నానాభ్రమాత్మికా |
 సా జడా సర్వభావేన కర్తుం నైవ క్షమాఽభవత్ || ౩౨||
 తయా సమ్మోహితోఽత్యన్తం మాయికస్తాం చచాల హా |
 తదా సత్తాయుతా మాయా ఘోలతే వివిధే రతా || ౩౩||
 మాయికేన ధృతా దేవీ చచాల వివిధాత్మికా |
 మాయికేచ్ఛావశేనైవ సంస్థితా నాఽత్ర సంశయః || ౩౪||
 యదా త్యక్తా మహామాయా మాయికేన మహామునే |

తదా శక్తా న కిఞ్చిత్ సా కర్తుం జడప్రభావతః || 3౫||

ఈశ్వరాధీనభావేన వర్తతే సర్వమజ్ఞాసా |
వదన్తి మునయః కేచిత్ ధ్యానమార్గపరాయణాః || 3౬||

అన్యచ్ఛ కథయిష్యామి మాయా కర్మస్వరూపిణీ |
నానాభావయుతా నిత్యం ఘేలతి త్రివిధా పరా || 3౭||

కర్మాకర్మవికర్మాణ్యచాలయత్ సర్వరూపిణీ |
స్వర్గముక్తిమహాపీచిదాయినీ త్రివిధే రతా || 3౮||

యాదృశం కురుతే కర్మ ఫలం భోక్ష్యతి తాదృశమ్ |
కర్మాధీనమిదం సర్వం వర్తతే త్రివిధం కిల || 3౯||

శుభాశుభం కృతం కర్మ భోక్తవ్యం నాత్ర సంశయః |
కల్పకోటిశతైర్వాఽపి కృతం కర్మ న తం త్యజేత్ || ౪౦||

ఏవం వదన్తి విప్రేశ బ్రాహ్మణా దేహవాదినః |
ధారణాయాం స్థితాస్తే వై సత్యం శాస్త్రేషు నిశ్చింతమ్ || ౪౧||

అథైకభావనాం వక్ష్యే త్రయాణాం శృణు శౌనక |
గణేశమాయయా భ్రాన్తా న జానన్తి కుయోగినః || ౪౨||

మాయామాయికరూపేణ సంస్థితో గణనాయకః |
క్రీడతి స్వస్వభావేనానన్యభావపరాయణః || ౪౩||

తస్యేచ్ఛయా మహావిప్ర ఈశ్వరశ్చైవ తిష్ఠతి |
మోహితో గణనాథేన జానాతి న గజాననమ్ || ౪౪||

అహం శ్రేష్ఠః పరం బ్రహ్మ మదాధారమిదం జగత్ |
మదిచ్ఛయా ప్రవర్తన్తే జన్తవో నాఽత్ర సంశయః || ౪౫||

యాదృశీ గణనాభస్యేచ్ఛా భవేత్తాదృశం స్వయమ్ |
కరోతీశ్వర ఆనన్దాదతో భేదో న దృశ్యతే || ౪౬||

కర్మరూపా మహామాయా గణేశేచ్ఛాసమన్వితా |
చలతే తం న జ్ఞానాతి మోహితా భ్రాన్తినంయుతా || ౪౭||

అహం శ్రేష్ఠా న సన్దేహో మదాధారమిదం జగత్ |
సకలం కర్మభావేన ధారయామి చరాచరమ్ || ౪౮||

యాదృశీ గణనాభస్యేచ్ఛా భవేత్తాదృశం స్వయమ్ ।
కర్మ కుర్వన్తి విప్రేశ చరాచరాత్మజీవినః ॥ ౪౯॥

అతస్త్రివిధకం విప్ర ఏకలక్షాశ్రితం మతమ్ ।
ఏవం బాధవిహీనం తత్త్రిధా సంవర్తతే సదా ॥ ౫౦॥

మాయావాదిన ఏవం తత్ కర్మాధీనం వదన్తి హి ।
అద్వైతవాదినః సర్వే ఈశ్వరాధీనగం తథా ॥ ౫౧॥

యోగినః ప్రవదన్వైతద్యద్భుచ్ఛాధీనగం జగత్ ।
ఏవం సత్యం ప్రమాణేన త్రివిధం మునిసత్తమ ॥ ౫౨॥

॥ ౬౦ తత్పదితి శ్రీమదాన్వేయ పురాణోపనిషది శ్రీమన్మోద్గలే మహాపురాణే
అష్టమే ఖణ్డే ధూమ్రవర్ణచరితే త్రివిధజగదాధారనిరూపణం నామ సప్తచత్వారింశోఽధ్యాయః
॥ ౮.౪౭

(Page ౪౦. ౮ అ. ౪౮ పాస ౧౧౧)

౮.౪౮ మాసానాం మాహాత్మ్యవర్ణనం నామాష్టచత్వారింశోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

సూత ఉవాచ ।

ప్రసక్తాచ్ఛృణు మాసానాం చరితం గణపే రతమ్ ।
ద్వాదశానాం సుసజ్జేపాత్ సర్వసిద్ధిప్రదాయకమ్ ॥ ౧॥

శ్రావణే పఞ్చకం సేవ్య గాణేశం వరుణః స్వయమ్ ।
దిగీశత్యం సమాలేభే జ్ఞానం గాణేశసమ్భవమ్ ॥ ౨॥

స్వయం భాద్రపదే వాయుస్తథా సేవ్య మయూరపమ్ ।
యోగం లేభే దిగీశత్యం గాణపతోఽభవత్ ప్రభుః ॥ ౩॥

ఆశ్వినే దేవగన్ధర్వాః సేవ్య విఘ్నేశ్వరం పురా ।
స్వస్యైశ్వర్యసమాయుక్తా బభూవుస్తే మహామునే ॥ ౪॥

కార్తికే వక్రతుణ్డం తు సేవ్య విద్యాధరాస్తథా ।
స్వస్వవ్యాపారసంయుక్తా బభూవురానధారకాః ॥ ౫॥

ఏకటం మార్గశీర్షే చాదిత్యాః సంసేవ్య సర్వపాః ।
జాతాస్తేజస్వినః సర్వే జ్ఞానయుక్తా మహామునే ॥ ౬॥

పౌషే లమ్బోదరం సేవ్య వసవః స్వపదాశ్రితాః ।
 బభూవుర్జానసంయుక్తా నానాభావపరాయణాః ॥ ౭॥
 మాఘే రుద్రా గణేశానం సేవ్య సర్వత్రగా బభుః ।
 గాణపత్యా మహాభాగాశ్చరన్తి హ్యకుతోభయాః ॥ ౮॥
 ఫాల్గునే నిర్వుతిః సేవ్య గణేశం దిక్పతేః పదమ్ ।
 లేభేఽభిచారభావాఖ్యం కర్మభోగం మహామతిః ॥ ౯॥
 చైత్ర ఆప్సరసః సర్వాః సేవ్య తం ధూమ్రవర్ణకమ్ ।
 నానాలావణ్యజం లేభుర్గానాది భగమేవ చ ॥ ౧౦॥
 హేరమ్బం సైవ్య వైశాఖేఽభవన్ యక్షజనాస్తథా ।
 స్వస్వవ్యాపారకుశలా నానాభోగపరాయణాః ॥ ౧౧॥
 జ్యేష్ఠే వినాయకం నాగాః సేవ్య సామర్థ్యసంయుతాః ।
 బభూవుః కార్యకర్తారో నానాభోగపరాయణాః ॥ ౧౨॥
 పక్షిణః పంచుకం నిత్యం సేవ్యాఽఽషాఢే గజాననమ్ ।
 అభవన్ భోగసంయుక్తాః స్వకార్యకుశలాః కిల ॥ ౧౩॥
 ఢుణ్ణీరాజం తథా ఢౌణ్ణే ధాతుభిః సేవ్య పర్వతాః ।
 బభూవూ రత్నజాతీనాం ధారకా భోగకారిణః ॥ ౧౪॥
 వార్షికం స్వస్వమాసం తే సమాశ్రిత్య గజాననమ్ ।
 అభవన్ స్నానకర్తారో గాణేశే పంచుకే రతాః ॥ ౧౫॥
 ఏవం నానాజనాః సిద్ధిం లేభిరే మాసజేన చ ।
 వ్రతేన కతి తే బ్రూయాం నాలం వర్షాయుతైరపి ॥ ౧౬॥
 ఇదం మాసభవం సర్వం మాహాత్మ్యం కథితం మయా ।
 పఠనాచ్చృవణాత్ సద్యో భవతే సర్వసిద్ధిదమ్ ॥ ౧౭॥
 యం యమిచ్ఛతి తం తం స లభతే నాఽత్ర సంశయః ।
 అన్తే గాణేశ్వరే ధామ్ని లీనః సజ్ఞాయతే మునే ॥ ౧౮॥
 ఇదం సర్వం సమాఖ్యాతం యద్యత్ పృష్టం త్వయా మునే ।
 శ్రోతుమిచ్ఛసి కిం భూయో వద తత్ కథయామ్యహమ్ ॥ ౧౯॥
 ॥ ఓం తత్సదితి శ్రీమదావ్యై పురాణోపనిషది శ్రీమన్మౌద్గలే మహాపురాణే

అష్టమే ఖణ్డే ధూమ్రవర్ణచరితే మాసానాం మాహాత్మ్యవర్ణనం నామాష్టవత్వారీంశోఽధ్యాయః
॥ ౮.౪౮

(Page ఖం. ౮ అ. ౪౯ పాన ౧౧౨)

౮.౪౯ గణేశహృదయకథనం నామైకోసపఞ్చాశత్తమోఽధ్యాయః

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

శౌనక ఉవాచ ।

ప్రకృతం వద సూత త్వం సంవాదం శక్కురస్య చ ।
సనకాదేర్విశేషేణ సర్వసిద్ధికరం పరమ్ ॥ ౧॥

నానావతారసంయుక్తం ధూమ్రవర్ణచరిత్రకమ్ ।
శ్రుత్వా సనకముఖ్యాస్తం కిమూచుర్యోగసిద్ధయే ॥ ౨॥

సూత ఉవాచ ।

ధూమ్రవర్ణావతారస్య శ్రుత్వాఽహం వధసంశ్రితమ్ ।
చరితం హృష్టరోమాణః పప్రమఛుః శక్కురం ద్విజాః ॥ ౩॥

సనకాద్యాః ఉచుః ।

నానావతారసంయుక్తం శ్రుత్వా మాహాత్మ్యముత్తమమ్ ।
ధూమ్రవర్ణావతారస్య సస్తుష్టాః స్మ సదాశివ ॥ ౪॥

అధునా శాధి సర్వేశ యోగప్రాప్త్యర్థముత్తమమ్ ।
విధిం సుఖకరం శీఘ్రం సుగమం యోగినాయక ॥ ౫॥

శ్రీశివ ఉవాచ ।

గణేశహృదయం వక్ష్యే సర్వసిద్ధిప్రదాయకమ్ ।
సాధకాయ మహాభాగాః శీఘ్రం వై శాన్తిదం పరమ్ ॥ ౬॥

పురాఽహం గణనాథస్య ధ్యానయుక్తోఽభవం ద్విజాః ।
తత్ర మాం సరితాం శ్రేష్ఠా జగాద వాక్యముత్తమమ్ ॥ ౭॥

గణ్గోవాచ ।

వద శక్కుర కస్య త్వం ధ్యానం కరోషి నిత్యదా ।
ఇచ్ఛామి తమహం జ్ఞాతుం త్వత్తః కిం పరమం మతమ్ ॥ ౮॥

శ్రీశివ ఉవాచ ।

గణేశం దేవదేవేశం బ్రహ్మబ్రహ్మేశమాదరాత్ ।

ధ్యాయామి సర్వభావజ్ఞే కులదేవం సనాతనమ్ || ౯ ||
 తస్య యద్ హృదయం దేవి గుప్తం సర్వప్రదాయకమ్ |
 కథయిష్యామి సర్వజ్ఞే యేన జ్ఞాస్యసి తం విభుమ్ || ౧౦ ||
 పురాఽజ్ఞానావృతోఽహం తు తపసి సంస్థితోఽభవమ్ |
 తత్ర తపః ప్రభావేణ హృద్యపశ్యం గజాననమ్ || ౧౧ ||
 తస్య దర్శనమాత్రేణ స్ఫూర్తిః ప్రాప్తా మయా ప్రియే |
 తథా గణేశ్వరం జ్ఞాత్వా యోగివన్ద్యోఽభవం ముదా || ౧౨ ||
 తత్రైహం శృణు వక్ష్యామి గణేశహృదయం పరమ్ |
 యేన గాణేశయోగే త్వం నిపుణా సమ్భవిష్యసి || ౧౩ ||
 ఓం అస్య గణేశహృదయస్తోత్రమస్తస్య | శమ్భుఋషిః |
 నానా ఛన్దాంసి | గణేశో దేవతా |
 గమితి బీజమ్ |
 జ్ఞానాత్మికా శక్తిః |
 నాదః కీలకమ్ |
 శ్రీగణపతిప్రీత్యర్థమభీష్టసిద్ధ్యర్థేం జపే వినియోగః |
 ఓం గమిత్యేకాక్షరాత్మకబీజైః కరన్యాసాః షడంగన్యాసాశ్చ |
 అథ ధ్యానమ్ |
 సిన్ధూరాభం త్రినేత్రం పృథుతరజరం రక్తవస్త్రావృతం తం
 పాశం చైవాఙ్కృశం వై రదనమభయకం పాణిభిః సన్ధానమ్ |
 సిద్ధ్యా బుద్ధ్యా ప్రశిష్టం గజవదనమహం చిన్తయే హ్యేకదంతం
 నానాభూషాభిరామం నిజజనసుఖదం నాభిశేషం గణేశమ్ || ౧౪ ||
 ఏవం ధ్యాత్వా మానసోపచారైః పూజయేత్ |
 కింఞ్చిన్మూలమస్తం జప్త్వా హృదయం పఠేత్ |
 ఓం గణేశమేకదంతం చ చిన్తామణిం వినాయకమ్ |
 ధుణ్ణీరాజం మయూరేశం లమ్బోదరం గజాననమ్ || ౧౫ ||
 హేరమృగం వక్రతుణ్డం చ జ్యేష్ఠరాజం నిజస్థితమ్ |
 ఆశాపూరం తు వరదం వికటం ధరణీధరమ్ || ౧౬ ||
 సిద్ధిబుద్ధిపతిం వందే బ్రహ్మణస్పృతిసంజ్ఞితమ్ |
 మాఙ్గల్యేశం సర్వపూజ్యం విఘ్నానాం నాయకం పరమ్ || ౧౭ ||

ఏకవింశతి నామాని గణేశస్య మహాత్మనః ।
ఆర్ద్రేన సంయుతాన్యేవ హృదయం పరికీర్తితమ్ ॥ ౧౮॥

గజ్జోవాచ ।
ఏకవింశతినామ్నాం త్వమర్థం బ్రూహి సదాశివ ।
గణేశహృదయం యేన జానామి కరుణానిధే ॥ ౧౯॥

శ్రీశివ ఉవాచ ।
గ కారరూపం వివిధం చరాచరం ణ కారగం బ్రహ్మ తథా పరాత్పరమ్ ।
తయోః స్థితాస్తస్య గణాః ప్రకీర్తితా గణేశమేకం ప్రణమామ్యహం పరమ్ ॥ ౨౦॥

(Page ఖం. ౮ అ. ౪౯ పాన ౧౧౩)

మాయాస్వరూపం తు సదైకవాచకం దన్తః పరో మాయికరూపధారకః ।
యోగే తయోరేకరదం సుమానిని ధీస్థం నతోఽహం జనభక్తిలాలసమ్ ॥ ౨౧॥

చిత్తప్రకాశం వివిధేషు సంస్థం లిప్తం న లేపాది వివర్జితం తమ్ ।
భోగైర్విహీనం త్వథ భోగకారం చింతామణిం తం ప్రణమామి నిత్యమ్ ॥ ౨౨॥

విनाయకం నాయకవర్జితం ప్రియే విశేషతో నాయకమీశ్వరాత్మనామ్ ।
నిరఙ్కుశం తం ప్రణమామి సర్వదం సదాత్మకం భావయుతేన చేతసా ॥ ౨౩॥

వేదాః పురాణాని మహేశ్వరాదికాః శాస్త్రాణి యోగేశ్వర దేవమానవాః ।
నాగాసురా బ్రహ్మగణాశ్చ జన్తవో ధుణ్ణి వన్దే త్వథ ధుణ్ణిరాజకమ్ ॥ ౨౪॥

మాయార్థవాచ్యో హి మయూరభావో నానా భ్రమార్థం ప్రకరోతి తేన ।
తస్మాన్ మయూరేశమయో వదన్తి నమామి మాయాపతిమాసమన్తాత్ ॥ ౨౫॥

యస్యోదరాద్విశ్వమిదం ప్రసూతం బ్రహ్మణి తద్వజ్జురే స్థితాని ।
అనన్తరూపం జఠరం హి యస్య లంబాద్భదరం తం ప్రణతోఽస్మి నిత్యమ్ ॥ ౨౬॥

జగద్గలాధో గణనాయకస్య గజాత్మకం బ్రహ్మశిరః పరేశమ్ ।
తయోశ్చ యోగే ప్రవదన్తి సర్వే గజాననం తం ప్రణమామి నిత్యమ్ ॥ ౨౭॥

దీనార్థవాచ్యస్త్యథ హేర్ణగద్ధో బ్రహ్మార్థవాచ్యో నిగమేషు రమ్భుః ।
తత్పాలకత్వాచ్చ తయోః ప్రయోగే హేరమ్భమేకం ప్రణమామి నిత్యమ్ ॥ ౨౮॥

విశ్వాత్మకం యస్య శరీరమేకం తస్మాచ్చ వక్త్రం పరమాత్మరూపమ్ ।
తుణ్ణం తదేవం హి తయోః ప్రయోగే తం వక్త్రతుణ్ణం ప్రణమామి నిత్యమ్ ॥ ౨౯॥

మాతా పితాఽయం జగతాం పరేషాం తస్యాఽపి మాతా జనకాదికం న ।

శ్రేష్ఠం వదన్తే నిగమాః పరేశం తం జ్యేష్ఠరాజం ప్రణమామి నిత్యమ్ || 30 ||

నానా చతుఃస్థం వివిధాత్మకేన సంయోగరూపేణ నిజస్వరూపమ్ |
పూర్యస్య సౌ పూర్ణసమాధిరూపా స్వానన్దనాథం ప్రణమామి చాతః || 30 ||

మనోరథాన్ పూరయతీహ గజ్జే చరాచరాణాం జగతాం పరేషామ్ |
అతో గణేశం ప్రవదన్తి చాశాప్రపూరకం తం ప్రణమామి నిత్యమ్ || 31 ||

వరైః సమాస్థాపితమేవ సర్వం విశ్వం తథా బ్రహ్మవిహారిణా చ |
అతః పరం విప్రముఖా వదన్తి వరప్రదం తం వరదం నతోఽస్మి || 31 ||

మాయామయం సర్వమిదం విభాతి మిథ్యాస్వరూపం భ్రమదాయకం చ |
తస్మాత్ పరం బ్రహ్మ వదన్తి సత్యమేనం పరేశం వికటం నమామి || 32 ||

చిత్తస్య ప్రోక్తా మునిభిః పృథివ్యో నానావిధా యోగిభిరేవ గజ్జే |
తాసాం సదా ధారక ఏక ఏవ వందే చ ధరణీధరమాదిభూతమ్ || 32 ||

విశ్వాత్మికా బ్రహ్మమయీ హి బుద్ధిస్తస్యా విమోహప్రదికా చ సిద్ధిః |
తాభ్యాం సదా ఖేలతి యోగనాథస్తం సిద్ధిబుద్ధీశమథో నమామి || 33 ||

అసత్యసత్ సామ్యతురీయవైజ్యగనివృత్తిరూపాణి విరచ్య ఖేలకః |
సదా స్వయం యోగమయేన భాతి తం నమామ్యతోఽహం త్వథ బ్రహ్మణస్పతిమ్ ||
33 ||

అమగ్గలం విశ్వమిదం సహాత్మభిరయోగసంయోగయుతం ప్రణశ్వరమ్ |
తతః పరం మగ్గలరూపధారకం నమామి మాగ్గల్యపతిం సుశాన్తిదమ్ || 34 ||

సర్వత్ర మాన్యం సకలావభాసకం సుజ్ఞైః శుభాదావశుభాదిపూజితమ్ |
పూజ్యం న తస్మాన్నిగమాదిసమ్మతం తం సర్వపూజ్యం ప్రణతోఽస్మి నిత్యమ్ || 34 ||

భుక్తిం చ ముక్తిం ప్రదదాతి తుష్టో భక్తిప్రియో యో నిజవిఘ్నహా చ |
భక్త్యా విహీనాయ దదాతి విఘ్నాంస్తం విఘ్నరాజం ప్రణమామి నిత్యమ్ || 35 ||

నామార్థయుక్తం కథితం ప్రియే తే విఘ్నేశ్వరస్వైవ పరం రహస్యమ్ |
త్రిః సప్త నామ్నాం హృదయం నరో యో జ్ఞాత్వా పరం బ్రహ్మమయో భవేదిహ || 35 ||

గజ్జోవాచ |
నామ్నాం యత్ హృదయం ప్రోక్తం త్వయా బ్రహ్మప్రదం పరమ్ |
న తత్రానుభవో మే తు తదర్థం వద శక్కుర || 36 ||

శక్కుర ఉవాచ ।

మస్తం గృహ్య గణేశస్య పురశ్చరణమార్గతః ।
భజ తం తేన తే జ్ఞానం భవిష్యతి న సంశయః ॥ ౪౩॥

హృదయం మస్తరాజస్య కథయామి సమాసతః ।
మస్త ఏవ గణేశానో న భిన్నస్తత్ర వర్తతే ॥ ౪౪॥

గకారో బ్రహ్మదేవశ్చ౭కారో విష్ణుః ప్రకీర్తితః ।
బిందుః శివస్తథా భానురనునాసికసంజ్ఞితః ॥ ౪౫॥

తేషాం సన్నిర్మహాశక్తిరేభిర్మన్త్రః స ఉచ్యతే ।
దేవతా గణనాథస్తు తేషాం సంయోగకారకః ॥ ౪౬॥

తేభ్యస్తారమయం విశ్వం సముత్పన్నం ప్రియే పురా ।
అతస్తారయుతో మస్త్రో గణేశైకాక్షరాకృతిః ॥ ౪౭॥

తారః స షడ్విధః ప్రోక్షస్తం నిబోధ సరిద్వరే ।
అకారోకారకౌ ప్రోక్తౌ మకారో నాదబిన్దుకౌ ॥ ౪౮॥

శూన్యం విద్ధి మహామాయే తత్ర భేదం వదామ్యహమ్ ।
శూన్యం దేహిస్వరూపం తు బిన్దుర్దేహ ఇతి స్మృతః ॥ ౪౯॥

తాభ్యాం చతుర్విధం విశ్వం స్థూలాదిభేదకారకమ్ ।
ఏతాదృశం విజానీహి మస్తరాజం గజాననమ్ ॥ ౫౦॥

ఆగమోక్తవిధానేన కృత్వా న్యాసాదికం పురా ।
తతో గణేశ్వరం పూజ్య జపం కుర్యాద్విచక్షణః ॥ ౫౧॥

తద్దశాంశేన హోమం వై కుర్యాదాగమమార్గతః ।
తద్దశాంశమితం ప్రోక్తం తర్పణం గణపస్య చ ॥ ౫౨॥

తద్దశాంశమితం దేవి మార్జనం తద్దశాంశతః ।
విప్రాణాం భోజనం ప్రోక్తమేవం పశ్చాజ్ఞముచ్యతే ॥ ౫౩॥

యథావిధి కృతం చైతత్ సద్యో హి ఫలదం భవేత్ ।
అతస్తస్య మస్తరాజస్య పశ్చాకం తత్ సమాచర ॥ ౫౪॥

ఏవముక్త్యా౭దదాత్తస్యై మస్తం విధిసమన్వితమ్ ।
గణేశస్య ప్రణమ్యైవ మాం యయౌ సా తపోర్థతః ॥ ౫౫॥

మయూరేశం సమాసాద్య చకార తపముత్తమమ్ ।

గణ్డో తత్రైవ విప్రేశా మస్తధ్యానపరాయణా ॥ ౫౬ ॥

పురశ్చరణమేకం సా చకార సరితాం వరా ।

తతః ప్రసన్నతాం యాతో గణేశో భక్తవత్సలః ॥ ౫౭ ॥

తస్యైవ కృపయా తస్యా హృది ధ్యానం బభూవ హ ।

తేనైకవింశతినామ్నామర్థజ్ఞా తక్షణాదభూత్ ॥ ౫౮ ॥

తతో హర్షయుతా దేవీ తత్ర వాసం చకార సా ।

నిత్యం భక్తిసమాయుక్తాభజత్తం గణనాయకమ్ ॥ ౫౯ ॥

సనకాద్యా ఊచుః ।

బ్రహ్మభూతా సరిచ్ఛేష్టా మయూరేశం కథం ప్రభో ।

అభజత్తస్య మార్గం నో బ్రూహి నాథ నమోఽస్తు తే ॥ ౬౦ ॥

శివ ఉవాచ ।

బ్రహ్మభూతో నరో యోగీ గణేశమభజత్ సదా ।

నవధా భక్తిభావేన తత్పరశ్చ మహర్షయః ॥ ౬౧ ॥

పుత్రః కలత్రం జనకౌ సుహృద్గణో ద్రవ్యం సఖా వృత్తిజవిద్యయా యుతమ్ ।

స్వర్గస్తు మోక్షో వివిధం త్వమేవ మే స్వామి గురుర్విఘ్నపతిః పరాత్పరః ॥ ౬౨ ॥

సాంసర్గికం కాయకవాచికం పరం కర్మాఽచరం మానసజం త్రిదేహతః ।

జ్ఞానం హృదిస్థం చ మయా పరాత్పరం విఘ్నేశ్వరాయేతి సమర్పితం కిల ॥ ౬౩ ॥

(Page ఖం. ౮ అ. ౪౯ పాన ౧౧౫)

యోగాకారేణ విఘ్నేశ ఏకానేకాదిసంశ్రితః ।

భుక్త్యై స వివిధాన్ భోగాన్ శుభాశుభసమాశ్రితాన్ ॥ ౬౪ ॥

నాహం నరః స్వయం సాక్షాత్ క్రీడతి గణనాయకః ।

స్వామినేవకభావేన రతో బ్రహ్మణి శోభతే ॥ ౬౫ ॥

అనేన విధినా విప్రా భజన్తే గణనాయకమ్ ।

యోగినః శుకముఖ్యాశ్చ ముద్గలద్యా మహర్షయః ॥ ౬౬ ॥

ఏతత్సర్వం సమాఖ్యాతం గుహ్యం గణపతేర్మయా ।

హృదయం తేన విఘ్నేశం తోషయధ్వం మహర్షయః ॥ ౬౭ ॥

యథా దేహేన్ద్రియాద్యేషు ముఖ్యం స్వహృదయం స్మృతమ్ ।

యత్ర జీవస్వరూపేణ తిష్ఠతి గణనాయకః ॥ ౬౮ ॥

తథా గణపతేరేతత్ హృదయం పరికీర్తితమ్ ।
 అత్ర యోగపతిః సాక్షాత్ప్రతి బ్రహ్మనాయకః ॥ ౬౯ ॥
 అనేన గణనాథం తు యస్తోష్యతి నరోత్తమః ।
 స భుక్త్వా సకలాన్ భోగానస్తే యోగమయో భవేత్ ॥ ౭౦ ॥
 ఏవం మదీయవాక్యం తే శ్రుత్వా బ్రహ్మసుతాః పరమ్ ।
 ప్రణమ్య మాం యయుః సర్వే సనకాద్వాస్తపోవనమ్ ॥ ౭౧ ॥
 ఏకాక్షరస్య మన్తస్య పఞ్చకం సేవ్యం యోగినః ।
 గణేశహృదయం జ్ఞాత్వా గాణపత్యా బభూవిరే ॥ ౭౨ ॥
 తతో నిత్యం గణేశస్య హృదయం తే మహర్షయః ।
 జపన్తి భక్తిసంయుక్తా భ్రమన్తి స్వేచ్ఛయేరితాః ॥ ౭౩ ॥
 అతస్త్యమపి భావేన గణేశహృదయం పరమ్ ।
 సేవస్య గాణపత్యేషు తథా ముఖ్యో భవిష్యసి ॥ ౭౪ ॥
 ముద్గల ఉవాచ ।
 ఏవముక్త్వా మహానాగం శేషాయ ప్రదదౌ శివః ।
 మన్తమేకాక్షరం సాఙ్గం స యయౌ తం ప్రణమ్య చ ॥ ౭౫ ॥
 సాధయిత్వా యథాన్యాయం హృదయజ్ఞో బభూవ హా ।
 నిత్యం హృదయకేనైవ తుష్టావ ద్విరదాననమ్ ॥ ౭౬ ॥
 గణేశహృదయం పుణ్యం శృణుయాచ్ఛ్రావయేన్నరః ।
 ఈస్పితం ప్రాప్నుయాదస్తే బ్రహ్మభూతో భవేదిదమ్ ॥ ౭౭ ॥
 నిత్యం పఠేన్నరశ్చేదం హృదయం గణపస్య యః ।
 స గణేశో న సన్దేహో దర్శనాత్ సిద్ధిదో భవేత్ ॥ ౭౮ ॥
 పుత్రపౌత్రకలత్రాది లభతే పాఠతో నరః ।
 ధనం సువిపులం ధాన్యమారోగ్యమచలాం శ్రియమ్ ॥ ౭౯ ॥
 ఏకవింశతివారం యో దివసానేకవింశతిమ్ ।
 పఠేద్గణపతిం చిన్త్యం స లభేదీప్సితం ఫలమ్ ॥ ౮౦ ॥
 అసాధ్యం సాధయేన్ మర్త్యో గణేశహృదయేన యత్ ।
 రాజబన్ధాత్రికాలేషు మోచయేత్ పాఠతో విధే ॥ ౮౧ ॥
 మారణోచ్ఛాటనాదీని వశ్యమోహాదికాని తు ।

అనేన సాధయేన్మర్త్యః పరకృత్యం ప్రణాశయేత్ || ౮౨||

సక్ల్యామే జయమాప్నోతి వీరశ్రీసంయుతో భవేత్ |

అస్య పాతేన భో దక్ష న కిశ్చిద్ దుర్లభం భవేత్ || ౮౩||

విద్యామాయుర్యశః ప్రజ్ఞామజ్గహీనోఽగమాప్నుయాత్ |

యం యం చిన్తయతే మర్త్యస్తం తం ప్రాప్నోతి నిశ్చితమ్ || ౮౪||

నానేన సదృశం కిశ్చిత్ శిష్టసిద్ధికరం భవేత్ |

సాక్షాద్గణపతేః ప్రోక్తం హృదయం తే మయా విధే || ౮౫||

గణేశభక్తిహీనాయ దుర్విసీతాయ విద్విషే |

న దేయం గణరాజస్య హృదయం వై కదాచన || ౮౬||

గణేశభక్తియుక్తాయ సాధవే చ ప్రయత్నతః |

దాతవ్యం తేన విఘ్నేశః సుప్రసన్నో భవిష్యతి || ౮౭||

మహాసిద్ధిప్రదం తుభ్యం కథితం గణపస్య చ |

హృదయం కిం పునః శ్రోతుమిచ్ఛసి త్వం ప్రజాపతే || ౮౮||

|| ఓం తత్సదితి శ్రీమదావ్యై పురాణోపనిషది శ్రీమన్మౌద్గలే మహాపురాణే

అష్టమే ఖణ్డే ధూమ్రవర్ణచరితే గణేశహృదయకథనం నామైకోనపఞ్చాశత్తమోఽధ్యాయః ||

౮.౪౯

(Page ఖం. ౮ అ. ౫౦ పాన ౧౧౬)

౮.౫౦ ఫలశ్రుతివర్ణనం నామ పఞ్చాశత్తమోఽధ్యాయః

|| శ్రీగణేశాయ నమః ||

దక్ష ఉవాచ |

యోగిధ్యేయం గణేశస్య రూపం సర్వత్ర సమ్మతమ్ |

ధ్యాతుం త్వయోగిభిః శక్యం ప్రత్యక్షం నాఽత్ర సంశయః || ౧||

కథం వేదాదిషు ప్రోక్తం యోగిధ్యేయమనుత్తమమ్ |

వద తత్ కారణం విప్ర సంశయస్యాపనుత్తయే || ౨||

ముద్గల ఉవాచ |

అయోగినో గణేశానం పఞ్చాభూతమయం ప్రభుమ్ |

జానన్తి సర్వతుల్యం తం దేహధారిణమజ్ఞాసా || ౩||

న తేషాం హృదయే దక్ష రూపం యోగమయం పరమ్ ।
 శోభతే గణరాజస్య యోగాకారమపి స్ఫుటమ్ ॥ ౪॥
 యోగినస్తం విశేషేణ జానన్తి యోగరూపిణమ్ ।
 తత్ర భేదం ప్రవక్ష్యామి శృణుష్వైకాగ్రమానసః ॥ ౫॥
 సమష్టివ్యష్టిరూపాఖ్యం బ్రహ్మ వేదే ప్రకీర్తితమ్ ।
 కుమృస్థలే గణేశస్య పశ్యన్తి తన్మయే చ తే ॥ ౬॥
 త్రివిధం వివిధం దక్ష త్రినేత్రే సజ్గతం మహాః ।
 పశ్యన్తి యోగినస్తస్య గణేశస్య మహాత్మనః ॥ ౭॥
 మహాకారణరూపా తు శుణ్ణా తస్య ప్రకీర్తితా ।
 బిన్దుః కణ్ఠస్తథా దన్తః సోఽహం మాత్రాత్మకః స్మృతః ॥ ౮॥
 బోధరూపం గణేశస్య జఠరం సాఙ్ఖ్యవాచకౌ ।
 కర్ణౌ చతుర్విధం బ్రహ్మ చతుర్భుజమయం స్మృతమ్ ॥ ౯॥
 మాయామోహయుతం బ్రహ్మ మోహహీనం సుసాక్షికమ్ ।
 ద్వా పాదౌ గణరాజస్య పశ్యన్తి యోగినః కిల ॥ ౧౦॥
 సంహారాఖ్యం చ యద్బ్రహ్మ పరశుస్తస్య శోభనః ।
 నియన్త్రాఖ్యం తథా దక్ష అఙ్కుశశ్చ మహాత్మనః ॥ ౧౧॥
 కమలం సృష్టిరూపాఖ్యం పాశం మోహమయం పరమ్ ।
 బన్ధమోక్షాత్మకం హస్త దుష్టనాశకరం ముదా ॥ ౧౨॥
 అభయం భక్తజాతిభ్యో రక్షకం వాఙ్ఛతప్రదమ్ ।
 వరం సకామకానాం తు కామదం తం వదన్తి తే ॥ ౧౩॥
 చిన్తామణిం మణిం తత్ర భుక్తిముక్తిప్రదం పరమ్ ।
 ఆక్షీణతేజసం చన్ద్రమమృతం బ్రహ్మ నిశ్చితమ్ ॥ ౧౪॥
 స్వానన్దాఖ్యం పరం బ్రహ్మ తదేవ నగరం ప్రభోః ।
 ఇక్షుసాగరరూపం చ రసాణాం బ్రహ్మ కథ్యతే ॥ ౧౫॥
 పఞ్చచిత్తమయీ బుద్ధిస్తత్రైశ్వర్యభ్రమాత్మికా ।
 సిద్ధిర్మాయే వదన్త్యైవ యోగినో యోగభావతః ॥ ౧౬॥
 మూషకం వ్యాపకాఖ్యం చ పరం పశ్యన్తి వాహనమ్ ।
 ధర్మాధర్మౌ గణేశస్యోరఃపృష్ఠే పార్శ్వగే కిల ॥ ౧౭॥

శుభాశుభేఽథ రోమాణి ఓషధ్యశ్చ ప్రకీర్తితాః ।

కల్పా ఉన్నేషణం తస్య నిమేషణం ప్రజాపతే ॥ ౧౮॥

లక్షలాభౌ సుతౌ తస్య సర్వకార్యప్రవర్తకౌ ।

యాదృశం క్రియతే లక్ష్యం తాదృశం ఫలమశ్నుతే ॥ ౧౯॥

ఇత్యాది వివిధం తస్య బ్రహ్మీకారం న సంశయః ।

సర్వం తేన గణాధ్యక్షో బ్రహ్మణస్పతిరుచ్యతే ॥ ౨౦॥

యోగినః శుకముఖ్యాస్తం ధ్యాయస్తే దేహధారిణమ్ ।

బ్రహ్మరూపం సుసాకారం నిరాకారమయం విభుమ్ ॥ ౨౧॥

సగుణం కణ్ఠపర్వస్తం నిర్గుణం గజవాచకమ్ ।

మస్తకం చ తయోర్యోగే యోగం జానంతి విఘ్నపమ్ ॥ ౨౨॥

యోగిధ్యేయమతో వేదాదిషు సజ్కథితం విధే ।

రూపం గణపతేః ప్రోక్తం యోగాకారం స్వభావతః ॥ ౨౩॥

దక్ష ఉవాచ ।

మూషకో వాహనం తస్య కథం బభూవ విప్రప ।

తన్నే బ్రూహి విశేషేణ సర్వజ్ఞోఽసి కృపానిధే ॥ ౨౪॥

ముద్గల ఉవాచ ।

మాయయా వ్యాపకం బ్రహ్మీ మోహ్య నానాజనాన్ పరాన్ ।

భుక్త్యై భోగాంస్తత్కృతాంస్తచ్చుభాశుభవివర్జితమ్ ॥ ౨౫॥

(Page ఖం. ౮ అ. ౫౦ పాన ౧౧౭)

ముషస్తేయే సమాఖ్యాతో ధాతుః స ఏవ మూషకః ।

వ్యాపకశ్చైవ త్ సర్వాన్ భుక్త్యై మోహ్య హృది స్థితః ॥ ౨౬॥

తపసాఽఽరాధితస్తేన వ్యాపకేన గజాననః ।

ప్రసన్నో వాహనం చక్రే తత్ప్రితివర్ధనార్థతః ॥ ౨౭॥

ఏతత్సర్వం సమాఖ్యాతం ధూమ్రవర్ణచరిత్రకమ్ ।

నానాఖ్యానసమాయుక్తం సర్వసిద్ధిప్రదాయకమ్ ॥ ౨౮॥

య ఇదం శ్రావయేద్దక్ష శ్శృణుయాద్వా పఠేన్నరః ।

స సర్వసుఖసంయుక్తోఽతే బ్రహ్మణి గతో భవేత్ ॥ ౨౯॥

నానేన సదృశం కిఞ్చిత్ సర్వసిద్ధికరం పరమ్ |
 యత్ర సాక్షాద్గణేశానః కీర్త్యతే ధూమ్రవర్ణకః || ౩౦||
 యం యమిచ్ఛతి తం తం స లభేదనేన నిశ్చితమ్ |
 శ్రవణేన న సన్దేహో మానవః శుభమశ్నుతే || ౩౧||
 లేఖయిత్వా గృహే యస్తు పూజయేత్ పుస్తకం నరః |
 న తత్ర రాక్షసాదిభ్యో భయం భవతి కర్షిణిత్ || ౩౨||
 భోగాన్ భుక్త్వా స వివిధాన్ పుత్రపౌత్రసుహృద్ వృతః |
 అన్తే స్వానందగో భూత్వా గణేశే తన్మయో భవేత్ || ౩౩||
 ధమార్థకామమోక్షాణాం దాయకః శ్రవణేన చ |
 పఠనేన న సన్దేహః ఖణ్డోఽయం ధూమ్రవర్ణకః || ౩౪||
 తీర్థాని వివిధాన్యేవ తపః కుర్యాన్నరోత్తమః |
 వివిధం తత్ ఫలం సద్య అస్య శ్రవణతో లభేత్ || ౩౫||
 ఇష్టాపూర్తాదికం యస్తు కుర్యాత్ యాత్రాదికార్చనమ్ |
 వివిధం స లభేత్ పుణ్యమస్య శ్రవణతో నరః || ౩౬||
 బహునాఽత్ర కిముక్తేన నానేన సదృశం పరమ్ |
 కిఞ్చిన్నానావిధేష్యేవ సాధనేషు ప్రజాపతే || ౩౭||
 యత్ర యోగపతిః సాక్షాద్వర్ణ్యతే ధూమ్రవర్ణకః |
 తేన కిం తుల్యతాం యాన్తి విచారయ మహామతే || ౩౮||
 సర్వసిద్ధికరం పూర్ణం కథితం తే చరిత్రకమ్ |
 ధూమ్రవర్ణస్య సజ్జేపాద్యథామతి ప్రమాణతః || ౩౯||
 విస్తరేణ శివాద్యాశ్చ వేదా యోగిన ఏవ చ |
 న సమర్థా భవన్తిహ తత్ర కోఽహం ప్రజాపతే || ౪౦||
 అధునా త్వం గణేశానం భజ యత్నపరాయణః |
 అథవా శ్రోతుమిచ్ఛా తే వదతాం కథయామ్యహమ్ || ౪౧||
 సూత ఉవాచ |
 ఏవముక్త్వా మహాయోగీ తూష్ణీం ముద్గల ఆదధే |
 దక్షో హృష్టమనాస్తం తు ప్రణనామ కృతాజ్ఞులిః || ౪౨||

ధూమ్రవర్ణచరిత్రం తు కథితం తే మహామునే ।

యథా దక్షాయ తేనైవ కథితం తాదృశం పరమ్ ॥ ౪౩॥

సర్వసిద్ధికరం చిత్రం నానాఖ్యానసమన్వితమ్ ।

శ్రుతం త్వయా మహాభాగ కిం భూయః శ్రోతుమిచ్ఛసి ॥ ౪౪॥

॥ ఓం తత్సదితి శ్రీమదాన్వేయ పురాణోపనిషది శ్రీమన్మౌద్గలే మహాపురాణే

అష్టమే ఖణ్డే ధూమ్రవర్ణచరితే ఫలశ్రుతివర్ణనం నామ పంచాశతత్రయోధ్యాయః ॥ ౮.౫౦

॥ శ్రీగజాననార్పణమస్తు ॥

॥ ఇతి శ్రీముద్గలపురాణే అష్టమః ఖణ్డః సమాప్తః ॥

Proofread by Yash Khasbage

——
MudgalapurAna Khanda 8 Dhumravarnacharitam

pdf was typeset on September 18, 2023

——
Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

